
+ 11.5 -
kW
2206
B17

Lambertus Bos

1670-1717

LAMBERTI BOS

OBSERVATIONES MISCELLANEÆ

AD

LOCA QUÆDAM CUM NOVI FOEDERIS, TUM EXTERORUM SCRIPTORUM GRÆCORUM.

Accedit

HORATII VITRINGA C. F.

ANIMADVERSIONUM

AD

JOHANNIS VORSTII

PHILOLOGIAM SACRAM

SPECIMEN.

EDITIO ALTERA.

HARLINGÆ,

EX OFFICINA FOLKERI VAN DER PLAATS.

CIϽ IϽ CC XLVI.

1746

CELEBERRIMO ERUDITISSIMOQUE

VIRO,

CAMPEGIO VITRINGA,

THEOLOGIÆ ET HISTORIÆ SACRÆ IN ACADEMIA FRANEQUERANA PROFESSORI CLARISSIMO, COGNATO SUO PLURIMUM REVERENDO, SUSPICIENDO,

S. P. D.

LAMBERTUS BOS.

SI qua pietas apud aliquem, Vir Cleberrime & plurimum venerande Cognate, ea certe apud me est

CELEBERRIMO ERUDITISSIMOQUE

VIRO,

CAMPEGIO VITRINGA,

THEOLOGIÆ ET HISTORIÆ SACRÆ IN ACADEMIA FRANEQUERANA PROFESSORI CLARISSIMO, COGNATO SUO PLURIMUM REVERENDO, SUSPICIENDO,

S. P. D.

LAMBERTUS BOS.

SI qua pietas apud aliquem, Vir Cleberrime & plurimum venerande Cognate, ea certe apud me est

& esse debet erga Te: multos enim annos pluribus nominibus maximopere Tibi devinctus sum atque obligatus: quippe qui ab ineunte adolescentia prolixam Tuam in me expertus sum benevolentiam, qua me propinquitatis vinculo Tibi junctum complexus es, maxime postquam ad Academica spatia progressus fui, quando prudentissimis ac saluberrimis Tuis consiliis, pro quibus gratias immortales Tibi debeo, in studiorum meorum cursu mihi nullo unquam tempore defuisti. Nec solum in disciplinam Tuam, qua mihi dabatur quotidie ab ore Tuo pendere, atque ita proficere in rerum divinarum sacrorumque monumentorum cognitione, me admisisti; verum etiam

adi-

aditum ad bibliothecam Tuam mihi concessisti, & si quando aliqua in re hærebam, ad Te me semper summa cum humanitate accedere passus es, ut scrupulos mihi eximeres. Tua deinde commendatio quantum mihi profuerit apud Illustres Patriæ nostræ Proceres, expertus sum, quum ab Illis ad publicum munus docendi Literas Græcas in hac Academia promoverer, atque ita Tecum etiam honorum cognatione conjungerer.

Ut igitur extaret aliquod grati animi, observantiæ pietatisque meæ erga Te documentum, in præsenti hasce meas *Observationes Miscellaneas* Nomini Tuo inscribendas consecrandasque putavi, sperans futurum, ut placide ac benigne pro ea

quia es humanitate illas accipias. Persuasum enim habeo, Te, gravioribus licet studiis devotum, non tamen hæc leviora spernere; sed Musarum etiam Græcarum, ut omnis Philologiæ cultorem esse maximum: id quod affatim testantur insignia Tua Eruditionis & ingenii monumenta, quibus Ecclesiam Christi & Orbem Literatum devincis æternum. agnoscis enim, Philologicum studium vinculo quodam esse colligatum cum Theologico, & quasi sociatum. neque Te fugit, barbariem magnam, magnas tenebras occupavisse Ecclesiam olim quum humanitatis studia negligerentur. Ea vero posteaquam cœpta sunt excoli, dispulsa barbarie discussisque tenebris, quan-

ta

ta lux affulsit Ecclesiæ, quanta claritas Euangelio! Incredibile quantum in cognitione profecerit Ecclesia hisce proximis temporibus, immo quantum hac nostra ætate indies proficiat studio & labore Virorum tum Pietate tum Eruditione Celebrium, quos inter magnum Tu consequutus es nomen. Tu enim es is, à quo veræ pietatis erga Deum Virtutisque exempla petuntur. Tu is, qui veræ Doctrinæ Euangelii clarissimum lumen Ecclesiæ præfers, eumque in finem invictum Temet ab omni labore præstas, quum Auditorum Tuorum coronæ modo Divinorum Oraculorum mysteria pandis, modo Historiam qua gestæ in Ecclesia res, ejusdemque fata conti-

nentur, explanas: modo alia quæ Sacrum contingunt ſtudium, quæque ad conſummandum Theologum faciunt, enucleas, idque ea dicendi dote docendique facilitate, ut Illos, qui Te audiunt, in ſummam Tui venerationem rapias. ex quo fit, ut vel remotiſſimis è locis multi celebritate Nominis Tui exciti huc confluere ad Te audiendum conſueverint, etiam difficillimo hoc tempore belli, Muſis ceteroquin inimico. Neque vero ſatis id habes: Literis inſuper, & præclaris Eruditionis ac Sapientiæ monumentis rem Chriſtanam & literariam inſigniter promoves, auges & ornas, Eccleſiamque Chriſti egregie exædificas ſuperſtruendo lapides

des pretioſos, argentum, aurum, opus igne nunquam periturum, ſed omni manſurum tempore.

Vides, Reverende Cognate, opuſculo meo ſubjectum quoque Specimen Lucubrationum Doctiſſimi Juvenis Filii Tui, τοῦ Μακαρίτου, cujus morte graviſſimum accepiſti vulnus; quem doles etiamnum, dolemus & nos, & omnis Muſarum Chorus, nec immerito: Si enim vitam longiorem ipſi ſuppeditaſſet Deus, inſignis Tui corona fuiſſet, Familiæ honor, noſtrum & omnium, qui ejus dotes perſpexerunt, gaudium atque lætitia, rei literariæ decus, Patriæ ornamentum. Fuerunt enim revera in eo dotes ingenii excellentes, quæ ſummum ſpondebant vi-

rum, veramque Tui effigiem significabant. Utinam ipse vivus Tibi obtulisset integrum ingenii sui fœtum, cujus partem exiguam tantum nunc ego Tibi offero in Nominis ejus memoriam honorificam! Sed fata id non siverunt. Deum O. M. supplex & ex animo veneror, ut quo ocyus illum Tibi dilectum Filium ad se cœlos vocaverit, eo serius Te omnibus dilectum Virum eundem in locum transponat, & incolumem heic diutissime superesse sinat Ecclesiæ suæ atque Academiæ nostræ columen, Domumque Tuam pluribus bonis accumulare velit. Dabam Franequeræ A. D. X. Kal. Octob. Anni Christiani CIƆ IƆ CCVI.

LECTORI BENEVOLO

S. P. D.

LAMBERTUS BOS.

Veritus fuiſſem B. L., hoc tempore exiguas haſce Obſervationes meas oculis atque judicio tuo exponere, niſi mihi animum aliquem ad illud audendum & calcar addidiſſent quorundam hominum Doctorum judicia, qui de prioribus meis in Novum Foedus Exercitationibus benignius judicarunt. Natæ mihi fuere, poſtquam priores edideram, aliæ quædam Obſervatiunculæ, ſed non adeo multæ, (quam enim difficile ſit dicere quod non dictum ſit prius, & obſervare quod non obſervatum ab aliis ſit in ea Eruditionis luce, in qua hodie verſamur, ſcriptorumque affluentia, experiuntur omnes qui rei literariæ ſeſe dedunt:) quas nunc tibi exhibeo. In hiſce iterum loca quædam Novi Fœderis aut nova luce colluſtrare, aut nova diſtinctione juvare, aut verborum vim veraſque eorum metaphoras oſtendere conor. Sed quia numero paucæ erant, nec ſolæ dignæ videbantur quæ lucem adſpicerent, ſimul ut rerum varietas te magis de-

lecta-

lectaret, illis immiscere & interspergere volui alia quaedam ad Scriptores exteros observata, quae potissimum versantur in emendandis textibus Graecis versionibusque Latinis, ut & in phrasibus sententiisve illustrandis. At mirabere forsan, Erudite Lector, quod pauca adeo ad tam multos Auctores Graecos habeam animadversa, & dices, ad unum oportuisse tot proferri, quot hic ad plures. Scire te velim, primum non fuisse mihi animum, à capite ad calcem omnes illos Auctores Graecos eorumque versiones exigere atque examinare; sed tantummodo paucula quaedam ex iis, quae ante aliquot annos adnotaveram ad Auctores quos evolvi, delibare. Deinde sic habeto, me prorsus alienum esse ab audacibus nimis crisibus & conjecturis incertis. ex quo factum est, ut maximam earum partem supprimere maluerim, quam conjecturas non satis certas, & lectiones novas parum solide fundatas tibi obtrudere. Haec sunt Benevole Lector, quae paucis monere te volui. Vale, & labore nostro, si videbitur, fruere, eumque boni consule. Scripsi Franequerae A. D. X. *Kal. Octob. Anni* CIↃ IↃ CCVI.

LAM-

LAMBERTI BOS OBSERVATIONUM CRITICARUM LIBER SINGULARIS.

CAPUT. I.

Examinantur verba Pauli 1 *Cor.* 1: 30. Εἶναι δικαιοσύνην &c. *de credentibus: Abstracta pro Concretis.* ἐν Χριστῷ *idem quod* διὰ Χριστοῦ. *Usus & locus voculæ* τε, *in connexionibus plurium ostenditur.*

IN priore Pauli Apostoli ad Corinthios Epistola cap. 1. versu 30. insignia hæc occurrunt verba: Ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις. Quæ construere & exponere solent Interpretes quos vidi, hoc modo: *Ex eo autem vos estis in Christo Jesu*, h. e. uniti & conjuncti cum Christo Jesu, *qui factus est nobis à Deo sapientia, justitia & sanctificatio & redemptio*, h. e. auctor & caussa omnis sapientiæ, sanctificationis & redemtionis nostræ. ita ut conjungantur quatuor illa, σοφία, δικαιοσύνη, ἁγιασμὸς & ἀπολύτρωσις, ac simul prædicentur de Christo

ſto Jeſu. Ego vero, ſalvo Doctorum Virorum judicio, vehementer dubitem, an hæc fuerit mens Apoſtoli, & an non potius docere voluerit, credentes ex Corinthiis eſſe Juſtificatos, ſanctificatos atque redemtos per Chriſtum Jeſum, qui Paulo aliiſque factus fuerat ſapientia à Deo. Putem igitur, tria illa δικαιοσύνη, ἁγιασμὸς & ἀπολύτρωσις, in conſtructione pertinere ad prius verbum ἐστε, & prædicari de credentibus Corinthiis, ſolum vero vocabulum σοφία, pertinere ad poſterius verbum ἐγενήθη, & prædicari de Chriſto, hoc modo: Ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ. id eſt: *Ex eo* (Deo Patre) *autem vos eſtis juſtitia & ſanctificatio & redemtio per Chriſtum Jeſum, qui factus eſt nobis ſapientia à Deo.* Eleganter Apoſtolus ἐστε δικαιοσύνη τε, καὶ ἁγιασμὸς, καὶ ἀπολύτρωσις dixit, pro ἐδικαιώθητε, καὶ ἡγιάσθητε, καὶ ἀπελυτρώθητε, ponendo ſc. *abſtracta* pro *concretis*, id quod perquam familiare ipſi eſt. ſic paſſim περιτομὴ in Epiſtolis ejus occurrit pro περιτετμημένοις, *circumciſis Judæis*, & ἀκροβυστία pro *Gentilibus* ἀκροβυστίαν ἔχουσι. σκότος, pro ἐσκοτισμένοις, *obtenebratis*, & contra φῶς pro πεφωτισμένοις, *illuminatis*. Ex. Gr. *Rom.* III. 30. ὃς δικαιώσει περιτομὴν ἐκ πίστεως, καὶ ἀκροβυστίαν διὰ τῆς πίστεως. & cap. IV. 9. Ὁ μακαρισμὸς

ἡμῶν ἐν ὄντος, ἐπὶ τὴν περιτομήν, ἢ καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν; & in Ep. ad *Philipp.* III. 3. Ἡμεῖς γάρ ἐσμεν ἡ περιτομή. ad *Ephes.* V. 8. Ἦτε γάρ ποτε σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν Κυρίῳ. & passim alibi. Quin immo ipsa vox δικαιοσύνη pro *justificatis* est in II. ad *Corinth.* cap. V. 21. — ἵνα ἡμεῖς γινώμεθα δικαιοσύνη Θεοῦ, *ut nos essemus justitia Dei.* i. e. justificati à Deo. plane ut hic, ὑμεῖς ἐστε δικαιοσύνη &c. Conferamus jam cum hoc loco cap. VI. hujus Epistolæ prioris, vers. 21. ubi quod hic per *abstracta* dixerat, *concretis* expressit: Καὶ ταῦτα, inquit, τινὲς ἦτε· ἀλλὰ ἀπελούσασθε, ἀλλὰ ἡγιάσθητε, ἀλλ' ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, καὶ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Sequitur in constructione, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, quæ verba reddenda non sunt, *in Christo Jesu*; sed, *per Christum Jesum.* nam præpositio ἐν hic est pro διά, ut passim in N. T. id quod exemplis probari opus non est. Unicum duntaxat proferam, quo hic locus iterum illustrari potest, nimirum II Cor. V. 18. & seqq. Τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. - - Ὡς ὅτι Θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ τὸν κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ. - - τὸν γὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν, ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γινώμεθα δικαιοσύνη Θεοῦ ἐν αὐτῷ. ubi modo habet, διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, modo ἐν Χριστῷ.

Restant denique heic illa verba, ὃς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ: quæ sola de Christo prædicari existimo, uti jam supra monui, eorumque sensum esse: *qui Christus Jesus nobis Apostolis à Deo per Spiritum revelatus, sapientes nos reddidit.* Apostolis enim suis hoc mysterium sapientiæ, quod multis retro seculis tectum & absconditum fuerat, revelavit Deus, voluitque ut id per orbem terrarum prædicarent, & gentibus notum facerent. Sic cap. II. vers. 7--10. Ἀλλὰ λαλοῦμεν σοφίαν Θεοῦ ἐν μυστηρίῳ, τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν προώρισεν ὁ Θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν. - - Ἡμῖν δὲ ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψε διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ. Et ad *Ephes.* III. 3---5. Ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνώρισέ μοι τὸ μυστήριον, - - Ὃ ἐν ἑτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν πνεύματι. Vide etiam *Coloss.* I. 26. Atque ita hic Paulum Apostolum se ipsum aliosque Apostolos intelligere, suadere videtur personæ mutatio; nam cum paullo ante in persona secunda dixerat, ὑμεῖς ἐστε, nunc in prima dicit, ἡμῖν.

Ceterum construenda esse hæc verba, ut dixi, adstrui etiam potest ex vocula τε, quæ ponitur post δικαιοσύνη. Græci enim quando plura connectunt, priori καὶ eleganter præmittunt voculam τε, sive inter primum nomen & copulam καὶ, ponunt τε, ut hic,

δικαιο-

δικαιοσύνη τε, καὶ ἁγιασμὸς, καὶ ἀπολύτρωσις. unde cognoſci poteſt, tria tantum hic connecti, quorum primum eſt δικαιοσύνη; vocabulum vero σοφία, huc non pertinere. nam hoc ſi voluiſſet Apoſtolus, dixiſſet, σοφία τε, καὶ δικαιοσύνη, &c. Exemplum ſimile eſt *Hebr.* VI. 19. Ἣν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν, καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον &c. & apud Plut. de *Muſica*, p. 1137. Μαρτυρεῖ γοῦν τὰ Ὀλύμπου τε καὶ Τερπάνδρου ποιήματα, καὶ τῶν τούτοις ὁμοιοτρόπων πάντων. Idem *ibid.* Ἐζήλου γοῦν τὸν Πινδάρειόν τε καὶ Σιμωνίδειον τρόπον, καὶ καθόλου τὸν ἀρχαῖον &c.

CAP. II.

Herodoti verſio Latina quibuſdam in locis emendatur. Πυθὼ *de urbe Delphorum.* Δελφοὶ *de civibus ejus urbis. Quid* ἀτρεμίζον. Οἴκημα. Ἐμβάφιον. *Quid* καταλαμβάνει *cum caſu quarto & infinitivo verbi.* Ἀρχὴ τοῦ στρόφου.

HErodotum Latine interpretatus eſt Valla. hanc interpretationem recognovit & caſtigavit Stephanus, qui tamen omnes ex illa verſione errores ſuſtuliſſe nequaquam putandus eſt. Nos ante annos aliquot examinavimus illam verſionem, & in ea non pauca adhuc ſupereſſe emendanda, quæ non attigit Stephanus, deprehendimus. Quorum ſpecimen aliquod exiguum [nam omnia quæ collegimus hac de re, in medium proferre,

magnæ molis esset, & ab instituto nostro alienum:] hic dare voluimus.

Lib. I. cap. 54. de Crœso dicitur, Πέμψας αὖθις ἐς Πυθὼ Δελφὺς, δωρέεται, πυθόμενος αὐτῶν τὸ πλῆθος, κατ' ἄνδρα, δύο στατῆρσι ἕκαστον χρυσοῦ. Quæ verba in Latinum sermonem sic transtulit Valla, &c. *Ac rursus mitteret Delphos ad Pythiam dona, in singulos viros, quos illic multos esse audiebat, binos auri stateres.* Approbasse hanc versionem videtur Stephanus, quoniam nihil ad illa verba adnotavit, quum tamen error non unus in illa appareat. [α.] ἐς Πυθὼ non est *ad Pythiam*, sed *ad Delphorum urbem*, sive *Delphos*: passim enim illa urbs appellatur Πυθὼ, unde Apollo Delphicus, Πύθιος cognominatus est. [β.] Δελφὺς hic non notat *urbem*, sed *homines*, sive *cives Delphicos*. ut apud *Plut.* lib. de *Sera num. vind.* καὶ Δελφῶν ἑκάστῳ διανείμῃ μνᾶς τέσσαρας. [γ.] illud ipsum Δελφὺς in constructione non pertinet ad τὸ πέμψας, sed ad δωρέεται; perperam enim distincta sunt verba, unde forte erroris origo. Absolute τὸ πέμπειν optimis auctoribus usurpatur pro πέμπειν τινὰς vel ἀγγέλους, ut ostendimus in libello de *Ellipsi* in voce Ἄγγελος. præterea, si Δελφὺς hîc non accipiamus pro hominibus, quo referetur illud αὐτῶν τὸ πλῆθος? [δ.] denique, πυθόμενος αὐτῶν τὸ πλῆθος, non signific. *quos illic*

multos

multos esse audiebat, sed *sciscitatus numerum eorum*. Totum igitur locum sic verto: *mittens rursus Delphos, urbis illius cives, postquam numerum eorum sciscitatus esset, donat viritim binis auri stateribus.*

C. 85. de Nitocri, Babyloniæ regina, τὴν Μήδων ὁρῶσα ἀρχὴν μεγάλην τε καὶ οὐκ ἀτρεμίζουσαν: *animadvertens imperium Medorum ingens ac pacatum.* sic habet versio. At οὐκ ἀτρεμίζουσαν, non significat *pacatum*, sed *inquietum.* ita p. 79. ἔτι πρότερον ἐὰν Κῦρον οὐκ ἀτρεμίζοντα, ubi tamen recte, *Cyrum jam pridem inquietum esse.*

C. 191. Babylonii, inquit, si factum Cyri prius sensissent, ingredi eos non permisissent, & male mulcassent; nam clausis cunctis quæ ad fluvium ferebant portulis, καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τὰς αἱμασιὰς ἀναβάντες τὰς παρὰ τὰ χείλεα τοῦ ποταμοῦ ἐληλαμένας, ἔλαβον ἂν σφέας ὡς ἐν κύρτῃ. quæ verba Int. reddidit: *conscensisque septis, ipsi pro ripis stantes, illos progressos veluti in cavea excepissent.* Sed Græca hæc sonant: *& ipsi conscensis maceriis quæ secundum fluvii ripas ductæ erant, cepissent eos tanquam in nassa.*

Lib. II. c. 62. Ubi vero in Sain urbem sacrificatum convenerunt, noctu sub dio universi circum domos frequentes lucernas accendunt. τὰ δὲ λύχνα, ἐστὶ ἐμβάφια, ἔμπλεα ἁλὸς καὶ ἐλαίου, *imbutas sale & oleo plenas*,

habet Int. cum ſenſus ſit: *Luçernæ autem ſunt acetabula ſale & oleo plena.* Sumſerat ille perperam ἐμβάφια pro adjectivo, cum ſit ſubſtantivum, notetque *vaſculum* vel *acetabulum.* Heſych. ἐμβάφιον, ὀξύβαφον, & Pollux l. VI. c. 12. inter medicamentorum & ciborum vaſa refert ἐμβάφια, κελάρια, λεκάνια, τρυβλία, καὶ ὀξύβαφα.

L. II. c. 121. τὴν θυγατέρα τὴν ἑωϋτοῦ κατίσαι ἐπ' οἰκήματος, i. e. *filiam ſuam in lupanari proſtituiſſe.* male Valla, *domi* habet. Sic cap. 126. καλίζαντα ἐπ' οἰκήματος. ubi rurſus male, *in quodam ædificio.* Ælian. VI. 1. τάς τε γυναῖκας τῶν Πελληνέων καὶ τὰς θυγατέρας ἐπ' οἰκήματος ἔστησαν. Xenoph. Ἀπομν. II. p. 741. μεστὰ δὲ τὰ οἰκήματα.

Lib. III. c. 118. Τῶν δὲ τῷ μάγῳ ἐπαναστάντων ἑπτὰ ἀνδρῶν, ἕνα αὐτῶν Ἰνταφέρνεα κατέλαβε ὑβρίζοντα τάδε, ἀποθανεῖν. Non intellexit phraſin κατέλαβε ἕνα ἀποθανεῖν, quando in hunc modum reddidit: *Ceterum rex unum e ſeptem viris qui adverſus magum conſpiraverunt, Intaphernem cepit ac capite damnavit ob hanc noxam.* κατέλαβε, hic ſumpſit pro *cepit*, ſubintelligendo ὁ βασιλεύς: male. καταλαμβάνει vel κατέλαβε in tertia perſona cum accuſ. & verbo infinit. conſtructum verti debet, *contingit*, vel *contigit ut* &c. ſic infra c. 149. p. 220. νόσου ἡ (vel ἥ) μιν κατέλαβε νοσῆσαι τὰ αἰδοῖα, *morbo, quo contigit ut circa*

ca pudenda laboraret. lib. IV. c. 33. - - εἰ σφέας ἀεὶ καταλάμψεται ἀποστέλλοντας μὴ ἀποδέκεσθαι: quæ vertenda, *si semper ipsis eveniret, ut quos mittebant, non reciperent.* & cap. 105. - γενεῇ δὲ μιῇ πρότερόν σφεας τῆς Δαρείου στρατηλασίης, κατέλαβε ἐκλιπεῖν τὴν χώρην πᾶσαν ὑπὸ ὀφίων: *una ante Darii expeditionem ætate contigit illis, ut totam linquerent regionem propter serpentes.* l. IX. c. 74. Αὐτὸν δὲ Σωφάνεα χρόνῳ ὕστερον τουτέων κατέλαβε, ἄνδρα γενόμενον ἀγαθὸν - - - ἀποθανεῖν. *Contigit autem ut Sophanes postea ipse vir strenuus occumberet.* ita heic etiam. Vertenda igitur erant Græca: *Accidit autem, ut Intaphernes unus è septem illis qui adversus Magum insurrexerant, periret postquam hanc admisisset injuriam.*

Lib. IV. c. 60. Ubi agitur de ritu sacrificandi apud Scythas: τὸ μὲν ἱρήϊον αὐτὸ ἐμπεποδισμένον τοὺς δύο πόδας τοὺς ἐμπροσθίους ἕστηκε· ὁ δὲ θύων, ὄπισθεν τοῦ κτήνεος ἑστεὼς, σπάσας τὴν ἀρχὴν τοῦ στρόφου, καταβάλλει μιν Int. *Victima ipsa primoribus implicita pedibus sistitur, cujus à tergo stans immolator, amota in primis infula, pecudem ferit.* Nescio sane unde habeat illa, *amota in primis infula.* an hoc significabit, σπάσας τὴν ἀρχὴν τοῦ στρόφου; verte membrum posterius hoc modo: *Qui autem sacrificat, stans à tergo jumenti, attracto capite loramenti, dejicit ipsam.* ἀρχὴ τοῦ στρόφου, est *caput loramenti*, ut phrasi

Justini utar, l. xi. c. 7. i. e. *extremitas funis*, quo fune nempe constricti erant anteriores victimæ pedes.

Cap. III.

Duo ex Thucydide loca illustrantur. Quid Γέρα βασιλέων. *Schol. Aristoph. emendatus.* κτῆμα & ἀγώνισμα *opponuntur.*

THucyd. lib. I. c. 13. Πρότερον δὲ ἦσαν ἐπὶ ῥητοῖς γέρασι πατρικαὶ βασιλεῖαι: *Antea enim erant certis honoribus definita regna hereditaria.* Sch. ἐπὶ ῥητοῖς γέρασιν., ἀντὶ τοῦ ἐπὶ φανεραῖς τιμαῖς, ἐπὶ ὁμολογουμένοις γέρασι. τοῦτο δὲ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν τυραννίδων. ὁ γὰρ τύραννος νόμου κρείττω ἔχει τὴν βούλησιν, καὶ οὐχὶ τὸ δίκαιον. hactenus Schol. Γέρατα βασιλέων, sunt munia & honores quibus ornantur reges. Herodot. l. VI. c. 57. -- τοὺς μάλιστά σφι τῶν γερόντων προσήκοντας ἔχειν τὰ τῶν βασιλήων γέρεα, δύο ψήφους τιθεμένους, τρίτην δὲ, τὴν ἑωϋτῶν: *Eos ex senatoribus, qui maxime ipsos contingunt obtinere jura regia, duos ponentes calculos tertium suum ipsorum.* Dion. Halic. l. II. p. 87. de Romulo: Καταστησάμενος δὴ ταῦτα διέκρινε τὰς τιμὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἃς ἑκάστους ἐβούλετο ἔχειν. βασιλεῖ μὲν οὖν ἐξῄρητο τάδε τὰ γέρα. πρῶτον μὲν, ἱερῶν καὶ θυσιῶν ἡγεμονίαν ἔχειν, καὶ πάντα δι᾽ ἐκείνου πράττεσθαι τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ὅσια. ἔπειτα, νόμων τε καὶ πατρίων ἐθισμῶν

σμῶν φυλακὴν ποιεῖσθαι, καὶ παντὸς τȢ κατὰ φύσιν ἢ κατὰ συνθήκας δικαίȢ προνοεῖν, - - - βȢλήν τε συνάγειν καὶ δῆμον συγκαλεῖν, καὶ γνώμης ἄρχειν, καὶ τὰ δόξαντα τοῖς πλείοσιν ἐπιτελεῖν. ταῦτα μὲν ἀπέδωκε. βασιλεῖ τὰ γέρα, καὶ ἔτι πρὸς τȢτοις, ἡγεμονίαν ἔχειν αὐτοκράτορα ἐν πολέμῳ &c. Sunt igitur apud Thucydidem, ἐπὶ ῥητοῖς γέρασι βασιλεῖαι, *regna certis quibusdam juribus & honoribus definita atque descripta.* Emendandus hac occasione est Scholiastes Aristophanis in *Acharnenses* pag. 373. ubi differentiam docet inter βασιλέα & τύραννον. Βασιλεὺς μὲν γὰρ, inquit, ἐκ προγόνων κατὰ διαδοχὴν ἔχει τὴν ἀρχὴν ἐπὶ ῥητοῖς λαβὼν πέρασι. τύραννος δὲ τὸ ἄρχειν βιαίως σφετερίζεται. pro πέρασι ibi legendum γέρασι, ut apud Thucyd. Ob similitudinem literarum majuscularum facile permutari potuerunt à librariis hæ literæ, γ & π.

Ejusdem libri cap. 22. Κτῆμά τε ἐς ἀεὶ μᾶλλον ἢ ἀγώνισμα ἐς τὸ παραχρῆμα ἀκȢειν σύγκειται. Elegans est antithesis vocabulorum. ut ἐς ἀεὶ, & ἐς τὸ παραχρῆμα, *in perpetuum* & *in præsens*; sic κτῆμα & ἀγώνισμα. Κτῆμα est res ipsa quæ servatur & possidetur, veritas, historia vera. recte Schol. ἀλήθειαν interpretatur. ἀγώνισμα vero certamen ludicrum, fabula, historia fabulosa, fabulis adornata, quæ auditoribus jucunda. Sch. τὸν γλυκὺν λόγον, θέαμα, παιδιὰν, ποιητικὸν

ἀγώ-

ἀγώνισμα κωμῳδοποιῶν ἢ τραγῳδοποιῶν. Sic ἀγώνισμα ποιεῖν, *fabulam agere*, dicunt Græci. Citavit hæc Thucydidis verba Lucianus lib. *de conſcrib. hiſt.* p. 631. Ὁ δ' οὖν Θουκυδίδης εὖ μάλα τοῦτο ἐνομοθέτησε, καὶ διέκρινεν ἀρετὴν καὶ κακίαν συγγραφικὴν, ὁρῶν μάλιστα θαυμαζόμενον τὸν Ἡρόδοτον, ἄχρι τοῦ καὶ Μούσας κληθῆναι αὐτοῦ τὰ βιβλία. Κτῆματα γάρ φησι μᾶλλον ἐς ἀεὶ συγγράφειν, ἤπερ ἐς τὸ παρὸν ἀγώνισμα. καὶ μὴ τὸ μυθῶδες ἀσπάζεσθαι, ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν τῶν γεγενημένων ἀπολείπειν τοῖς ὕστερον. ubi eleganter etiam exponit τὸ ἀγώνισμα per τὸ μυθῶδες, & κτῆματα per τὴν ἀλήθειαν. Inferius eodem libro p. 638. idem explanat dicens. - καὶ μὴ πρὸς τὸ παρὸν μόνον ὁρῶν γράφε, ὡς οἱ νῦν ἐπαινέσωνταί σε, καὶ τιμήσωσιν, ἀλλὰ τοῦ σύμπαντος αἰῶνος ἐστοχασμένος, πρὸς τοὺς ἔπειτα μᾶλλον σύγγραφε, καὶ παρ' ἐκείνων ἀπαίτει τὸν μισθὸν τῆς γραφῆς, ὡς λέγηται καὶ περὶ σοῦ. ἐκεῖνος μέντοι ἐλεύθερος ἀνὴρ ἦν, καὶ παῤῥησίας μεστός. οὐδὲν κολακευτικὸν, οὐδὲ δουλοπρεπὲς, ἀλλ' ἀλήθεια ἐπὶ πᾶσι &c. Appoſite etiam Polybius lib. II. p. 197. Τὸ γὰρ τέλος ἱστορίας καὶ τραγῳδίας οὐ ταυτὸν, ἀλλὰ τοὐναντίον. ἐκεῖ μὲν γὰρ δεῖ διὰ τῶν πιθανωτάτων λόγων ἐκπλῆξαι καὶ ψυχαγωγῆσαι κατὰ τὸ παρὸν τοὺς ἀκούοντας. ἐνθάδε δ' διὰ τῶν ἀληθινῶν ἔργων καὶ λόγων εἰς πάντα τὸν χρόνον διδάξαι καὶ πεῖσαι τοὺς φιλομαθοῦντας. ἐπειδήπερ ἐν ἐκείνοις μὲν ἡγεῖται τὸ πιθανὸν, κἂν ᾖ

ψεῦδος.

ψεῦδος διὰ τὴν ἀπάτην τῶν θεωμένων. ἐν δὲ τούτοις τἀληθὲς, διὰ τὴν ὠφέλειαν τῶν φιλομαθούντων. & lib. III. p. 257. Ἱστορίας γὰρ ἐὰν ἀφέλῃ τὶς τὸ διὰ τί, καὶ πῶς, καὶ τίνος χάριν ἐπράχθη, καὶ τό πραχθὲν πότερα εὔλογον ἔσχε τὸ τέλος, τὸ καταλειπόμενον αὐτῆς, ἀγώνισμα, μάθημα δὲ οὐ γίγνεται. καὶ παραυτίκα μὲν τέρπει, πρὸς δὲ τὸ μέλλον οὐδὲν ὠφελεῖ τὸ παράπαν. Adde quoque Joseph. lib. I. *contra Apionem* pag. 1035.

Cap. IV.

Locus Xenoph. de ingratis illustratus ex Cicerone. Ὁμοῦ quid Atticis. Xenophon bis emendatus. Ejus interpres castigatus. Ὑβρισμένον *quid.*

XEnophon Κύρου Παιδ. l. I. c. 6. ubi agit de Perſarum legibus & inſtitutis, inter alia de lege eorum contra ingratos, dicit: Δικάζονται δὲ οὐχ ἥκιστα, ἀχαριστίας. καὶ ὃν ἂν γνῶσι δυνάμενον μὲν χάριν ἀποδιδόναι, μὴ ἀποδιδόντα δὲ, κολάζουσι καὶ τοῦτον ἰσχυρῶς· οἴονται γὰρ τοὺς ἀχαρίστους, καὶ περὶ Θεοὺς ἂν μάλιστα ἀμελῶς ἔχειν, καὶ περὶ γονέας καὶ πατρίδα, καὶ φίλους. Hujus legis Perſicæ contra ingratos latæ meminerunt plures Auctores Græci ac Latini. Videatur Briſſon. de *Regno Perſarum* lib. II. p. 198. qui loca ex Ammiano & Themiſtio adduxit. Addam ego alium ex Ælian. *Hiſt. Anim.* VII. 3. Χάριν δ' ἄρα

δ' ἄρα καὶ δελφῖνες τῶν ἀνθρώπων ἀποδοῦναί εἰσι δικαιότεροι, καὶ τῷ νόμῳ τῶν Περσῶν, ὃν ἐπαινεῖ καὶ Ξενοφῶν, οὐκ ἐνέχονται. Optime Cicero *Orat. pro Plancio* cap. 33. ubi videtur hunc Xenophontis locum explicasse: *Cum omnibus virtutibus me affectum esse cupiam, tamen nihil est quod malim, quam me & gratum esse, & videri. Hæc est enim una virtus non solum maxima, sed etiam mater virtutum omnium reliquarum. Quid est pietas, nisi voluntas grata in parentes? qui sunt boni cives, qui belli, qui domi de patria bene merentes, nisi qui patriæ beneficia meminerunt? qui sancti, qui religionem colentes, nisi qui meritam Diis immortalibus gratiam justis honoribus, & memori mente persolvunt? quæ potest esse jucunditas vitæ, sublatis amicitiis? quæ porro amicitia potest esse inter ingratos?* &c.

Cap. 24. Ἐπεὶ δὲ ἑώρων τοὺς μὲν σφετέρους φυγῇ εἰς αὐτοὺς φερομένους, τοὺς δ' ἀμφὶ Κῦρον ὁμοῦ ἐπ' αὐτοὺς ἑπομένους. Posteriora verto: *Cyrum cum suis prope a tergo ipsos insequentem.* voculam enim ὁμοῦ hic *prope* significare puto, non *simul*, ut habet Interpres. Ὁμοῦ Atticis sic usurpari docent Scholiastæ Apollonii & Aristophanis. Sch. *Apollon.* ad l. II. p: 73. hæc verba, Ὁμοῦ δὲ οἱ ἐσσεύοντο.] τὸ ὁμοῦ, inquit, καὶ ἐπὶ τοῦ ἀθροίσματος τιθέασι, καὶ ἐπὶ τοῦ ἐγγὺς ὡς Ἀθηναῖοι εἰώθασι χρῆσθαι. Μέναν-δρος.

δρ@. Ὁμῦ δὲ τῷ τίκτειν παρεγένεθ' ἡ κόρη. ἀντὶ τῦ ἐγγύς. Aristoph. *Equit.* p. 300. Ὁ κονιορτὸς δῆλ@ αὐτῶν, ὡς ὁμῦ προσκειμένων. & in *Pace*. καὶ μὴν ὁμῦ ἐστιν ἤδη. quibus in locis Schol. exp. ἐγγύς. Hom. *Iliad.* E. verf. 867. Ὁμῦ νεφέεσσιν, Sch. ἐγγὺς τῶν νεφῶν. Similiter paullo post apud Xenoph. ὁμόθεν διώκοντες, verto, *è propinquo persequentes*, non, *copiis universis*, ut Interp. quemadmodum inferius in hoc libro, ὁμόθεν παίεσθαι, *e propinquo*, vel, *cominus feriri.*

Cap. 36. ἐπεὶ δὲ ὡς ἐν τοῖς ἐφήβοις ἦμεν, ὁ Ἄρχων ἡμῶν αὐτῦ τύτυ ἰσχυρῶς ἐπεμελεῖτο. Non dubito quin pro ἐπεὶ δὲ legendum sit, ἐπὶ δὲ, i. e. *deinde*, *præterea*. Sic Herodot. l. IV. c. 59. - - Ἱστίην μὲν μάλιστα, ἐπὶ δὲ Δία τε, καὶ Γῆν. *Vestam præcipue, insuper etiam Jovem & Terram.* Sic πρὸς δὲ Il. 119.

Cap. 39. Τίν@ δ' ἕνεκα δυλῦν ὗς ἀγρίυς πλέγμασι καὶ ὀρύγμασι; Pro δυλῦν, quod sign. in *servitutem redigere*, lege δολῦν, *dolo capere*. Paullo post, ἢ ὐ γινώσκεις, ὅτι ταῦτα πάντα κακυργίαι τινὲς, καὶ ἀπάται, καὶ δολώσεις, καὶ πλεονεξίαι; Et similis plane locus est apud Plut. *Amatorio*, p. 757. Εὔχονται δ' Ἀρισταίῳ δολῦντες ὀρύγμασι καὶ βρόχοις λύκυς. ubi habemus δολῦν ὀρύγμασι καὶ βρόχοις, ut hic δολῦν πλέγμασι καὶ ὀρύγμασι.

Lib. II. Κ. π. c. 8. Ἐδόκυν δὲ ὠφελεῖσθαι αὐτῷ ὁμῦ τρεφόμενοι καὶ πρὸς τὸ ἧττον ἀλλήλυς

ἂν

ἂν ἐθέλωσιν ἀπολείπειν, ὅτι ἑώρα καὶ τὰ θηρία τὰ ὁμοῦ τρεφόμενα δεινὸν ἔχοντα πόθον, ἥν τις αὐτὰ διασπᾷ ἀπ' ἀλλήλων. Obſervavi ſimilem apud Plutarchum locum, qui dignus eſt, ut hic apponatur. lib. *de educ. puer.* p. 3. Ἡ συντροφία ὥσπερ ἐπιτόνιόν ἐστι τῆς εὐνοίας, καὶ γὰρ τὰ θηρία τῶν συντρεφομένων ἀποσπώμενα, ταῦτα ποθοῦντα φαίνεται. i. e. *Convictus quaſi intentio quædam eſt benevolentiæ, quando etiam à beſtiis abſtractas alias, quarum uſæ erant convictu, deſiderari videmus.*

Cap. 20. in principio. Ἄλλον δέ ποτε ἰδὼν ταξίαρχον ἄγοντα τὴν τάξιν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἐπὶ τὸ ἀριστερὸν ἐφ' ἑνὸς, καὶ ὁπότε δοκοίη αὐτῷ καιρὸς εἶναι, παραγγέλλοντα τὸν ὕστερον λόχον παράγειν, καὶ τὸν τρίτον, καὶ τὸν τέταρτον εἰς μέτωπον. Non intellectus Interpreti hic locus, qui poſtrema illa ſic reddidit, *poſteriorem manipulum præterito tertio & quarto, in frontem procedere jubebat.* At hæc non eſt mens Auctoris, quod Centurio ille juberet poſteriorem tantum manipulum in frontem procedere; ſed omnes quatuor; nam alioqui fieri non poſſet, ut οἱ λοχαγοὶ ἐν μετώπῳ eſſent, quatuor ſc. uti mox ſequitur. quare τὸ, παράγειν hic non eſt *præterire*, vel *præteritis aliis procedere*, ſed *promovere ab altitudine in longitudinem*, quod fit ad porrigendam frontem, ut docent Tactici, apud quos paſſim ita occurrit, & ὕστερος hic eſt,

qui

qui *priorem sequitur*, idem quod δεύτερος. quod hic λόχον ὕστερον, τρίτον, τέταρτον, mox δεύτερον τούτου, τρίτον, τέταρτον. & deinceps iterum in hoc capite. Verto igitur locum hoc modo: *Alium vero aliquando videns Centurionem ducentem centuriam à fluvio in sinistram singulis singulos sequentibus, & quum tempus ipsi esse videbatur, jubentem secundum manipulum promovere in frontem, & dein tertium & quartum.*

C. 22. de Cyro, οὐδ' εἰσῄει πρὸς τὸν Κυαξάρην ἐν Περσικῇ στολῇ οὐδέν τι ὑβρισμένῃ. Notanda locutio, στολῇ οὐδέν τι ὑβρισμένῃ. Ὑβρισμένον eleganter dicitur id quod ambitiosum est, & insolenter ornatum. Eurip. *Phœniss.* 1119. οὐ σημεῖ' ἔχων ὑβρισμένα, *signa non habens ambitiosa*, vel *arrogantiam indicantia.* Sch. σημεῖα ὑπερήφανα καὶ μετ' ἀλαζονείας. Ælian. *V. H.* I. 31. ubi agit de Lege Persarum, quando Rex in Perside equitat, omnes, inquit, ei munera offerunt, agricolæ & opifices, sed οὐδὲν τῶν ὑβρισμένων οὐδὲ τῶν ἄγαν πολυτελῶν, i. e. *nihil eorum quæ ambitiosa, aut valde pretiosa sunt.* atque illud significare τὸ ὑβρισμένον, ex ipso hoc Xenophontis loco liquido patet, nam mox exponitur στολὴ οὐδέν τι ὑβρισμένη, per στολὴν φαύλην, *vilem stolam*, sive φαυλότητα τῆς στολῆς. cum dicit: ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Κυαξάρης, τῷ μὲν τάχει ἥσθη, τῇ δὲ φαυλότητι τῆς στολῆς ἤχθέσθη.

Cap. V.

Lucianus emendatus. Ἐν τοῖς μάλιςα. Διαλλάττειν. *Idem a prava distinctione liberatus. Interpres ejus aliquoties reprehensus.* Ἀρχαῖον ἀποδεῖξαι. Μικρὸν ἀνακρȣέσθαι. Ὡς ἄμεινον.

APud Lucianum in *Somnio* p. 3. legitur Λιθοξόος ἐν τοῖς μάλιστα ἐυδοκίμοις. Non dubito quin legendum sit ἐυδόκιμος. Sic enim loqui amant Græci, voces ἐν τοῖς μάλιστα, quæ nihil aliud designant, quam *cumprimis, maxime*, ponunt inter duos similes casus, quorum alter est nominis substantivi, alter adjectivi. Ælian. *V. H.* II. 38. Νόμος ἐν τοῖς μάλιστα φυλαττόμενος: *Lex quæ maxime servatur.* Idem XIV. 40. Ἀλέξανδρος ὁ Φεραίων τύραννος ἐν τοῖς μάλιστα ἔδοξεν ὠμότατος εἶναι: *Alexander Pheræorum tyrannus quam maxime truculentus fuit.* Lucian. noster in *Gallo.* p. 178. Ἐν τοῖς μάλιστα θαυμάζεσθαι ἄξιος. Plut. in *Coriolano.* p. 223. Ἄππιος μὲν ȣ̃ν Κλαύδιος αἰτίαν ἔχων ἐν τοῖς μάλιστα μισόδημος εἶναι. Idem in *eodem* p. 232. Ἦν γὰρ ἐν τοῖς μάλιστα δεινὸς ἐιπεῖν. Et in *Iside & Osir.* p. 364. Ἔτι τὴν Ἄιγυπτον ἐν τοῖς μάλιστα μελάγγειον ȣ̃σαν. Dion. Halic. l. I. p. 49. τὸ τῶν Τρώων ἔθνος Ἑλληνικὸν ἐν τοῖς μάλιστα ἦν. Idem pro eo dixit ἐκ τοῖς πάνυ. l. I. p. 15. Τȣ̃το τὸ ἔθνος ἦν ἐν τοῖς πάνυ μέγα

τε

τε καὶ ἀρχαῖον. Herodot. dixit eodem ſenſu, ὅμοια τὰ μάλιστα, ut alibi oſtendimus.

Pag. 14. in *Prometh. in Verb.* cum dixerat, Prometheo ſimiles eſſe τὺς ἐν δίκαις ἐυδοκιμῦντας, ſubjicit, πλὴν εἰ μὴ διαλλάττοιτε ὅτι μηδ᾽ ἐκ πηλῦ πλάττετε, ἀλλὰ χρυσᾶ ὑμῖν τοῖς πολλοῖς τὰ πλάσματα. In verſione Lat. hoc modo: *Niſi ſi ſic dirimatis, vos ex luto non fingere, ſed aurea pleriſque veſtris figmenta eſſe.* Tu potius ſic redde: *Niſi in eo tantum differretis* (a Prometheo ſc.) *quod non ex luto fingitis, ſed quod aurea veſtrum pleriſque ſunt figmenta.* Sic *pro Imagin.* p. 28. Ἀλλὰ κἀκείνῳ ὐ σμικρῷ διαλλάττυσιν: *Sed hac re etiam non exigua à ſe invicem differunt.* & alibi. Xiphilin. *Nerone* p. 189. Τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ἐκ τοῦ ὁμοίυ πάντα ἔπραττον, ἐν ἑνὶ δὲ τύτῳ διήλλαζον: *Cuncta enim eodem modo faciebant, tantumque diſcrepabant in eo* &c.

Pag. 17. Ἐνίοτε καὶ τὸ ὅλον ἀναπαίστοις μέτροις ἐποχυμένη τὰ πολλὰ, τὺς τῦ διαλόγυ ἑταίρυς ἐχλεύαζε. Verſio Lat. *Interdum etiam anapæſticis verſibus plerumque in ſublime evecta, dialogi ſocios ſubſannabat.* Prava hæc verſio à prava diſtinctione eſt orta. Quid *interdum* & *plerumque* in uno membro? Diſtinguenda ſunt verba hoc modo: Ἐνίοτε καὶ τὸ ὅλον ἀναπαίστοις μέτροις ἐποχυμένη, τὰ πολλὰ τὺς τῦ διαλόγυ ἑταίρυς ἐχλεύαζε. nam τὰ πολλὰ pertinet ad membrum poſterius.

verte igitur: *Interdum etiam omnino anapæsticis versibus vecta, multa in Dialogi socios scommata conjiciebat.* Sic πολλὰ λοιδορεῖσθαι dixit Noster in *Somnio* p. 4. καὶ πολλὰ τῷ ἀδελφῷ λοιδορησαμένης. &, πολλὰ κατηγορηθῆναι in *Timone* p. 127. τὰ πολλὰ ἐπισκώπτειν in *Dial. Mort* p. 263. Πολλὰ καταρᾶσθαι ἀνδράσι πονηροῖς dixit Comic. in *Lysistr.* p. 887. similiter Lat. *multa invehi in aliquem.*

In *Nigrino.* p. 22. Τοσαύτην τινά μου λόγων ἀμβροσίαν κατεσκέδασεν, ὥστε καὶ τὰς Σειρῆνας ἐκείνας εἴ τινες ἄρα ἐγένοντο, καὶ τὰς ἀηδόνας, καὶ τὸν Ὁμήρου λωτὸν ἀρχαῖον ἀποδεῖξαι. Interp. *Tantamque verborum ambrosiam mihi affudit, ut mihi plane videretur Sirenas illas, si quæ unquam fuerunt, & aëdonas, lotum illum Homeri antiquum referre.* Prorsus non tetigit scopum. Sensus enim verborum est: *Tam dulcia mihi verba ipsius fuerunt, ut Sirenes, luscinia, lotusque Homeri nugæ essent ad hæc*, vel, *ut antiqua, stulta & deliramenta viderentur ista alia, præ dulcibus hujus verbis.* Sic recte cepit locum hunc Schol. qui ἀρχαῖον interpretatur ἀνόητον. Græci passim ἀρχαῖον & κρόνιον pro *stulto* & *deliro* sumunt, Comic. in *Nubib.* p. 176. Σὺ δὲ γ' ἀρχαῖος: *Sed tu stolidus.* In eadem fab. p. 199. Ὁ δ' εὐθὺς ὡς ἀρχαῖον εἶν' ἔφασκε τὸ κιθαρίζειν, Ἄδειν τε πίνονθ'. *At hic continuo subjecit, stultum esse*

esse pulsare citharam & cantare inter bibendum. Sic Lat. *Antiqua. Negligimus ista*, inquit *Phil.*I.Cicero, *& nimis antiqua & stulta ducimus.* Et quemadmodum hic Lucian. ἀρχαῖον ἀποδεῖξαι, ita Aristoph. Κρόνυς ἀποδεῖξαι in *Vesp.* p. 531. Καὶ τὺς τραγῳδὺς φησιν ἀποδείξειν Κρόνυς τὸν νῦν: *Et tragœdos mente stolidos esse probaturum se dicit*: simili phrasi noster παῖδας ἀποφαίνειν dixit, in de *Morte Peregr.* p. 565. ἐν βραχεῖ παῖδας αὐτὺς ἀπέφηνε. *brevi illos præ se pueros esse ostendit.* Ceterum sententiam hanc aliis verbis expressit Auctor in *Imagin.* p. 10. Ὁπόταν δὲ καὶ τὸ καλὸν ἐκεῖνο ᾄδῃ, καὶ μάλιςα πρὸς τὴν κιθάραν, τότε δὴ, τί πυτε, ὥρα μὲν σιωπᾷν ταῦτα ἀλκυόσι καὶ τέτιξι, καὶ τοῖς κύκνοις· ἄμυσα γὰρ ὡς πρὸς ἐκείνην ἅπαντα. κἂν τὴν Πανδίον⊛ εἴπῃς, ἰδιῶτις κἀκείνη καὶ ἄτεχν⊛, εἰ καὶ πολυηχέα τὴν φωνὴν ἀφίησιν: *Quando vero eximium illud canit in primis ad citharam, tunc utique tacendum halcyonibus, cicadis & oloribus. Præ illa enim omnia hæc sunt expertia cantus* (vel, *canendi imperita:*) *quin & si Pandionis filiam dicas, rudis etiam illa & imperita, quamvis vocem multisonam emittat.*

P. 25. Παῦε, ὦ θαυμάσιε, μικρὸν ἀνακρυόμενος. Insulse admodum Interpres: *Cessa, ô admirande, paulum præludere.* Nihil aliud est μικρὸν ἀνακρυόμεν⊛, quam μικρὸν ἐπανιὼν apud Xenoph. Κύρ. π. I. Metaphora desum-

ta a re nautica, in qua κρούεσθαι & ἀνακρούεσθαι πρύμναν dicuntur, *qui remis inhibent cursum navis, & paullatim retrocedunt*, uti docuere Viri Magni J. F. Gronov. Lib. IV. *Observat.* & J. G. Græv. ad Lucian. *Ver. Hist.* I. inde μεταφορικῶς κρούεσθαι & ἀνακρούεσθαι sumuntur pro *retrogredi*. ita apud *Ælian. Hist. An.* III. 13. κρούεσθαι τὸ πτερὸν dicitur avis, quæ retrovolat. Præterea in τῷ, παῦε similiter allusit Lucianus ad rem nauticam. ea enim voce Celeusta jubebat remiges quiescere, & non ulterius remigare. ita Charon apud Comicum in *Ran.* p. 224.

Ὦ παῦε, παῦε, παραβαλοῦ τῷ κωπίῳ.

Sensus itaque Luciani hoc loco est: Desine, o bone vir plura loqui, ne perge ulterius in tua narratione, sed paullulum eam inhibe, retrogredere, & repete. Hoc sic esse evincunt sequentia, καὶ λέγε ἐξ ἀρχῆς ἀναλαβὼν ἤδη τὰ εἰρημένα.

Ibid. Ὥστε κἂν ἐνδεέστερόν τι δοκῶ λέγειν, ἐκεῖνο μὲν ἔστω πρόχειρον, ὡς ἄμεινον ἦν. Formula loquendi, ὡς ἄμεινον ἦν, qua utebantur illi qui alios docebant, quid facere par esset, vel corrigebant non satis recte quippiam dicentes vel facientes. occurrit apud Hesiod. in Ἔργ. ad Persen fratrem, vers. 570.

Τὸν δὲ μετ' ὀρθρογόη Πανδιονὶς ὦρτο χελιδὼν
Ἐς φάος ἀνθρώποις, ἔαρος νέον ἱσταμένοιο.
Τὴν φθάμενος οἴνας περιταμνέμεν· ὡς γὰρ ἄμεινον.

& apud

& apud Hom. *Iliad.* A. verf. 217.
Καὶ μάλα περ θυμῷ κεχολωμένον· ὣς γὰρ ἄμεινον.
Ita hic Lucian. ὣς ἄμεινον ἦν: *sic erat melius.* pro eo quod hic dixit, ἐκεῖνο ἔστω πρόχειρον, ὡς ἄμεινον ἦν, alibi habet, διεύθυνον, *corrige.* in *Prometheo.* p. 183. Εἴ τι μὴ καλῶς εἰρῆσθαι δοκεῖ, διευθύνατε.

Cap. VI.

Explicatur locus in II ad Timoth. Epistola. Refutantur illi, qui in phrasi ὀρθοτομεῖν τὸν λόγον, *a victimarum sectione ac distributione petitam putant metaphoram.* Διαιρεῖν *pro mente vel judicio discernere. Notatur Pricæus, qui a lapicidis ductam in τῷ ὀρθοτομεῖν translationem existimat. Apostolum in eo verbo ad aratores bonos, qui rectos ducunt sulcos, respexisse ostenditur, & significare, verbum Euangelii pure & sincere docere. Vocabula* ἔργον, ἐργάζεσθαι, ἐργάτης *quomodo κατ' ἐξοχὴν usurpentur apud Græcos,* & *translate in N. T.*

IN II. *ad Timotheum* Epistola cap. II. verf. 15. Σπούδασον σεαυτὸν δόκιμον παραστῆσαι τῷ Θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας: *Da operam, ut probatum temet exhibeas Deo, operarium inconfusibilem, recte secantem verbum veritatis.* Quæritur, unde in verbo ὀρθοτομεῖν desumta sit metaphora. Eruditissimo Bezæ videtur esse translata ab *illa legali victimarum sectione ac distributione*, ut & Viro Magno Hugoni

Grotio, qui ad hunc locum, *Similitudo*, inquit, *ducta à victimis, quæ certo ritu secari debebant.* & paullo post, *Euangelium autem* ὀρθοτομεῖ, *qui cuique accommodat ea monita, quæ ei maxime conveniunt, quomodo de victimis aliæ partes dabantur sacerdotibus, aliæ privatis.* Pariter Doctissimus Bochartus à sacrificiis petitam esse existimavit, quia dissectio animalium in sacrificandi ritu non fuit temere facta, sed cum arte & industria: quod colligunt ex eo, quod apud Poëtam sæpe legitur,

Μίστυλλον τ' ἄρ' ἐπισταμένως.

Et in minutas partes scienter secabant, ut *Iliad.* Η. 317. & Ω. 626. Hinc Deum Caino dixisse volunt, Οὐκ, ἐὰν ὀρθῶς προσενέγκῃς, ὀρθῶς δὲ μὴ διέλῃς, ἥμαρτες; *Nonne, si bene offeras, nec bene dividas, peccasti?* Quæ versio LXX. Interpretum ex eo nata, quod legerunt לנתח pro לפתח *Genes.* IV. 7. Vide Bochart. *Hieroz.* Part. I. Lib. II. cap. XXXIII. Sed ut ἐν παρέδῳ paucula observem ad illum locum Septuaginta Interpretum. Non mihi equidem videntur Interpretes illi, quum sic verterunt hæc verba, legentes procul dubio aliter ac hodie in Codice Hebræo habetur, respexisse ad dissectionem victimarum in sacrificiis, ob duas hasce rationes, (α) quia verbum διαιρεῖν vel διελεῖν non est usitatum Græcis, quando de dissectione victimarum loquun-

loquuntur, ſed potius μιστύλλειν, Poëtis, & μελίζειν ac ſimilia Proſæ ſcriptoribus, ut Dion. Halic. Lib. VII. p. 478. καὶ μετὰ τῦτο δείραντές τε καὶ μελίσαντες, *ac mox excoriatam concidebant membratim.* nuſquam vero, quod ſciam, exprimitur hoc per διαιρεῖν, vel ὀρθῶς διαιρεῖν. (β.) Quia Cainus, ad quem Deus hæc verba habuit, non obtulerat de pecudibus, ſed de frugibus terræ: erat enim agricola. Habelus vero frater ejus, opilio, de pecudibus obtulerat. quapropter in illo Dei ad Cainum dicto ad diſſectionem animalium reſpici poſſe non videtur. Dicam paucis, quæ mea hoc de loco ſit ſententia. Putem ego, τὸ διαιρεῖν hic impropriam habere notionem ſc. *mente diſcernendi* & *dijudicandi*, ut ὀρθῶς διαιρεῖν dicatur is, qui recte, & ita uti decet, de re aliqua cogitat & ſtatuit, qui à malo bonum, falſum a vero diſcernit. Uſus hujus verbi in hac ſignificatione frequens eſt apud antiquiſſimos probatiſſimoſque Auctores. Herodot. lib. VII. cap. 16. Ει δὲ ἄρα μὴ ἐςι τῦτο τοιόνδε οἷον ἐγὼ διαιρῶ: *Si vero hoc non ſit tale, quale eſſe ego ſtatuo.* Interpres non ſatis expreſſit h. v. *Quod ſi hoc non eſt cujuſmodi ego dico:* non enim τὸ διαιρεῖν *dicere* notat. Epictet. in *Enchirid.* cap. XXII. Ὅταν κλαίοντα ἴδῃς τινὰ ἐν πένθει, - - - εὐθὺς διαίρει παρὰ σεαυτῷ, καὶ λέγειν ἔςω πρόχειρον: *Quum flentem aliquem videris in luctu,* - - mox

mox ſtatuito apud te ipſum, & eſto in promtu dicere &c. iterum cap. XXIV. Κόραξ ὅταν μὴ αἴσιον κεκράγῃ, μὴ συναρπαζέτω σε ἡ φαντασία· ἀλλ᾽ εὐθὺς διαίρει παρὰ σεαυτῷ, καὶ λέγε, ὅτι τούτων ἐμοὶ οὐδὲν ἐπισημαίνεται, ἀλλ᾽ ἢ τῷ σωματίῳ μου, ἢ τῷ κτησιδίῳ μου &c: *Si corvus inauſpicatum crocitarit, ne te viſum illud moveat, ſed mente tua diſcerne, & dic: Nihil iſtorum mihi portenditur, ſed aut corpuſculo meo, aut reculæ meæ.* Quin immo ipſum illud ὀρθῶς διαιρεῖν occurrit apud Comicum in Νεφέλαις pag. 169. Ed. Genev. ubi Socrates ad Strepſiaden:

Ἴθι νῦν, καλύπτου, καὶ σχάσας τὴν φροντίδα
Λεπτὴν κατὰ μικρὸν περιφρόνει τὰ πράγματα
Ὀρθῶς διαιρῶν καὶ σκοπῶν.

Agedum tege faciem, & ſiſtens meditationem
Subtilem paullatim circumſpice res
Recte diſcernens & conſiderans.

ad quem locum Scholia antiqua: Διαιρῶν] ἀκριβῶς καὶ ἐπιμελῶς καταμερίζων περὶ οὗ τὴν σκέψιν ποιῇ. ἀναπτύσσων, δοκιμάζων, καὶ διακρίνων τὰ πράγματα. & inferius: Διαιρῶν καὶ σκοπῶν] ὁ γὰρ σκεπτόμενος, οὕτω διαιρεῖ τὴν βουλήν· οἷον εἰ τόδε ποιήσω, τόδε ἀπαντήσει, καὶ εἰ τόδε, τόδε. Hoc Euripdes expreſſit, διαλαβόντα ὀρθῶς κρίνειν, in *Electra* pag. 273.

Πῶς οὖν τις αὐτὰ διαλαβὼν ὀρθῶς κρινεῖ;

Quomodo igitur quis hæc diſcernens recte judicet?

Ὀρθῶς

Ὀρθῶς κρίνειν eſt etiam in *Euang.* Lucæ VII. 43. Sed plura non adducam exempla. hiſce, ni fallor, ſatis probatum dedi illum quem dixeram uſum verbi διαιρεῖν. Quando igitur ſecundum τοὺς LXX Deus ad Cainum dixit: Οὐκ ἐὰν ὀρθῶς προσενέγκῃς, ὀρθῶς δὲ μὴ διέλῃς, ἥμαρτες; verto: *Nonne, ſi recte obtuleris, recte vero non diſcreveris mente tua, peccaſti?* Sc. recte quidem, quod ad externum ſacrificium, de frugibus terræ donum Deo obtulerat Cainus, ſed animus ipſius perverſus non diſcernebat inter bonum & malum, impius erat, & in Deum non credebat. τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἦν, τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δίκαια, ut eſt apud Joannem I. *Epiſt.* III. 2. Quia igitur animo impuro & infideli, nec recte de oblatione diſcernente ac dijudicante obtulit ſuum munus, placere Deo non potuit, & proin graviter peccavit. Contra vero frater Habelus, qui idcirco πίστει πλείονα θυσίαν παρὰ Κάϊν προσενεγκεῖν τῷ Θεῷ prædicatur in Epiſt. ad *Hebr.* cap. XI. Hæc mea de hoc loco ſententia eſt, quam obiter heic inſerere viſum fuit. Sed à diverticulo ad viam.

Quemadmodum in τῷ διαιρεῖν loco illo Geneſios non reſpicitur, ut jam dixi, ad diſſectionem animalium, ita nec hoc Apoſtoli loco in τῷ ὀρθοτομεῖν, uti exiſtimarunt viri Eruditi, quos ſupra nominavi: nuſquam enim hoc

hoc quoque de rite diſſecandis animalibus adhibitum reperitur. Quare alia Metaphora quærenda eſt. Pricæus ad hunc locum deſumtam eſſe putat à *marmorariis* ſive *lapicidis*, qui etiam ἐργάται vocantur, ut apud Lucian. in *Somnio*, Καὶ διδάσκει παραλαβὼν λίθον, ἐργάτην ἀγαθὸν εἶναι. quem loquendi modum confert cum hoc Apoſtoli, ἐργάτης ἀνεπαίσχυντος, quod vocabulum licet ad multa artificiorum genera applicari poſſit; de nullis tamen frequentius nec magis proprie uſurpari aſſerit, quam de artificibus illis, qui lapides perite aut ſecare aut committere noverunt. Fateor occurrere quidem aliquando vocabulum ἐργάτης de *Lapicida*, ſed de nullo frequentius & proprie magis quam de eo occurrere, nego; nam uſum ejus multo frequentiorem magiſque proprium eſſe de opera in agro, ſive de eo qui opus ruſticum facit, quam de lapicida, facile mihi concedent ii qui Græcos auctores evolverunt, idque infra probaturus ſum.

Nullus igitur dubito, quin Apoſtolus in τῷ ὀρθοτομεῖν reſpexerit ad *Aratores*, quorum proprium eſt verbum. Illi enim quando arant, dicuntur τέμνειν τὴν γῆν, σχίζειν & ἐπισχίζειν ἄρουραν, ut Lat. *ſcindere*, & *aratro proſcindere terram*. Apollon. Rhod. *Argon.* lib. II. p. 99.

Οἷον δὲ πλαδόωσαν ἐπισχίζοντες ἄρουραν

Ἐργα-

Ἐργατίναι μογέουσι βόες.

Ut autem humidam proscindentes terram
Aratores laborant boves.

Ὀρθοτομεῖν autem dicuntur boni aratores, qui operi suo intenti, nec in arando respicientes, rectos ducunt sulcos, & non delirant. qui enim in arando jugiter respiciunt, facile delirant, & rectos ducere sulcos non possunt. Hesiodus in Ἔργοις eleganter de bono aratore, vers. 443.

Ὅς κ' ἔργου μελετῶν ἰθεῖαν αὔλακ' ἐλαύνοι,
Μηκέτι παπταίνων μεθ' ὁμήλικας, ἀλλ' ἐπὶ ἔργῳ
Θυμὸν ἔχων.

Quiquidem operi intentus rectum sulcum ducat,
Non amplius circumspiciens æquales, sed in opere
Animum habens.

Hinc eleganter illustrari potest illud dictum Christi Domini apud Lucam in *Euang.* IX. 62. Οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα ἐπ' ἄροτρον, καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω, εὔθετός ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Ceterum quod Hesiodus dixit ἰθεῖαν αὔλακ' ἐλαύνειν, hoc Theocrit. ὄγμον ὀρθὸν ἄγειν. *Idyll.* X. in principio. Οὐθ' ἑὸν ὄγμον ἄγειν ὀρθὸν δύνᾳ, ὡς τὸ πρὶν ἄγες: *Neque sulcum rectum ducere potes, sicut antea ducebas.* Ubi Sch. ὀγμὸς interpretatur, ἡ ἐπ' εὐθὺ τοῦ ἀρότρου τομή. Dionys. *de Situ Orbis* dixit, αὔλακ' ἐπιθύνειν.

οὐ γὰρ

- - - - - ὐ γὰρ ἀρότρῳ
Ἄυλακ' ἐπιθύνουσι διασχίζοντες ἀρούρας.
- - - - - *non enim aratro*
Sulcum rectum faciunt proscindentes arva.

Paulus vero una voce composita ὀρθοτομεῖν dixit. Quod verbum ab Aratoribus hujusmodi *rectos ducentibus sulcos* translatum est ad eos qui rectas vias insistunt, quique vitam suam ita uti decet instituunt, recte omnia faciunt, pure, candide & sincere in omnibus agunt, nullam fraudem dolumve malum adhibent. in *Proverb* XI. 5. Δικαιοσύνη ἀμώμου ὀρθοτομεῖ ὁδούς. & alibi. Sed insignis est locus apud Euripidem in *Rheso*, ubi versu 395. *Hector*,

- - - - - φιλῶ λέγειν
Τἀληθὲς ἀιεὶ, κοὐ διπλοῦς πέφυκ' ἀνήρ.
- - - - - *amo loqui*
Vera semper, nec sum duplex vir.

Ad quæ *Rhesus* vers. 422.

Τοιοῦτός εἰμι κᾀυτὸς, ἐυθεῖαν λόγων
Τέμνων κέλευθον, κοὐ διπλοῦς πέφυκ' ἀνήρ.
Talis sum & ego, rectam sermonum
Viam secans, nec sum duplex vir.

Observatu autem dignus est hic Euripidis locus, quippe cum ex eo maxime illustrari queat hic de quo agimus. Non quidem eadem verba ibi habemus, sed alia, quæ idem plane significant. quid enim, quæso, aliud est,

eſt, ὀρθοτομεῖν τὸν λόγον, quam εὐθεῖαν λόγε τέμνειν κέλευθον?

Quum igitur de Doctore Euangelii, ut hic, dicitur ὀρθοτομεῖν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, nihil aliud ſignificat, quam verbum Euangelii pure & ſincere docere, non cum fuco & dolo prædicare proprii quæſtus gratia, quemadmodum falſi quidam Apoſtoli id temporis faciebant, qui inde ἐργάται δόλιοι appellantur; ſed veritatem Euangelii ita prædicare, uti ea ſe habet, nihil addere, nihil demere. Hoc alia metaphora, à cauponibus ſc. fraudulentis petita, qui vitiata vina pro ſinceris vendunt, dixit Paulus ὁ καπηλεύειν τὸν λόγον, *non cauponari verbum*, in II. *ad Corinth.* II. 16. Ὀυ γάρ ἐσμεν, ὡς οἱ πολλοὶ, καπηλεύοντες τὸν λόγον τε Θεε, ἀλλ' ὡς ἐξ εἰλικρινείας, ἀλλ' ὡς ἐκ Θεε, κατενώπιον τε Θεε, ἐν Χριςῷ λαλεμεν. deinceps in eadem epiſt. ὁ δολεν τὸν λόγον τε Θεε. cap. IV. 2. - - - μὴ περιπατεντες ἐν πανεργίᾳ, μηδὲ δολεντες τὸν λόγον τε Θεε, ἀλλὰ τῇ φανερώσει τῆς ἀληθείας συνιςῶντες ἑαυτες πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων. & in *Ep. ad Galat.* II. 14. ὀρθοποδεῖν πρὸς τὴν ἀλήθειαν τε εὐαγγελίε, *recta incedere ad veritatem Euangelii.* hoc autem loco, ὀρθοτομεῖν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, *rectum ducere ſulcum verbi veritatis, ſine ullis erroribus rectam verbi ſecare viam.* Eleganter ergo verus & bonus Euangelii miniſter comparatur cum

bono

bono aratore, & ut hic, ita etiam in illa ſententia Chriſti Luc. IX, qui locus ſupra adſcriptus eſt, miniſtri Euangelii comparantur cum aratoribus. *Qui manum aratro admovet & reſpicit ea quæ retro ſunt, non appoſitus eſt ad regnum Dei.* id eſt, qui aggreditur munus Euangeliſtæ, & interim etiam voluptates ac res hujus ſeculi curat ac reſpicit, is non poteſt eſſe diſcipulus meus, nec bonus Euangelii miniſter, is inhabilis eſt ad regnum Dei promovendum.

Et quod amplius me confirmat in hac ſententia, petitam eſſe metaphoram ab arantibus terram, & vomere ſcindentibus, eſt quod præceſſit in hoc verſu, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον. vox enim ἐργάτης proprie & κατ' ἐξοχὴν de eo qui opus ruſticum facit, uſurpatur. id quod nunc quemadmodum ſupra facturum me pollicitus ſum, demonſtrabo. Antequam vero oſtendam uſum hunc præcipuum vocis ἐργάτης, neceſſe erit docere, voces ἔργον & ἐργάζεσθαι, unde eſt ἐργάτης, de hujusmodi *opere ruſtico* κατ' ἐξοχὴν paſſim uſurpari.

Quod attinet ad vocem ἔργον, de eâ Euſtathius ſub finem *Iliad.* Ζ. ad hæc verba, Ἔργον ἀτιμήσειε μάχης, notavit, Ἔργον μάχης, πρὸς διαςολὴν ἑτέρων ἔργων εἴρηται, ὧν ἐςι καὶ τὸ δηλοῦν τὴν γεωργίαν κατ' ἐξοχὴν, ἐξ οὗ καὶ ἐργάζεσθαι, τὸ γεωργικῶς πονεῖσθαι. καὶ ὁ παρὰ

Σοφο-

Σοφοκλεῖ ἐργάτης, καὶ ὁ παρὰ Θεοκρίτῳ ἐργατίνας. Sic Homer. *Odyss.* Ξ.

- - ἔργον δέ μοι ϰ φίλον ἔσκε.

- - *opus autem mihi gratum non erat.*

ubi Schol. ἔργον τὸ κατὰ γεωργίαν. immo voce ἔργων etiam passim usi sunt Græci de arvis, sive de agris cultis, & de ipsis frugibus. Ælian. *Hist. Anim.* III. 23. ἔργα habet eo sensu pro *arvis*; & paullo post τὰ ἐνεργὰ χωρία, *agros bene cultos.* Herodot. lib. I. c. 36. τὰ τῶν Μυσῶν ἔργα διεφθείρεσκε, *Mysorum fruges devastabat.* Ælian. *Var. Hist.* IV. 5. καὶ λυμαινόμενον αὐτῶν τὰ ἔργα ἐχειρώσατο λέοντα: *& leonem arva* sive *fruges eorum devastantem cepit.* Callim. *Hymno in Dianam*, vers. 125.

Κτήνεά φιν λοιμὸς καταβόσκεται, ἔργα δὲ πάχνη.

Pecudes ipsorum devorat pestis, fruges vero grando.

& vers. 156.

- - σύες ἔργα, σύες φυτὰ λυμαίνονται.

- - *sues fruges, sues plantas devastant.*

Hinc ἐργάζεσθαι peculiariter & κατ᾽ ἐξοχὴν est *terram colere.* Hesiod. Ἔργ. 621.

Γῆν δ᾽ ἐργάζεσθαι μεμνημένος, ὥς σε κελεύω.

Terram autem colere memento, ut te jubeo.

Ælian. *Var. Hist.* IX. 25. refert, Pisistratum imperii compotem factum arcessivisse ad se eos, qui in foris otiose tempus tererent, ejus-

 que

que rei caussam eos rogasse, simulque addidisse, Εἰ μέν σοι τέθνηκε ζεῦγος, παρ' ἐμοῦ λαβὼν ἄπιθι, καὶ ἐργάζου: *Si tibi mortuum est par boum, à me accipe, abi & cole terram.* II. *Reg.* IX. 10. Καὶ ἐργᾷ αὐτῷ τὴν γῆν σὺ &c. Passive etiam hoc verbum usurpatur de terra quæ colitur. Dionys. Halic. Lib. VIII. p. 554. Ὅσων δὲ γεωργικὸς ὁ βίος ἦν ἐν ἀλλοτρίοις κτήμασι, τούτων ἄγοντές τε καὶ φέροντες τὰ παρεσκευασμένα πρὸς τὴν ἐργασίαν ζεύγη τε βοϊκὰ καὶ βοσκήματα καὶ ὑποζύγια ἀχθοφόρα, καὶ σκεύη παντοῖα οἷς γῆ τε ἐργάζεται, καὶ καρποὶ συγκομίζονται: *Qui vero in alienis fundis agriculturam exercebant, horum agentes ac ferentes instrumenta rustica, juga boum & greges, & jumenta onera portantia, & omnigena instrumenta, quibus terra colitur & fruges comportantur.* LXX. *Ezech.* XXXVI. 34. Καὶ ἡ γῆ ἠφανισμένη ἐργασθήσεται: *Et terra devastata coletur.* unde ager aratus, & cultus dicitur ἀγρὸς εἰργασμένος, *Eccles.* V. 8. & contra inarata terra, γῆ ἀνέργαστος apud Lucian.

Unde jam denique ἐργαστὴρ & ἐργάτης dicitur qui rus colit, fodit, arat, serit, occat, metit, &c. ac ἐργασία pro *agricultura* κατ' ἐξοχήν. Xenoph. lib. V. *Memorabil.* pag. 832. Ἐπί τε γὰρ τοὺς πολεμίους σὺν ἀνθρώποις δεῖ ἰέναι, τῆς τε γῆς σὺν ἀνθρώποις ἐστὶν ἡ ἐργασία. τὸν οὖν μέλλοντα εὖ γεωργήσειν δεῖ τοὺς ἐργαστῆρας

ςῆρας καὶ προθύμȣς παρασκευάζειν, καὶ πείθεσθαι θέλοντας: *Nam & adversus hostes pergendum est cum hominibus, & hominum opera terra est colenda. Itaque necesse est eum qui recte agriculturam exercere velit, operarios suos sic instruere, ut sint alacres & ad parendum promti* & paullo post: παρακελεύεσθαι δὲ πολλάκις ȣ̓δὲν ἧτ]ον δεῖ τοῖς ἐργάταις τὸν γεωργὸν, ἢ τὸν στρατηγὸν τοῖς στρατιώταις. *Etiam necesse est agricolam non minus interdum operas suas cohortando excitare, quam imperatorem milites.* Joseph. *B. J.* l. v. c. 9. ὅντινα λάϐοι τῶν προσιόντων κατὰ τὴν χώραν ἐργατῶν διέφθειρεν. *quemcunque cepisset ex agricolis agros adeuntibus, interfecit.* Sic apud Sophoclem ἐργάτης, & apud Theocritum Ἐργατίνας in principio *Idyll* X. quod Idyllium inscribitur etiam Ἐργατίναι ἢ Θερισαί. & in *Geoponicis* nihil frequentius. pag. 77. Ἐὰν πολλοὶ ὦσιν ἐργάται, ȣ̓ δεῖ πάντας ὁμȣ̃ ἐργάζεσθαι· εὐκόλως γὰρ ῥαδιȣργήσȣσιν. & sæpius eadem pag. & alibi. Immo non tantum homines agrum colentes sic κατ' ἐξοχὴν dicuntur, sed etiam *boves*, qui Lat. *aratores*, Apollon. l. II. p. 99.

Ἐργατίναι μογέȣσι βόες.

Aratores laborant boves.

Frequens etiam hic usus ejus vocis de operariis agrum colentibus est in Novo Fœdere. Jacob. V. 4. Ἰδȣ̀ ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμησάντων τὰς χώρας ὑμῶν, ὁ ἀπεστερημένος ἀφ'

ὁμῶν, κράζει. & in Euang. sæpius. Hæc fusius paullo persequutus sum, ut ostenderem, proprie admodum & κατ᾽ ἐξοχὴν de opera rustica hanc vocem accipi, contra Pricæum, qui de nullo frequentius & magis proprie quam de Lapicida hanc vocem usurpari contendit.

In N. T. hæc omnia improprie sæpe usurpantur, & ad Spiritualia transferuntur.

α. Ecclesia comparatur cum arvo quod colitur. unde Paulus 1. *Cor.* III 9. ad fideles Corinthios: Θεοῦ γεώργιόν ἐστε,

β. Deus comparatur cum hero, sive domino fundi. Matt. XX. 1. Ὁμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρωῒ μισθώσασθαι ἐργάτας. ubi dominus fundi vel vineæ, οἰκοδεσπότης appellatur, (qui in *Geopon.* l. II. pag. 76 etiam δεσπότης.) & dein apud Matt. vers. 8. ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος.

γ. Episcopi, Doctores & Præcones Euangelii, à Deo missi ad prædicandum Euangelium & homines ad fidem convertendos, conferuntur cum operariis servis, quorum opera herus utitur in agro colendo, fodiendo, arando, occando, serendo, plantando, rigando, metendo, vindemiando, triturando &c. quare ἐργάται illi appellantur. Ita Paulus hic hortatur Timotheum, ut exhiberet se Deo tanquam hero suo ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον,

ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, i. e. probum Euangelii Ministrum, qui magno studio semper intentus est Euangelio promovendo, qui non negligenter, nec dolose in arvo Ecclesiæ operatur, sed contra ea deligenter, & sincere, atque adeo, quum Dominus rationem operis ab eo exigit, tantum abest, ut negligentiæ aut fraudis accusari, ac propterea animo confundi & pudefieri queat, ut potius multa cum fiducia & παῤῥησίᾳ mercedem operis exspectet.

Hujusmodi ἐργάταις in Euangelio bonis & inconfusibilibus oponuntur ἐργάται κακοὶ & δόλιοι, *operarii mali & dolosi*, quo nomine appellantur falsi Apostoli, qui perniciosa fovent dogmata, iisque alios in fraudem inducunt & decipiunt. E. G. II *Cor*. XI. 13. Οἱ γὰρ τοιοῦτοι, ψευδαπόστολοι, ἐργάται δόλιοι, μετασχηματιζόμενοι εἰς ἀποστόλους Χριστοῦ: *Tales enim falsi Apostoli, operarii dolosi, transfigurantes se in Apostolos Christi.* & *Philip.* III. 2. Βλέπετε τοὺς κύνας, βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργάτας, βλέπετε τὴν κατατομήν. *Cavete canes, cavete malos operarios, cavete concisionem.*

Et ut Ministri Euangelii vocantur ἐργάται, ita collgæ in munere prædicandi Euangelii, συνεργοὶ appellantur. 1. *Thess.* III. 2. Καὶ ἐπέμψαμεν Τιμόθεον τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ διάκονον τοῦ Θεοῦ καὶ συνεργὸν ἡμῶν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ. *Rom.* XVI. 9. Ἀσπάσασθε Οὐρβανὸν τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν Χριστῷ. *Philipp.* II. 25.

 ubi

ubi Paulus Epaphroditum vocat συνεργὸν suum.

Hinc etiam opus & labor quem adhibent Euangelii ministri in prædicando & propagando regno Christi, exprimitur illis verbis, quibus molestus ac difficilis rus colentium labor apud Græcos efferri solet. E. G. ἔργον, κόπος, κοπιᾷν, σπείρειν, φυτεύειν, ποτίζειν & quæ sunt similia. Sic [α] Ἔργον habemus *Philipp.* II. 30. de Epaphrodito: Ὅτι διὰ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ μέχρι θανάτου ἤγγισε. [β] Κοπιᾷν 1. *Cor.* XV. 10. περισσότερον (inquit ibi Paulus) αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα. sequitur ibi vers. 11. Εἴτε οὖν ἐγὼ, εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτω κηρύσσομεν. quod prius κοπιᾷν, dein κηρύσσειν exponit. *Philipp.* II. 16. οὐδὲ εἰς κενὸν ἐκοπίασα. hinc doctores Ecclesiæ appellantur οἱ κοπιῶντες, ut 1. *Thess.* V. 12. Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, εἰδέναι τοὺς κοπιῶντας ἐν ὑμῖν, καὶ προϊσταμένους ὑμῶν ἐν Κυρίῳ, καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς. & plenius, οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ, in I. *ad Timoth.* V. 17. Verbum autem hoc proprium etiam esse agricolis opus ruri facientibus, liquet ex II. *Timoth.* II. 6. Τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν. [γ] Σπείρειν, 1. *Cor.* IX. 11. Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν. [δ] Φυτεύειν & ποτίζειν. 1. *Cor.* III. 6. Ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλὼς ἐπότισεν· ἀλλ' ὁ Θεὸς ηὔξανεν. ubi Paulus dicit de sese, quod ἐφύτευσε. i. e. primus prædi-

prædicavit Euangelium Corinthiis, & rudimenta doctrinæ Christianæ eos docuit; de Apollo vero, quod ἐπότισε. i. e. in veritate Euangelica confirmavit eos qui jam fundamentis ejusdem erant imbuti.

Cap. VII.

Herodoti versio Latina quibusdam in locis castigatur. Quid Ἀττέλεβοι, *&* καταλέειν. Πατέεσθαι. Ἀνθέρικοι. *Longus in Pastor. emendatur. Ejusdem interpres notatur. Quid* διαβάλλειν τινά. Ὑπολυφθεὶς *&* ὑπολειφθεὶς *sæpe confunduntur.*

APud Herodotum lib. IV. cap. 172. ubi agitur de Nasamonibus eorumque victu, inter alia dicitur: Τοὺς δὲ ἀττελέβους ἐπεὰν θηρεύσωσι, αὐήναντες πρὸς τὸν ἥλιον, καταλέουσι. Interpres putans Herodotum heic etiam loqui de palmis, de quibus paullo ante loquutus fuerat, mire transtulit hanc periodum, nulla ratione significationis verborum habita: *Ex quibus*, inquit, *ubi palmulas prælmaturas decerpserunt, ad solem siccantes mature faciunt*. Verum Ἀττέλεβος, non est *palma*, sed *locusta*. Hesych. Ἀττελάβους, ἀκρίδας. Ἀττέλεβος, ἀκρὶς μικρὰ &c. præterea θηρεύειν non est *decerpere fructus*, sed *venari & capere animalia*. denique καταλέειν non est *maturefacere*, sed *commolere*, frequens Hippocrati. Verte igitur totum locum: *Locustas vero postquam ceperunt, siccatas ad solem commolunt.*

Cap. 186. Βοῶν μὲν νῦν θηλέων οὐδ' αἱ Κυρηναίων γυναῖκες δικαιεῦσι πατέεσθαι. Vertitur à Valla: *Sed nec Cyreneæ feminæ ferire sibi fas putant.* Stephanus ad verbum πατέεσθαι notavit, *suspecta est hic vox Græca.* Mihi vero non est suspecta, sed proba vox, quæ *vesci* significat. Hesych. Πατέοντο, ἐγεύοντο. sic enim legendum pro ἐγένοντο, recte monuit Guietus. Et heic idem esse quod γεύεσθαι, satis patet ex antecedentibus atque ex consequentibus. antea enim dixerat de Nomadibus Libybus, καὶ θηλέων τε βοῶν οὔτοι γευόμενοι. & postea, αἱ δὲ τῶν Βαρκαίων γυναῖκες οὐδὲ ὑῶν πρὸς τῇσι βουσὶ γεύονται. Vertenda igitur erant verba: *Sed nec Cyrenæorum mulieres fas sibi esse censent vesci bobus feminis.*

Cap. 190. ubi agitur de Nomadum domiciliis: Οἰκήματα δὲ σύμπηκτα ἐξ ἀνθερίκων ἐνερμένων περὶ σχοίνους ἐστί. Int. *Domicilia eorum sunt virgultis compacta, suspensis circa lentiscos.* Melius vero, ni fallor, vertas: *Domicilia autem compacta sunt ex asphodeli caulibus junco aptatis.* Theocrit. *Idyll.* 11.

Αὐτὰρ ἔγ' ἀνθερίκεσσι καλὰν πλέκει ἀκριδοθήραν,
Σχοίνῳ ἐφαρμόσδων.

Sed ille ex asphodeli caulibus pulcram cicadis capiendis decipulam nectit, junco concinnans. ubi & ἀνθέρικες sunt *asphodeli caules*, non *virgulta*, ut vertit hic Valla. & σχοίνῳ ἐφαρμόζειν, quod Herodot. ἐνείρειν περὶ σχοίνους, h. e. *innectere*

nectere vel *adaptare juncis*, non vero *ſuſpendere circa lentiſcos*. Emendandus hac occaſione eſt locus apud Longum in *Paſtor* lib. I. p. 9. Ἡ μὲν ἀνθερίσκȣς ἀνελομένη ποθὲν ἐξελθȣ̃σα ἀκροδιθήραν ἀνέπλεκε. pro ἀνθερίσκȣς legendum ἀνθερίκȣς; quam vocem ibi perperam reddidit Interpres *floſculos*, quaſi eſſet diminutiva ab ἄνθος.

Lib. V. cap. 8. ubi agit Auctor de optimatum apud Thracas ſepultura, præter alia, Χω̃μα δὲ χέαντες, inquit, ἀγω̃να τιθεἶσι παντοἶον· ἐν τῳ̃ τὰ μέγιστα ἄεθλα τίθεται κατὰ λόγον μουνομαχίης. Valla: *Aggeſtoque de ſuper tumulo, cum alia omnis generis certamina proponunt, tum præcipue certa cum ratione monomachiam*. Parum accurate. non enim ἄεθλα expreſſit, nec κατὰ λόγον recte reddidit, *certa cum ratione*. Verte potius: *Aggeſto autem tumulo, certamina omnis generis proponunt, in quibus maxima præmia proponuntur pro ratione ſingularis certaminis*.

Eodem lib. cap. 50. Ὁ δὲ Ἀρισταγόρης, τἆλλα ἐὼν σοφὸς, καὶ διαβάλλων ἐκεἶνον εὖ, ἐν τȣ́τῳ ἐσφάλη. Valla: *Ariſtagoras, alioqui ſolers, & valde illum antecellens prudentia, in hoc tamen lapſus eſt*. At διαβάλλειν τινὰ, non eſt *antecellere aliquem prudentia*, ſed *decipere & circumvenire*, ἐξαπατᾳ̃ν. Ariſtoph. *Avib*. p. 616. Διαβάλλεταί σ' ὁ θεἶος. ubi Schol. ὅτι τῳ̃ διαβάλλεσθαι χρω̃νται ἐπὶ τȣ̃ ἐξαπατᾳ̃ν,

πατῶν, ὡς καὶ Ἄρχιππος ἐν Πλούτῳ, - - - τὸν γὰρ γέροντα διαβαλοῦμαι τήμερον, quod Comicus Latinus, *Senem hodie ludos reddam*, vel *ſeni fabricam fingam.* Et in *Ecclеſ.* Διέβαλέ με ἡ γραῦς, *decepit me anus.* Hinc διάβολος eſt *homo fraudulentus.* Comicus eleganter conjungit πανουργότατον καὶ διαβολώτατον, *calliðiſſimum & ad fraudem acutiſſimum*, quæ duo etiam jungit Nepos in *Dione* cap. VIII. de Callicrate, *homo & callidus & ad fraudem acutus.* unde ὁ ὄφις ὃς Εὔαν ἐξηπάτησεν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ, ut loquitur Apoſtolus in II. ad *Corinth.* XI. 3. κατ' ἐξοχὴν appellatur ὁ διάβολος.

Ibid. cap. 61. Οἱ δὲ Γεφυραῖοι ὑπολειφθέντες ὕστερον ὑπὸ Βοιωτῶν, ἀναχωρέουσι ἐς Ἀθήνας. Vertit valla: *Gephyræi autem poſtea in ſuſpicionem Bœotiorum cum veniſſent, Athenas commigrarunt.* Ad quæ verba notavit Stephanus, legiſſe Vallam ὑποπτευθέντες pro ὑπολειφθέντες. Equidem potius crederem, legiſſe eum ὑποληφθέντες, nam ὑπολαμβάνω etiam eſt *ſuſpicor.* Sæpius enim reperitur ὑποληφθεὶς à librariis poſitum pro ὑπολειφθεὶς, & vice verſa.

CAP. VIII.

Ex Ariſtophanis Pluto quædam loca explicantur. Apollo quare Λοξίας *&* Παιὰν *ſit cognominatus.* λακεῖν *de Apolline oracula edente. Notatus Interpres.* Ἀνύτειν, *pro impetrare. Interpretes Luciani caſtigantur. Vulgata Comici lectio in voce* ἰκνὸς *defenditur. Differentia inter verba* ῥιγόω *&* ῥιγίω *oſtenditur.*

IN príncipio Fabulæ, quæ inſcribitur *Plutus*, Apollo vocatur Λοξίας,

Τῷ δὲ Λοξίᾳ
Ὃς θεσπιῳδεῖ τρίποδος ἐκ χρυσηλάτου.

Exiſtimo, hoc nomen Apollini ob nullam aliam rationem dari, quam ob λοξὰ, obliqua & tortuoſa ejus oracula: videmus enim tunc potiſſimum inſigniri eum hoc nomine, quum de reſponſis ejus & oraculis agitur. Æſchyl. *Prometh. Vinct.* p. 42.

Τοιοῖσδε πεισθεὶς Λοξίου μαντεύμασιν.

Euripid. *Electra*, verſ. 399.

Λοξίου γὰρ ἔμπεδοι Χρησμοὶ, βροτῶν δὲ μαντικὴν
χαίρειν ἐῶ.

atque ita hoc loco, ubi ſermo eſt de oraculis. Et ut Λοξίου nomen ipſi tribuitur ab oraculis, ita Παιῶνος à *Medicina*, cujus Auctor etiam traditur. ſic enim dicitur à παίω, *ſano*. παιὼν eſt *medicus*. Schol. Comici noſtri p. 68. ad hæc verba,

Ἀσκληπιοῦ παιῶνος &c.

Παιὼν, inquit, ὁ καὶ παιήων, ὁ ἰατρὸς καὶ θεραπευτὴς τῶν νοσημάτων, καὶ γίγνεται ἐκ τοῦ παίω, τὸ θεραπεύω. Plut. *Consol. ad Apollon.* p. 106 citat versum ex Poëta:

παιὰν ἰατρὸς μόλοις.

Hinc videmus, tum præcipue ita appellari Apollinem, quando agitur de medicis & de medicina. Pindar. *Pythion.* ubi laudat Jasonem, medicum optimum, dicens, ipsum Pæana medicinæ auctorem, illi dare testimonium honorificum,

Ἐσσὶ δ' Ἰατὴρ ἐπικαιρόγατος,
Παιάν τέ σοι τιμᾷ φάος.

Apollon. IV. 1510.

Οὐδ' ἦν Παιήων - -
Φαρμάζσῃ.

Lucian. *Dial. Jovis, Æscul. & Herc.* p. 208. Ὥστε μηδὲ τὸν παίηονα ἰάσασθαί σε, τὸ κράνιον &c. Hanc veram hujus ἐπιθέτου rationem esse nullus dubito, & Grammaticorum nugas de eo rejicio.

Pag. 6. Τί δῆθ' ὁ Φοῖβος ἔλακεν ἐκ τῶν στεμμάτων; Significat proprie λακεῖν, *crepare*, *sonitum edere*, ut apud Hom: λάκε δ' ὀστέα. Sed Tragici hoc verbum adhibent pro *loqui*, & quidem de Apolline oracula sonora voce edente. ut Eurip. *Oreste*, vers. 162.

Ἆ, ἆ, ἄδικος ἄδικα τότ' ἄρ' ἔλακεν
Ἔλακεν, ἀπόφονον ὅτ' ἐπὶ τρίποδι
Θέμιδος ἄρ' ἐδίκασε

Φόνον

Φόνον ὁ Λοξίας ἐμᾶς ματέρος.

ubi *Sch.* εἶπε. Idem iterum verſ. 330.

ἂν ὁ Φοῖβος Ἔλακεν, ἔλακεν.

Heſych. ἔλακεν, non male expoſuit ἐφθέγξατο. Tragicum hoc verbum adhibet hic Comicus, ut leviter interim perſtringat Euripidem, id quod paſſim in fabulis ſuis facere ſolet. Fallitur igitur vehementer Interpres, qui in notis ad hunc locum à λαγχάνειν ſortiri, deducit hoc verbum.

Pag. 21.

Ἀλλ' ἢν τάλαντά τις λάβῃ τριακαίδεκα,
Πολὺ μᾶλλον ἐπιθυμεῖ λαβεῖν ἑκκαίδεκα.
Κᾂν ταῦτ' ἀνύσῃ, τετλαράκοντα βύλεται.

Quid hic ſit ἀνύειν, cognoſci poteſt ex oppoſito, ἐπιθυμεῖν λαβεῖν, nimirum *impetrare* & *obtinere* quod quis cupit & rogat. Elegans uſus hujus verbi eſt in hoc ſignificatu, ſed ad eum non ſemper attenderunt Interpretes. Occurrit apud Heſiod. in Ἔργ. p. 395.

- - καὶ μηδὲν ἀνύζσῃς,

- - *& nihil obtineas*, vel *impetres.*

non ſatis accurate vertitur, *& nihil efficias.* Lucian. *Aſin.* p. 112. κᾀκεῖνος ὐδὲν φροντίσας, ἔιτε καὶ ἀνύσει τι ἐκείνη ἐξ ἐμῦ, ἔιτε καὶ μὴ, λαμβάνει τὸν μισθόν. ubi nec Benedictus, nec Baſileenſes recte ceperunt ſenſum. Benedict. *Qui non curans, ſive aliquid, ſive nihil ex me faceret.* Baſileenſ. *qui parum curans mei jacturum*, &c. Exiſtimem ego,

ἀνύειν hic etiam *obtinendi* ſignificatum habere, ἀνύειν τι ἐκ τινὸς, eſt *impetrare aliquid ab aliquo*. ſimilis locus eſt in *Antholog.* quem etiam in *Theſauro* adduxit Stephanus, ἠνυσάμην τȣ̃το ἐκ τῶν Μοιρῶν, *hæc impetravi à Parcis*, verterim igitur verba Luciani, *Et ille nihil curans, ſive etiam obtineret illa aliquid à me, ſive non, accipit mercedem.* Sic *perficere* Latinis eſt *obtinere.* Terent. *Eun.* Act. 1. Sc. 2.

Quam joco a me voluiſti tandem quin perfeceris. Prorſus itaque cum Latino *perficere* convenit Græcum ἀνύειν, ut & cum Lat. *impetrare :* nam hoc verbum utramque etiam ſignificationem habet. *obtinendi* ſignificatio nota eſt, & paſſim occurrit. in *perficiendi* ſignificatu eſt apud Plautum *Pæn. Incipere multo quam impetrare eſt facilius.*

P. 82. Ὁ δ' ἰπνὸς ἡμῖν ἐξαπίνης ἐλεφάντινος, *Caminus nobis repente factus eſt eburneus.* Sed Doct. Bentlejus in Notis ad Callim. *Fragmenta* p. 395. vocem ἰπνὸς mendoſam eſſe exiſtimat, & pro ea legit ἶπος, *muſcipula.* atque ita ſcribendum docet tum auctoritate Pollucis, tum ipſius ſententiæ cauſſa. Primo auctoritate Pollucis, qui l. X. c. 34. Ἀριςοφάνης ἐν Πλȣ́τῳ ἶπον τὴν μυάγραν καλεῖ, & fruſtra hanc vocem in hac fabula Pluti quæri. Secundo, ipſius ſententiæ cauſſa, quia hoc pacto plus ſalis comici & plus ridiculi in ſe habet. Equidem ingenioſam eſſe

fateor

fateor hanc conjecturam, sed tamen antiquam lectionem præferendam ei censeo, nec movet me adeo Pollucis auctoritas, ut novam lectionem amplectar. Verum est, nusquam apud Aristoph. in hac fab. εἶπος vel ἶπος occurrere, sed procul omni dubio fuit hæc vox in secundo Pluto, scripsit enim Comicus noster duas fabulas hujus nominis, quarum altera est deperdita. Quod attinet ad secundum illud, quod ait V. D. hoc pacto plus salis comici & plus ridiculi in se habere sententiam, nescio an non altera illa lectio plus habeat ridiculi, cum dicit, caminus, qui antea erat ex vilibus lapidibus atra fuligine obductis, nunc ex pretioso ebore est, & candore nitet, vel si ἰπνὸς pro laterna sumas, sensus est, laterna quæ olim ex cornu, nunc ex ebore. Ad hæc accedit, quod vetus Sch. agnoscit etiam ἰπνὸς, & exponit τὸ μαγειρεῖον, ἢ ἡ καπνοδόχη, ἢ ὁ Φανὸς &c. quæ voces nihil minus quam *muscipulam* notant.

P. 85. Quærit Cario servus ex Justo, qui dixerat, se Deo consecraturum detritum palliolum,

Μῶν οὖν ἐμυήθης δῆτ' ἐν αὐτῷ τὰ μεγάλα;

Respondet Justus, Οὐκ. ἀλλ' ἐνεῤῥίγωσ' ἔτη τρειακαίδεκα. Observa, quod non dixerit ἐνεῤῥίγησ' sed ἐνεῤῥίγωσ'. Differentia enim est inter ῥιγέω & ῥιγόω. id quod docet Eustath. ad *Iliad.* Γ. Ῥιγῶ μὲν ῥιγώσω, ἐπὶ τῦ κατὰ σῶμα πάθυς ἐκ

κρύους

κρύους. Ῥιγῶ δὲ ῥιγήσω, ἐπὶ τȣ̃ κατὰ ψυχὴν δέȣς. Adeo ut ῥιγέω ad *animum* referatur, ſignificetque, *timeo*, *exhorreſco*; ῥιγόω autem ad *corpus*. Notaverat hoc ipſum Thom. Mag. in voce Ῥιγέω. Sed locus plane corruptus eſt. Ῥιγέω, inquit ῥιγῶ, τὸ φοβȣ̃μαι, ὅπερ ἐϛὶ ποιητικόν. Ὅμηρος ἐν μ' Ἰλιάδος,

Τρῶες δ' ἐῤῥίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν.

Ἀριϛοφάνης ἐν Πλȣ́τῳ. ἀλλ' ἐνεῤῥίγωσ' ἔτη τριακαίδεκα &c. Omiſſum ibi poſt verſum Homeri verbum Ῥιγόω ῶ & ejus explicatio, *frigeo* nempe *corpore*, quam explicationem tum confirmat hoc exemplo Ariſtophanis. voluit enim Thomas idem quod Euſtathius, differentiam indicare utriuſque verbi.

CAP. IX.

Ad Lucianum quædam animadverſa. Barlæus notatus. Ἀναῤῥιπίζειν. Ἐπιδαψιλεύεσθαί τινι πράγματι. *Interpres Luciani non ſemel reprehenſus.* Ἥκειν παρά τινος. Ἐπαινεῖσθαι εἰς τὸ κάλλος. Συμβαίνειν. Λόγῳ μὲν, τὸ δ' ἀληθές. Δράκοντες *Parthorum ſigna milit.*

APud Lucianum in *Timone* pag. 69. Καὶ ἀναῤῥιπίσας τὸν κεραυνόν. ἢ ἐκ τῆς Οἴτης ἐναυσάμενος &c. Non putem cum Barlæo, verbum hoc in *vibrandi* ſignificatu accipiendum: nihil enim aliud denotat proprie quam *ignem prope extinctum flatu exſuſcitare*, quod Ælian. *Hiſt. Anim.* IX. 20. dixit ῥιπίδι ὑπεξεξάψαι,

ψαι; alias ἀναζωπυρεῖν. Tranſlate Plut. in *Amatorio* p. 785. Τὸ ποιητικὸν καὶ μȣσικὸν ἐξώρμησε καὶ ἀνεῤῥίπισεν. & Lucian. in *Gymnaſ.* p. 283. quare in verſione hujus loci pro *denuo vibrato fulmine*, ponendum erat, *fulmine flatu rurſus excitato.* In principio hujus Dialogi. pag. 55. dixerat, extinctum eſſe fulmen Jovis: Τὸ δὲ ἀοίδιμόν σȣ, καὶ ἐκηβόλον ὅπλον, καὶ πρόχειρον, ȣ̓κ οἶδ᾽ ὅπως τελέως ἀπέσβη, καὶ ψυχρόν ἐστι, μηδὲ ὀλίγον σπινθῆρα ὀργῆς κατὰ τῶν ἀδικȣ́ντων διαφυλάττον.

In *Dial. Minois & Soſtrati* pag. 323. Εὖγε ὦ Μίνως, ὅτι καὶ ἐπιδαψιλεύῃ τῷ παραδείγματι. Interpr. *Bene eſt Minos, quod hæc etiam exemplo, quaſi quodam auctario locupletas.* Qui præcedentia legit, videbit, Soſtratum, qui quæſtionem propoſuerat, utrum, ſi quis ab alio coactus aliquem occiderit, reus habendus ſit cædis, an is, à quo coactus fuerit, addidiſſe exemplum hoc; Quum carnifex juſſu judicis, aut ſatelles juſſu tyranni aliquem vita privaverit, uter cædis reus agendus eſſet. Ad quæ reſpondet Minos, reum agendum eſſe judicem, aut tyrannum, & addit, ſiquidem neque ipſum gladium accuſare poſſumus: ſubſervit enim hic tanquam inſtrumentum explendo animo ejus, qui primus cauſſam præbuit. Ad ea jam Soſtratus: Εὖγε ὦ Μίνως &c. h. e. *Bene facis Minos, quod exemplo etiam corollarium, ſive auctarium, addis.*

addis. i. e. quod exemplo quo ego usus sum de judice &c. tu auctarium addis de gladio. Ita enim intelligenda sunt verba, & ea vis est phraseos, ἐπιδαψιλεύεσθαί τινι πράγματι, *superaddere quidpiam rei alicui, auctarium rei addere*. Vide Budæum in *Comment. L. Gr.* ubi exemplum è Synesio habet: Δέδωκε, καὶ εἰλήφαμεν, καὶ ἐπεδαψιλεύσατο ταῖς ὑποθέσεσι τῆς ἀποκηρύξεως: *Ipse dedit* (documentum,) *nosque cepimus: Corollarium etiam addidit his sceleribus, ob quæ abdicatus fuerat.*

In *Reviviscent.* pag. 395. dicit Lucianus, se dum quæreret Philosophiam, incidisse in quosdam detritis palliolis amictos, barbasque promittentes, παρ' αὐτῆς ἐκείνης ἥκειν φάσκουσι. quæ verba Latine reddita sunt, *qui se ad eam conferre dicebant.* At ἥκειν παρά τινος, non est *conferre se ad aliquem*, sed *venire ab aliquo.* Paullo post: καὶ ἐπαινουμένη ὑπὸ τῶν ἐραστῶν, εἰς τὸ κάλλος ἔχαιρε. Distinctio quæ est post ἐραστῶν, ponenda est post κάλλος. ac vertendum: *Quumque laudaretur ab amatoribus ob pulcritudinem, gaudebat.* non expressit Interpres verba, εἰς τὸ κάλλος. Ceterum phrasis ἐπαινεῖν εἰς τὸ κάλλος, est etiam *pro Imagin.* p. 28. Ἐπαινεῖν μέν σοι εἰς τὸ κάλλος ἐφεῖσθω.

In *Hermotimo* pag. 532. rogat Lucianus, an etiam inveniretur aliquis, qui diceret,

ceret, bis duo facere septem vel undecim, respondet Hermotimus: --- --- μαίνοιτ' ἂν ὁ μὴ τέτlαρα συμβαίνειν λέγων. quæ verba Interpres sine ullo sensu vertit: *Insaniret, qui quatuor non convenire diceret.* ubi sensus est: *Insaniret, qui non diceret, ea facere quatuor.* vel, *qui negaret ea esse quatuor.* Ita τὸ συμβαίνειν apud Arrian. *Exped. Alex.* l. v. cap. 19. Τό, τε μέγεθ⊙ ἐθαύμαζεν ὑπὲρ πέντε πήχεις μάλιστα συμβαῖνον: *Staturamque mirabatur, quæ erat supra quinque admodum cubitos.*

In *Harmonide* p. 588. Ὥστε λόγῳ μὲν ἐφ' ἑνὸς ἀνδρὸς ἀναῤῥίψομεν τὸν κύβον, τὸ δ' ἀληθὲς &c. Int. *Itaque juxta proverbium in uno viro aleam jaciemus. ac revera perinde fuerit.* At λόγῳ non significat *juxta proverbium*, sed *verbo*, & opponitur ei, τὸ ἀληθές, *re ipsa.* Verte igitur locum. *Itaque verbo quidem super uno viro aleam jaciemus*; *sed re ipsa* &c. Sic in *Reviviſc.* p. 393. Λόγῳ μὲν ἐμὲ ζηλοῦσι τῆς ἀνθολογίας· τὸ δὲ ἀληθὲς ὑμᾶς. ubi rursus male Int. *meque oratione ob hoc florilegium commendant, imo vere vos ipsos.* debuit: *verbo quidem me collaudant ob florilegium, re verò vos.* in *Timone p.* 72. dixit pro eo Lucian. οὕτωσι μὲν εἰπεῖν, & ὡς δὲ ἀληθεῖ λόγῳ.

In lib *de Conscrib. Hist.* p. 622. de insulso quodam Historico, qui tradiderat, Dracones, signa militaria Parthorum fuisse vivos dracones: ὥστε, inquit, τοὺς δράκοντας τῶν

Παρθυαίων, σημεῖον δὲ πλήθȣς τȣ͂το ἀυτοῖς, χιλίȣς γὰρ οἶμαι ὁ δράκων ἄγει ζῶντας δράκοντας, παμμεγέθεις εἶναι γεννωμένȣς ἐν τῇ Περσίδι. Inepte iterum Interpres deceptus prava distinctione: *ut diceret, Parthorum dracones (signum autem hoc multitudinis est ipsis, mille enim dracones vivos draco producit) ingentes esse, & in Perside generari.* Tu distingue, ὥστε τȣ̀ς δράκοντας ἔφη τῶν Παρθυαίων (σημεῖον δὲ πλήθȣς τȣ͂το ἀυτοῖς, χιλίȣς γὰρ οἶμαι ὁ δράκων ἄγει) ζῶντας δράκοντας παμμεγέθεις εἶναι. & verte: *ut dracones Parthorum (signum autem hoc multitudinis apud eos est, nam mille, ut puto viros ducit) vivos esse dracones diceret insigni magnitudine, & in Perside generari.*

In *Ver. Hist.* l. I. p. 658. Ὀυ μέν τοι ἔφθη συναῤῥάξαι τοῖς ὀδȣ͂σιν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἀραιωμάτων ἡ ναῦς εἰς τὸ εἴσω διεξέπεσεν. Contra mentem Luciani reddunt hæc verba: *at dentibus non confregit prius, quam per eorum raritatem intro navis decidisset.* Contra mentem Luciani, inquam, nam navis illa prorsus non fuit confracta, nec dentibus belluæ, nec in ejus ventre, sed integra iterum emissa, quando mortua erat bellua, ut videre est in principio lib. II. *Ver Hist.* Voluit autem Lucianus his verbis indicare, os ejus belluæ & vacua inter dentes spatia adeo vasta fuisse, ut opus non esset dentibus prius confringere navim, & sic per partes eam absorbere, sed integram navim illæ-

illæsam per dentium raritates facile potuisse transire. Vertas igitur locum: *Non vero dentibus prius comminuit, sed per eorum interstitia navis in ventrem decidit.*

CAP. X.

Explicatur locus in II. ad Timoth. Epist. Verbum πιστεύειν in deposito usurpatum Græcis pro fidei mandare. Eo respexisse Paulum in verbis, οἶδα ᾧ πεπίστευκα, eaque non vertenda, novi in quem credidi; sed cui credidi, vel, cujus fidei mandavi sc. animam meam, ostenditur.

IN II. *ad Timoth.* I. 12. Δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω· ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι. οἶδα γὰρ ᾧ πεπίστευκα, καὶ πέπεισμαι, ὅτι δυνατός ἐστι τὴν παρακαταθήκην μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν. In hoc versu notari merentur verba illa emphatica Pauli Apostoli, Οἶδα ᾧ πεπίστευκα. quæ Latine recte quidem redduntur, *novi, cui credidi*, sed Belgice quando vertis, **Ik weet in wien ik geloofd hebbe**/ *Novi in quem credidi*, non omnino satisfacere videntur scopo Auctoris, quippe quum mox faciat mentionem de servando deposito. quare τὸ πιστεύειν hoc loco non existimaverim significare *fidem habere*; sed potius *fidei mandare* atque *committere*. Habet autem Græcum πιστεύειν æque ac Latinum *credere* utramque significationem, & in *deposito* præcipue usurpare etiam solent Græci hoc verbum, uti docet Cl. Salmasius libro de *Usuris* cap. v. ubi adducit

cit locum ex Nicolao Damaſceno de Indis: Παρ' Ἰνδοῖς ἐάν τις ἀποστερηθῇ δανείϐ ἢ παρακαταθήκης, ὀκ ἔστι κρίσις, ἀλλ' αὐτὸν αἰτιᾶται ὁ πιστεύσας: *Apud Indos non eſt actio ei qui depoſito aut mutuo fraudatus ſit, ſed ipſe ſibi imputat qui credidit.* Addam ex Joſepho unum aut alterum quem obſervavi locum. lib. I. cap. XVI. *Antiq. Jud.* Κόσμον τε Φέρων γυναικεῖον πολυτελῆ πιστεύειν αὐτὸν ὀκ ἀσφαλεστέροις ἔφασκεν ἢ τότοις &c. *Quumque afferret mundum muliebrem magni pretii, eum nullius fidei tutius ſe mandare dicebat, quam horum* &c. Idem lib. IV. *Antiq.* cap. ult. Παρακαταθήκην δὲ ὥσπερ ἱερόν τι καὶ θεῖον χρῆμα ὁ παραλαβὼν φυλακῆς ἀξιότω. καὶ μηδεὶς ἀποστερῆσαι συνθείη τὸν πεπιστευκότα μήτε ἀνὴρ, μήτε γυνή. *Depoſitum autem tanquam ſacram aliquam aut divinam rem, cuſtodia dignum judicet is qui accepit, & nemo neque vir neque mulier defraudare conſtituat eum qui concredidit.* qui locus eſt inſignis, & plurimum facit ad hujus noſtri illuſtrationem, quippe in quo mentio fit & παρακαταθήκης & φυλακῆς & τὸ πιστεύειν, pari modo, ut in hoc verſu habemus & πεπίστευκα, & παρακαταθήκην, & φυλάξαι. Habet etiam πιστεύειν pro *committere* Herodian. I. 3. 9. μὴ ἑνὶ πιστεύειν τοσαύτην ἐξοσίαν, *non unius fidei committere tantam poteſtatem.* atque ita paſſim non tantum apud exteros, verum etiam apud ſacros Scriptores *Rom.* III. 2.

ἐπι-

ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ, *concredita ipsis* (Judæis) *sunt oracula Dei.* 1. *Cor.* IX. 17. οἰκονομίαν πεπίστευμαι, *fidei meæ mandata est dispensatio. Galat.* II. 7. Ἐγὼ πεπίστευμαι τὸ εὐαγγέλιον, *Euangelium mihi commissum est.* Pro πιστεύειν etiam dicunt Græci παρατίθεσθαι & παρακατατίθεσθαι, unde nomen παρακαταθήκη, *depositum*, quod in hoc versu etiam occurrit, & subintelligi debet in τῷ, πεπίστευκα, τὴν παρακαταθήκην μου; *novi cui credidi depositum meum*, vel potius τὴν σωτηρίαν μου, sive, ψυχὴν, *animam meam*, vel *salutem animæ meæ.* Petrus Apostolus diceret, οἶδα ᾧ παρεθέμην τὴν ψυχήν μου. Hæc ejus est phrasis in 1. epistola cap. IV. vers. 19. Ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὡς πιστῷ κτίστῃ παρατιθέσθωσαν τὰς ψυχὰς ἑαυτῶν ἐν ἀγαθοποιΐᾳ: *Quare etiam illi qui mala patiuntur secundum voluntatem Dei, tanquam fideli creatori committant animas suas in beneficentia.* Verba igitur Apostoli hoc in loco Belgice non putem sonare, Ik weet/ in wien ik geloofst hebbe/ sed, Ik weet/ wien ik het toevertrouwt hebbe. Atque hæc expositio optime convenit cum antecedentibus: præcessit enim, Δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω· ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι, i. e. *ob quam caussam hæc* (vincula sc. aliaque mala) *patior, sed non pudet me eorum*, nec despondeo animum, quare? *quia novi illum quis sit, cujus fidei credidi animam meam,*

meam, plane ut Petrus loco dicto monet eos, qui mala patiuntur, ut animas ſuas committerent Deo. Pariter cum conſequentibus optime convenit: ſequitur enim, *& certum atque exploratum habeo, ſervare eum poſſe hoc meum depoſitum in illuſtrem illum diem.*

Cap. XI.

Phraſes quædam ex Herodoto explicantur, verſioque ejus Latina variis in locis corrigitur. Βουλεύοντες οἱ γέροντες. Χθόνιος pro ὑποχθόνιος. Ἀραιρημένος. Ὅμοια τὰ μάλιστα. Ἀνασπᾷν & κατασπᾷν τὰς νέας. Ἀρχὴν οὐ.

APud Herodot. lib. vi. cap. 57. habetur, καὶ παρίζειν βουλεύουσι τοῖς γέρουσι. quæ verba imperite admodum ab Interprete ſunt translata: *& pro ſuo arbitrio aſſidere in ſenatu.* cum ſignificent, *aſſidere ſenatoribus in conſilio.* Supra etiam dixit Auctor, βουλεύοντες οἱ γέροντες, & Xenoph. Κύρου Π. 1. 28. οἱ βουλεύοντες γεραίτεροι.

Cap. 134. de muliere quadam natione Paria, Miltiadem conſilii inopem apud Parum alloquuta, poſtquam dixiſſet, nomen ei eſſe Τιμοῦν, addit, εἶναι δὲ ὑποζάκορον τῶν χθονίων θεῶν. quod Valla reddidit, *quæ eſſet indigenarum Deorum adminiſtra.* Verterim ego potius, *Inferarum Dearum æditaam.* nam χθόνιος apud Veteres idem ſæpe notat quod ὑποχθόνιος

νι@ vel κατὰχθόνι@, ut Herodot. l. VII. cap. 153. ἱεροφάνται τῶν χθονίων θεῶν. Theocr. *Idyl.* B. verſ. 12.

τᾷ χθονίᾳ θ' Ἑκάτᾳ.

Inferæ Hecatæ.

Apollon. l. III.

Ὀξείῃ ὑλακῇ χθόνιοι κύνες ἐφθέγγοντο.

ubi χθόνιοι κύνες, quod Horat. *Sat.* 1. 8. *infernæ canes.* Heſiod. Ἔργ. 461. Εὔχεσθαι Διὶ χθονίῳ. vide ibi Cl. Græv.

Lib. VII. cap. 118. Ἀντίπατρ@ ὁ Ὀργέ@ ἀραιρημέν@ τῶν ἀστῶν ἀνὴρ δόκιμ@, ὅμοια τὰ μάλιστα ἀπέδεξε ἐς τὸ δεῖπνον τετρακόσια τάλαντα &c. Vertitur: *Antipater Orgis filius, elatus animo, vir inter populares illuſtris, erogavit in cœna quadringenta talenta.* at ἀραιρημέν@ non eſt *elatus animo*, ſed *delectus.* & ἀραιρημέν@ τῶν ἀστῶν eſt, *è civibus delectus*, ut infra cap. 173. Εὐαίνετ@ ὁ Καρήνε τῶν πολεμάρχων ἀραιρημένος, *Euænetus Carini filius delectus ex polemarchis.* Præterea non expreſſa ſunt in verſione illa, ὅμοια τὰ μάλιστα, quæ loquutio Herodoto uſitata, pro qua alii, ἐν τοῖς μάλιστα, ita δόκιμος ὅμοια τὰ μάλιστα, eſt ἐν τοῖς μάλιστα δόκιμος, *quum maxime probatus.* Sic infra cap. 141, τῶν Δελφῶν ἀνὴρ δόκιμος ὅμοια τὰ μάλιστα. quare in hoc loco diſtinctio poſt δόκιμος tollenda eſt, (pertinet enim hæc vox ad ſequentia, ὅμοια τὰ μάλιστα;) & ponenda poſt ἀστῶν.

Cap. 188. ἀνασπάσαντες τὰς νέας. Valla; *revulsis navibus*. debebat, *subductis navibus*. significat enim ἀνασπᾶν τὰς νέας, quod Lat. *subducere naves*. Thucyd. l. IV. c. 9. καὶ τὰς τριήρεις, ἅιπερ ἦσαν ἀυτῷ ἀπὸ τῶν καταλειφθεισῶν, ἀνασπάσας, & *triremes, quæ ipsi relictæ fuerant, subduxit*. Idem pro eo ἀνελκύειν τὰς ναῦς dixit lib. VI. cap. 44. καὶ τὰς ναῦς ἀνελκύσαντες. ubi Sch. ἦγον, ἐκ τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ξηράν. iterum lib. VIII. cap. 11. καὶ ἐπενόησαν μὲν κατακαῦσαι τὰς ναῦς, ἔπειτα δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς ἀνελκύσαι. & lib. VIII. c. 44. ἀνελκύσαντες τὰς ναῦς. ubi Schol. εἰς τὴν γῆν δηλονότι. Homerus ἐπ᾽ ἠπείροιο ἐρύειν dixit *Iliad*. A.

Νῆα μὲν εἴγε μέλαιναν ἐπ᾽ ἠπείροιο ἔρυσσαν.
Ὑψοῦ ἐπὶ ψαμάθοις.

contra κατασπᾶν τὰς νέας, *deducere naves*, pag. seq. apud Herodot. ubi rursus perperam habet Valla, *revulsis*. hoc Xenoph. καθελκύειν dixit, *Hist. Gr.* l. I. in princip. Homerus, ἐρύειν νῆα εἰς ἅλα *Iliad*. A. v. 141.

Νῦν δ᾽ ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν.

Hesiod. Ἔργ. vers. 631.

— νῆα θοὴν ἅλαδ᾽ ἑλκέμεν.

Cap. 224. Ξέρξεώ τε δὴ δύο ἀδελφεοὶ ἐνθαῦτα πίπτουσι, μαχεόμενοι ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ τοῦ Λεωνίδεω Περσέων τε καὶ Λακεδαιμονίων ὠθισμὸς ἐγένετο πολλός, εἰς ὃ τοῦτόν τε ἀρετῇ οἱ Ἕλληνες ὑπεξείρυσαν, καὶ ἐτρέψαντο τοὺς ἐναντίους τετράκις. Valla: *Hi duo Xerxis fratres super cadaver Leonidæ pugnantes*

pugnantes occubuere, *adeo vehementi Perſarum Lacedæmoniorumque conflictu*, *ut Græci ter* (quater) *hoſtibus in fugam verſis*, *cadaver Leonidæ virtute ſubtraxerint*. Ego ſic diſtinguo: Ξέρξεώ τε δὴ δύο ἀδελφεοὶ ἐνθαῦτα πίπτουσι μαχεόμενοι. Ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ τοῦ Λεωνίδεω Περσέων τε καὶ Λακεδ. &c. & verto: *Xerxis vero duo fratres illic pugnantes cadunt. De Leonidæ cadavere ingens Perſas inter & Lacedæmonios fuit conflictus*, *uſquedum illud virtute ſubtraxerint Græci*, *adverſarioſque ſuos quatuor vicibus in fugam verterint.*

Lib. VIII. cap. 128. Ὅντινα μὲν τρόπον ἀρχὴν, ἔγωγε οὐκ ἔχω εἶπαι. Diſtinguie, ὅντινα μὲν τρόπον, ἀρχὴν ἔγωγε οὐκ &c. & verte, non ut Valla, *incertum mihi quonam modo ab initio.* ſed, *quonam modo*, *prorſus ego dicere nequeo.* Frequentiſſime errant Interpretes in voce ἀρχὴν, vertentes *ab initio*, cum ſit *omnino* vel *prorſus*. ſupra lib. III. cap. 39. Ἔφερε δὲ καὶ ἦγε πάντας, διακρίνων οὐδένα, τῷ γὰρ φίλῳ ἔφη χαριεῖσθαι μᾶλλον ἀποδιδοὺς τὰ ἔλαβε, ἢ ἀρχὴν μηδὲ λαβών: h. e. *Omnes ferebat atque agebat ſine diſcrimine: nam amico ſe magis gratificaturum dicebat*, *ſi redderet quæ cepiſſet*, *quam ſi plane non cepiſſet.* Valla poſtrema reddidit: *quam ſi nihil adhuc auferret.* Stephan. *quam ſi nihil ab initio abſtuliſſet.* uterque male. Eundem errorem ſæpius erravit Luciani Interpres. Ex. Gr. in *Cataplo.* p. 437. Ἀρ-

Ἀρχὴν δὲ οὔτε οἶδα, εἰ τετράγωνόν ἐστιν ὀβολὸς ἢ στρογγύλον. h. e. *Prorſus neſcio, quadratuſne an rotundus ſit obolus.* non vero, *Principio ne novi quidem,* uti habet verſio. in *Saltat.* pag. 785. καὶ μηδὲ τὴν ἀρχὴν ὁμολογεῖν. i. e. & *nequaquam fatearis.* ubi iterum Int. *nec initio fatearis.* in *Paraſito* p. 252. Ἀρχὴν γάρ φημι μήτε εἶναι τέχνην, *prorſus nego eſſe artem,* male & ibi, *a principio.* pag. ſeq. Ἀπόδειξις μεγίστη τοῦ μηδὲ τὴν ἀρχὴν εἶναι τοῦτο, οὗ μία κατάληψις οὐκ ἔστι. Vertuntur hæc: *Certiſſimum eſt documentum, ne hoc quidem eſſe principium, cujus una perceptio non eſt.* Senſus eſt: *Maxima eſt demonſtratio ejus, quod omnino non ſit hoc, cujus ne una eſt perceptio.* Thucyd. lib. IV. cap. 98. οὐδὲ γὰρ τὴν ἀρχὴν ἐσελθεῖν ἐπὶ τούτῳ, ubi etiam accuratus non eſt Interpres.

Cap. XII.

Ex Ariſtophanis Nubibus loca quædam illuſtrantur. Ἀπέρατον & ἀπέραντον *dicitur.* Χρήσασθαι *pro fœnerari.* Ἐνεχυράζεσθαι χρήματα *quid.* Φροντιστήριον *de ſchola Socratis.* Φροντιστὴς κατ᾽ ἐξοχὴν *dictus Socrates.* Ἀναμετρεῖν *pro* διαμετρεῖν. Κόρεις, ἐμπίδες *quid.* *Artemidorus emendatus.*

IN principio Fabulæ Ariſtoph. cui titulus Νεφέλαι, exclamat Strepſiades, qui præ gravi ære alieno quo obrutus erat, dormire non poterat;

Ἰοὺ ἰού. Ὦ Ζεῦ

Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν, ὅσον
Ἀπέρατον; οὐδέποθ' ἡμέρα γενήσεται;

Ubi vetus Schol. de voce Ἀπέρατον, dicit ſignificare μέγα, ὃ πέρας ὐκ ἔστιν. οἱ δὲ ἀπέραντον μετὰ τῦ ν γράφοντες, ἁμαρτάνυσι. Errare eos ait qui vocem ἀπέραντον cum litera ν ſcribunt. Sed tamen paſſim ita occurrit etiam apud antiquiores. Æſchyl. *Prometh. Vinct.* p. 64.

Εἰς ἀπέραντον δίκτυον ἄτης
Ἐμπλεχθήσεσθ' ὑπ' ἀνοίας.

Thucyd. l. IV. c. 36. Ἐπειδὴ δὲ ἀπέραντον ἦν. Ceterum quemadmodum hic de longa nocte queritur Strepſiades, ita Soſia apud Plautum in *Amphitr.* I. I.

Neque ego hac noctelongiorem me vidiſſe cenſeo - -
Credo ædepol equidem, dormire ſolem atque appotum probe.

Nec mirum, Strepſiaden hunc noctes inſomnes ducere: hoc enim evenire ſolet iis, qui in magno ære alieno ſunt. apud Plautum in *Menæchmis*, rogat medicus Menæchmum, *Perdormiſcin' uſque ad lucem?* reſpondet Menæchmus, *facilin' tu dormis curans? Perdormiſco, ſi reſolvi argentum cui debeo.*

Paullo poſt p. 123. Idem:

Φέρ' ἴδω τί ὀφείλω. δώδεκα μνᾶς Πασίᾳ.
Τῦ, δώδεκα μνᾶς Πασίᾳ! τί ἐχρησάμην
Ὅτ' ἐπριάμην τὸν Κοππατίαν, οἴμοι τάλας.

Vertit

Vertit Interpres, τί ἐχρησάμην; *at in quem usum?* Malim ego, *quid fœneratus sum?* nam ut χρῆσαι præter alia significat δανείζειν, *mutuare*, & *fœnori dare*, sic χρήσασθαι, *fœnori accipere*, hinc χρήστης *fœnerator*, infra, pag. 137.

Ὑπὸ γὰρ τόκων, χρηστῶν τε δυσκολωτάτων
Ἄγομαι, φέρομαι, τὰ χρήματ' ἐνεχυράζομαι.

Nam ab usuris & fœneratoribus difficillimis
Agor, ferorque, & bona mea pignoribus captis diripiuntur.

Sic enim ultima verba reddenda sunt, non, ut Interpres, *& bona mea misere oppignero.* nam ἐνεχυράζεσθαι dicitur debitor, à quo non solvente pignora capiuntur, uti optime docuit Salmasius de *Modo Usurarum*, cap. 13. Ceterum miseram suam sortem hic conqueritur Strepsiades, quod equis alendis substantiam suam dilapidaverat, id quod etiam evenerat Pasiæ illi, cujus apposite facit mentionem. Equos enim alere sumtuosum est. apud Lucian. *Timon.* p. 104. docet Plutus, male parta male dilabi, ea quæ multis rapinis & flagitiis corrasa sunt, aut scortis aut equis alendis dissipari solere, ἢ εἰς πορνίδιον ἐμπεσὼν, inquit, ἢ ἱπποτροφίας ἐπιθυμήσας. Optime igitur monet Plut. *de Vitando Ære alieno.* p. 828. Μηδὲ σοί γε ἱπποσύνας τε μέλειν, μηδὲ ὀχήματα ζευκτὰ κεβασφόρα καὶ κατάργυρα, ἃ τίκοι ταχεῖς

χεῖς καταλαμβάνουσι καὶ περιτρέχουσιν, ἀλλ᾽ ὄνῳ τινὶ τῷ τυχόντι καὶ καβάλλη χρώμενος, φεῦγε πολέμιον καὶ τύραννον δανειστήν.

Pag. 128. ubi Strepsiades cum filio suo ad scholam Socratis veniens, dicit ei:

Ψυχῶν σοφῶν τοῦτ᾽ ἐστὶ φροντιστήριον.
Ἐνταῦθ᾽ ἐνοικοῦσ᾽ ἄνδρες - - -
Οὗτοι διδάσκουσ᾽ ἀργύριον ἤν τις διδῷ
Λέγοντα νικᾷν καὶ δίκαια κἄδικα.

Primo non sine morsu dixit Comicus ψυχῶν pro ἀνθρώπων, quia Socrates animam hominem esse disputavit. Secundo φροντιστήριον vocat Scholam Socratis, ubi ille discipulis suis meditationes & cogitationes suas explicabat, ἀπὸ τοῦ φροντίζειν. Hesych. Φροντιστήριον, διατριβὴ καὶ τὸ οἴκημα Σωκράτους, καὶ τὸ σχολεῖον. hinc Socrates φροντιστὴς appellatus. Xenoph. in *Symp.* Ἆρα σὺ, ὦ Σώκρατες, ὁ φροντιστὴς ἐπικαλούμενος. *Galen.* Αἱ γὰρ διανοήσεις ὀνομάζονται φροντίδες, ὅθεν καὶ τὸν Σωκράτη φροντιστὴν ἐκάλουν, καὶ φροντίδας τὰ σοφὰ βουλεύματα τ᾽ ἀνδρὸς ὠνόμαζον. Hinc paullo post Socratem ejusque discipulos appellat Μεριμνοφροντιστάς. quum interrogasset filius, quales illi essent homines. Οὐκ οἶδ᾽ (inquit pater) ἀκριβῶς τοὔνομα. Μεριμνοφροντισταὶ, καλοί τε κἀγαθοί. Porro cum dicit, Οὗτοι διδάσκουσ᾽ ἀργύριον ἤν τις διδῷ, hæc est calumnia; nam Socrates pecuniam nunquam accipiebat à discipulis suis, quoniam nihil se scire dicebat. Laërt. l. II.

l. 11. Segm. 27. Μισθόν τε ουδένα εισεπράξατο. Socrates ipse apud Platon. in *Apolog*. p. 359. 'Ουδέν' ει τινος ακηκόατε, ως εγώ παιδεύειν επιχειρώ ανθρώπους, και χρήματα πράττομαι, ουδέ τούτο αληθές &c. Xenoph. *Apol. pro Socr.* pag. 706. 'Ευηργέτουν δε τους εμοί διαλεγομένους, προίκα διδάσκων ό, τι εδυνάμην αγαθόν. Idem *Memor*. l. 1. Τους δε εαυτού επιθυμούντας ουκ επράττετο χρήματα.

P. 131. Perstringens philosophos, eorumque quæstiones vanas, futiles, nulliusque momenti.

'Ανήρετ', inquit, άρτι Χαιρεφώντα Σωκράτης Ψύλλαν οπόσους άλλοιτο τους αυτής πόδας.

Ad hunc locum respexit Lucianus loquens de Comœdia in *Prometh. Apol.* 'Αρτι μεν αεροβατούντας δεικνύουσα, και Νεφέλαις ξυνόντας, άρτι δε ψυλλών πηδήματα διαμετρούντας &c. ut & Xenophon *Symp.* p. 892. ubi Syracusanus ille, - - ταύτα μεν, έφη, εα· αλλ' ειπέ μοι, πόσους ψύλλα πόδας εμού απέχει. ταύτα γάρ σέ φασι γεωμετρείν.

Pag. seq. - - ανεμέτρει το χωρίον. 'Ανεμέτρει dixit Auctor pro διεμέτρει. Euripid. Schol. p. 47. *edit. Ox.* 'Αναμέτρει (leg. 'Ανεμέτρει) το χωρίον παρ' 'Αριστοφάνει αντί του διεμέτρει.

Paullo post in eadem pag. sequitur:

- - τας εμπίδας
Καλά το στόμ' άδειν.

Grammatici Gr. 'Εμπίς, ο εν τοίς ύδασι κώνωψ.

v. etiam.

v. etiam Sch. Comicus noster in *Lysistr*. p. 900. etiam meminit:

Ἠ μέγ' ὦ Ζεῦ χρῆμ' ἰδεῖν τῆς ἐμπίδος ἔνεςί σοι.
Οὐχ ὁρᾷς; ὐκ ἐμπίς ἐςιν ἥδε Τρικορυσία;

ubi recte Bisetus è Suida: Ἐμπὶς κώνωψ, ἢ εἶδ© ζώȣ περὶ τοῖς ὕδασι γινόμενον, ὅμοιον κώνωπι, μεῖζον δέ. Distinguitur etiam à κώνωπι apud Lucian. in *Muscæ Encomio* p. 372. Ἡ μυῖά ἐστι μὲν ȣ̓ σμικρότατον τῶν ὀρνέων, ὅσον ἐμπίσι καὶ κώνωψι καὶ τοῖς ἔτι λεπ͂ιοτέροις παραβάλλειν: *Musca est quidem volucrum non minima, si cum empidibus & culicibus aliisque tenuioribus comparetur.* & apud Artemid. *Oneir*. l. III. pag. 168. Κώνωπες καὶ αἱ λεγόμεναι ἐλπίδες. Interpres Cornarius posteriora non reddidit. In voce ἐλπίδες manifestum est vitium. legendum ἐμπίδες. verte igitur: *Culices*, & *quæ empides* vel *muliones vocantur*.

Cap. XIII.

Lucianus aliquoties illustratus, ejusque Interpretes notati. Quid ἀναδέχεσθαι. Σταθμοὶ καὶ παρασάγγαι. Κωμικὸν δορυφόρημα.

LUcian. p. 142. de rebus adeo arduis, inquit ibi Momus, instituitur consultatio, ὥστε μὴ καθ' ἡλικίαν, ἀλλὰ κοινὸν ἅπασι προκεῖσθαι τὸν λόγον. quorum verborum sensum non sunt assequuti Interpretes, quorum alter, *ut in ea non ætatis, sed communis omnibus bonis ratio*

proponatur. alter, *ut non ætatis respectu, sed communis utilitatis servandæ gratia omnibus quoque sermo sit propositus.* Sensus est: *Ut non ætatis ratio haberi debeat, sed omnes communiter sententiam suam dicere oporteat.* Eodem modo quo Mnesiphilus apud Plut. *Conviv. 7. Sapient.* p 154. Ἐγώ τοι ὦ Περίανδρε, τὸν λόγον ἀξιῶ καθάπερ τὸν οἶνον μὴ πλουτίνδην μηδὲ ἀριστίνδην, ἀλλ᾽ ἐξ ἴσου πᾶσιν ὥσπερ ἐν δημοκρατίᾳ νέμεσθαι καὶ κοινὸν εἶναι.

P. 144. Ἀναδέξεσθε δὲ, εἰ μὴ ἔμμετρα λέγοιμι. Insulse Interpretes, quorum alter, *Quod caperetis, nisi carmine responsum darem.* alter, *Suscipietis vero haud dubie, nisi versiculis inclusum oraculum protulero.* Sensus est, *Recipietis autem in vos, si non metro constant justo quæ dicam.* q. d. si jam non pedibus suis constent carmina, quæ proloquar, si vitiosa sint, culpa non erit in me, quia ego præmonui, me solitis instrumentis meis hic destitutum esse, sed in vobis erit culpa. Elliptice dixit, Ἀναδέξεσθε pro ἀναδέξεσθε εἰς ὑμᾶς τὴν αἰτίαν. quemadmodum in *Parasito* p. 24. ἀναδεχομένην εἰς αὐτὴν τὰς αἰτίας.

Apud eundem in *Icaromenippo* pag. 186. Ἔτι δὲ τὰ φορτικὰ ταῦτα σταθμοὺς τινας καὶ παρασάγγας ὑποξενίζοντος. Ad quem locum ὁ πάνυ Grævius adnotavit, rectius jungi σταδίους & παρασάγγας, quam σταθμοὺς & παρασάγγας. Moveret me viri Eruditissimi Auctoritas,

ctoritas, ut in eandem cum ipſo ſententiam condeſcenderem, niſi σταθμοὺς ſæpe alibi cum παρασάγγαις junctos offendiſſem apud Græcos. Frequentiſſime apud Xenophontem in lib. 1. Ἀναβ. Immo etiam in alio loco ab Luciano hæc duo juncta reperiuntur, ſc. in lib. *de Conſcr. Hiſt.* pag. 618. Τὸ δὲ καὶ περὶ τοὺς τόπους αὐτοὺς ψεύδεσθαι οὐ παρασάγγας μόνον ἀλλὰ καὶ σταθμοὺς ὅλους: *At vero in deſcriptione locorum mentiri non paraſangas modo ſed totos etiam ſtathmos.* Alex. ab Alex. *Gen. Dier.* lib. 11. cap. 20. *Sed præter hæc*, inquit, *fuerunt paraſanga & ſtathmus. hanc paraſangam multi ex triginta conficiunt ſtadiis, ſtathmum vero quatuor paraſangas pene conficere &c.*

Pag. 192. dicit Menippus, quoſdam eſſe Philoſophos, qui Deos haberent ſolummodo tanquam κωμικὰ δορυφορήματα. οὐδὲν γὰρ, inquit, ὅτι μὴ τοῖς κωμικοῖς δορυφορήμασι ἐοικότας αὐτοὺς εἰσάγουσι. Ad quem locum Palmerius durum ſibi videri ait, dixiſſe Lucianum κωμικὸν, non vero τραγικὸν, quia δορυφόροι ſunt Regum, Tyrannorum &c. qui in ſcenam Tragicam ſemper inducuntur, nunquam vero in Comicam, & tandem cenſet, Lucianum hic potius καταχρηστικῶς *comœdiam* pro *tragœdia* dixiſſe. At ſciendum eſt, δορυφόρους non ſemper de Regum ſatellitibus dici, verum ſæpe etiam abuſive de quibusvis comitibus

 qui

qui alios comitantur. unde δορυφορεῖν simpliciter pro *comitari*. exempla sunt apud Ælian. *Hist. Anim.* aliosque. unde etiam commode in Comœdia δορυφορήματα dicuntur illæ personæ, quæ alias personas comitantur, iisque adstant in scena, nihil loquentes, nihil agentes, quæ alio nomine κωφὰ πρόσωπα, *personæ mutæ* vocantur. & hasce intelligit Auctor per κωμικὰ δορυφορήματα Optime ergo Schol. ad hunc locum: Δορυφορήματα καλεῖται παρὰ τοῖς Κωμικοῖς τὰ κωφὰ πρόσωπα, ἅτινα συνεσέρχεται μὲν τοῖς κωμῳδοῦσιν, αὐτὰ δὲ οὐδὲν διαλέγεται καθάπερ οἱ δοῦλοι. Eleganter autem dicit Lucianus, Philosophos quosdam assimilare Deos *personis mutis*, quia censent Deos non curare res humanas, nihil in mundo agere, sed quietos se tenere, audientes & videntes omnia quæ ab homibus peragantur.

Cap. XIV.

Exponitur locus in 1. *ad Corinth. Epist. & probatur, phrasin esse bonam* τί ἐμοὶ καὶ κρίνειν; *sed ellipticam, & deesse* διαφέρει, *vel* προσήκει, *vel* μέλει.

1. COr. v. 12. Τί γάρ ἐμοὶ καὶ τοὺς ἔξω κρίνειν; οὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε; τοὺς δὲ ἔξω ὁ θεὸς κρίνει. *Quid enim mihi & eos qui foris sunt judicare? an non eos qui intus sunt vos judicatis? eos vero qui foris sunt, Deus judicat.* De hujus loci lectione & verborum,

rum, τί γὰρ ἐμοὶ καὶ κρίνειν, ſyntaxi, quaſi omni exemplo carente, dubitare video Eruditiſſimos Viros, qui ideo aliam lectionem inſtituere volunt. Sed quoniam nihil juvant MSta & vetuſta Exemplaria, ſervare equidem mavelim lectionem vulgatam, quæ ſana ſatis, & commodam pati interpretationem mihi videtur. Significat autem, τί γὰρ ἐμοὶ καὶ τοὺς ἔξω κρίνειν, nihil aliud, quam *quid ad me, judicare etiam eos qui foris ſunt?* q. d. eos qui extra Eccleſiam ſunt judicare meum non eſt. eſtque ἐλλειπτικὴ hæc loquutio, τί ἐμοὶ, quæ ſuppleri debet verbo διαφέρει, vel προσήκει, vel μέλει. *Heſych.* Τί ὑμῖν διαφέρει, τί ὑμῖν μέλει. Sic plene dixit Plato lib. 1. de *Rep.* Τί ἐμοὶ τοῦτο διαφέρει; *Quid hoc mea refert?* Eurip. *Ion.* verſ. 433.

- - τί μοι
Μέλει; προσήκει μ' οὐθέν.

- - *quid ego*
Hoc curo? ad me nihil attinet.

Elliptice vero Idem eadem Fabula verſ. 286. ubi Creuſa,

Τί μοι; ὡς μή ποτ' ὄφελον σφ' ἰδεῖν;

Quid hoc ad me? utinam nunquam illum locum aſpexiſſem! Tatian. *Orat. ad Græcos,* Sect. LV. Τί μοι - - γύναιον; *Quid ad me muliercula?* At objiciet mihi forſan aliquis, valere quidem hæc exempla ad probandum, Ellipticam eſſe phraſin τί ἐμοὶ, & ſup-

plendam per hujusmodi verbum; ſed necdum ſufficere ad probandum, integram loquutionem Pauli eſſe probam. deſiderari exemplum aliud, in quo non modo τί μοι, ſed etiam ſequatur conjunctio καὶ cum verbo infinitivi modi. Ut ejus deſiderio faciam ſatis, apponam exemplum plane ſimile ex Tatiani *Orat. ad Græcos* Sect. XL. Τί μοι καὶ τεθηπέναι τὸν μυθικὸν αὐλητήν; Τί δέ μοι καὶ, κατὰ Ἀριςόξενον τὸν Θηβαῖον, Ἀντιγενίδην πολυπραγμονεῖν; *Quid mea refert mirari fabuloſum illum tibicinem? Quid mea refert, Ariſtoxeni ad inſtar curioſius inquirere, quis & qualis fuerit Antigenides Thebanus?* En ſimili prorſus ratione qua Paulus, Τί ἐμοὶ καὶ κρίνειν; bis dixit Tatianus. Τί μοι καὶ τεθηπέναι; Τί μοι καὶ πολυπραγμονεῖν; Concludo itaque, lectionem vulgatam in loco Pauli eſſe veram, conſtructionem ſatis probam, nihilque in ea ineſſe duri, ac propterea ſine ulla mutatione eſſe ſervandam.

CAP.

CAP. XV.

Lux affusa locis quibusdam in Aristophanis Nubibus. Cur τετρεμαίνω καὶ πεφόβημαι dixerit potius Comicus, quam τρέμω καὶ φοβοῦμαι. Ἐρία πεκταμένα. Ἀλλ' οὐδ' ὥς. Ἀλλὰ καὶ ὥς. Περιδίδοσθαι, dare pignus. Socrates quare Melius appellatus. Palmerius notatus. Interpres Comici aliquoties reprehensus. Quinam proverbialiter dicti, λίθοι, ἀριθμὸς, πρόβατα, ἀμφορῆς νενασμένοι.

IN *Nubibus* Aristophanis pag. 141. inquit Strepsiades:

Καὶ σέβομαι γ' ὦ πολυτίμητοι, καὶ βούλομαι ἀνταποπαρδεῖν
Πρὸς τὰς βροντάς. οὕτως αὐτὰς τετρεμαίνω καὶ πεφόβημαι.

Notari dignum est, quod non dixerit τρέμω, sed τετρεμαίνω, de industria verbo ita extenso & producto, in quo bis occurrit consona τ, semel ν, quæ linguales literæ, usus, ut linguæ suæ trepidationem signantius exprimeret. Similiter elegit præteritum πεφόβημαι, ut labiorum tremorem quam maximum indicaret: nam quatuor hujus verbi syllabæ singulæ à litera incipiunt labiali. Sic solebant veteres præsertim Comici & Tragici artificiose admodum literas dictionesque adhibere, quarum sonus rei de qua loquebantur naturam & indolem aptissime exprimebat. Ita inferius in hac Fabula lamentans Strepsiades, à

cimicibus vehementer infeftatus, multa in una periodo ufurpat verba, in quibus funt diphthongi αι & ȣ, quibus gravis dolor & gemitus commodiffime exprimitur. pag. 167.

Ἀπόλλυμαι δείλαιος, ἐκ τοῦ σκίμποδος
Δάκνουσι μ' ἐξέρποντες οἱ Κορίνθιοι,
Καὶ τὰς πλευρὰς δαρδάπτουσι,
Καὶ τὴν ψυχὴν ἐκπίνουσι,
Καὶ τοὺς ὄρχεις ἐξέλκουσι,
Καὶ τὸν πρωκτὸν διορύττουσι,
Καὶ μ' ἀπολοῦσι.

Similiter apud Euripidem in *Hecuba* verf. 1170. Polymeftor à mulieribus excœcatus lamentatur, ἐμῶν γὰρ ὀμμάτων

Πόρπας λαβοῦσαι, τὰς ταλαιπώρους κόρας
Κεντοῦσιν, αἱμάσσουσιν.

Pag. 146. interrogat Socrates difcipulum, quales effent Nubes. refpondet ille:

Οὐκ οἶδα σαφῶς, εἴξασιν ἐρίοισι πεπταμένοισιν.

vertunt: *Nefcio certum: at fimiles floccis volitantibus effe videntur.* At parum accurate ἐρία πεπταμένα vetuntur *flocci volitantes.* funt, nifi fallor, *lanæ extenfæ, explicatæ, expanfæ.* à πετάω, πτάω, πέπτακα, πέπταμαι. Hefych. Πέπταται, ἥπλωται. Idem Ἀναπεπταμένας, ἀναπεπετασμένας.

P. 157. Ἀλλ' οὐδ' ὡς ὑμῶν ποθ' ἑκὼν προδώσω τοὺς δεξιούς. Int. *Non ut vos volens prodam bonos*.perperam.reddendum enim erat:*Sed neque fic bonos ex vobis unquam volens prodam*.vocula enim

enim ὡς in hac formula ſignificat *ſic*. Homer. *Iliad.* A verſ. 116.

Ἀλλὰ καὶ ὡς ἐθέλω δόμεναι πάλιν

Sed etiam ſic (in hoc rerum ſtatu) *volo eam reddere.*

Iliad. Π. verſ. 363. Ἀλλὰ καὶ ὡς ἀνέμιμνε: *ſed etiam ſic perſtitit.* immo tres hæ voculæ, ἀλλ' ὐδ' ὡς eodem ſenſu occurrunt apud Homerum, *Odyſſ.* B. verſ. 23.

Ἀλλ' ὐδ' ὡς τῦ λήθετ' ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων.

Sed neque ſic ejus oblitus erat lugens & dolens.

Senſus hic apud Comicum eſt: Sed licet inique adeo judicatum ſit à quibuſdam veſtrum de meo dramate; nunquam tamen bonos & ſapientes ex vobis prodam & negligam.

Pag. 164. Περίδυ νῦν ἐμοι, inquit Strepſiades ad Socratem. Non ſignificat περίδυ, *circumſpice*, quaſi eſſet à περιδέσθαι. ſed *da pignus*, ut loquitur Plautus in *Pœnulo.* qua phraſi expreſſit ille hoc Comici noſtri περίδυ, quod à περιδίδοσθαι, quo verbo uſi ſunt veteres pro *ſponſionem facere*, ut apud Hom. *Iliad.* XXIII.

Δεῦρο νῦν ἢ τρίποδος περιδώμεθον ἠὲ λέβητος.

Odyſ. XXIII. Ἀλλ' ἔπευ, αὐτὰρ ἐγὼν ἐμέθεν περιδώσομαι αὐτῆς.

Heſych. Περίδυ, σύνθυ. Idem Περίδοσιν, συνθήκην interpretatur.

Pag. 173. - - Σωκράτης ὁ Μήλιος,

Καὶ Χαιρεφῶν, ὃς οἶδε τὰ ψυλλῶν ἴχνη.

Socratem Comicus appellat Melium, quum tamen esset Atheniensis. sed hoc ideo facit, ut significaret, eum esse Atheum & impium, qualis fuit Diagoras ille Melius, de quo veteres passim ut de Atheo loquuti fuerunt. Cum morsu aliquo sic igitur vocat Socratem, proinde ac si nihil melius de Diis sentiret ille, quam Diagoras Melius. Sed tamen ab impietate longe afuisse Socratem, abunde docuit Elegantissimus Menagius ad Laërtium. Verum silentio præterire nequeo, quod Palmerius aliter interpunxerit hæc verba, ponendo scilicet distinctionem post Σωκράτης, ut per ὁ Μήλιος non designetur Socrates, sed Diagoras, quia viri noti sæpe a patria denominantur, omisso proprio nomine. Qua in pricisi assentiri Viro Docto minime possum. Primo, quia non videtur verisimile, Aristophanem, quum tres viros designare vellet, ex illis duos propriis appellasse nominibus, unum vero à patria. Secundo, quia Strepsiades non ex Diagora, sed ex Socrate ejusque discipulis audiverat, quod Δῖνος ἀντὶ τοῦ Διὸς, *Turbo pro Jove* regnaret. sic enim cohærent verba:

Στρ. Ὁρᾷς οὖν ὡς ἀγαθὸν τὸ μανθάνειν;
Οὐκ ἔστιν ὦ Φειδιππίδη Ζεύς. Φει. ἀλλὰ τίς;
Στρ. Δῖνος βασιλεύει τὸν Δί' ἐξεληλακώς.
Φει. Αἰβοῖ τί ληρεῖς; Στρ. ἴσθι τοῦθ' οὕτως ἔχον.

Φει.

Φει. Τίς φησι ταῦτα; Στρ. Σωκράτης ὁ Μήλιος
Καὶ Χαιρεφῶν.

Accedit, quod Stephanus *de Urbibus*, in Voc. Μῆλος, quum dixiſſet, Μῆλος, νῆσος μία τῶν Κυκλάδων &c. addit, Μήλιος ὁ πολίτης, Διαγόρας ὁ Μήλιος, καὶ Σωκράτης παρ' Ἀριστοφάνει. innuit Stephanus hunc ipſiſſimum Comici locum.

Pag. 187. Strepſiades numerans dies,
Πέμπτη, inquit, τετρὰς, τρίτη, μετὰ
ταύτην δευτέρα.

Non intellexit hunc numerandi modum Atticum Interpres, dum ita reddidit: *Enquinta*, *quarta*, *tertia*, *ſecunda.* debebat, *Vigeſima ſexta*, *ſeptima*, *octava*, *nona*. Conſueverunt enim Attici dies φθίνοντος μηνὸς, h. e. tertiæ decadis, retro, ſive minuendo numerare, quia ad Lunæ curſum numerabant, cujus à viceſimo primo lumen minuitur, quemadmodum docuerunt Eruditiſſimi Interpretes ad Æliani *Var. Hiſt.* lib. III. cap. 23. & Scholiaſtes ad hunc Ariſtoph. locum aperte: - - ὥςε ἡ μὲν εἰκοςὴ ἕκτη παρ' αὐτοῖς πέμπτη ἀκέει, ἡ δὲ εἰκοςὴ ἑβδόμη, τετρὰς λέγεται.

In eadem Fab. pag. 191. - - ὄντες λίθοι,
Ἀριθμὸς, πρόβατ' ἄλλως, ἀμφορῆς νενασμένοι.

His nominibus lepide Comicus, ut ſolet, & proverbialiter appellat turbam ſpectatorum ignobilium, ſtupidorum, vilium & inertium hominum. Prima voce λίθων per proverbium deſi-

designantur homines *stupidi*. Lucian. *Dial. Mer*. pag. 546. λίθος, οὐκ ἄνθρωπος εἶ Terent. *Heaut*. v. 1. *Quid stas lapis?* Secunda ἀριθμοῦ appellantur *homines idiotæ*, *turba sine nomine ac dignitate*, ut Latine etiam *numerus*. Horat. lib. 1. *Ep*. 11. vers. 27.

Nos numerus sumus & fruges consumere nati.

Eustath. ad *Iliad*. B. Ἔστι δὲ ὅτε ὁ ἀριθμὸς καὶ ἐπὶ οὐδαμινότητος λαμβάνεται, ὡς ὅτε κωμικὸς λέγει, ὅτι οἱ θεαταὶ ἀριθμὸς ἄλλως εἰσιν, ἤτοι πλῆθος μόνον. Euripid. *Troad*. vers. 476.

Οὐκ ἀριθμὸν ἄλλως, ἀλλ' ὑπερτάτους Φρύγων.

vide Barnes. etiam ad Eurip. *Helen*. vers. 1695. Tertia voce προβάτων significantur *stolidi & vecordes*. Noster in *Pluto*. pag. 91.

- - Ἀλλὰ προβατίου βίον λέγεις.
Εἰ μὴ φανεῖται διατριβή τις τῷ βίῳ.

& in *Vespis*: Ἐκκλησιάζειν πρόβατα συγκαθήμενα. Plaut. *Bacchid. Quis has huc oves adegit?* id est, senes stultos. Quarta denique ἀμφορέων νενασμένων, *inutiles ac nullius pretii homines* innuuntur. Sunt autem proprie ἀμφορῆς νενασμένοι, non *amphoræ vino repletæ*, uti perperam habet Interpres; sed *amphoræ coacervatæ*, κέραμοι σεσωρευμένοι, ut recte interpretatus est Suidas, quales scilicet in taberna figulina cernuntur ollæ multæ & amphoræ coacervatæ.

CAP.

CAP. XVI.

Ex Luciano quædam illustrata. Ejus interpres aliquoties reprehensus. Definitio τέχνης. Quid ἰνδιδόναι, & ἰνδόσιμον διδόναι. Ἀπράγμων quid Atticis.

IN *Parasito* pag. 242. datur definitio Artis: Τέχνη ἐςὶ σύςημα ἐγκαλαλήψεων (al. ἐκ καταλήψεων) συγγεγυμνασμένων πρός τι τέλος εὔχρηστον τῶν ἐν τῷ βίῳ. Carpit Cl. Grævius versionem Latinam, quæ sic habet: *Ars est quæ constat ex perceptionibus consentientibus & coëxercitatis ad finem vitæ utilem.* Ubi est, inquit, in Gr. *consentientes?* dein, quid Latinis sunt *coëxercitatæ?* At Interpres videtur mihi vulgarem hanc Artis definitionem expressisse è Quintiliano, qui utrumque vocabulum, *consentientes* & *coëxercitatæ* habet in *Instit. Orat.* lib. 11. cap. 18. *Sive illa*, inquit, *ab omnibus fere approbatus finis observatur, artem constare ex perceptionibus consentientibus & coëxercitatis ad finem utilem vitæ.* ubi in margine Edit. Basil. notatur hoc Græce ita dici: τέχνη ἐςὶ σύςημα ἐγκαταλήψεων ἐγγεγυμνασμένων (alii ἐκ καταλήψεων συγγεγυμνασμένων) πρός τι τέλος εὔχρηςον τῶν ἐν τῷ βίῳ. Ceterum hanc artis definitionem habet etiam Artemidorus *Oneir.* IV. 3. & Schol. Aristoph. ad *Nubes* pag. 143.

Pag. 266 Philosophos, ait, plurimos cum baculo prodeuntes invenias, οὐκ ἂν δήπου εἰ μὴ ἐφοβοῦντο,

ἐφοβῦντο, ὡπλισμένυς. i. e. *qui ſane non ita armati eſſent, niſi timerent.* Somniavit Interpres, dum reddidit hæc verba: *quod non facerent, niſi armatos metuerent.* Vides, voculas ὐκ ἂν δήπυ ſic nihil habere quo referantur. quæ certiſſime referri debent ad τὸ, ὡπλισμένυς, cum quo participio non jungendum verbum ἐφοβῦντο, quod abſolute hic ponitur, ut paullo ante de iiſdem dixerat, φοβῦνται μάλιςα.

In *Rhetorum Præcept.* p. 316. dicit Rhetor: Siquidem invenies me voce tantum antecellere alios, quantum tubæ tibias, & cicadæ apes, καὶ οἱ χορὸι τὺς ἐνδιδόντας, *& chori eos qui remiſſe canunt*, habet Interpres. Significat quidem ἐνδιδόναι, *remittere*, ſed quando de cantione & choro ſermo eſt, dicitur ἐνδιδόναι & ἐνδόσιμον διδόναι de chorodidaſcalo, qui cantionis exordium faciebat, cui chorus accinebat. Exempla paſſim occurrunt. Malim itaque verba Luciani reddere: *& chori eos qui cantionem auſpicantur*, vel *canendi exordium faciunt.* Facile enim totus chorus multitudine vocum ſuperabat unam magiſtri & chorodidaſcali vocem. Pari modo errant ſæpe Interpretes reddendo vocem ἐνδόσιμον *remiſſum*, ubi reddenda erat, *incentivum*, ut apud Artemidorum, ᾆσμα ἐνδοτικὸν (vel ἐνδόσιμον) καὶ κελευςικὸν πρὸς ἔργα, *cantilena incentiva & hortatoria ad opera.* perperam ibi Cornarius, *remiſſa.*

In

In *Patriæ Encomio*, pag. 480. Quamvis (inquit Lucian.) alios videant gloriantes campis patentibus, pratiſque omne genus plantarum decore diſtinctis, ipſi etiam patriæ laudes oblivioni non tradunt, τὴν δὲ ἱπποτρόφον ὑπερορῶτες, καὶ κουροτρόφον ἐπαινοῦσι. quæ verba peſſime ſunt translata, *ſed equorum juvenumque altricem ſuſpicientes laudant*. Senſus enim eſt, *ſpernunt autem equorum altricem* (regionem) *juvenumque altricem laudant*. Oppoſita ſunt ὑπερορᾷν & ἐπαινεῖν, quæ Interpres pro ſynonymis ſumſit. ὑπερορᾷν eſt *contemnere*, ὑπεριδεῖν. Similiter oppoſitæ ſunt regiones ἱπποτρόφος & κουροτρόφος. & cum dicit Auctor ἱπποτρόφος, reſpicit ad ea quæ paullo ante dixerat, σεμνυνομένους πεδίοις ἀνειμένοις. Sunt autem πεδία ἀνειμένα, *campi patentes*, equis paſcendis habiles, non vero *agri interquieſcentes*, uti vertit Interpres.

In *Sympoſio* p. 655. Ὡς οὐκ ἀσφαλὲς ἀπράγμονα ὄντα, συνεστιᾶσθαι φιλοσόφοις. *Non eſſe tutum, cui non ſit opus, cum ejuſmodi philoſophis agitare convivium*. Sic Eraſmus. Imperite admodum vocem ἀπράγμονα vertit, *cui non ſit opus*. Ἀπράγμων Atticis Scriptoribus dicitur qui lites fugitat, litium amans non eſt. πράγματα enim ſunt *lites*, ut alibi pluribus oſtendam. atque ita Lucianus heic etiam uſus eſt vocabulo ἀπράγμων. Verte igitur locum, *non eſſe tutum ei qui litium amans non ſit, convivium*

vium agitare cum hujusmodi philosophis. Depinxerat enim hoc Dialogo Philosophorum mores pravos, utpote qui in conviviis sæpe postquam mero incaluerant, pro sua quisque secta inter se verbis primo contenderint, mox ad manus & vulnera quoque pervenerint, adeo ut saucii ac mutilati nonnulli e conviviis ablati fuerint.

Cap. XVII.

Illustratur locus in Epist. Pauli ad Colossenses. καὶ *sæpe* παρέλκει. *vocabula* τάξις, ἄτακτοι & ἀτακτοῦντες *proprie ad rem militarem pertinent.*

IN Epistola ad *Coloss.* cap. II. 5: habetur, Ἐι γὰρ τῇ σαρκὶ ἄπειμι, ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν ἐιμι, χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν, καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως ὑμῶν. Vertunt: *Etsi enim carne absum, tamen spiritu adsum vobis, gaudens & videns vestrum ordinem* &c. Ad verbum quidem sonat, χαίρων καὶ βλέπων, *gaudens & videns*, ut & Belgæ verterunt, **My verblydende ende ziende uwe ordeninge.** Verum sic vertendo non satis mihi quidem videntur perspexisse genium & proprietatem Linguæ Græcæ, quâ vocula καὶ, quæ plerumque verbum verbo & nomen nomini connectit, eam aliquando vim non habet, sed παρέλκει Atticé, ut abunde docuerunt Budæus, Devarius & Vigerus. Nemo tamen ex illis hujusmodi

hujusmodi exemplum attulit, quo illa particula καὶ, πλεονάζει sive abundat etiam ante aliquod participium. Quare operæ pretium erit addere insigne aliquod exemplum & huic prorsus simile, quod observaveram ex Josepho lib. III. *B. J.* cap. 33. Προθυμίας μὲν ὑμᾶς εἰς τὸ φανερὸν ἦν ἔχοντας, χαίρω καὶ βλέπων: *Alacres aperte vos satis esse gaudeo dum video.* ubi eadem verba. Si apud Apostolum non præcessisset τὸ, εἰμὶ, dixisset ille, ut Josephus, χαίρω καὶ βλέπων, sed ob illud εἰμὶ dixit in participio, χαίρων. Verte igitur χαίρων καὶ βλέπων, *gaudens quando video*, Belg. **Mp verblydende wanneer ik zie** &c. Idem enim est χαίρω καὶ βλέπων, quod χαίρω βλέπων, vel χαίρω, ὅταν βλέπω. Joannnes in *Euang.* XX. 20. sine particula καὶ dixit, Ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν κύριον. quod etiam efferri posset cum vocula καὶ, hoc modo, ἐχάρησαν καὶ ἰδόντες. Si vero quis malit hîc sumere καὶ pro *etiam*, non opus erit statuere Pleonasmum.

Ceterum quod sequitur hic, βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν &c. *quum video vestrum ordinem*, i. e. dum intelligo vos omnia decenter & ordine agere, firmiterque perstare in fide & doctrina Christiana; in eo petita metaphora est à re militari. Militaria esse vocabula τάσσειν & τάξις, pervulgatum est. Docent Tactici, melius tutiusque nihil esse quam μένειν ἐν τάξει, *ordines servare*; nihil contra pejus aut per-

 niciosius,

niciosius, quam *eos solvere*, & *deserere*. Pari modo se res habet in Ecclesia Christiana. Nihil melius aut laudabilius est credentibus quam ordinem à Christo & Apostolis præscriptum servare; nihil vero pejus aut turpius, quam eum deserere. Quare Apostolus tanquam Imperator, fideles Colossenses tanquam milites probos & dicto ipsi audientes laudat ob τάξιν eorum & gaudere se ait, quando videt eam. haud aliter ac Titus in Orat. ad milites, eos collaudat apud Joseph. *B. J.* l. III. cap. 33. τὰ δὲ τῆς ὑμετέρας ἐμπειρίας καὶ τάξεως, τί καὶ λέγειν δεῖ;

Et ut hîc à bonis militibus qui ordinem servant, petita metaphora laudat fideles Colossenses; sic contra à malis militibus qui ordines deserunt petita translatione, ἀτάκτους vocat eos ex Thessalonicensibus, qui Christi & Apostolorum præceptis dicto audientes non erant, quos corripi jubet I. *Thess.* v. 14. νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους. quos etiam devitare vult fideles, II. *Thess.* III. 6. dicens, στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος, καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν παρέλαβε παρ' ἡμῶν. Proprie enim ἀτάκτους & ἀτακτοῦντας dici malos milites, qui ordines deserunt, atque officium suum non faciunt, satis constat. ita Xenoph. l. v. *Memorab.* p. 832. Τόν τε ἐπὶ πολεμίους ἄγοντα ταῦτα δεῖ μηχανᾶσθαι, δωρούμενόν τε τοῖς ποιοῦσιν ἃ δεῖ ποιεῖν

τοὺς

τὺς ἀγαθὺς, καὶ κολάζοντα τὺς ἀτακτῦντας: *Eadem moliatur oportet, qui copias adversus hostes ducturus sit, ut eos qui faciunt quod viros fortes decet muneribus ornet, ac non servantes ordines plectat.* & l. VII. Κύρ. Παιδ. pag. 181. Ου γὰρ ἂν, ἔφη, ἀνασχοίμην πλεονεκτῦντας ὁρῶν τὺς ἀτακτῦντας: *Non enim, ait, tolerare possem, ut qui ordines deserunt, majoribus quam alii commodis potiantur.*

Cap. XVIII.

Ex Aristophane quædam loca illustrantur & emendantur. Ejus Interpres castigatur. Quid ἐγκάμπτειν. *Palmerius notatur.* Ἰωνικὸς *proverbialiter pro homine molli. Quid* ἀποικοδομεῖν. Γνώμας καθεῖναι τῆς πόλεως. Προφορεῖσθαι τὴν ὁδόν.

APud Aristophanem in principio Fabulæ quæ inscribitur Εἰρήνη, rogat verna alter alterum, an devorasset mazam scarabæus, respondet ille:

- - Μὰ τὸν Δί', ἀλλ' ἐξαρπάσας
Ὅλην ἐνέκαψε περικυκλήσας τοῖν ποδοῖν.

vertit Q. Sept. Florens:

- - *Imo per Jovem suis*
Pedibus revolvens devoravit integram.

Significat quidem κάπτειν & ἐγκάπτειν *edere*, ut supra in *Avib*. p. 552. ἐμπίδας κάπτετε. ubi Schol. καταβάλλετε, ἐσθίετε. & in *Vesp*. 448. κἀγω ἐνέκαψα. Sch. ἐνέθηκα τῷ σόματι.

 Atta-

Attamen hoc loco corruptam esse lectionem arbitror, & pro ἐνέκαψε legendum ἐνέκαμψε. κάμπτειν autem pro *involvere* sumi docuit ad Athen. l. III. 24. & IV. 8. ὁ πάνυ Casaubonus. atque hoc verbum hic præferendum, suadent præcedentia, Μὰ τὸν Δί', quæ formula negandi est, eâ significat famulus, scarabæum non devorasse mazam, qua ratione igitur heic dicere posset, *totam devoravit?* Minime hoc voluit, sed illud, quod sc. *totam mazam involvit pedibus rotando.* Solent enim κάνθαροι semen ejicere in stercus, quod pedibus convolvunt & in globum conformant, ut præter Scholiasten docet Plut. in *Iside & Osir.* pag. 381. Ita igitur hic scarabæus egit cum maza, quæ erat ex ὀνίδων, *asini stercore* ficta; non vero eam comedit.

In eadem fab. pag. 627. ait famulus:

- - κἆτ' αὐτᾷ γ' ἀνὴρ
Ἰωνικός τις φησὶ παρακαθήμενος, &c.

Ex hoc loco colligit Palmerius, Dionysiis vernis hanc fabulam actam esse, quia hibernis Dionysiis soli aderant Athenienses, sed vernis, quum mare apertum esset, navigabant eo etiam Jones. Verum pace illius Viri, non putem ego, Comicum proprie *Jonem* designare per vocem Ἰωνικὸς, sed proverbialiter *hominem mollem:* nam ut Sybaritarum fastus, sic Jonum mollities in proverbium abiit. Val. Max. l. II. auctor est, Jonas primos in venif-

ſe unguenti coronarumque in conviviis uſum, & ſecundæ menſæ conſuetudinem. Iidem laſcivis ſaltationibus gaudebant. Hinc apud Horatium legimus *motus Ionicos* pro laſcivis ſaltationibus. Optime Heſychius, Ἰωνικὸν, τρυφερὸν, ἢ ἐπὶ τῦ κατεαγότος ἢ θηλυκῦ. ἐπὶ τύτῳ γὰρ ἐκωμῳδῦντο οἱ Ἴωνες. Harpocrat. Ἰωνικῶς ἀντὶ τῦ ἁβρῶς, τρυφερῶς. Comicus Θεσμοφ. Ἐμιτροφόρυν τε καὶ διεκίνυν Ἰωνικῶς. Scholiaſt. Thucyd. l. 1. p. 68. Διαβέβληται τὸ ὄνομα τῶν Ἰώνων εἰς μαλακίαν· τῶν δὲ Δωριέων, ἐπὶ ἀνδρείᾳ δοξάζεται. Voluit itaque Comicus hic ſimul perſtringere viros Athenienſes, & ſignificare, inter eos eſſe multos mollitie inſignes. ideo emphatice dixit ἀνὴρ Ἰωνικός τις, quemadmodum paullo ante in adoleſcentibus inſolentiam & opinationem ſapientiæ perſtringere volens dixerat, τις νεανίας δοκησίσοφος.

In eadem Fabula p. 630. inquit Trygæus:

Τούς τε κοπρῶνας καὶ τὰς λαύρας
Καιναῖς πλίνθοισιν ἀνοικοδομεῖν:

Utque ſterquilinia & ſimeta
Novo latere obſtruant.

hoc jubet Trygæus, ne malus odor ſcarabæum excitet, ne ſterquilinia & quiſquiliæ eum provocent & ex alto detrahant. ſed legendum pro ἀνοικοδομεῖν, ἀποικοδομεῖν, quod ſign. ἀποφράτ]ειν *obſtruere*, ut apud Thucyd. l. 1. pag. 74. de Pauſania, καὶ τὰς θύρας - - ἀπῳκοδόμησαν. quod Nepos in *Pauſ. Valvas ejus*

ædis obstruxerunt. Schol. Thucyd. Ἀπῳκοδόμησαν, τειχίσαντες τὰς θύρας ἀπέφραξαν. & lib. VII. cap. 73. - - τάς τε ὁδὲς ἀποικοδομῆσαι, *& vias obstruere.* ubi Sch. ἀποφράξαι διά τινος οἰκοδομῆς. paullo post apud eundem dicitur ἀποφραγνύειν, cap. 74. τάς τε ὁδὲς τὰς κατὰ τὴν χώραν ᾗ εἰκὸς ἦν Ἀθηναίες ἰέναι, ἀπεφράγνυσαν, *& vias per regionem qua verisimile erat Athenienses iter facturos obstruxerunt.*

Pag. 643. dicit Chorus Agricolarum:

Ἀλλ' ἀκέσαντες τοιέτε χαίρομεν κηρύγματος.
Οὐ γὰρ ἦν ἔχοντας ἥκειν σιτί' ἡμερῶν τριῶν.

Septim. Florens vertit in hunc modum:

Sed juvat nos hocce plebis murmurans præconium,
Cum trium nobis dierum deforet viaticum.

Versum posteriorem plane perperam reddidit, cujus sensus est longe alius, sc.

Non enim erat (tale præconium) *ut veniremus instructi cibariis trium dierum.*

id est, non erat bellicum præconium.

In principio Fabulæ, cui titulus Ὄρνιθες, inquit Ἐυελπις,

Τί ὦ πόνηρ' ἄνω κάτω πλανύττομεν;
Ἀπολέμεθ' ἄλλως τὴν ὁδὸν προφορέμένω.

vertit Interp. *Quid ô agricola sursum deorsum erramus? Perimus, aliter viam proferentes.* sine ullo sensu. Vertendus erat versus posterior: *Peribimus, temere per viam ultro citroque cursitantes.* Vetus Schol. Προφορέμένω, δεῦρο κακεῖσε πορευόμε-

ρευόμενον (l. παρευόμενοι) εἰς τἀναντία. Metaphora in hoc verbo eſt deſumta ab iis qui *tramam filumque ducunt & reducunt*. ii enim proprie προφορεῖσθαι veteribus dicebantur. Sch. προφορεῖσθαι γὰρ λέγεται, τὸ παραφέρειν τὴν ςήμονα τοῖς διαζομένοις. Heſych. paullo aliter, Προφορεῖσθαι, τὸ ταῖς διαζομέναις τὸν ςήμονα παραδιδόναι. Vid. *Salm.* in *Capit.* p. 127.

P. 593. Chorus avium ſic canit:

Ἔυδαιμον φῦλον πτηνῶν
Ὠιωνῶν, οἳ χειμῶνος μὲν
Χλαίνας ὀυκ ἀμπισχνοῦνται,
Ὀυδ' ἂυ θερμὴ πνίγους ἡμᾶς
Ἀκτὶς τηλαυγὴς θάλπει.
Ἀλλ' ἀνθηρῶν λειμώνων.
Φύλλων ἐν κόλποις ἐνναίω.

Duos poſtremos verſus inſulſe admodum reddidit Interpres:

Sed floridorum pratorum
Foliorum in ſinibus Ennæi.

Vertendum: *Sed in ſinibus foliorum pratorum floridorum habito.* verbum ἐνναίω ſumſit pro neſcio quo nomine proprio, cum ſit, *inhabito*, idem quod ἐνοικέω, pag. ſeq.

Ἀλλ' ἐνοικήσουσιν ἔνδον ἔν τε τοῖς βαλαντίοις
Ἐννεοτλεύσουσι.

Chorus autem de ſe modo in plurali, modo in ſingulari loquitur, ut paullo poſt etiam in ſing. χειμάζω, dein vero in pl. iterum, βοσκόμεθα.

In *Concionatricibus* pag. 735. γνώμας καθεῖναι τῆς πόλεως, non eſt, ut Interpres vertit, *ſententias civitatis deponere*, ſed *tentare*, & explorare ſententiam civitatis, ut καθεῖναι πεῖραν, *periculum facere*, apud Ælian. *Var. Hiſt.* II. 13. Petita eſt translatio à nautis, qui demiſſa bolide maris altitudinem tentant. illi dicuntur καθεῖναι τὴν βολίδα, & καθεῖναι καταπειρητηρίην, ut eſt apud Herodotum lib. II. pag. 92.

Cap. XIX.

Ex Theocrito quædam loca illuſtrantur & emendantur. Τὸ καταχὲς *non notat effuſum, ſed reſonans.* Ἠρίον, *monumentum.* Ἀλλὰ *hortandi vim ſæpe habet, & reddendum, quare.*

THeocrit. *Idyll.* A. verſ. 7.

Ἅδιον, ὦ ποιμὰν, τὸ τεὸν μέλος, ἢ τὸ καταχὲς
Τῆν' ἀπὸ τᾶς πέτρας καταλείβεται ὑψόθεν ὕδωρ.

Interpres Latinus in hunc modum vertit:

Dulcius, o Paſtor, tuum carmen eſt, quam effuſa
Illa, quæ de rupe ex alto defluit unda.

Non debuerat vertere τὸ καταχὲς *effuſa*, ſed *reſonans*, non enim idem eſt quod τὸ καταχεόμενον, ἀπὸ τοῦ καταχεῖσθαι, *effundi*; ſed Dorice dicitur pro κατηχὲς, eſtque idem quod

ἠχοῦν

ἠχεῖν vel κατηχεῖν. Virgilius hæc videtur imitatus sub finem *Eclog.* v.

Quæ tibi quæ tali reddam pro carmine dona?
Nam neque me tantum venientis sibilus austri,
Nec percussa juvant fluctu tam littora, nec quæ
Saxosas inter decurrunt flumina valles.

Eodem *Id.* vers. 125.

---- Ἑλίκας δὲ λίπε ῥίον, αἰπύ τε σᾶμα
Τῆνο Λυκαονίδαο, τὸ καὶ μακάρεσσιν ἀγαστόν.

--- *Et relinque promontorium Helices, & sublime sepulcrum*
Illud Lycaonidæ, quod & Diis beatis est venerabile.

Ἑλίκας sumunt pro Gen. Dor. ab Ἑλίκη, urbs Peloponnesi. Steph. Ἑλίκη πόλις Πελοποννήσου, sita ad sinum Corinthiacum. vid. etiam Strabon. & Ovid. xv. *Metam.* Ῥίον autem est *promontorium.* Sch. hic. τοῦ ὄρους τὸ ἀκρωτήριον, ἢ ὄνομα πόλεως &c. Strabo l. VIII. Ἔστι τὸ μὲν Ῥίον, τῶν Ἀχαιῶν αἰγιτενὴς ἄκρα &c. Schol. *Apollon.* pag. 57. ῥίον, ἀκρωτήριον. Sed ut quod sentio dicam, in utraque voce leve mendum esse mihi videtur, & pro Ἑλίκας legendum Ἑλίκα, & pro ῥίον, ἠρίον. hoc modo:

--- Ἑλίκα δὲ λίπ' ἠρίον αἰπύ τε σᾶμα
Τῆνο Λυκαονίδαο.

--- *Linque autem monumentum & sublime*
Illud supulcrum Elicæ filii Lycaonis.

Ἠρίον est μνῆμα, ut Hesych. exponit, & Schol.

 Apol-

Apollon. loco dicto, ῥίον, ἀκρωτήριον, τὸ δὲ ἠρίον, μνῆμα. Hom *Iliad.* Ψ. Φράζσαϑο Πατρόκλῳ μέγα ἠρίον, *excogitavit Patroclo magnum monimentum.* Theocrit. noster *Idyll.* 11. 13.

Ἐρχομέναν νεκύων ἀνὰ τ' ἠρία, καὶ μέλαν αἷμα,

(Hecaten) *incedentem per monumenta & atrum saugninem.*

Optime igitur junguntur ἠρίον & σᾶμα, ut apud Hom. *Il.* Π. τύμβῳ τε στήλῃ τε. Quod autem ad Ἑλίκα, ut legendum puto, attinet, est genitivus nominis proprii, Ἑλίκας. sic vocatus filius Lycaonis, qui hic etiam Λυκαονίδας. adeo ut & proprio nomine & patronymico appelletur Ἑλίκας Λυκαονίδας. Eustath. ad *Iliad.* B. Ἑλίκη δὲ ἀπὸ Ἑλίκα φασὶ καλεῖται υἱοῦ Λυκάονος: *Helice autem, ut ajunt, appellatur ab Helica Lycaonis filio.*

Idyll. 11. vers. 2.

Στέψον τὰν κελέβαν φοινικέῳ οἰὸς ἀώτῳ,

Ὡς τὸν ἐμοὶ βαρυνεῦντα φίλον καταθύσομαι ἄνδρα.

Notanda locutio, οἰὸς ἀώτῳ. Ἄωτον est flos, unde ἀωτεῖν est ἀνθεῖν. Hesych. Ἀωτὸν, ἄνθος. translate notat *lanam*, unde Hesych. etiam exponit ἐρίον, atque ita occurrit apud Homerum *Il.* N. vers. 599. Αὐτὴν δὲ ξυνέδησεν ἐϋστρόφῳ οἰὸς ἀώτῳ, quem locum Theocritus hic imitatus videtur. Schol. Hom. exponit οἰὸς ἀώτῳ, καλῶς περιεστραμμένῳ ἐρίῳ, οἰὸς γὰρ ἀώτῳ, προβάτου ἄνθει, ὅ ἐστιν ἐρίῳ. Veteres ea quæ divino

vino honore afficere volebant, laneis coronis cingere atque ornare consueverant, id quod fuse probat ὁ πάνυ Græv. ad Hesiod. *Theog.* 499. Antiquissimæ enim è lana coronæ fuerunt, hinc στέφανος & στέμμα, ἀπὸ τοῦ στέφειν, *colum nubere & cingere lana.* Sequitur, Ὡς τὸν ἐμοὶ βαρυνεῦντα. Schol. hic βαρυνεῦντα pro βαρύνοντα docet esse, futurum pro præs. sed perperam: divisim enim legendum est, ut quidam Codd. habent, βαρὺν εὖντα, ut εὖντα sit accus. particip. Dor. pro ὄντα. & sic legendum esse cognosci etiam potest ex addito casu tertio ἐμοὶ; nam βαρύνειν verbum potius cum casu quarto construitur. Porro καταθύεσθαι hic est, quod Virg. *magicis sacris avertere sensus.* Is *Ecloga* VIII. eodem modo inducit mulierem sacris quibusdam pervertentem animum amatoris, à quo spernebatur, h. v.

Effer aquam, & molli cinge hæc altaria vitta:
Verbenasque adole pingues, & mascula thura,
Conjugis ut magicis sanos avertere sacris
Experiar sensus.

Vers. 18. - - ἀλλ' ἐπίπασσε
Θέστυλι δειλαία· πᾶ τὰς φρένας ἐκπεπότασαι;

ἀλλ' Heinsius pro ἄλλα, *alia*, sumsit, vertens, *infunde & reliqua scelesta Thestyli.* quod tamen, pace tanti viri dixerim, voluisse Theocritum, vix est ut credam. Non dubito Poëtam hic ἀλλ' pro ἀλλὰ posuisse, nec tamen ver-

vertendum esse *sed*, ut habet Interpres, sed *quare*, ut Virg. hortandi enim vim habet hæc vocula. Hom. *Iliad.* A. 394.

Ἀλλὰ σὺ, εἰ δύνασαί γε, περίσχεο παιδὸς ἑῆος.

Quare tu, siquidem potes, fer opem filio tuo.

& 338. Ἀλλ᾽ ἄγε Διογενὲς Πατρόκλεις, ἔξαγε κούρην.

Quare age generose Patrocle, educ puellam.

In *Act. Apost.* x. 20. Ἀλλὰ ἀναστὰς κατάβηθι καὶ πορεύου: *Quare surgens descende & abi* Ceterum quod sequitur, πᾶ τὰς φρένας ἐκπεπότασαι, Homerus exprimeret, Ποῖ σύ γε τὰς φρένας ἐκπεπαταγμένη ἐστι. sic ille *Odyss.* vi.

Ξεῖνε τάλαν, σύγε τὰς φρένας ἐκπεπατάγμενός ἐστι.

quod Hes. exp. ἐκπεπληγμένος & ἔκφρων. quemadmodum Idem ἐκπεπότημαι, vel ἐκπεπόταμαι expl. ἐκπέπληγμαι.

Cap. XX.

Illustratur locus in Epist. ad Hebræos ex sacris & ex profanis Auctoribus: & vitam hominis cum palæstra, malaque hujus vitæ cum athletarum laboribus conferri ostenditur.

IN *Epist. ad Hebr.* cap. x. vers. 32. - - πολλὴν ἄθλησιν ὑπεμείνατε παθημάτων, *magnum certamen sustinuistis passionum.* Eleganter vita hominis comparatur cum stadio & cum palæstra; & mala, calamitates, ærumnæ quæ homini eveniunt, cum laboribus quos sustinere, & cum

& cum adverſariis, ſive antagoniſtis quibuſcum luctari & certare conſueverunt athletæ. Sic Apoſtoli ſæpe *ſuſtinere calamitates* exprimunt phraſibus à re agoniſtica petitis, ut ἀγῶνα ἔχειν, *Philipp.* I. 30. Τὸν καλὸν ἀγῶνα ἀγωνίζεσθαι, II. *Timoth.* IV. 7 δι' ὑπομονῆς τρέχειν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα, *Hebr.* XII. I. & hoc loco, πολλὴν ἄθλησιν ὑπομένειν παθημάτων. In II *ad Timoth.* cap. II. ubi in eo eſt Paulus, ut animum addat Timotheo ſuo in malis quæ ipſi evenirent, docens, *fortiter malum qui patitur, eum poſt pati bonum*, (ut Plauti verbis utar:) exempla adhibet non tantum boni militis & laborantis agricolæ, verum etiam fortis athletæ, verſ. 5. Ἐὰν δὲ (inquit) καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται, ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ. Inſignis, qui huc pertinet locus eſt apud Max. Tyr. *Diſſert.* XXXII. p. 350. Ἡ Ὀλυμπιάσι μὲν καὶ Πυθοῖ οὐκ ἔνεστι κότινον λαβεῖν, οὐδὲ μήλων τυχεῖν, αὐτὸν ἐφ' ἑαυτοῦ κονισάμενον, ἀλλὰ ἀνταγωνιστῶν δεῖ τῷ κηρύγματι· ἐν δὲ τῷ τοῦ βίου σταδίῳ καὶ τῇ δεῦρο ἀγωνίᾳ τίς ἂν γένοιτο ἀνταγωνιστὴς ἀνδρὶ ἀγαθῷ, πλὴν τῆς πείρας τῶν δυσχερῶν; *Atqui Olympicis Pythiiſque ludis oleaſtrum nemo, nemo malum conſequitur, qui ſolus ſecum in pulvere decertarit; ſed adverſario prius opus eſt, ut præconis voce victor declareris In hoc vero vitæ ſtadio, hoc in certamine, quem bono viro adverſarium dabis, præterquam adverſæ fortunæ guſtum?* Seneca in aureo libello,

bello, quo disputat, quare viris bonis mala eveniant, cum sit providentia, Deum confert cum Agonotheta, viros bonos, qui fortiter mala patiuntur, cum robustis Athletis. cap. 2. *Athletas videmus, quibus virium cura est, cum fortissimis quibusque confligere, & exigere ab his per quos certamini præparantur, ut totis contra ipsos viribus utantur. cædi se vexarique patiuntur, & si non inveniunt singulos pares, pluribus simul objiciuntur. marcet sine adversario virtus. tunc apparet quanta sit, quantum valeat, quantumque polleat, cum quid possit, patientia ostendit. Scias licet, idem viris bonis esse faciendum, ut dura ac difficilia non reformident, nec de fato querantur. quicquid accidit, boni consulant, in bonum vertant.* & paucis interjectis, *Miraris tu, si Deus ille bonorum amantissimus qui illos quam optimos esse atque excellentissimos vult, fortunam illis, cum qua exerceantur, assignat? Ego vero non miror, si quando impetum capiunt spectandi, colluctantes cum aliqua calamitate.* & paullo post: *Ecce spectaculum dignum, ad quod respiciat intentus operi suo Deus: ecce par Deo dignum, vir fortis cum mala fortuna compositus.*

Cap. XXI.

Artemidorus in Oneirocrit. lib. 1. ſemel emendatus, ſæpius illuſtratus, ejuſque Interpres Cornarius notatus. Quid κατημαξευμένον. Ἀγωνία *&* δεῖμα *recte junguntur.* Καθ' ὥραν *&* κατὰ τὴν ὥραν *differunt.* Διψᾷν *pro* ἐπιθυμεῖν. Χειμῶνι *ſive Hyemi victimæ homonymæ mactatæ.* Ἐνηλάτων τὸ ἔσω καὶ τὸ ἔξω, *ſponda interior & exterior.*

APud Artemidorum in *Oneirocrit.* lib. 1. cap. 33. habetur: Τοῦτο μὲν οὖν κοινὸν (καὶ) κατημαξευμένον. Cornarius non percepit Auctoris mentem, quando in hunc modum reddidit, *atque hoc in communi & copulatim dictum eſt.* Vertendum erat: *atque hoc vulgare & tritum eſt.* Heſych. Κατημαξευμένα, κοινὰ, καταπεπατημένα, κατατεθριμμένα. metaph. a viis publicis quæ vehiculis tritæ ſunt.

Cap. 66. Poſtquam dixiſſet balneum ſignificare ταραχὴν, addit, ἔτι δὲ ἀγωνίαν καὶ δεῖκα τῆς ψυχῆς, διὰ τὸ τρέπεσθαι τὸν χρῶτα, καὶ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σώματος ἐν τῷ βαλανείῳ εἰς ἑτέραν χροίαν. Mendum eſt manifeſtum in voce δεῖκα. Rigaltius emendavit, δεινά. quæ tamen vera lectio non videtur. Equidem non dubito Artemidorum ſcripſiſſe, δεῖμα. quæ vox *timorem* vel *terrorem* notat. Heſych. Δεῖμα, δέος, φόβος. eſtque non poëtis tantum, ſed & proſæ ſcriptoribus uſitatiſſima. recte itaque jungitur cum ἀγωνία, ut apud Demoſth.

Demosth. φόβ☉ & ἀγωνία junguntur in Orat. *de Corona*: ἐν φόβῳ καὶ πολλῇ ἀγωνίᾳ.

Eodem c. paullo post: Εἰ δέ τις λέοιτο πυκνῶς, καὶ καθ' ὥραν, καθ' ὃν ἐ προσήκει τρόπον, ἐκ ἀγαθὸν αὐτῷ. Erravit Interpres vertens: *Si quis crebro lavetur, & debita hora, non tamen convenienti modo, non est bonum ipsi.* Καθ' ὥραν, non est *debita hora*, sed *singulis horis*. dicitur enim Elliptice pro καθ' ὥραν ἑκάστην, ut καθ' ἡμέραν, *quotidie*. κατὰ μῆνα, *singulis mensibus*. καὶ ἐνιαυτὸν, *quotannis*. Inferius vero cap. 75. dixit Auctor addito articulo, κατὰ τὴν ὥραν, pro *tempestive*, cui opponitur ibidem παρὰ καιρὸν, *intempestive*. & cap. 79. κἂν κατὰ τὴν ὥραν βλέπωνται, *etiamsi tempestive videantur*. ubi mox opponitur παρὰ τὴν ὥραν. Vertenda itaque erant verba: *Si quis vero crebro lavetur, & singulis horis, quo modo par non est, non ipsi bonum hoc.*

Cap. 68. Τὸ μὲν γὰρ διψᾷν ἐδὲν ἄλλο ἢ ἐπιθυμεῖν. Sic διψᾷν pro *vehementer cupere* occurrit in N. T. Matth. v. vers. 6. διψῶντες δικαιοσύνην. Xenophon Κύρ. Παιδ. IV. in fine: Ουτως ἐγὼ ὑμῖν διψῶ χαρίζεσθαι: *Sic ego vobis gratificari sitio*. Synesius: Πῶς οἴει με διψῶντα ταῖς ἡδίσταις ἐπιστολαῖς ἐντετυχηκέναι; *Quomodo sitientem me putas incidisse in suavissimas epistolas?* Pariter Latin. *sitire*. Cicero: *Nec honores sitio, nec desidero gloriam.*

Eodem cap. in fine, ubi agit. de *oris angu-*

sti

ſti poculis, quæ ſi frangantur, inquit, πάσης θλίψεως καὶ στενοχωρίας λύσιν ὑπισχνεῖται. ſic infra cap. 82. διὸ θλίψεις καὶ στενοχωρίας σημαίνει. & lib. II. cap. 3. Χλαμὺς δὲ ἣν ἔνιοι μανδύην, οἱ δὲ ἐφεστρίδα, οἱ δὲ βήριον καλοῦσι, θλίψιν καὶ στενοχωρίαν καὶ τοῖς δικαζομένοις καταδίκην μαντεύεται. lib. III. cap. 58. τοῖς δὲ λοιποῖς πᾶσι θλίψεις καὶ στενοχωρίας. Quod noto, quia hæc duo etiam à Paulo junguntur in Epiſt. *ad Rom.* cap. II. verſ. 9. Θλίψις καὶ στενοχωρία ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακόν.

Cap. 72. ubi agit Auctor de carnibus animalium. τοῖς δὲ ἐν χειμῶνι διάγουσιν, ἀγαθὰ τετήρηται - - ὅτι χειμῶνι ὁμώνυμα ὄντα τὰ ζῶα ἀνήρηται. Obſervavit ad hunc locum Rigaltius, quod αἶγες ſint *capræ*. αἰγὶς autem χειμών. Addo Heſych. qui, Αἶγες, τὰ κύματα Δωριεῖς. Solebant Veteres hujuſmodi animalia, capras & agnas Tempeſtati immolare, ut ceſſaret. Horat. *Epod.* X. *Libidinoſus immolabitur caper,*

Atque agna tempeſtatibus.

Virg. III. *Æneid.* 120.

Nigram Hyemi pecudem, Zephyris felicibus albam.

Sic Typhoni agnam nigram mactari ſolitam fuiſſe docemur ex Ariſtophane in *Ran.* p. 231.

Ἄρν' ἄρνα μέλαιναν παῖδες ἐξενέγκατε,
Τυφὼς γὰρ ἐκβαίνειν παρασκευάζεται.

Agnam agnam nigram proferte pueri,
Typho enim egreſſum parat.

ubi Schol. τὰς καταιγιδώδεις ἀνέμους τυφῶς καλοῦσι, τούτῳ ἐνόμιζον μέλαιναν ἄρνα σφαγιάζειν, ὅπως λήξῃ τὸ πνεῦμα.

Cap. 76. ubi de lectis & grabatis. Τῶν δὲ ἐνηλάτων τὸ μὲν ἔξω, ἰδίως τὴν γυναῖκα, τὸ δὲ ἔσω τὸν ἄνδρα (σημαίνει.) Intellige per τῶν ἐνηλάτων τὸ ἔξω, & τὸ ἔσω, *spondam exteriorem* & *interiorem*. Inepte Interpres *claviculorum externam partem*, & *internam* habet. Gloss. Ἐνήλατον, *sponda*. Ἐνήλατα, *spondæ*. & Ἐπὶ τοῦ ἐνηλάτου, *supra spondam*. Auctor noster infra lib. II. cap. 8. Κλίνης τὸ ἔξω ἐνήλατον, *lecti spondam exteriorem*. Horat. *Epod.* III.

Extrema & in sponda cubet.

Cap. 14. Lectum petere, inquit, omnibus malum est, πλὴν τῶν φοβουμένων καὶ προσδοκώντων βασάνους. Int. *exceptis his qui timent & tormenta expectant*. non accurate. debuit, *exceptis his, qui tormenta metuunt & expectant*. Nam τὸ, βασάνους ad utrumque verbum referri debet. sic φόβος & προσδοκία junguntur apud Plutarch. in *Antonio:* Τῆς πόλεως ἐν κατηφείᾳ διὰ τὸν φόβον καὶ προσδοκίαν τοῦ μέλλοντος οὔσης. & apud Lucam in *Euang.* XXI. 26. Ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ.

CAP.

Cap. XXII.

Ex Artemidori libro secundo pauca quædam animadversa. Rigaltii emendatio rejecta. Ἱερὸς *pro magno.* Ἀγνώμων. Ὑποδρομαί. *Euripides emendatus.*

ARtemid lib. II. cap. 12. Ἡμίονοι δὲ, πρὸς πάντα ἐπιτήδειοι, διὰ τὸ ὑπομονητικὸν τῶν ἔργων. Interp. *Muli ad omnia commodi sunt, propterea quod ad opera commonefaciant.* sed Græca διὰ τὸ ὑπομονητικὸν τῶν ἔργων sonant *propter laborum* vel *operum patientiam.* Hesych. Ταλασίφρων, ταλακάρδιος, ἰσχυρὸς, τολμηρὸς, θρασὺς, ὑπομονητικός. Idem paullo post, Ταλαύριον, ὑπομονητικόν.

Ejusdem libri cap. 20. Ὄρνιθες ἱεροὶ, πλουσίοις μᾶλλον ἢ πένησι σύμφοροι. οἱ δὲ μικροὶ καὶ παχεῖς, τοῖς πένησιν εἰσὶ συμφορώτατοι. Rigaltius hic pro Ὄρνιθες ἱεροὶ legit, Ὄρνιθες ἀέριοι μεγάλοι. Sed nihil meo judicio est mutandum, nec pro ἱεροὶ ponendum ἀέριοι, nec addendum μεγάλοι. nam ἱερὰ idem notat quod μεγάλοι. Eustath. ad *Iliad.* K. Οἱ γλωσσογράφοι ἱερὸν τὸ μέγα φασι, καὶ ἱερὸς φασιν ἰχθὺς, ὁ μέγας. *Iliad.* Π. vers. 407.

Πέτρῃ ἔπι προβλῆτι καθήμενος ἱερὸν ἰχθύν.

ubi Schol. ἤτοι μέγαν. Aristoph. *Lysistr.* 884 ἔχουσα ἱερὰν κυνῆν, *grandem habens galeam.* Sic epilepsia ἱερὰ νόσος dicitur ob morbi magnitudinem. qui morbus alio nomine etiam μεγάλη νοῦσος & Ἡρακλεῖα à Græcis appellari

 solet.

ſolet. Aretæus cap. 4. lib. 1. *de cauſ. & ſig. diut. morbi.* Δοκέει γὰρ τοῖσι ἐς τὴν σελήνην ἀλιτροῖσι ἀφικνεῖσθαι ἡ νοῦσος. τοὔνεκεν ἱερὴν κικλήσκουσι τὴν πάθην· ἀτὰρ καὶ δι' ἄλλας προφάσιας, ἢ μέγεθος τοῦ κακοῦ· ἱερὸν γὰρ τὸ μέγα. - - - *Quin & alias ob cauſſas id nomen fuit inditum, aut ob mali magnitudinem: ſacrum enim dicunt magnum.* quem locum debeo Fœſio in *Oeconom. Hippocr.* Notavit pariter Caſaubonus ad Strabonem pag. 115. ἱερὸν pro *magno* ſumi, ut ἱερὸν ὀστοῦν &c. Heſych. inter alia ἱερὸν etiam interpretatur μέγα. Ἱερὰν, μεγάλην, & Ἱερὸν ἰχθὺν, τὸν μέγαν.

Cap. 20. Πελεκάνες, ἄνδρας ἀγνώμονας σημαίνουσιν, ἀσκόπως τε καὶ ἀλόγως πάντα δρῶντας. h. e. *Pelecanes ſignificant viros inconſultos, qui inconſiderate & temere omnia faciunt.* Heſych. Ἀγνώμονες; ἄβουλοι &c Idem, Ἀγνωμόνως, ἀνοήτως. Perperam hic Interpres reddiderat ἄνδρας ἀγνώμονας, *viros perfidos.*

Cap. 23. ubi de Navigatione. Ἀεὶ δὲ λιμένες, εὐεργέτας καὶ φίλους σημαίνουσι, καὶ πάντες οἱ ὅρμοι, σκόπελοι δὲ καὶ ὑποδρομαὶ, τοὺς δι' ἀνάγκην καὶ μὴ κατὰ προαίρεσιν ὑφ' ἡμῶν φιλουμένους, οἳ οὐδὲ ἡμᾶς ἑκόντες εὐεργετοῦσι. ubi πάντες οἱ ὅρμοι ſunt *omnes ſtationes.* Interp. habet, *etiam qui artificiales exiſtunt omnes.* Infra lib. IV. cad. 55. habet etiam noſter, λιμένες, καὶ σκόπελοι, καὶ ὑποδρομαί. hac occaſione emendandus eſt locus apud Euripidem in *Helena* verſ. 411.

Λι-

Λιβύης τ' ἐρήμους, ἀξένους τ' ἐπιδρομὰς
Πέπλευκα πάσας.

Libyæque deserta loca *& inhoſpitales* barbarorum *incurſiones*
Præternavigavi omnes.

ubi pro ἐπιδρομὰς legendum meo judicio eſt ὑποδρομάς. Brodæus quidem exponit ἐπιβάσεις. Scaliger ἐπιδημίας legit. Sed non dubito, quin vera ſit lectio, quam poſui; & nota res eſt, quam facile & ſæpe à librariis ὑπὸ & ἐπὶ inter ſe confundi conſueverint.

Cap. 53. Ἀκαταθυμίου τινός μοι ὑπαντήσαντος ἐταράχθην καὶ ἐδυσφόρησα. i. e. *Cum res mihi ingrata accidiſſet, perturbatus fui, & moleſte tuli.* Interpres perperam de perſona intellexit, vertens: *Obviam mihi veniente quodam, à quo animus meus plane diffidebat.* ſic contra καταθύμιον pro re *grata* & *accepta* occurrit apud Dion. Caſſ. lib. XXXVII. pag. 63.

Cap. 73. Πάντα γὰρ τὰ ἐν οὐρανῷ, Φανερὰ καὶ ἐυσύνοπτά ἐςι πᾶσιν. Quod Artemidorus hic dixit φανερὰ καὶ ἐυσύνοπτα, & infra cap. 86. lib. IV. ὕπτια κείμενα καὶ ἐνεπίγνωςα, id Auctor Epiſt. *ad Hebræos* cap. IV. Φανερὰ καὶ τετραχηλισμένα.

Cap. XXIII.

Artemidorus in libro tertio aliquoties illustratus, semel emendatus. Κλέπτειν *pro decipere.* Ἐπαγάλλεσθαί τινι πράγματι *quid. Locus Pauli Apostoli ad Corinthios illustratus.* Κατάρτιος, *malus navis. Quid* ἐπιςρέφεσθαι *&* ἀνεπιςρέφειν. *Interpres notatus. Quid* χρείαν ἀπαρτῆσαι.

APud Artemid. lib. III. cap. 2. Κλέπτειν δοκεῖν, ἐδὲν ἀγαθὸν, πλὴν τῶν ἐξαπατᾷν τινας ἐθελόντων κλέπτειν γὰρ καὶ τὸ παραλογίζεσθαι ἔλεγον οἱ παλαιοί. Sic κλέπτειν pro *decipere* occurrit apud Pindar. *Pythion.* de Apolline:

Ψευδέων δ' ἐχ ἅπτεται· κλέπτει τέ μιν
Οὐ Θεὸς, ἐ βροτὸς ἔργοις ἔτε βελαῖς.

Mendacia non attingit; decipitque ipsum
Nec Deus nec homo factis consiliisque.

Idem in *Nem.*

Ἐπεὶ ψεύδεσιν οἱ ποτανᾷ γε μαχανᾷ
Σεμνὸν ἔπεςί τι· σοφία δὲ
Κλέπτει παράγοισα μύθοις.

Quandoquidem figmentis ejus volucri artificio
Grave inest quiddam, solertiaque ejus
Decipit seducens fabulis.

Ejusdem libri cap. 3. Ἱεροσυλεῖν, inquit, - - μόνοις τοῖς ἱερεῦσι καὶ μάντεσι συμφέρει· καὶ γὰρ τὰς τῶν θεῶν ἀπαρχὰς τὸ ἔθος ἐπιτρέπει αὐτοῖς λαμβάνειν, καὶ τρόπον τινὰ ἀπὸ Θεῶν τρέφονται. Non absimilis huic est locus Pauli in I *ad Corinth.*

IX. 13. Οὐκ οἴδατε, ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι, ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν; οἱ τῷ θυσιαστηρίῳ προσεδρεύοντες, τῷ θυσιαστηρίῳ συμμερίζονται.

Cap. 16. Ἔοικε δὲ ἡ θάλασσα ἑταίρᾳ. Similiter Plautus in *Truculento.*

Meretricem ego item esse reor, mare ut est; quod des devorat, nec unquam
Abundat, at hoc saltem servatum tibi æstuat: eccum apparet, huic des
Quantumvis, nusquam apparet, neque datori, neque acceptrici &c.

vide etiam Nostrum lib. IV. c. 55.

In fine ejusdem capitis de iis, qui sibi videntur super mari ambulare. Πᾶσι δὲ, inquit τοῖς ἐξ ὄχλου πορίζομένοις, καὶ πολιτευταῖς, καὶ δημαγωγοῖς, μετὰ πολλῆς εὐκλείας περισμὸν οὐ τὸν τυχόντα προαγορεύει· ἔοικε γὰρ ὄχλῳ, διὰ τὴν ἀταξίαν. Apposite Polyb. *Except. Legat.* p. 1155. Εἶναι γὰρ τὸ συμβαῖνον ἐν ταῖς πολιτείαις περὶ τὰ πλήθη παραπλήσιον τῷ γινομένῳ περὶ τὴν θάλασσαν. Similiter in Sacris Vaticiniis sæpe per *mare* designantur ὄχλοι.

Cap. 31. Εἰκόνες, inquit, γνώμην καὶ προαίρεσιν significant, διὰ τὸ ἐπαγγέλλεσθαι πάντας εἰκόσιν. Sic legitur, & vertitur, *propterea quod omnes imaginibus promittant.* Quid autem hoc sit, ignorare me fateor. Procul dubio legendum, ἐπαγάλλεσθαι, & vertendum: *quia omnes in imaginibus sibi placent.* sic lib. I. cap. 19. Τρίχας ἔχειν μεγάλας καὶ ἀγαθὰς, καὶ ἐπ' αὐταῖς

αὐταῖς ἀγάλλεσθαι, ἀγαθόν. Herodot. 1. 143.
ὀνόματι ἀγάλλεσθαι. Homer. *Iliad.* Π. verſ. 91.
Μηδ' ἐπαγαλλόμενος πολέμῳ καὶ δηϊότητι.

Cap. 33. Ἄκανθαι καὶ σκόλοπες, ὀδύνας σημαίνουσι· διὰ τὸ ὀξὺ, καὶ ἐμποδισμοὺς διὰ τὸ καθεκτικὸν, καὶ φροντίδας καὶ λύπας, διὰ τὸ τραχύ. πολλοῖς δὲ καὶ ἔρωτας καὶ ἀδικίας ἀπὸ ἀνθρώπων πονηρῶν. ἔρωτας μὲν διὰ τὸ μὴ εὐθύμους τοὺς ἐρῶντας εἶναι. ἀδικίας δὲ ὑπὸ ἀνθρώπων τινῶν πονηρῶν, διὰ τὴν γιγνομένην ὑπὸ τούτων ἐκ τῶν τραυμάτων τοῦ αἵματος ἀπόκρισιν. καὶ αἱ μὲν ἄκανθαι, ἐκ γυναικῶν τὰς ἀδικίας, οἱ δὲ σκόλοπες, ὑπὸ ἀνδρῶν προσημαίνουσιν. Integrum caput deſcripſi, quia eo putem non parum illuſtrari poſſe locum Pauli, qui eſt in 11. *ad Corinth. Ep.* cap. XII. verſ. 7. Καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκὶ, ἄγγελος Σατᾶν, ἵνα με κολαφίζῃ, ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι. Per σκόλοπα Pauli, haud dubie intelligitur grave aliquod malum ab improbo viro quopiam Paulo illatum, ſive potius improbus aliquis homo, graviſſimus Pauli adverſarius, qui ipſi & doctrinæ ejus vehementer reſiſtebat, maximam ipſi creabat moleſtiam, animum ejus urebat & pungebat haud aliter ac σκόλοψ & aculeus carni facere ſolet, atque adeo ipſum impediebat, retinebat & reprimebat, inſtar σκόλοπος, qui retinendi vim habet, ne efferret ſe magnitudine revelationum. Habemus igitur in hoc exemplo ἀδικίαν ἀπὸ ἀνθρώπου πονηροῦ,

νηρῦ, & ὀδύνας, & φροντίδας καὶ λύπας, & ἐμποδισμὸν, quorum omnium ſymbolum eſſe σκόλοπα tradidit Artemidorus.

Cap. 34. Ἔι τις πλέων ἱςὸν ἴδοι, ἡγείσθω τὴν κατάρτιον ὁρᾷν. Κατάρτιος eſt *malus navis*, qui Latine etiam *arbor* dicitur. Gloſſæ: *Arbor*, δένδρον, κατάρτιος. & *Arbor navis*, ἱστὸς πλοίου. Aliæ Gloſſæ: Κατάρτιος, *arbor*. Non intellexit hanc vocem Sopingius, qui ab Heſychium, ubi Καρχήσια exponit, τὰ κεράτα τὰ ἐπάνω τῶν καταρτίων τῶν πλοίων, καὶ τὰ ἄκρα τῶν ἱςῶν, legi vult pro τῶν καταρτίων, τῶν κερατίων. Virg. *arborem mali* dixit *Æneid.* V. 504.

Et venit, adverſique infigitur arbore mali.

Cap. 42. Ἀγαθὸν δὲ τὸ μεθύειν τοῖς φοβουμένοις· ἀνεπιςρέφουσι γὰρ, καὶ οὐ φοβοῦνται οἱ μεθύοντες. h. e. *Ebrium eſſe bonum eſt iis qui in metu ſunt: nam vacui ſunt à curis & metu homines ebrii.* ut enim ἐπιςρέφεσθαι eſt *curare*, quemadmodum Heſych. Ἐπιςρέφομαι exponit φροντίδα ποιοῦμαι, & Ἐπίστροφος, ἐπιςροφὴν ποιούμενος καὶ φροντίζων. & Longinus περὶ Ὕψους *Sect.* XXXI. ex Anacreonte, οὐκ ἔτι Θρηϊκίης ἐπιστρέφομαι, *non amplius Threïſſam curo.* ad quem locum vide ſis Tollium. (Homerus dixit etiam hoc ſenſu μετατρέπεσθαι, *Iliad.* A. 160.

Πρὸς Τρώων, τῶν οὔτε μετατρέπῃ, οὐδ' ἀλεγίζεις.

ubi Scholia μετατρέπῃ exponunt, ἐπιστροφὴν

ποιῇ, ἢ φροντίζεις:) sic ἀνεπιστρέφειν contra significat, *non curare, nullius rei curam gerere*. Erravit igitur hic vehementer Cornarius, dum ἀνεπιστρέφουσι vertit, *non convertuntur*.

Cap. 54. de clavi. Ἀποδημεῖν δὲ κωλύει, (κλεὶς ὄναρ ὁρωμένη) ἀποκλεισμοῦ καὶ κατοχῆς οὖσα σημαντική. Astrampsychus pag. 5.

Κλεῖδας κρατεῖν δὲ, σύνθεσιν δηλοῖ τρόπων.

At claves tenere mores compositos declarat. sic vulgo legitur & vertitur. At in Nicephori *Oneirocriticis* pro τρόπων est τόπων. pag. 14.

Κλεῖδας κατέχειν, σύνθεσιν ἔχει τόπων.

Claves tenere clausionem significat locorum.

Cap. 59. Τελώνης ἀγαθὸς τῷ χρείαν ἥντιναοῦν ἀπαρτῆσαι βουλομένῳ. *Publicanus, bonus est necessitatem quancunque tandem dirimere volenti.* Sic habet versio. Nescio quid sibi velit cum τῷ, *necessitatem dirimere*. Χρείαν ἀπαρτῆσαι, est *rem absolvere, ad finem perducere*. χρεία enim sæpe idem quod χρῆμα & πρᾶγμα. ita supra lib. II. cap. II. & lib. III. cap. 61. ἐμποδισμοὺς τῶν χρειῶν, *rerum obstacula* dixit, quod lib. III. cap. 35. πλοκὴν πραγμάτων & eodem cap. ἐμποδισμὸν πράξεων. & lib. II. cap. 5. καταπλοκὴν τῶν χρημάτων. ubi perperam vertitur, *pecuniarum implicationem*, cum sign. *rerum difficultatem*. atque ita hic sumi debere, colligi potest ex sequentibus, ἀπὸ γὰρ τοῦ τέλους τὸν συμπερασμὸν ἑκάστης χρείας προαγορεύει quibus verbis innuit, nomen ipsum τελώνης, cujus

principium est à τέλος, finem & consummationem cujusque rei prædicere. ubi ἑκάστης χρείας non est *omnis necessitatis*, sed *cujusque rei.*

Cap XXIV.

Ex Artemidori libro quarto locus unus aut alter observatus. Interpres castigatus. Στρατηγὸς τῆς πόλεως, *pro magistratu. Apud Astrampsychum* κερδὼ *pro vulpe,* & κερδοσύνη *pro astutia.* Ὄφεις πατεῖν *quid significet.*

LIb. IV. *Artemidori* cap. 51. Ἔδοξέ τις ἥλιος γεγονέναι, καὶ διὰ τῆς ἀγορᾶς διέρχεσθαι ἔχων ἀκτῖνας ἕνδεκα, στρατηγὸς ἀπεδείχθη τῆς αὐτοῦ πόλεως, καὶ μῆνας ἕνδεκα ἐπιζήσας τῇ ἀρχῇ, ἀπέθανε. Verba illa, στρατηγὸς τῆς αὐτοῦ πόλεως, vertit Cornarius, *dux exercitus ejus urbis.* Sic etiam l. IV. p. 258. στρατηγοῦ τῆς αὐτοῦ πόλεως, *duce exercitus suæ urbis.* male. nam στρατηγοὶ in civitatibus dicti sunt *magistratus*, *prætores*, *duumviri* in coloniis. in *Act. Apost.* XVI. 20. καὶ προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς. Vet. Int *Et offerentes eos magistratibus.* Glossæ: Στρατηγὸς, *Magistratus.* Plura exempla vide apud Valesium in Notis ad Ammian. Marcell. pag. 258.

Cap. 65. Τῶν δὲ τὰ λίαν μεγάλα αἰνίγματα προσαπτόντων τοῖς ὀνείροις, καταπτυε, ὡς οὐκ ἐχόντων ἔννοιαν, ἢ ὀνείρου φαντασίαν, ἢ ὡς ὄντων θεῶν

πανουργ

πανουργίαν, ἢ κακοπραξίαν κατεγνωκότων. Posteriora sic reddidit Interpres: *Aut tanquam Dii non reprobant & damnant versutias & malignitatem.* perperam. debebat enim: *aut quasi damnantes Deos versutiæ vel malignitatis.* cap. 24. hujus libri de iisdem hominibus Auctor: Ὅτι κακοζήλους καὶ πανούργους καὶ ἀσόφους τοὺς θεοὺς διαβάλλουσι.

In Astrampsychi *Oneirocr.* p. 5.

Κερδοῖ συνὼν τὴν κερδοσύνην προσδόκα.

Interp. *Cum lucro versans, expecta emolumentum.*

Debuit: *Cum vulpe si verseris, astutiam expecta.*

nam κερδοῖ est à κερδὼ, quam vocem Hesychius interpretatur ἀλώπηξ. Idem κερδοσύνην exponit τέχνην, πανουργίαν

Ibidem: Ὄφεις πατεῖν, τὰ κέντρα τῶν ἐχθρῶν λύει.

Serpentes calcare, aculeos inimicorum solvit.

quo illustrari potest illud in Euangel. Lucæ cap. x. vers. 19. Ἰδοὺ δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ.

CAP.

Cap. XXV.

Illustratur principium Epistolæ ad Hebræos, & in vocibus Πολυμερῶς *&* πολυτρόπως *alludi ad varietatem partium & modorum in modulatione Musica, ostenditur. Sublimitas in tota illa Epist. Tollius laudatus.*

IN Epistola ad Hebræos cap. 1. vers. 1. habetur, Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ Θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν προφήταις &c. *Multis partibus multisque modis olim Deus loquutus Patribus per Prophetas.* Notatu dignum hic judicavi, quod ab aliis observatum non video, voces πολυμερῶς & πολυτρόπως esse desumtas ab re Musica, à varietate nimirum partium & modorum in Harmonia Musica. id quod pluribus exemplis demonstrare possem. duo tantum proferam, quæ id planum facient. Plutarch. lib. *de Musica* pag. 1137. Μαρτυρεῖ γοῦν τὰ Ὀλύμπου τε καὶ Τερπάνδρου ποιήματα, καὶ τῶν τούτοις ὁμοιοτρόπων πάντων. Τρίχορδα γὰρ ὄντα καὶ ἁπλᾶ διαφέρει τῶν ποικίλων καὶ πολυχόρδων, ὡς μηδένα δύνασθαι μιμήσασθαι τὸν Ὀλύμπου τρόπον. ὑστερίζειν δὲ τούτους ἐν τῷ πολυχόρδῳ τε καὶ πολυτρόπῳ καταγινομένους: *Atque hoc arguunt Olympi, Terpandri & aliorum qui modum eundem tenuerunt carmina omnium, quæ cum tribus sint contenta fidibus ac simplicia, præstant omnibus variis & multas chordas habentibus,*

bentibus, ut Olympi modum exprimere nemo possit, inferioresque eo omnes sint, ubi se ad modulationem multas chordas multosque modos habentem contulerint. Et quod utrumque hoc vocabulum proprium sit Musicæ, patebit ex elegantissimo loco apud Maximum Tyr. *Dissert.* XXXVII. pag. 363. in quo πολυμερὴς & πολύτροπος conjunguntur, (uti hic eorum adverbia) & de *Musa* ac *Harmonia* dicuntur, h. v. Ἐι μὲν γάρ ἐστι τὶς χρόνος βίου ἐν τῷ μακρῷ τούτῳ καὶ διηνεκεῖ αἰῶνι ἀνενδεὴς φιλοσόφου λόγου, οὐθὲν δεῖ τῆς πολυμεροῦς ταύτης καὶ πολυτρόπου μούσης τε καὶ ἁρμονίας: *Si enim ita se res ferrent, ut in tam longo perpetuoque ævo pars vitæ esset, quæ philosophia opus non haberet, diversa hac multimodaque modulatione Musica nihil foret opus.* & eadem pag. ἡρμόσθαι δεῖ πολυφώνως καὶ πολυτρόπως, *aptari oportet* (vitam) *multis sonis multisque modis.*

Aptissime autem & suavissime Auctor orditur Epistolam suam his vocibus quibus varietas partium & modorum in modulatione Musica exprimitur, ad significandum, varios Vates sacros divino instinctos spiritu variis temporibus Oracula Dei cecinisse populo Judaico variis quasi tonis & sonis, aliquando querulo, aliquando lætiore, aliquando vehementiore & acutiore, aliquando remissiore tono. Aptissime, inquam, & suavissime: nam in ipsis vocibus, quibus incipit Epistolam, est metrum

ſtrum & quædam quaſi modulatio Oratoria, ut tota etiam Epiſtola ſublimitatem quandam Oratoriam redolet. qua de re digna ſunt quæ adſcribam verba Tollii in Notis ad Longinum Sect. XXXIX. pag. 217. ubi de Fulcimentis Orationis Longin. *Ejusmodi*, inquit, στηριγμὸς καὶ ἀναπαύσεις *ſtatim in initio eloquentiſſimæ & neſcio an omnem Gentilium ſcriptorum ſublimitatem ſuperantis, certe adæquantis Epiſtolæ ad Hebræos reperias, quam vel hoc uno Pauli non eſſe probaverim. Sed ſunt* ἀναπαύσεις *illæ non deorſum ruentis orationis, verum contra ea in cælum aſſurgentis* στηριγμοί. *Ita vero incipit*, Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως *&c. ubi tres conſequenter ſunt poſiti Pæones quarti cum ſyllaba poſt ſingulos remanente velut ad ſubſiſtendum, dum ita in cælum ad Deum his veluti gradibus Scriptor aſcendit.*

CAP. XXVI.

Heſiodus quibuſdam in locis illuſtratus. Ἀρετὴ *Poëtis pro gloria & potentia. Quid* ἀνελόντα ἔσθειν ἐκ χυτροπόδων ἀνεπιῤῥέκτων. Ἡ οἴη *ſola pro præcipua & aliis præſtante.* Ἠχέτας & Ἀχέτας *de cicada ſonora.*

APud Heſiodum in Ἔργοις verſ. 313.

- - πλούτῳ δ' ἀρετὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ.

- - *divitias virtus & gloria comitatur.*

Notavit ad hunc locum Vir Eruditiſſimus, eſſe qui

qui improbent hujus versus sententiam, eo quod ut plurimum divitiæ potius vitia, quam virtutes concilient. Equidem miror, neminem ex Interpretibus hic de alia vocis ἀρετῆς significatione cogitasse. existimaverim, Hesiodum hic per ἀρετὴν non intelligere διάθεσιν ἀγαθὴν, sed potius, δόξαν, τιμὴν, vel δύναμιν. Sic apte junguntur hæc duo, ut aliter jungi solent in prosa, δόξα καὶ τιμὴ, & apud Homer. τιμὴ & κῦδος, *Iliad.* Γ. - ἐκ δὲ Διὸς τιμὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ.

& *Iliad.* Π 84. Ὡς ἄν μοι τιμὴν μεγάλην καὶ κῦδος ἄροιο
Πρὸς πάντων Δαναῶν.

Hesych. alterum per alterum interpretatur, κῦδος, δόξα, ἀρετὴ, νήκη, (leg. νίκη,) τιμὴ &c. Sic ἀρετὴ apud Hom. *Iliad.* Υ. vers. 242.

Ζεὺς δ' ἀρετὴν ἄνδρεσσιν ὀφέλλει τε μινύθει τε.

ubi Schol. εὐδαιμονίαν. Sed quid multa? Optimus & antiquissimus hujus Hesiodei versus interpres est Plutarchus in lib. *de aud. Poët.* pag. 24. cujus verba digna sunt quæ adscribam. Σφόδρα δὲ δεῖ καὶ τοῖς ἄλλοις ὀνόμασι προσέχειν, κατὰ πολλὰ πράγματα κινουμένοις καὶ μεθισταμένοις ὑπὸ τῶν ποιητῶν· οἷόν ἐστι καὶ τὸ τῆς ἀρετῆς. ἐπεὶ γὰρ οὐ μόνον ἔμφρονας παρέχεται καὶ δικαίους καὶ ἀγαθοὺς ἐν πράξεσι, καὶ λόγοις, ἀλλὰ καὶ δόξαν ἐπιεικῶς καὶ δυνάμεις περιποιεῖ, διὰ τοῦτο ποιοῦνται καὶ τὴν εὐδοξίαν ἀρετὴν καὶ δύναμιν ὀνομάζοντες, ὥσπερ ἐλαίαν, τὴν ἀπὸ τῆς ἐλαίας, καὶ φη-

γὸν

γὸν τὸν ἀπὸ τῆς φηγῦ καρπὸν ὁμωνύμως τοῖς φέρυσιν. ὐκῦν ὁ νέος ἡμῖν, ὅταν μὲν λέγωσι,

Τῆς δ' ἀρετῆς ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν &c.

εὐθὺς οἰέσθω λέγεσθαι ταῦτα περὶ τῆς ἀρίστης καὶ θειοτάτης ἕξεως ἐν ἡμῖν, ἣν ὀρθότητα λόγυ καὶ ἀκρότητα λογικῆς φύσεως, καὶ διάθεσιν ὁμολογυμένην ψυχῆς νοῦμεν. ὅταν δὲ ἀναγινώσκῃ πάλιν τό, τε,

Ζεὺς δ' ἀρετὴν ἄνδρεσσιν ὀφέλλει τε μινύθει τε,

καὶ τὸ

- - πλύτῳ δ' ἀρετὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ,

μὴ καθήσθω τὺς πλυσίυς ἐκπεπληγμένος καὶ τεθηπὼς, καθάπερ ὤνιον εὐθὺς ἀργυρίυ τὴς ἀρετὴν ἔχοντας, μηδ' ἐπὶ τῇ τύχῃ κεῖσθαι τὴν αὐτῦ φρόνησιν αὔξειν ἢ κολύειν νομίζων· ἀλλ' ἀντὶ δόξης ἢ ἕξης ἢ δυνάμεως ἢ εὐτυχίας ἢ τινος ὁμοίυ τῇ ἀρετῇ κεχρῆσθαι τὸν ποιητὴν ἡγείσθω.

Apud Eundem Ἔργοις vers. 748.

Μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων ἀνεπιῤῥέκτων ἀνελόντα
Ἔσθειν μηδὲ λόεσθαι.

Non hic sermo est de iis qui sacra facientes, carnes rapiunt ex ollis antequam sacra sunt peracta, uti volunt Viri quidam Docti; sed jubentur hic homines cibum potumve capere non nisi ex vasis, è quibus ante Diis libatum sit, ut & lavari in hujusmodi vasis lustratis, quemadmodum Græci Magistri ad hunc locum docuerunt, & observavit ὁ πάνυ Grævius. Et ne ullus dubitandi locus supersit, addam insignem Plutarchi locum, ubi hæc ipsissima verba citantur, in *Symp. Quæst.* l. 1. *Qu.* 4. Ταῦτα

γὰρ ἐ ποιεῖ πρὸς δεισιδαιμονίαν ἐπιφόρȣς, (ὡς ἔνιοι φασιν) ἀλλὰ προσεθίζει τὸ εὐχάριστον ἡμῶν καὶ κοινωνικὸν ἐν τοῖς ἀναισθήτοις καὶ ἀψύχοις πρὸς ἀλλήλȣς. ὅθεν ὀρθῶς μὲν Ἡσίοδος ἐδ᾽ ἀπὸ χυτροπόδων ἀνεπιῤῥέκτων ἐᾷ παρατίθεσθαι σῖτον ἢ ὄψον, ἀλλὰ ἀπαρχὰς τῷ πυρὶ καὶ γέρα τῆς διακονίας ἀποδιδόντας. Ex quibus verbis abunde patet, Hesiodum vetare cibos apponi, & sumi è vasis, quibus non ante Diis libatum fuerit; nequaquam vero ipsum agere de carnibus ex olla raptis, antequam sacra essent facta. atque adeo phrasin ἀνελεῖν ἔσθειν, idem esse quod in prosa diceretur ἀναλαμβάνειν σῖτον ἢ ὄψον παρατιθέμενον.

In *Scuto Herc.* principio statim de Alcmena:

Ἢ οἵη προλιπȣ̃σα δόμȣς καὶ πατρίδα γαῖαν
Ἤλυθεν ἐς Θήβας, μετ᾽ ἀρήϊον Ἀμφιτρύωνα
Ἀλκμήνη, θυγάτηρ λαοσσόȣ Ἠλεκτρύωνος.

Pro Ἢ οἵη Guietus scribendum existimat ἠοίη, *matituna*. Cl. Clericus hanc censet esse ἀπόδοσιν comparationis, cujus πρότασις cum initio Poëmatis periit. Græci magistri exponunt, ἡ ὁποία, ἡ μεγάλη, ἡ θαυμαστή. Ego vero legendum puto mutato tantum spiritu, Ἡ οἵη, i. e. μόνη, μία, *sola*, *unica*. Sic etiam incipit Epithalamium illud Histiæi Grammatici apud Lucian. *Sympos.* p. 651.

Ἢ οἵη πότ᾽ ἄρ᾽ ἦγε Ἀρισαινέτȣ ἐν μεγάροις,
Δῖα Κλεανθὶς ἄνασσ᾽ ἐτρέφετ᾽ ἐνδυκέως,
Προὔχȣσα πασάων ἀλλάων παρθενικάων.

Unica

Unica aliquando hæc in ædibus Aristæneti nobilis Cleanthis hera summo cum studio nutrita est, omnes alias inter virgines excellens. Ἡ οἴη dicitur ibi Cleanthis, quia neminem habebat sibi parem, ut apud Hesiodum Alcmena, quia γυναικῶν φῦλον ἐκαίνυτο θηλυτεράων &c. uti sequitur vers. 4. Οἶος enim & μόνος, ut Lat. *solus*, sumuntur pro magno & præcipuo, quique aliis præstat. Virg. 1 *Georgic.* vers. 30.

> *An Deus immensi venias maris; ac tua nautæ*
> *Numina sola colant: tibi serviat ultima Thule.*

ubi Servius, *Sola*, magna, præcipua, id est, supra alios Deos marinos, quasi melior sis futurus, & Neptuno, & cæteris Diis marinis.

Eodem libro vers. 264. & seqq.

> Πὰρ δ' Ἀχλὺς εἱστήκει ἐπισμυγερή τε καὶ αἰνή,
> Χλωρή, ἀυσταλέη, λιμῷ καταπεπτηυῖα,
> Γουνοπαχής· μακροὶ δ' ὄνυχες χείρεσσιν ὑπῆσαν.

sic fere apud Aristophanem describitur παῖς Νυκτὸς, in *Ran.* p. 276.

> Μελαίνας Νυκτὸς παῖδα, - -
> Φόνια, φόνια δερκόμενον,
> Μεγάλους ὄνυχας ἔχοντα.

ubi Sch. ad illa, Μεγάλους ὄνυχας, adnotarunt, ὡς πάνυ τὰς ψυχὰς σπαράττοντα.

Eodem libro verſ. 393.

Ἦμος δὲ χλωρῷ κυανόπτερος ἠχέτα τέττιξ
Ὄζῳ ἐφεζόμενος θέρος ἀνθρώποισιν ἀείδειν
Ἄρχεται.

Vocabulum ἠχέτα proprie valde de cicada maſcula ſonora & ſuaviter canente dicitur apud veteres. Ariſtoph. habet ἀχέτας in *Pace* p. 709.

Ἡνίκ' ἂν ἀχέτας
Ἄιδῃ τὸν ἡδὺν νόμον.

ubi Scholia antiqua, Ἀχέτας ὁ τέττιξ παρὰ τὸ Ἡσιόδειον. Ἦμος δὲ σκόλιμος τ' ἀνθεῖ καὶ ἠχέτα τέττιξ. τοὺς ἄῤῥενας δὲ ᾀδοντας τῶν τεττίγων. οὕτως Ἀρίσταρχος. Sed pro σκόλιμος ibi legendum σκόλυμος. eſt ille verſus Heſiod. 580. in Ἔργοις. Heſych. Ἀχέτης, ὁ ἄῤῥην τέττιξ, ὁ λαλίσταλος. Idem: Ἠχέτα, ἠχητικὸς, & Ἠχέται, ἡδύφθογγοι τέττιγες.

Cap. XXVIII.

Illuſtratur locus unus & alter in Tabula Cebetis. Diphthongus αι *& vocalis* ε *ſæpe inter ſe confunduntur. Deſcriptio Fortunæ ex Pacuvii verſibus illuſtratur.* Κωφὸς *quid. Conjectura proponitur, an pro* Κωρύκειον ἄντρον *non commodius legi poſſit* Κορυβάντειον ἄντρον *Wolfius notatus.* Πρὸς *cum caſu ſecundo pro verſus.*

IN *Tabula* Cebetis pag. 169. Edit Berkel. legitur: Ἔτι δὲ οὐχ ὁρᾷς ἔνδον τῆς πύλης πλῆθός τι γυναικῶν ἑταιρῶν, παντοδαπὰς μορφὰς ἐχουσῶν; Ὁρῶ.

'Ορῶ· Αὗται τοίνυν Δόξαι, καὶ Ἐπιθυμίαι, καὶ Ἡδοναὶ καλοῦνται. Difficultas quædam eſt in voce ἑταιρῶν. Snecanus: *Interpres vertit ἑταιρῶν meretricum: ſed videtur potius ſociarum vertendum; nam dicuntur paulo poſt quoſdam ad ſalutem adducere, quod ſcortis non convenit.* Sed deinceps dicit, ſe ἐπέχειν, quod videat, infra vocem hanc etiam pro meretricibus uſurpari. Caſaubonus ait δόξας optime appellari meretrices ex mente Platonis, cui omnis δόξα res levis & momentanea. Sed utrumque merito refutavit Cl. Gronovius, qui aliter interpunxit hæc verba, nimirum: Πλῆθός τι γυναικῶν, ἑταιρῶν παντοδαπὰς μορφὰς ἐχουσῶν, *turbam mulierum omnigenas meretricum formas præferentium.* Si mihi liceat ſymbolam conferre ad hunc locum, dixerim, Cebetem non ſcripſiſſe ἑταιρῶν, ſed ἑτερῶν, ut ſenſus ſit: *Nonne vides præterea intra portam multitudinem aliquam aliarum mulierum, omnigenas formas habentium?* Sic infra de iiſdem p. 212. Αἱ δὲ ἕτεραι γυναῖκες αἱ ἐκεῖθεν παραγινόμεναι, ἱλαραί τε καὶ γελῶσαι, τίνες καλοῦνται; Δόξαι, ἔφη. Sed pag. 178. depingit Auctor Ἀκρασίαν, Ἀσωτίαν, Ἀπληστίαν & Κολακείαν, ut mulieres κεκοσμημένας ὥσπερ ἑταῖραι εἰώθασι. non vero δόξας hic ita deſcribit, ſed ἑτέρας *alias* dicit præter eam quam paullo ante depinxerat inſidentem throna, πεπλασμένην τῷ εἴδει, καὶ πιθανὴν φαινομένην, καὶ ἐν τῇ χειρὶ ἔχουσαν

ταν ποτήριον, cui nomen Ἀπάλη. Ceterum quam frequenter in libris Græcis αι & ε confundantur inter se ob similem, quæ olim erat, pronunciationem, notum satis est. passim reperimus ἕτερος pro ἑταῖρος, & vice versa ἑταῖρος pro ἕτερος. Apud Ælian. *Var. Hist.* III. 2. recte in novissima Editione legitur πρὸς τοὺς ἑταίρους, ubi alii habebant πρὸς τοὺς ἑτέρους. Plutarch. *de Garrulitate*, p. 506. postquam de taciturnitate Ulyssis dixerat, τοιοῦτοι δὲ καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν ἑτέρων. ubi legend. ἑταίρων. ut etiam Interp. legit, qui, *tales etiam plerique sociorum Ulyssis fuerunt.* atque ita sæpe apud Plut. & nusquam frequentius vidi αι & ε confundi inter se & misceri, quam in *Codice Alexandr.* LXX. Intt. Ex. Gr. γενέσθε pro γενέσθαι *Deut.* XIV. 2. σαὶ pro σὲ *Deut.* XXVII. 45. ἑταίροις pro ἑτέροις *Deut.* XXII. 6.

Pag. 173. Ubi Fortuna depingitur Ἡ δὲ γυνὴ ἐκείνη τίς ἐστιν, ἣ ὥσπερ τυφλὴ καὶ μαινομένη τις εἶναι δοκοῦσα, καὶ ἑστηκυῖα ἐπὶ λίθου τινὸς στρογγύλου; Καλεῖται μὲν, ἔφη, Τύχη. ἔστι δὲ οὐ μόνον τυφλὴ, ἀλλὰ καὶ μαινομένη καὶ κωφή. Postremum illud κωφὴ reddunt *surda.* malim ego *bruta.* Hesych. Κωφή, ἀναίσθητος, i. e. *bruta, stupida.* atque ita vertendum esse docent elegantes Pacuvii de Fortuna versus, quos habet Auctor ad Herennium:

Fortunam insanam esse & cæcam & brutam perhibent Philosophi,

Saxo-

Saxoque inſtare globoſo prædicant volubili.
Ideo, quo ſaxum impulerit ſors, eo cadere fortunam autumant.
Cæcam ob eam rem iterant, quia nihil cernat, quo ſeſe applicet.
Inſanam autem ajunt, quia atrox, incerta inſtabiliſque ſit.
Brutam, quia dignum atque indignum nequeat internoſcere.

Convenit plane illa Pacuvii deſcriptio Fortunæ huic Cebetis, & quæ Cebeti κωφὴ, Pacuvio eſt *bruta.*

Inferius, ubi agitur de eo qui à Beatitudine coronatus eſt, dicitur is βαδίζειν, ὅπου ἂν βούληται. πανταχοῦ γάρ ἐστιν αὐτῷ ἀσφάλεια, ὥσπερ τὸ Κωρύκιον ἄντρον ἔχοντι. Attulit Cebes hanc ſimilitudinem, ut oſtenderet, eum quem Beatitudo coronavit, eſſe in loco tuto poſitum. At Corycium antrum non deſcribitur à veteribus Geographis ut locus tutus, in quo ſecuri & liberi à periculis eſſe queant homines; ſed amœnus, gratus & fertilis. Quæritur ergo, qua ratione hanc ſimilitudinem adhibere potuerit Cebes. Ut quam habui aliquando hac de re conjecturam dicam, equidem mihi perſuaſeram, corruptum eſſe locum, & Cebetem de alio aliquo antro loquutum fuiſſe, nimirum de *Zerynthio*, quod fuit in Samothracia antrum, quo confugiebant, ut a periculis tutiores eſſent, ibique Hecatæ & Corybantibus rem ſacram faciebant,

bant. Schol. Ariſtoph. in *Pac.* p. 641. Οἱ ἐν κινδύνοις γενόμενοι, ἐπεκαλοῦντο τοὺς δαίμονας τοὺς ἐν Σαμοθράκῃ, τούς τε Κορύβαντας καὶ τὴν Ἑκάτην. ἐξ ἧς καὶ διαβόητον ἦν τὸ Ζήρυνθον ἄντρον, ἔνθα ταύτῃ ὠργίαζον καὶ ἠλευθεροῦντο. & paullo poſt: δοκοῦσι γὰρ οἱ μεμυημένοι ταῦτα, δίκαιοί τε εἶναι, καὶ ἐκ δεινῶν σώζεσθαι καὶ ἐκ χειμώνων. Suid. Ἐν Σαμοθράκῃ ἦσαν τελεταί τινες, ἃς ἐδόκουν τελεῖσθαι πρὸς ἀλεξιφάρμακα κινδύνων τινῶν. ἦν δὲ ἐκεῖσε καὶ τὰ τῆς Ἑκάτης, καὶ τὸ Ζήρυνθον ἄντρον, ᾗ κύνας ἔθυον. ἐν κινδύνοις οὖν γενόμενοι, ἐπεκαλοῦντο τοὺς δαίμονας ἐπιφανῆναι καὶ ἀλεξῆσαι. ἐδόκουν δὲ οἱ μέμυημένοι ταῦτα ἐκ τῶν δεινῶν σώζεσθαι καὶ ἐκ χειμώνων. Quia autem hoc antrum Corybantibus fuit ſacrum, hinc ab iisdem aliquando etiam denominatur. Nonnus lib. XIII. *Dionyſ.* verſ. 400.

Καὶ ζαθέην Ζήρυνθον ἀκοιμήτων Κορυβάντων.

Et ſacram Zerynthum vigilantum Corybantum.

& ſi hic legeremus pro Κωρύκιον ἄντρον, Κορυβάντειον ἄντρον, melius impleretur ſimilitudo Cebetis. Forſan in veteribus Codd. fuit per compendium ſcriptum, Κορυβειον, unde librarii fecerunt Κωρύκιον· ſed ἐπέχω, nihil nunc affirmo.

Ibidem pag. 191. Οὐκοῦν καὶ θύραν τινὰ μικρὰν, καὶ ὁδόν τινα πρὸς τῆς θύρας, ἥτις οὐ πολὺ ὀχλεῖται, ἀλλὰ πάνυ ὀλίγοι πορεύονται, ὥσπερ δυσανύδου τινὸς καὶ τραχείας, καὶ πετρώδους εἶναι δοκούσης. Wolfius hic pro πρὸς legit περὶ, vel ſi πρὸς ſervetur, dativum ei jungendum docet,

πρὸς

πρὸς τῇ θύρᾳ, vel πρὸς ταῖς θύραις. Ego nihil mutandum censeo, nam sana satis videtur lectio; at verti non debet *ante januam*, sed *januam versus*. πρὸς enim sæpe cum gignendi casu *ad* vel *versus* significat, ut ἐπί. Xenoph. Ἀναβάσ. l. IV. p. 525. καὶ τὰς μὲν λοχαγὰς καὶ τὰς ἐνωμοτάρχας πρὸς τῶν Καρδάχων ἰέναι, ἀραγὰς δὲ καταστήσασθαι πρὸς τὰ ποταμὰ. *Et lochagos & enomotarchas versus Carduchos pergere, extremi vero agminis ductores collocare versus fluvium.* ita πρὸς Ζεφύροιο, *Zephyrum versus* apud Poëtam. Est igitur ὁδὸς πρὸς τῆς θύρας, *via januam versus*, quod alioqui Græce dicitur, ὁδὸς φέρεσα vel ἄγεσα πρὸς τὴν θύραν. Ceterum quod attinet ad insignem hunc locum, ei similem plane observavi apud Maxim. Tyrium, *Dissert.* XXIII. pag. 236. Πολλαὶ γὰρ αἱ παρατριβαὶ καὶ ἀπατηλαὶ, ὧν αἱ μὲν πολλαὶ ἐπὶ κρημνὰς καὶ βάραθρα ἄγεσιν, ἐπὶ τὴν Σειρήνων, αἱ δὲ ἐπὶ τὰς λωτοφάγας, αἱ δὲ ἐπὶ τὸν Κιμμερίων δῆμον· μία δέ πε τις στενὴ, καὶ ὄρθιος καὶ τραχεῖα, καὶ ἐ πολλοῖς πάνυ ὁδεύσιμος &c. *Deviæ fallacesque viæ plurimæ sunt, quarum multæ ducunt ad præcipitia, ad barathra, ad Sirenas, aliæ ad Lotophagos, aliæ ad Cimmerios: una tamen est angusta, acclivis & aspera, & paucissimis illa trita, quæ ad ipsam itineris ducit metam, quam ægre nec sine maximis molestiis multoque sudore conficere student diligentes quædam & laboriosæ animæ.*

Similiter in ſacris literis Servator noſter apud Matth. cap. VII. verſ. 13. ubi commendat bonum vitæ inſtitutum, quo pervenire poſſit homo ad ſalutem & beatitudinem, & contra dehortatur à malo vitæ inſtituto, quo homo perit in æternum, prius confert cum arcta porta & anguſta via, quam pauci calcant; poſterius cum lata & ſpatioſa, quam plurimi. Εἰσέλθετε, inquit, διὰ τῆς στενῆς πύλης, ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη, καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοί εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς. Ὅτι στενὴ ἡ πύλη, καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι εἰσιν οἱ εὑρίσκοντες αὐτήν.

Cap. XXVIII.

Illuſtratur locus in Epiſt. Pauli ad Coloſſenſes. Καὶ ἐστε ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι, *quæ verba non indicandi modo ſed exhortandi ſumuntur.* Τὸ, πεπληρωμένοι *ad corporis juſtam ſtaturam refertur.*

IN Epiſt. *ad Coloſſenſ.* cap. II. verſ. 10. Καί ἐστε ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι. Vulgo redduntur hæc verba: *Et eſtis in illo repleti.* Sed ſi hoc voluiſſet Paulus, ὡς γ' ἐμοὶ κριτῇ, dixiſſet, ἐν ᾧ ἐστε πεπληρωμένοι, vel καὶ ἐν αὐτῷ ὑμεῖς ἐστε πεπληρωμένοι. Ut autem nunc ſe habent verba, non mihi commode ſatis videntur cohærere cum verſu proximo: Ὅτι ἐν αὐτῷ κατ-

οικεῖ

οἰκεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς Θεότητος σωματικῶς· Καί ἐστε ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι: *Quoniam in ipſo habitat omnis plenitudo Deitatis corporaliter, & eſtis in ipſo repleti.* Quare exiſtimaverim ego, τὸ, ἐστε hic non *indicativi* eſſe modi, ſed *imperativi*, & pendere hunc verſum à verſu 6. hoc modo: Ὡς οὖν παρελάβετε τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν Κύριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε· (ἐρριζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐτῷ &c.) καί ἐστε ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς, καὶ ἐξουσίας. *Quemadmodum igitur Jeſum Chriſtum accepiſtis Dominum*, h. e. Quemadmodum Jeſum Chriſtum fide amplexati eſtis, & confeſſi, eum eſſe Dominum & Regem Eccleſiæ in gloriam Dei Patris, *in ipſo ambulate*, h. e. ſecundum ejus præſcriptum vitam veſtram inſtituite, *radicati & ſuperædificati in ipſo*, h. e. in ipſo tanquam firmo fundamento, ejuſque doctrina veriſſima & puriſſima ſtabiliti, confirmati, & in dies magis magisque proficientes -- *Et eſſe in ipſo completi*, h. e. & in ipſo ad juſtam menſuram, ad plenam & adultam ſtaturam corporis ſpiritualis, apti ſerviendo Chriſto capiti ſuo, perveniatis. Sic enim mihi videtur cohærere oratio ſive exhortatio Pauli, quæ metaphoris hic inſigniter floret. In voce ἐρριζωμένοι eſt translatio ab arboribus bene radicatis; in ἐποικοδομούμενοι, ab ædificiis vel ſtructuris quæ fundamento poſito ſuperſtruuntur, & in πεπληρωμένοι,

μένοι, est metaphora à plena & justa corporis statura. ad quam alludit sæpe Paulus in vocibus, πλήρωμα & πληρῦσθαι. *Ephes.* I. 23. Ἥτις ἐστὶ τὸ σῶμα αὐτῦ, τὸ πλήρωμα τῦ πάντα ἐν πᾶσι πληρυμένυ. cap. III. 19. -- ἵνα πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τῦ Θεῦ. & cap. IV. vers. 13. qui locus in primis est notandus, utpote qui maxime illustrat hunc nostrum: Μέχρι, inquit, καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως, καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τῦ υἱῦ τῦ Θεῦ εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τῦ πληρώματος τῦ Χριστῦ. vers. 15. Ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ, αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ, ὁ Χριστός· Ἐξ ὗ πᾶν τὸ σῶμα &c. In Epistolis ad Ephesios & ad Colossenses multa sunt simila, quare altera alteram sæpe illustrat.

CAP XXIX.

Illustrantur loca quædam ex Hom. Iliad Α Συντίθεσθαι. Διάζεσθαι. *Hesychius emendatus.* Πολιὴ ἁλς. *Deorum epulum apud Æthiopas.*

APud Homer. *Iliad.* A. vers. 76. Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο, καί μοι ὄμοσσον. Verbum συντίθεσθαι apud Homerum eleganter pro *animadvertere & intelligere* usurpatur. Sic *Iliad.* XIX. 83.

Πηλείδῃ μὲν ἐγὼν ἐνδείξομαι, αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
Σύνθεσθ' Ἀργεῖοι, μῦθον δ' ἐῢ γνῶτε ἕκαστος.

Sed

Sed quando hanc ſignificationem habet, ſubintelligitur θυμῷ, φρενὶ vel φρεσί. quemadmodum plene dixit Poëta *Iliad.* VII. 44.

> Τῶν δ' Ἕλενος Πριάμοιο φίλος παῖς σύνθετο θυμῷ.

Βουλήν.

Odyſſ. I. τοῦ δ' ὑπερωϊόθεν φρεσὶ σύνθετο θέσπιν ἀοιδήν. atque ita hic, σὺ δὲ σύνθεο, ſupple θυμῷ, & verte: *Tu vero mentem adverte.* ut Virg.

> *Mentemque advertite clamans.*

Perperam itaque Interpres hic habet, *paciſcere.* Optime Heſychius ad hunc locum reſpiciens, Σύνθεο, νόησον, σύνες.

Verſ. 131. Μήδ' οὕτως ἀγαθός περ ἐὼν θεοείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Κλέπτε νόῳ.

Poëta hic laudat Achillem à corporis pulcritudine, ut alibi Hectorem, ubi dicit: Ἕκτορ εἶδος ἄριστε. Sed docet Plutarch. in l. *de Aud. Poët.* p. 34. hujuſmodi compellationes quibus aliquis à divitiis, pulcritudine corporis aut fortunæ bonis laudatur, in Poëmatis Homeri eſſe exprobrationes & convicia, & Homerum eo oſtendere, vituperio dignum eſſe, cui nullum præſtantius quam forma bonum adſit.

Verſ. 174. -- πάρ' ἐμοίγε καὶ ἄλλοι
Οἵ κέ με τιμήσουσι, μάλιστα δὲ μητίετα Ζεύς.

Appoſite Euripid. *Herc. Fur.* 1338.

Θεοὶ δ' ὅταν τιμῶσιν, ὐδὲν δεῖ φίλων·
Ἅλις γὰρ ὁ θεὸς ὠφελῶν, ὅταν θέλῃ.

Ceterum hæc Homeri verba etiam adduxit Cicero *Ep. Fam.* l. III. *Ep.* 9. *Tu autem ſi id agis, ut minus mea cauſa, dum ego abſum, debere videaris, quam ego tua laborem, libero te iſta cura.* παρ' ἐμοί γε καὶ ἄλλοι, οἵ κέ με τιμήσουσι.

Verſ. 178. Εἰ μάλα καρτερός ἐσσι, θεός που σοι τόγ' ἔδωκεν. Q. d. Non oportet te tua gloriari virtute, ſi fortis es & ſtrenuus, id ex te non habes. Dei munus eſt. Similis ſententia eſt Pauli Apoſtoli 1. *Cor.* IV. 7. Τί δὲ ἔχεις, ὃ οὐκ ἔλαβες; εἰ γε καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι, ὡς μὴ λαβών;

Verſ. 234.

Ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον, τὸ μὲν ὔποτε φύλλα καὶ ὄζους
Φύσει, ἐπειδὴ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν,
Οὐδ' ἀναθηλήσει· περὶ γάρ ῥά ἑ χαλκὸς ἔλεψε
Φύλλα τε καὶ φλοιόν· νῦν αὖ τέ μιν υἷες Ἀχαιῶν
Ἐν παλάμῃς φορέουσι.

Articulus τὸ in primo verſu eſt pro demonſtrativo τοῦτο, ut docet Heſych. in voc. τὸ, ubi καὶ ἀντὶ τοῦ τοῦτο, citatque hæc verba, τὸ μὲν οὔποτε φύλλα καὶ ὄζους φύσει. ſed perperam ibi legitur φῦλα pro φύλλα. Porro ad vocem χαλκὸς notanda ſunt verba Scholiaſtæ Apollonii lib. I. 430. - κόψας χαλκείῳ πελέκει. ubi Schol. Ἀπολλώνιός φησιν ἐν πρώτῳ τῶν ὑπομνημάτων, τὸν

σίδηρον

σίδηρον ὑπὸ τῶν ἀρχαίων χαλκὸν λέγεσθαι, ἀγνοῶν, ὅτι μηδέπω εὑρεθέντος σιδήρου χαλκῷ ἐχρῶντο, ὡς καὶ Ἡσίοδός φησι,

Χαλκῷ δ' εἰργάζοντο, μέλας δ' οὐκ ἔσκε σίδηρος.

Totum vero hunc Homeri locum imitatus est Virg. *Æneid.* XII. 206. ubi etiam jurat Latinus:

Ut sceptrum hoc (dextra sceptrum nam forte gerebat)
Nunquam fronde levi fundet virgulta nec umbras,
Cum semel in silvis imo de stirpe recisum
Matre caret, posuitque comas & brachia ferro,
Olim arbos, nunc artificis manus ære decoro
Inclusit, partibusque dedit gestare Latinis.

Vers. 351. - - αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Δακρύσας, ἑτάρων ἄφαρ ἕζετο νόσφι λιασθείς,
Θῖν' ἐφ' ἁλὸς πολιῆς, ὁρόων ἐπὶ οἴνοπα πόντον.

Achilles Tatius lib. I. pag. 29. Ἂν τὸ Χρυσηΐδος κάλλος Ἀγαμέμνων ποθῇ, λοιμὸν τοῖς Ἕλλησι ποιεῖ, ἂν τὸ Βρισηΐδος κάλλος Ἀχιλλεὺς ποθῇ, πένθος αὐτῷ προξενεῖ. Flet hic Achilles, dum ipsi eripitur Briseis. quod parum grave tanto Heroï. id quod observavit etiam Plutarch. *de aud. Poët.* p. 26. *Agamemnon*, inquit, *ridiculus est in iis, quæ in concione dicit ac gerit. Gravitatis plus adhibet & regii decori in Chryseidis negotio quam in simili causa Achilles. hic enim cum Briseis abduceretur,*

Δακρύ-

Δακρύσας ἑτάρων &c. *Agamemnon ipse in navem imponens, tradens & amandans eam, quam ante sibi uxore cariorem dixerat, turpe aut amatorium nihil agit.* Sequitur apud Homerum, ἄφαρ ἕζετο νόσφι λιασθείς. Hesych. λιασθεὶς, χωρισθείς. Idem λιάζειν, χωρῆσαι. lege χωρίσαι. Apollon. 1. 1276. οἱ δ' εἰσέβαινον ἄφαρ λελιημένοι. Sequenti versu Hom. θῖν' ἐφ' ἁλὸς πολιῆς. Ἅλς πολιὴ dicitur mare album à spuma, sumta metaphora ab albo & cano capite senis. Sic Apollon. 1. 454. πολιοῦ πρόπαρ αἰγιαλοῖο. ubi Sch. διὰ τὸ λευκαίνεσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων κλυζόμενον. Idem vers. 554. πολιῆς δ' ἐπὶ κύματος ἄχνης. Mox vero οἴνοπα πόντον, i. e. *nigrum pontum* dicit. per quem intelligit interiora & media maris, ut per ἅλα πολιὴν, ultima maris, sive eam partem quæ prope est ad littus. Eustath. inferius ad vocem Ἀργυροπέζα, τὰ ἔσχατα πρὸς τῷ αἰγιαλῷ ἀργύρεά εἰσιν, ὡς διάλευκα· μελάντερα δὲ τὰ ἐνδότερα.

Vers. 426.

Ζεὺς γὰρ ἐπ' Ὠκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας
Χθιζὸς ἔβη μετὰ δαῖτα· (θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἕποντο)
Δωδεκάτῃ δέ τοι αὖθις ἐλεύσεται Οὔλυμπόνδε.

Strabo hos versus bis citat lib. 1. *Geog.* & in utroque loco habet ἐς pro ἐπ'. pag. 2. Ὅτι καὶ Αἰθίοπες ἔσχατοι ἐπὶ τῷ Ὠκεανῷ δηλοῖ. ὅτι μὲν ἔσχατοι.

Αἰθίοπας, τοὶ διχθὰ δεδαίαται ἔσχατοι ἀνδρῶν &c.

Ὅτι

Ὅτι δὲ ἐπὶ τῷ Ὠκεανῷ.

Ζεὺς γὰρ ἐς Ὠκεανὸν &c.

& p. 23. poſtquam tradiderat loca omnia ad Oceanum ſita verſus meridiem, Æthiopiæ appellatione fuiſſe notata, quemadmodum notæ verſus Septentrionem gentes uno prius nomine Scythæ vel Nomades appellabantur, locumque ex Æſchyli Prometheo ſoluto adducit,

Χαλκοκέραυνόν τε παρ' Ὠκεανῷ

Λίμναν παντοτρόφον Αἰθιόπων.

Ceterum quod attinet ad hoc epulum Deorum apud Æthiopas, lepide, uti ſolet, illud ridet Lucian. in *Philopatr*. p. 767. ubi de Jove poſtquam ridicula quædam narraverat, addit, Τὸ δὲ καὶ Αἰθίοψι συνευωχεῖσθαι, ἀνδράσι μελαντέροις, καὶ τὴν ὄψιν ἐζοφωμένοις, καὶ ἐς δώδεχ' ἡλίους μὴ ἀφίστασθαι, ἀλλ' ὑποβεβρεγμένος καθεδεῖσθαι παρ' αὐτοῖς, πώγωνα τηλικοῦτον ἔχων, οὐκ αἰσχύνης ἄξια.

CAP. XXX.

Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη. εἷς κοίρανος ἔσω. Lucianus Homerum imitatus. Poëta prudentiam viribus præponit. Ὅσον τ' ἐπὶ λᾶαν ἵησιν. Κάλλος *pro unguento. Heſychius emendatus.* Πορσύνειν λέχος, *de concubitu.* Μιαίνειν *pro miſcere, tingere.*

HOmer. *Iliad.* B. verſ. 205. hanc habet ſententiam:

Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔσω,

Εἷς βασιλεύς, &c.

In bello plura esse capita, quam malum sit, sæpe docuit experientia. Livius. IV. 31. *Tres* (tribuni militum consulari potestate) *delectu habito profecti sunt Vejos, documentoque fuere, quam plurium imperium bello inutile esset. tendendo ad suaquisque consilia, quum aliud alii videretur, aperuerunt ad occasionem locum hosti. incertam namque aciem, signum aliis dari receptui, aliis cani jubentibus, invasere opportune Vejentes.* Experti sunt hoc ipsum etiam Athenienses, qui quando plures exercitui præficiebant duces, ut apud Ægos Potamos, devicti sunt. quando vero uni rem committebant, ut Cononi apud Cnidum, superiores discesserunt. Ceterum sententiam hanc Homeri Latine sic expressit Cornelius Nepos, *Dione*, cap. 6. *non posse bene geri rempublicam multorum imperiis.*

Vers. 364.

Ἀλλὰ ἄναξ, αὐτός τ' εὖ μήδεο, πείθεο τ' ἄλλῳ.

similiter Hesiodus Ἔργ. 291.

Οὗτος μὲν πανάριστος, ὃς αὐτὸς πάντα νοήσει,
Φρασσάμενος τά κ' ἔπειτα καὶ ἐς τέλος ᾖσιν ἀμείνω.
Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος, ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται.

& Artabanus ad Xerxem apud Herodot. lib. VII. cap. 16. Ἶσον ἐκεῖνο ὦ βασιλεῦ παρ' ἐμοὶ κέκριται, φρονέειν τε εὖ, καὶ τῷ λέγοντι χρηστὰ ἐθέλειν πείθεσθαι.

Vers. 366.

Κρῖν' ἄνδρας κατὰ φῦλα, κατὰ φρήτρας Ἀγαμέμνων,

Ὡς φρήτρη φρήτρηφιν ἀρήγῃ, φῦλα δὲ φύλοις.

Ad posteriorem hunc versum allusit, & jocose παρῴδησε Lucianus, *Revivisc.* in principio, ubi Philosophi Lucianum, qui ipsos ut mancipia vendi fecerat, lapidibus ac fustibus excepturi sunt. sic incipit Socrates, aliosque hortatur, Βάλλε βάλλε τὸν κατάρατον τοῖς ἀφθόνοις λίθοις - - παῖε τοῖς ξύλοις, ὅρα μὴ διαφύγῃ, καὶ σὺ ὦ Πλάτων βάλλε, καὶ σὺ ὦ Χρύσιππε, καὶ σύ. πάντες ἅμα ξυνασπίσωμεν ἐπ' αὐτὸν, ὡς πήρη πήρηφιν ἀρήγῃ, βάκτρα δὲ βάκτροις. Ceterum ex veteribus quidam in eo reprehenderunt Homerum, quod φύλα φύλοις & φρατρίας φρατρίαις conjunxerit in acie, non vero ἐραστὴν ἐρωμένῳ. Apud Plutarch. *Symp.* lib. I. *Qu.* 2. p. 618. Δοκεῖ γάρ μοι καὶ τὸν Ὅμηρον οὐκ ἀδίκως ὁ Θηβαῖος αἰτιάσασθαι Παμμένης ὡς τῶν ἐρωτικῶν ἄπειρον, ὅτι φῦλα φύλοις συνέταξε· δέον ἐραστὴν μετὰ ἐρωμένου παρεμβάλλειν, ἵνα ᾖ σύμπνους ἡ φάλαγξ δι' ὅλης ἔμψυχον ἔχουσα δεσμόν.

Vers. 375.

Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον

Τοιοῦτοι δέκα μοι συμφράδμονες εἶεν Ἀχαιῶν.

Anteponit hic, ut & alibi, Poëta prudentiam viribus: probe enim noverat, σοφὸν ἓν βούλευμα τὰς πολλὰς χεῖρας νικᾷ, ut dixit Euripides. quem versum etiam habet Plutarch. in

lib. *an ſeni gerenda reſp.* p. 790. cum adhibuiſſet hoc Neſtoris exemplum, ad probandum, ſenum eſſe imperare, juvenum parere. ubi multa habet ad hanc rem pertinentia, lectu digna. Ceterum ad hunc Homeri locum reſpexit Tullius in *Cat. Maj.* cap. 10. *Ex ejus* (Neſtoris) *lingua melle dulcior fluebat oratio: quam ad ſuavitatem nullis egebat corporis viribus. & tamen Dux ille Græciæ nuſquam optat, ut Ajacis ſimiles habeat decem, at ut Neſtoris: quod ſi acciderit, non dubitat, quin brevi Troja ſit peritura.*

Homer. III. *Iliad.* verſ. 10. - ὁμίχλην
Ποιμέσιν ὔτι φίλην, κλέπτῃ δέ τε νυκτὸς ἀμείνω,
Τόσσον τίς τ' ἐπιλεύσσει, ὅσον τ' ἐπὶ λᾶαν ἵησιν.

Intelligit hic Poëta per κλέπτην potiſſimum, fures ovium & caprarum, qui in denſa caligine noctis aliunde facile ſeptum ovium inſcio paſtore aſcendere poſſunt, oveſque furari. Sic apud Joan. *Euang.* X. 1. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων, ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπτης ἐστὶ καὶ λῃστής. Porro quod in ſequenti verſu eſt, ὅσον τ' ἐπὶ λᾶαν ἵησιν, id in proſa dicitur, ὅσον ἐπὶ λίθου βολὴν, uti etiam exponit Scholiaſtes, ſic loquutus eſt Lucas *Euang.* XXII. 41. Καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ λίθου βολήν· καὶ θεὶς τὰ γόνατα, προσηύξατο. quod Matth. XXVI. 39. Καὶ προελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ.

Verſ.

Verſ. 391. de Alexandro:
Κάλλεΐ τε στίλβων, καὶ εἵμασιν &c.
Perperam Interpres Latinus, *Pulcritudine ſplendens.* eſt enim hic κάλλος non *pulcritudo*, ſed *unguentum*. Athen. *Deipn.* I. 15. docet, hoc verſu Homerum inducere Parin unguento illitum h. v. Ὅμηρος δὲ τὴν τῦ μύρυ φύσιν εἰδὼς, ὐκ εἰσήγαγε μύροις ἀλειφομένυς τὺς ἥρωας, πλὴν τὸν Πάριν, ἐν οἷς φησι, Κάλλεϊ τε σίλβων, ὡς καὶ Ἀφροδίτη κάλλει τὰ πρόσωπα καθαίρει. Heſych. Κάλλος, τὸ τῆς Ἀφροδίτης μῦρον. Sequitur apud eundem: Καλλείμενοι πρόσωπα. Putem diviſim eſſe legendum, κάλλει μὲν οἱ πρόσωπα. nam ex Poëta hæc verba videtur adduxiſſe, ad probandum, τὸ κάλλος ſignificare *unguentum*; non igitur ita ſcribi debebat, quaſi eſſet nova aliqua vox.

Verſ. 411. Κεῖνυ πορσυνέυσα λέχος.
Heſychius hoc loco legit ποςσανέυσα, ſi ad hunc locum, quod videtur, reſpexerit. Is enim Πορσανέυσα exponit ἑτοιμάσασα, ἐπιμελησομένη. ſed pro ἑτοιμάσασα legendum ἑτοιμάσυσα. Atque πορσανέυσα etiam alii legerunt, ut docet Euſt. Γράφεται δὲ, inquit, καὶ πορσανέυσα λέχος, ὡς ἀπὸ τῦ πορσαίνω ῥήματος. Ποιητικὰ δὲ ἄμφω, καὶ δηλῦσι τὸ παρέχειν καὶ ἐυτρεπίζειν, ὡς ἀπὸ τῦ πόρω, πόρσω. Eſt autem πορσύνειν vel πορσαίνειν λέχος, *adornare*, *parare lectum*, ſed honeſte hac phraſi exprimitur concubitus. Euſt. πορσύνειν λέχος σεμνῶς ἔιρηται· δῆλον γὰρ, ὅτι πορσύνειν λέχος, τὸ συγκοιτάζεσθαι.

 Simili

Simili modo Apollonius, Homeri imitator, πορσύνειν λέκτρον dixit. Sic apud eum Medea, III. 839. Ἥλικες, ὄπω λέκτρα σὺν ἀνδράσι πορσύνουσαι. Eodem libro Jason, Ἡμέτερον δὲ λέχος θαλάμοις ἐνὶ κουριδίοισι Πορσανέεις. ubi Sch. προσκτήσῃ. & pag. seq. δι᾽ ὃ τὴν συμβίωσιν σημαίνει. lib. IV. verf. 1107. & 1119. λέκτρον δὲ σὺν ἀνέρι πορσύνουσαν. hoc aliter λέχος εἰσαναβαίνειν Hesiod Θ. 557. & λέχος ἀντιᾶν Hom. *Iliad.* A. in principio.

Iliad. IV. verf. 141.

> Ὡς δ᾽ ὅτε τίς τ᾽ ἐλέφαντα γυνὴ φοίνικι μιήνῃ,
> Μῃονὶς, ἠὲ Κάειρα.

Notanda hic est prima & propria significatio verbi μιαίνειν, quæ est *miscere* & *tingere*. Plut. in Εἰ *apud Delphos*, p. 393. Ἑτέρου γὰρ μίξει πρὸς ἕτερον ὁ μιασμός. ὥς πυ καὶ Ὅμηρος ἐλέφαντά τινα φοινισσόμενον βαφῇ μιαίνεσθαί φησι. Sequitur Μῃονὶς, ἠὲ Κάειρα. Μῃονὶς est *Lydia*; nom Μαίονες vel Μήονες sunt Lydi. apud eos optimæ esse solebant tinctrices, quæ ebur & alia colore puniceo vel purpureo tingebant. Achill. Tat. p. 17. πορφύραν οἵαν εἰς τὸν ἐλέφαντα Λυδία βάπτει γυνή. Hinc illustrari potest locus in *Actis Ap.* XVI. 14. Καί τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία, πορφυρόπωλις πόλεως Θυατείρων, σεβομένη τὸν θεὸν ἤκουεν. Θυάτειρα enim Lydiæ civitas. Κάειρα vero, quod sequitur, est Καρίνη vel Καρική, *mulier ex Caria*, ubi etiam optimæ tincturæ. sic Herodot. l. I. c. 92. Κροῖσος μὲν γὰρ ἐκ Καείρης ἦν γυναικός. & cap. 146. Οὗτοι δὲ οὐ γυναῖκας

ἠγάγοντο

ἠγάγοντο ἐς τὴν ἀποικίην, ἀλλὰ Καείρας ἔσχον. Steph. in voce Καρία. τὸ ἐθνικὸν Κὰρ, τὸ θηλυκὸν κατὰ τέχνην Κάειρα. Eust. ad *Iliad.* B. τὸ δὲ θηλυκὸν ἐθνικὸν κατὰ τέχνην Κᾶρα, καὶ ἐν διαλύσει Κάιρα διὰ τοῦ ι, ἡ δὲ χρῆσις τὴν ει δίφθογγον ἔχει, ὡς παρ' Ὁμήρῳ, Μῃονὶς ἠὲ Κάειρα.

C A P XXXI.

Pauca quædam ex Homeri Odyssea animadversa. Ejusdem Interpres bis terve notatus. Πῆχυς *pars arcus.*

Odyss. lib. λ. verſ. 120. ubi narrat Ulyſſes, quid ſibi mandaverit Circe, inter alia dicens:

Ἔρχεσθαι δ' ἤπειτα λαβὼν εὐῆρες ἐρετμὸν,
Εἰσόκε τοὺς ἀφίκηαι οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
Ἀνέρες, οὐδέ θ' ἅλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν.
Οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴσασι νέας φοινικοπαρήους,
Οὐδ' εὐήρε' ἐρετμὰ, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.
Σῆμα δέ τοι ἐρέω μάλ' ἀριφραδὲς, οὐδέ σε λήσει.
Ὁππότε κεν δή τοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
Φήῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ,
Καὶ τότε δὴ γαίῃ πήξας εὐῆρες ἐρετμὸν,
Ῥέξας ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι.

Ridicule reddidit Interpres Latinus verſum antepenultimum. ſc. *Quando ergo tibi obvius factus alius viator, dixerit ſe ventilabrum habere ſuper ſplendido humero,* pro *dixerit ſe ventilabrum habere*, vertendum erat,

putaverit, te ventilabrum habere. ſc. agreſtis aliquis ipſi occurrens, qui nunquam mare viderat, nec naves earumque inſtrumenta, ſi videret Ulyſſem humeris geſtantem remum, putaret eſſe ventilabrum, ἀθηρηλοιγὸν, quod alio nomine πτύον. Non erant ventilabra veterum ejusdem formæ, cujus noſtratia. ſed erant palæ ligneæ, quibus contra ventum purgabatur frumentum. Quia jam aliquam ſimilitudinem cum hujuſmodi ventilabro ſive pala habebat remus, hinc putaret ruſticus, qui nunquam naves & inſtrumenta nautica viderat, remum Ulyſſis eſſe ventilabrum. Videmus igitur, quantopere erraverit Interpres, vertens, *dixerit ſe ventilabrum habere.* ſimiliter infra erravit. *Od.* Ψ. ubi hæc repetuntur,

Ὁππότε κεν δή μοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
Φήῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ.

ubi Int. *Quando mihi obvius alius viator*
Apparuerit ventilabrum tenere ſuper
illuſtri humero.

debuerat verſum ultimum ſic reddere:

Putaverit me claro humero geſtare ventilabrum.

In *Odyſſ.* libro T. verſ. 66. habetur,

Ξεῖν' ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις διὰ νύκτα
Δινεύων κατὰ οἶκον.

Vertunt: *Hoſpes adhuc & nunc huc veniſti per noctem*
Frequentans in domo.

At

At non vertendum erat ἐνθάδ' ἀνιήσεις, *huc venisti*, sed, *hic molestus eris*: est enim ἀπὸ τοῦ ἀνιᾷν, quod verbum satis notum.

Sub finem *Odyss.* Φ.

> Εἵλετο δ' ὠκὺν ὀϊστὸν, ὅς οἱ παρέκειτο τραπέζῃ
> Γυμνός· τοὶ δ' ἄλλοι κοίλης ἔντοσθε φαρέτρης
> Κείατο, τῶν τάχ' ἔμελλον Ἀχαιοὶ πειρήσεσθαι,
> Τόν ῥ' ἐπὶ πήχει ἑλὼν, ἕλκεν νευρὴν &c.

ultima verba Latine sic reddita reperiuntur:

Hanc in brachio capiens, traxit chordam.

Nescio quomodo πῆχυν *brachium* vertere potuerit. significat quidem *cubitum*, ut notum est. At hoc loco nequaquam sumi potest pro parte corporis humani; sed pro parte arcus. Hesych. Πῆχυς, νεῦρον, ἢ τὸ τοῦ τόξου μέσον· ἔνιοι τὰ ἄκρα. & Sch. ad hunc locum, πήχει, τῷ τοῦ τόξου κέρατι. & Eust. Ἐπὶ πήχει ἑλὼν, ἀντὶ τοῦ, κρατήσας καὶ θεὶς τὸν ὀϊστὸν ἐπὶ τῷ πήχει τοῦ τόξου, ἤγουν τῷ κέρατι. verto igitur verba Homeri,

Hanc (sagittam) *postquam applicasset medio arcus, traxit chordam.*

CAP. XXXII.

Quid apud Paulum Παρακαλεῖν & Παράκλησις ἐν Χριστῷ. *Voculæ* ἐν & διὰ *in N. T. usurpantur in formulis obtestandi & jurandi, ut apud Latinos, per. Vet. Gr.* νὴ, πρὸς, & ὑπέρ.

IN Epistola Pauli *ad Philippenses* cap. II. vers. I. habetur: Εἴ τις οὖν παράκλησις ἐν

Χριςῷ, εἴ τι παραμύθιον ἀγάπης, &c. vertunt. *Si quæ igitur consolatio in Christo, si quod solatium charitatis.* Malim ego prius illud, Εἴ τις οὖν παράκλησις ἐν Χριςῷ vertere, *Si qua igitur obtestatio per Christum.* Nam ut παρακαλεῖν ἐν Χριςῷ non est *solari in Christo*, sed *obsecrare & obtestari per Christum* quam phrasin habet Apostolus, II *Thessal.* IV. I. Τὸ λοιπὸν οὖν ἀδελφοὶ ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ παρακαλοῦμεν ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ - - ἵνα. *Quod reliquum est igitur fratres, rogamus atque obsecramus vos per Dominum Jesum, ut* &c. quæ vulgo male redduntur, *Rogamus & monemus vos in Domino Jesu.* ut etiam Belgæ: **Wy bidden en vermanen u in den Heere Jesu/** cum sonent, **Wy bidden en smeeken u om des Heeren Jesu wille.** ita etiam παράκλησις ἐν Χριςῷ est *obtestatio per Christum.* Observandum est, præpositionem ἐν in N. T. usurpari in formulis *obsecrandi*, ut & *jurandi*, quemadmodum apud Latinos *per.* Sic *Rom.* IX. I. Ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριςῷ, οὐ ψεύδομαι, *vera loquor per Christum, non mentior.* II *Cor.* XII. 2. Οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριςῷ, *Novi hominem per Christum.* I *Tim.* II. 7. Ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριςῷ, οὐ ψεύδομαι. *Matth.* V. 34. 35. 36. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, μὴ ὀμόσαι ὅλως· μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐςὶ τοῦ Θεοῦ. Μήτε ἐν τῇ γῇ &c.

Et ut vocula ἐν, sic etiam διὰ in *obsecrandi* modis adhibetur. *Rom.* XII. I. Παρακαλῶ

ῶν ὑμᾶς ἀδελφοὶ, διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ Θεοῦ. & cap. XV. 30. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς ἀδελφοὶ, διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ πνεύματος. I *Cor.* I. 10. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου. II *Cor.* X. I. παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πρᾳότητος καὶ ἐπιεικείας τοῦ Χριστοῦ. ita Novi Teſtamenti Scriptores διὰ adhibent ad imitationem Latinorum, qui in illis formulis *per* uſurpant. Occurrit præterea vox ἐνώπιον ſic fere uſurpata, *Galat.* I. 20. Ἃ δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὅτι οὐ ψεύδομαι. & II *Timoth.* III. 14. Διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ κυρίου. Solent vero Græci antiquiores pro hiſce potius in formulis hujuſmodi uſurpare voculam νὴ cum accuſ. πρὸς cum caſu ſecundo, vel ὑπέρ. Voculas νὴ & πρὸς ſic uſurpari ſatis conſtat. Adnotabo tantum, ὑπὲρ ſic etiam occurre. Hom. *Iliad.* X. ubi Hector.

> Λίσσομ' ὑπὲρ ψυχῆς καὶ γούνων σῶν τε τοκήων.
>
> *Precor per animam & genua tua tuoſque parentes.*

& *Iliad.* Ω.

> Καί μιν ὑπὲρ πατρὸς καὶ μητέρος ἠϋκόμοιο
> Λίσσεο.
>
> *Et ipſi per patrem matremque bene comatam*
> *Supplica.*

Apol-

Apollon. *Argon.* l. III. pag. 701.

λίσσομ' ὑπὲρ μακάρων.

Precor per Deos.

Cap. XXXIII.

Ælianus in Hist. Anim. aliquoties illustratus, semel emendatus. Interpres notatus.

Ælian. *H. Anim.* VI. I. de Icco Tarentino; Ὡς Ἴκκος ὁ Ταραντῖνος, ὅνπερ οὖν ὑμνεῖ Πλάτων ὁ Ἀρίστωνος παρὰ τὸν τῆς ἀθλήσεως χρόνον πάντη (vel πάντα) συνουσίας ἀμαθῆ καὶ ἄπειρον διαμεῖναι ἁπάσης. Locus Platonis, ex quo hæc adnotavit Ælianus, est lib. VIII. *de Legibus.* ubi de eodem, οὔτε τινὸς πώποτε γυναικὸς ἥψατο, οὐδ' ἂν παιδὸς, ἐν ὅλῃ τῇ τῆς ἀσκήσεως ἀκμῇ. Hoc ipsum de hoc luctatore tradidit Ælianus in *Var. Hist.* XI. 3. Ceterum pergit hic de eo Auctor, dicens, eum hoc fecisse, ut præmia assequeretur, & ut vivus suspiceretur & mortuus illustraretur. καὶ ζῶντα μὲν περιβλέπεσθαι, καὶ ἀποθανόντα δὲ εὐφημεῖσθαι. Observandum est verbum περιβλέπεσθαι, quod dicitur de eo, qui ab aliis suspicitur, qui oculos aliorum in se convertit. verbum hoc etiam legitur, & ex Euripide citatum, in *Var. Hist.* II. 12. ubi, Ὅστις δὲ ἐρᾷ φθονεῖσθαι, τοῦτο δὲ τοῦ Εὐριπίδου, Περιβλέπεσθαι σπεύδει. quod merito in textum recepit Cl. Perizonius pro priori Περιβλάπτεσθαι.

Eodem

Eodem lib. cap. 3. ubi agit de urſæ partu, & pariendi tempore, inter alia dicitur, quod in luſtro latitet quadraginta dies, ſed τετ]άρων ἡμερῶν habetur in textu, corrupte, τετ]αράκοντα ſcribendum, ut in margine, Sic enim de iiſdem Ariſtoteles lib. VIII. περὶ ζώων ἱςορίας. Τὸ δὲ ἐλάχιςον φωλεῖ περὶ τετ]αράκοντα ἡμέρας. citat ipſe Auctor mox Ariſtotelem, καὶ λέγει μὲν Ἀριςοτέλης, ὅτι ἄρα δὶς ἑπτὰ ἡμερῶν ἀκίνητ@ μένει καὶ ἀτρεμεῖ. verba Ariſtotelis ſunt loco dicto, τέτων (ἡμερῶν τετ]αράκοντα) δὲ δὶς ἑπτὰ λέγεσιν, ἐν ἄις ἐδὲν κινεῖται. Ex eo autem, quod illis diebus plane ab omni abſtineat pabulo latitans in luſtro, fit ut nonnihil coaleſcat ipſi inteſtinum. quod dum ſentit, ὅταν προέλθῃ, τε καλεμένε ἄρε τε ἀγρίε ἐσθίει. ita Ariſtot. Λέγεται δὲ διὰ τὸ μηδὲν προσφέρεσθαι τὸ ἔντερον ὀλίγον συμφύεσθαι αὐτῇ. καὶ διὰ τετο πρῶτον ἐξιέσαν γεύεσθαι τε ἄρε, πρὸς τὸ ἀφεστάναι τὸ ἔντερον καὶ διευρύνειν. herba igitur illa, qua ſibi medentur urſæ, vocatur ἄρον; Ariſtot. l. IX. περὶ ζώων ἱστορ. Καὶ ὅταν (ἄρκτοι) ἐκ τε φωλεε ἐξέλθωσι, πρῶτον τὸ ἄρον ἐσθίεσι.

Lib. VI. cap. 53. de canibus Ægyptiis narrat, quod metu ferarum Nili ἐ πίνεσιν ἐπικύψαντες, ὡς ἂν μὴ τιτῶν κάτωθεν ἀνερπύσαν, εἶτα ἐξαρπάζοιεν ἀυτές. ἐκεν τὴν μὲν ὄχθην παραθέεσι, λάπτεσι δὲ τῇ γλώζσῃ, ἁρπάζοντες, ὡς ἂν ἔιποι τις, ἢ καὶ τὴ Δία κλέπτοντες τὸ πόμα. vertitur: *ne quid eorum quæ infra aquam degunt, emi-*

neat

neat foras: ipsosque obtorta gula de ripa in altitudinem abripiat, non inclinatione corporis abjecta incumbunt ad bibendum: sed ut primum ad ripam accesserunt, festinanter & in transcursu lingua lambentes, rapiunt, ac certe ut ita dicam, potionem furantur. Minus accurate in pluribus. verte potius: *non bibunt inclinantes sese, ne qua ex illis quæ sub aquis sunt (feris) emergat, atque ita abripiat illos: quare per ripam cursant, linguaque lambunt, rapientes, ut diceret aliquis, aut etiam per Jovem, furantes potum.* Παραθέειν τὴν ὄχθην, ut alia mittam, non est *ad ripam accedere*, sed *cursare per ripam.* habet etiam phrasin Ælianus noster, immo ipsissimam hanc narrationem de canibus Ægyptiis in *Var. Hist.* I. 4. Ὀυκ ἀθρόως, ἐδὲ ἀνέδην, ἐδὲ ἐλευθέρως ἐκ τῦ ποταμῦ πίνεσιν, ἐπικύπτοντες ἅμα, καὶ ὅσον διψῶσι λάπτοντες· Ὑφορῶνται γὰρ τὰ ἐν αὐτῷ θηρία. Παραθέεσι δὲ τὴν ὄχθην, καὶ παρακλέπτοντες, πίνεσιν, ὅσον ἁρπάσαι, καὶ πάλιν. &c.

Lib. IX. cap 31. de Thonide Ægyptio narrat, quo pacto is Helenam, à Menelao ipsi traditam deperierit, uxor vero Thonidis Polydamna re ex Helena intellecta, in Pharum eam exposuerit, data herba serpentibus illic abundantibus adversa. Thonem autem vel Thonidem hunc vocat τῶν Ἀιγυπτίων βασιλέα, ut etiam infra lib. XV. cap. 13. Θώνιδος βασιλεύοντος. & Strabo l. XVII. p. 550. Καὶ Θῶνίν τινα

τινα πόλιν ἐνταῦθά φασιν ἐπώνυμον τῦ βασιλέως τῦ δεξαμένυ Μενέλαόν τε καὶ Ἑλένην ξενία. Euſtath. ad *Odyſſ.* IV. 228. βασιλέα τὺ κατὰ Κάνωβον Νειλῷον στόματος. Herodotus vero l. II. cap. 113. φύλακον τῦ στόματ☉· τῦ Κανωβικῦ. Ceterum de herba illa Helenæ dicit Ælianus: τὴν δὲ αὐτὴν καταφυτεῦσαι, καὶ χρόνῳ ἀναθῆλαι καὶ ἀφιέναι σπέρμα ἐχθρὸν ὄφεσι, καὶ μέντοι καὶ ἐν τῇ Φάρῳ θηρίον τοιόνδε γενέσθαι, κληθῆναι δὲ τὴν πόαν ἑλένιον λέγυσι οἱ ταῦτα εἰδέναι δεινοί. Verba illa θηρίον τοιόνδε non expreſſit Interpres. in τῷ, θηρίον videtur eſſe mendum. Geſnerus in margine adnotavit, legendum forte φυτόν. Sed illud φυτὸν nimium recedit à characteribus vocis θηρίον. Crederem ego Ælianum ſcripſiſſe θηριακὸν, Græcis enim θηριακὸν vocatur medicamentum contra ictus morſuſve venenatorum animantium, quæ medicis κατ' ἐξοχὴν appellantur θηρία. Porro herbam hanc Helenium dictam in vino epotam contra ſerpentium ictus auxiliari tradunt etiam Dioſcorides l. I. cap. 26. & Plinius lib. XXI. cap. 91.

Lib. X. cap. 21. de Crocodilo. Κύει δὲ ἄρα τὸ ζῶον ἑξήκοντα ἡμέρας, καὶ τίκτει ὠὰ ἑξήκοντα, καὶ τοσαύταις ἡμέραις θάλπει αὐτά. - λοχεία τε αὐτῶν ἐς τοσῦτον πρόεισιν ἀριθμὸν, καὶ ἔτη βιοῖ ἑξήκοντα. Similiter de eodem Plutarch. in *Iſid. & Oſir.* p. 381. Ἑξήκοντα δὲ (ὠὰ) τίκτυσιν, καὶ τοσαύταις ἡμέραις ἐκλέπυσι, καὶ τοσύτυς ζῶσιν ἐνιαυτὺς οἱ μακρότατον ζῶντες, ὃ τῶν μέτρων πρῶ-

πρῶτόν ἐστι τοῖς περὶ τὰ οὐράνια πραγματευομένοις.

Lib. x. cap. 46. ubi agit de Oxyryncho Nili piſce, dicens Oxyrynchitas ab eo nomen habentes ſacrum habere hunc piſcem, ἀγκίστρῳ, inquit, δὲ θηραθέντα ἰχθὺν, οὐκ ἄν ποτε φάγοιεν οἵδε ἄνδρες, δεδιότες μήποτε ἄρα αὐτῷ περιπαρεὶς ἔτυχεν ὁ παρὰ σφίσιν ἱερὸς καὶ θαυμαστὸς ἰχθύς &c. Id ipſum de Oxyrynchitis teſtatur Plutarch. *de Iſide & Oſiride* p. 353. Ἰχθύων δὲ θαλαττίων πάντες μὲν οὐ πάντων ἀλλ' ἐνίων ἀπέχονται, καθάπερ ὀξυρυγχῖται τῶν ἀπ' ἀγκίστρου. σεβόμενοι γὰρ τὸν ὀξύρυγχον ἰχθὺν, δεδίασι μή ποτε τὸ ἄγκιστρον οὐ καθαρόν ἐστιν ὀξυρύγχου περιπεσόντος αὐτῷ. & eodem libro p. 380. ait, ſæpe gentes dum ſingulæ ſua defendunt animalia, injuriasque iis allatas ægre ferunt, ſibi invicem infeſtas fieri, quemadmodum ſuo tempore, cum Cynopolitæ piſcem oxyrynchum ederent, Oxyrynchitas canes mactatos victimarum in morem comediſſe.

C A P XXXIV.

Ælianus in Hiſt, Anim. bis emendatus. Literæ Α, Δ, Λ, *ob ſimilitudinem ſæpe à librariis inter ſe permixtæ.* ΑΥΔΩΝ *pro* ΑΥΔΩΝ. ΔΟΥΛΟΝ *pro* ΛΟΥΔΟΝ *in Gloſſ. Epheſus a veteribus in Lydia poſita. Interpres Æliani reprehenſus.*

Apud Ælianum *Hiſt. Anim.* lib. XII. cap. 9. ubi agitur de Cinclo avi, & ad probandum,

dum, eam avem jugiter movere caudam, præter alia etiam locus adducitur ex Autocratis Comici Atheniensis Τυμπανισταῖς, qui sic sonat: Οἷα παίζουσι φίλαι Παρθένοι αὐλῶν κόραι Κοῦφα πηδῶσαι, κόμας κ᾽ ἀνακρούουσαι χεροῖν, Ἐφεσίαν παρ᾽ Ἄρτεμιν Καλλίστ᾽ ἂν, καὶ τοῖν ἰσχίοιν Τὸ μὲν κάτω, τὸ δ᾽ ἂν Εἰς ἄνω ἐξαίρουσαι, Οἷα κίγκλος ἄλλεται. Sed insigne est mendum in voce αὐλῶν, quod non vidit Interpres, dum vertit: *Ludere ut solent blandæ virgines sono quondam Tibiæ delectatæ* &c. quasi vox αὐλῶν significare possit hæc omnia, *sono quondam tibiæ delectatæ*. At pro αὐλῶν legendum est Λυδῶν. Nata est illa corruptio ex similitudine majorum characterum, quibus veteres utebantur. Frequenter inter se permutari reperimus Λ, Δ, Λ. ita parum differunt hæ voces, si majoribus scribas characteribus: ΑΥΔΩΝ & ΑΥΛΩΝ. unde hic pro Λυδῶν, ut scripserat Comicus, & ex eo Ælianus, librarius aliquis imperitus fecit αὐλῶν. quod vocabulum hic plane est ἀπροσδιόνυσον. Similis erroris exemplum est in Glossario vetere, ubi legitur: Αὐθαίρετος εἰς δοῦλον ἑαυτὸν βάλλων, *Autoratus*. Ex quo loco unice probare voluit Cl. Salmasius lib. *de Modo usurarum* p. 864, αὐθαίρετον dici etiam cum qui ultro se in servitutem tradit alicui. quod nollem excidisse viro eruditissimo: nam [α] non est phrasis Græca, βάλλειν ἑαυτὸν εἰς δοῦλον. [β] verba illa εἰς δοῦλον

δȣ́λον ἑαυτὸν βάλλων non ſunt explicatio vocis αὐθαίρετος; ſed ſimul illa ſumta, αὐθαίρετος εἰς δȣ́λον ἑαυτὸν βάλλων exponuntur una Latina voce, *Autoratus*. [γ] mendum eſt manifeſtiſſimum in voce δȣ́λον, quod mirum non vidiſſe virum perſpicaciſſimum. pro δȣ́λον enim legendum λȣ́δον. parum differunt, ſi majuſculis ſcribantur, ΛΟΥΔΟΝ & ΔΟΥΛΟΝ. Λοῦδος autem recentiores Græci dixerunt ex Lat. *Ludus*. Vid. *Gloſſ.* Du Cange, & in *Gloſſ.* Labbæi Λȣδοτρόφος, *Laniſta*. Atque ſic eſſe legendum ſatis patet ex Latina voce *Autoratus*. Autorati enim dicuntur Lat. qui cum liberi eſſent, ſua ſponte ſe locabant pretio & addicebant in ludum gladiatorium, quod ſatis docuere Lipſius, Turnebus, & alii. Idem mendum eſt in *Gloſſ.* Lat. Gr. ubi *Autoratus*, αὐθαίρετος εἰς δȣ́λον (l. λȣ́δον) ἑαυτὸν βάλλων, καὶ μονομάχος. Sed ut redeam eo unde diverteram, ſimilis de Lydorum virginibus Epheſiam Dianam colentibus locus eſt apud Ariſtophanem in *Nubibus* pag. 162.

Ἥτ' Ἐφέσȣ μάκαιρα πάγ-
Χρυσον ἔχεις οἶκον, ἐν ᾧ
Κόραι σε Λυδῶν μεγάλως σέβȣσιν.

ubi itidem vocantur Κόραι Λυδῶν, ut hic. Λυδῶν autem dicit uterque, non Ἰώνων, quia veteres Epheſum non in Jonia, ſed in Lydia poſuere. Herodot. l. 1. Αἱ δὲ ἐν τῇ Λυδίᾳ· Ἔφεσος Κολοφὼν, Λέβεδος &c. Steph. Ἔφεσος, πόλις Ἰωνίας.

Ἰωνίας· Ἡρόδοτος δὲ Λυδίας· αὐτὴν φησιν. Schol. Comici ad verba modo adducta. ὅτι τῆς Λυδίας τὸ παλαιὸν ἡ Ἔφεσος.

Lib. XIII. c. 24. Ξενοφῶν δὲ ὑπὲρ κυνῶν λέγει καὶ ταῦτα δεῖν εἰς τὰ ὄρη πολλάκις ἄγειν αὐτὰς, τὰ δὲ ἔργα ἧττον τὰς γάρ τοι τριμμὰς ἐκ τῶν ἐνεργῶν χωρίων λυπεῖν τε αὐτὰς καὶ σφάλλειν. λῷον δ' εἶναι ὁ αὐτός φησιν εἰς τὰ τραχέα ἄγειν, καὶ κέρδος γε ἐκεῖνο πρὸς τοῦτο διδάσκει· εὐποδάς τε αὐτὰς γίνεσθαι, καὶ ἀλτικωτέρας ἐκπονήσας τὸ σῶμα. &c. Reperiuntur hæc apud Xenoph. lib. *de Venat.* p. 978. h. v. Ἄγειν δὲ ἄμεινον τὰς κύνας τὰ ὄρη πολλάκις, τὰ δὲ ἔργα ἧττον. τὰ μὲν γὰρ ὄρη οἷόν τε ἐστὶ καὶ ἰχνεύειν καὶ μεταθεῖν καθαρῶς, τὰ δὲ ἔργα οὐδέτερα, διὰ τὰς τριμμάς. ἔστι δὲ καὶ ἄνευ τοῦ εὑρίσκειν τὸν λαγὼ ἀγαθὸν ἄγειν τὰς κύνας τὰ τραχέα· καὶ γὰρ εὔποδες γίγνονται, καὶ τὰ σώματα διαπονοῦσαι ἐν τόποις τοιούτοις, ὠφελοῦνται. In his Xenophontis verbis notanda est loquutio, ἄγειν τὰς κύνας τὰ ὄρη, & τὰ τραχέα. Æmilius Portus ad hunc locum durum ait loquendi genus videri, nisi dicas τὸ ἄγειν simplex esse pro comp. μετάγειν, ut paullo post dicitur τὰ ὄρη μεταθεῖν. vel esse ἔλλειψιν τῆς κατά. vel etiam ob similitudinem syllabæ sequentis τά, præpositionem κατά per imprudentiam esse præteritam. hactenus Portus. Secundum illud quod dixit Portus de ellipsi præpositionis in hoc loquendi genere, procul dubio verum est, si non scripsit Xenophon ἄγειν εἰς τὰ ὄρη & εἰς τὰ τραχέα, quemadmodum habet

K 2 Ælianus

Ælianus. Præterea obſervandum eſt, Xenophontem hic non habere vocem ἀλτικωτέρας, quæ eſt apud Ælianum.

Lib. xvi. cap. 18. de teſtudine Indica fluviatili, quæ teſtam, χελώνιον, inquit, ἔχει σκάφης ἐ μεῖον τελείας, χορηγῦν ἕκαστον μεδίμνους δέκα ὀσπρίων. Sed pro χορηγῦν leg. χωρῦν, *capiens.* quemadmodum lib. iii. c. 34. Πτολεμαίῳ τῷ δευτέρῳ φασὶν ἐξ Ἰνδῶν κέρας ἐκομίσθη, καὶ τρεῖς ἀμφορέας ἐχώρησεν. & lib. v. c. 3. Ἀγγεῖα γὰρ κεραμεᾶ ὅσων κοτύλην ἕκαστον χωρῦντα. Joannes in *Euang.* cap. ii. verſ. 6. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὑδρίαι λίθιναι ἓξ, κείμεναι κατὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν Ἰυδαίων, χωρῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς. ii *Paralip.* iv. 5. - - χωρῦσαν μετρητὰς τρισχιλίυς.

Lib. xvii. cap. 32. narrat Auctor de piſcibus Oxyrynchis, qui in lacu Caſpio capiuntur: ὑκῦν, inquit, οἱ Κάσπιοι θηρῶσιν αὐτὺς, καὶ διαπάσαντες ἁλσὶ καὶ ταρίχυς ἐργασάμενοί τε καὶ ἀποφήναντες αὔυς, ἐπισάξαντες καμήλοις, κομίζυσιν ἐις Ἐκβάτανα &c. Neſcio quomodo Interpres principium horum verborum reddere potuerit: *Eos Caſpii captos diſtrahunt.* niſi forte legerit pro διαπάσαντες, διασπάσαντες. peſſime. Eſt autem διαπάζειν ἁλσὶ, *ſale conſpergere.*

CAP. XXXV.

Exponitur locus in Epist. ad Rom. Προσαγωγεὺς, *sequester.* Προσαγωγὴ, *accessus ad reges, ad Deum, per interpretem.* Χάρις *pro doctrina Euangelii.*

IN Epistola Pauli *ad Romanos* cap. v. vers. 2. habetur: Δι' ὃ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν. Hæc verba vulgo ita construi & intelligi solent: *Per quem* (Christum) *etiam accepimus adductionem* vel *accessum fide ad gratiam hanc in qua stamus.* ut illa verba, εἰς τὴν χάριν ταύτην pendeant à voce προσαγωγήν. Sic etiam Belgæ Interpretes. Liceat mihi pace Doctorum Virorum paucis exponere, quonam modo mihi potius construenda videantur verba. Non putem ego, illa, εἰς τὴν χάριν ταύτην pertinere ad προσαγωγὴν, quia τὸ, προσάγειν fere construi solet, vel cum præpositione πρὸς, vel cum casu tertio, vel etiam absolute poni. ita quoque nomen inde deductum. Quod vero attinet ad vocem προσαγωγῆς, eam vi duplicis notionis verbi προσάγειν, quod & *adducere* & *accedere* notat, etiam designare *adductionem* & *accessum*, è Lexicis tritum est & pervulgatum. Sed illa vox (quod observandum hic præcipue est:) κατ' ἐξοχὴν etiam usurpatur de *accessu ad reges & principes*, qui alicui datur *per Interpretes eorum & Conciliatores*, qui Græce προσαγωγεῖς dicti sunt, Lat. *sequestri*, vulgo *ad-*

missionales. Onomast. Προσαγωγεὺς, *Sequester*, qualis apud Xenoph. dicitur προσάγειν τοὺς δεομένους τιμὴν ἔχων. Præterea etiam Græci usurparunt eandem vocem de *accessu ad Deos*, sive *colloquutionibus cum Diis per Sequestros & Interpretes*. Herodot. lib. II. p. 112. Πανηγύριας δ' ἄρα καὶ πομπὰς καὶ προσαγωγὰς πρῶτοι ἀνθρώπων Αἰγύπτιοί εἰσι οἱ ποιησάμενοι. Huc respexit procul dubio Apostolus, quum dixit, δι' οὗ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν. Consideravit Christum tanquam Sequestrum, & Conciliatorem, per quem credentes accedunt ad Deum Patrem, & cum eo colloquuntur. Is dicitur προσάγειν ἡμᾶς Θεῷ. in I *Epist*. Petri, cap. III. vers. 18. Ὅτι καὶ Χριστὸς ἅπαξ περὶ ἁμαρτιῶν ἔπαθε, δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων· ἵνα ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ Θεῷ. Et in *Epist. ad Ephesios*, cap. II. vers. 18. dicit Paulus: Ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμφότεροι ἐν ἑνὶ πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα. ubi plenius loquitur, addens, πρὸς τὸν πατέρα. hoc vero loco absolute & concise dixit ἐσχήκαμεν προσαγωγὴν, subintellecto πρὸς τὸν πατέρα, vel πρὸς τὸν Θεὸν, quod præcesserat versu primo, ut vers. II. δι' οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν.

Reliquum nunc est, ut ostendam, quo referenda sint verba εἰς τὴν χάριν ταύτην, si non pertineant ad προσαγωγήν. Equidem ea refero ad proxime præcedens vocabulum, τῇ πίστει, ut dicatur τῇ πίστει εἰς τὴν χάριν, pro *fide adhibita gratiæ*.

tiæ. Sicut enim recte dicitur πιστεύειν εἴς τι, ex. gr. πιστεύειν εἰς τὴν μαρτυρίαν, (ut Joannes alibi loquitur:) ita etiam recte dicitur πίστις εἰς τὴν χάριν. Intelligo autem per χάριν doctrinam Euangelii de gratia Dei. ut in *Euang*. Joan. cap. I. 17. *Tit*. II. II. I Pet. v. 12. & alibi sæpius. ita etiam Chrysostomus hîc: Ποίαν, εἰπέ μοι, χάριν; τὸ καταξιωθῆναι τῆς τοῦ Θεοῦ γνώσεως, τὸ τῆς πλάνης ἀπαλλαγῆναι, τὸ τὴν ἀλήθειαν ἐπιγνῶναι. Est itaque ἡ πίστις εἰς τὴν χάριν, fides quæ adhibetur illi doctrinæ Euangelii.

Sequitur in hoc versu, ἐν ᾗ ἑστήκαμεν. Non convenit inter Interpretes, quo referendus sit articulus ᾗ. Alii ad χάριν, alii ad πίστιν referunt. Erasmus dicit, incertum esse, an articulus postpositivus referat *gratiam* an *fidem*. Grotius refert ad *fidem*. Ego vero nullus dubito, quin referendus sit ille articulus ad proxime præcedens, χάριν. Estque ἑστηκέναι ἐν τῇ χάριτι, *perstare in illa doctrina Euangelii, ab ea non recedere.* Eodem modo loquutus est Petrus in I Epist. v. 12. (qui locus non parum hunc illustrat:) - - παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν τοῦ Θεοῦ εἰς ἣν ἑστήκατε.

Additur denique in fine versus: καὶ καυχώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ. Pro τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ in al. cod. est, τῆς δόξης τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ. quomodo legit etiam Vulgatus, qui

vertit, & *gloriamur in spe gloriæ filiorum Dei.* quæ lectio non est spernenda. Simili fere modo loquutus est etiam Paulus infra in hac Epist. cap. VIII. vers. 21. Ἐπ' ἐλπίδι, ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ.

Cap XXXVI.

Hesychius in quibusdam vocibus lit. A. emendatus.

QUam sit corruptum Hesychii Lexicon insigne & eruditionis plenum, satis experiuntur illi, qui quotidie id versant. A mendis autem suis illud omnino liberare atque purgare, hoc opus, hic labor erit. Elegantiorem quidem ejus editionem nobis exhibuit Doct. Schrevelius, cum adnotationibus multorum Eruditissimorum Virorum, quæ multis locis, fateor, insignem affuderunt lucem. Multa tamen supersunt obscuriora, quæ intacta sunt relicta, & in quibus emendandis & restituendis ingenium suum alii exercere possunt. Collegi etiam ego emendationes quasdam & observationes ad hunc Lexicographum, quarum specimen heic exhibere non ab re mihi visum fuit.

Ἀγαλματοφόρος, ὡς ἄγαλμα ἐν τῇ ψυχῇ.] Deesse videtur in explicatione hujus vocis participium Φέρων vel Φορῶν, ut sensus sit, *imaginem rei in animo ferens.* Sic Philo usus est verbo

verbo ἀγαλματοφορεῖν in *Leg. ad Cajum* p. 791. Ἐν ταῖς ψυχαῖς ἀγαλματοφοροῦσι τὰς τῶν διατεταγμένων εἰκόνας: *In animis circumferunt præceptorum imagines.* Idem *Somn.* pag. 444. ὑπὸ καρδίας ἀγαλματοφορεῖσθαι. ubi interpres male, *circa cor delubrum habere.* Suidas: Ἀγαλματοφορούμενος, ἀγάλματα ἤτοι τύπους τῶν νοηθέντων φέρων ἐν ἑαυτῷ. οὕτω Φίλων.

Ἀγρειμάς, ἄγε δή, ὅπως δή.] Pro Ἀγρειμὰς legendum est Ἄγρει μάν. Sic Homer. *Iliad.* E. vers. 765.

Ἄγρει μάν οἱ ἔπορσον Ἀθηναίην ἀγελείην

ubi Schol. exponit ἄγε δή. iterum *Iliad.* H. 459.

Ἄγρει μὰν ὅτ' ἂν αὖτε καρηκομόωντες Ἀχαιοί

ubi etiam Sch. ἄγε δή, ut hic Hesych. Habet etiam ἄγρει Apollon. I. 486.

Ἀγκοπτήρ, σφύρα ἀγκοίνησιν, ἀγκάλαις.] Distingue, Ἀγκοπτήρ, σφύρα. † Ἀγκοίνησιν, ἀγκάλαις. Paullo ante, Ἀγκοῖναι, ἀγκάλαι.

Ἀγκύλας, ἐγκύλας σκεύη ἢ χαλεπάς.] Legit Palmerius pro ἢ χαλεπάς, ἢ κάλπας. quia κάλπη est vasis species, ut ἀγκύλη. Putem ego nihil mutandum: nam quando Hesychius addit, ἢ χαλεπάς, indicat, esse etiam femininum plur. nominis adjectivi, ἀγκύλος, *durus*, *difficilis.* Ipse Ἀγκύλον mox exponit, σκολιόν, στρεβλόν.

Αἰψηρά, ταχέα, κοῦφα, - - Ἀρίσταρχος δὲ ἐπὶ τῷ, λῦσαν δ' ἀγορὴν αἰψηρήν. ἀντὶ τοῦ αἰψηρῶς, ταχέως.] Pro λῦσαν lege λῦσεν. est enim ex *Odyss.* B. 257.

Ὡς δ' ἄρ' ἐφώνησεν· λῦσεν δ' ἀγορὴν αἰψηρήν.

Ἀκρώνια, ἀθροισμός.] Ad hanc vocem Guiet. An Ἀκρωνία? Recte. scribendum Ἀκρωνία. habet Æschyl. *Eumen.* 278.

Κακῶ τε χλοῦνις ἠδ' ἀκρωνία.

ubi Schol. exponit κακῶν ἄθροισις, addens -- Ἡρωδιανὸς τὸ σύστημα καὶ ἄθροισμα.

Ἀμπεπαλών, διασείσας, κινήσας.] Nescio, cur Salmasius hic pro κινήσας legat Κίνητας. Infra Auctor πάλλειν exponit κινεῖν.

Ἀμύξεις, καταξέσεις σπαράξεις. τὴν ψυχὴν ἀνιώμενος.] Notat hic G. legendum forte, Ἀμύξεις, καταξέσεις, σπαράξεις. Ἀμυχθεὶς, τὴν ψυχὴν ἀνιώμενος. Putavit V. D. hic deesse participium. Mihi vero nihil deesse videtur. tolli tantummodo debet distinctio post σπαράξεις. Respexit Hesychius ad locum Poëtæ, qui est *Iliad.* Α. vers. 243.

-- σὺ δ' ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξεις.

Χωόμενος.

Jam θυμὸν ἀμύξεις χωόμενος Schol. exponit, τὴν ψυχὴν σπαράξεις λυπούμενος. Hesych. hic, σπαράξεις τὴν ψυχὴν ἀνιώμενος. Sæpe Hesych. unum verbum ex Poëta ponit, & simul totam phrasin explicat. Hinc patet, quantæ sit utilitatis uti hoc Lexicographo ad Auctores Græcos explicandos, utpote qui optime ad sensum Auctorum vocabula exponat. Ceterum ut obiter verbum addam de phrasi, θυμὸν ἀμύσσειν, quemadmodum Homerus, ita Æschylus Homeri æmulus

æmulus καρδίαν ἀμύζσειν dixit in *Persis.*

Καί με καρδίαν ἀμύζσει φροντίς.

iterum eadem Fabula:

Ταῦτά μοι μελαγχίτων φρὴν ἀμύζσεται
φόβῳ.

ubi Schol. εἴρηται δὲ παρὰ τὸ, σὺ δ' ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξεις. Translate autem sic dicitur à ritu lacerandarum vestium, qui apud veteres obtinebat in luctu. unde apud vatem divinum egregie: Διαῤῥήξατε τὰς καρδίας ὑμῶν, καὶ μὴ τὰ ἱμάτια ὑμῶν, Joël. II. 13.

Ἀναθεῖς, ἀνατρέχεις, ὑποθέμενος.] Observandum, quod prior expositio sit à verbo ἀναθεῖν; posterior vero ab ἀνατιθέναι. Hesychius sæpe, cum varias vocibus assignat significationes, non habet accentuum, ut neque spirituum rationem. Ex. Gr. Ἀγὲν superius exponit κατεαγὲν, θραυσθὲν non tantum, verum etiam ἦγεν. ubi cum ἦγεν significat, scribendum cum acuto in priore syllaba, ἄγεν. & infra Ὥζαν exponit ὥστε, ἵνα, ἢ ἀπεώζαντο. ubi in priore significatu est Ὡς ἄν. ita hic Ἀναθεῖς cum circumflexo est ἀνατρέχεις· Ἀναθεὶς vero cum gravi est ὑποθέμενος.

Ἀναλύζων, ἀνανύτλων.] Idem participium habet Philo *Leg. ad Cajum* pag. 788. unde forsan hausit Auctor. quod noto, quia rarius occurrit hoc vocabulum.

Ἄναρκτον, ἀνυπέζακτον, ὃν οὐδεὶς ἦρξε.] Lege Ἄναρκτον, ἀνυπότακτον, ὃ οὐδεὶς ἦρξε. habet Æschyl.

schyl. *Eumenid.* pag. 290. Μήτ' ἄναρκτον βίον, Μήτε δεσποτέμενον Αἰνέσεις.

Ἀνεκήκιδεν, ἀνεπήδα &c] Recte emendatum est à viris doctis, Ἀνεκήκιεν. Exemplum addam, ubi ipsissima hæc vox occurrit, scilicet apud Apollon. IV. 600.

Τραύματος αἰθομένοιο βαρὺν ἀνεκήκιεν ἀτμόν.

Ἄντρον, θάλασσαν.] Eurip. *Hec.* 1025. ubi Schol. ἄντρον δὲ λέγει τὸ πέλαγος.

Ἀπεννέπη, ἀπαγορεύσῃ.] Videtur esse ex Eurip. *Phœn.* 1651. κἂν ἀπεννέπῃ πόλις. ubi Sch. κἂν ἀπαγορεύσῃ.

Ἀπεραπὸς, ἀπάνθρωπος.] Leg. Ἀπέρωτος. Æsch. *Choëph.* pag. 251. ubi Sch. στυγνὸς καὶ ὑπερήφανος. Phavor. Ἀπέρωτον, ἄγριον, ἀπηνῆ, σκληρὸν, ἢ δυσπαραίτητον.

Ἀπέερσεν, ἀπέπνιξε, τυλέστι, ποταμοφόρητον ἐποίησε.] Verba hæc notare volui propter phrasin illam ποταμοφόρητον ἐποίησε, quam adhibet Auctor ad explicandum illud Homericum Ἀπόερσεν, quia est ipsissima illa phrasis in Joannis *Apocalypsi* cap. XII. vers. 15. Καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφις ὀπίσω τῆς γυναικὸς ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὕδωρ ὡς ποταμόν· ἵνα ταύτην ποταμοφόρητον ποιήσῃ, i. e. ἵνα ταύτην ἀποπνίξῃ, vel secundum Homerum, ἵνα ταύτην κῦμ' ἀποέρσῃ.

Ἀπολιταργῆσαι, ταχέως ἀποδραμεῖν.] Leg. Ἀπολιταργίσαι. Aristoph. *Nub.* p. 194.

Οὐκοῦν ἀνύσαι τι θᾶττον, ἀπολιταργιεῖς.

ubi Sch. ταχέως ἀποδραμῇ. Phavor. Ἀπολιταργίζω

ταργίζω σημαίνει τὸ ταχέως ἀπέρχομαι, καὶ ὑποχωρῶ. citatque deinde hunc Comici locum.

Ἀποῤῥαίσει, ἀπορεῖ, διαφθερεῖ.] Pro ἀπορεῖ legendum ἀπολεῖ. eſt ex *Odyſſ.* Α. 404.

Κτήματ' ἀποῤῥαίσει Ἰθάκης ἔτι ναιεταώσης.

Ἀστόξενοι, οἱ γένει μὲν προσήκοντες, ἐπὶ δὲ τῆς ἀλλοδαπῆς γεγονότες.] Quando dicit, οἱ γένει μὲν προσήκοντες, addendum, vel ſubintelligendum eſt, τῇ πόλει. Euſtath. ad *Iliad.* Γ. Ἀσόξενοι, οἱ ἐκ προγόνων μὲν ἀστῶν, αὐτοὶ δὲ ξένοι καὶ ἀνανεώσεως δεόμενοι. & deinceps: Παυσανίας δὲ περὶ ἀσοξένων ἔτω φησιν, Ἀσόξενοι, οἱ γένει προσήκοντες τῇ πόλει τὸ ἀνέκαθεν, ἐκ ὄντες δὲ πολῖται.

Ἀσώνης, ἀμμώδης.] Male Salmaſ. pro ἀμμώδης legit ἀλυώδης. Schol. Æſchyli in *Suppl.* pag. 309. Ἀσώδει, πηλώδει, ψαμμώδει· τὴν γὰρ ψάμμον ἔτως φασὶν, ὡς ὁ ποιητὴς, εἰλύσω ψαμάθοισι τόσην ἄσιν.

Ἀτέοντα, ἀτιμάζοντα.] Hic Soping. Forte, inquit, Ἀτίοντα. Sed nihil muatndum. habet Herodotus hoc vocabulum lib. VII. cap. 223. Ἅτε γὰρ ἐπιστάμενοι τὸν μέλλοντά σφι ἔσεσθαι θάνατον ἐκ τῶν περιϊόντων τὸ ὄρος, ἀπεδείκνυντο ῥώμης ὅσον εἶχον μέγεθος ἐς τὲς βαρβάρες, παραχρεώμενοί τε καὶ ἀτέοντες. *Quum enim ſcirent impendere ſibi necem ab iis qui montem circumirent, oſtenderunt quantam haberent virtutem virium in barbaros, quos ſpernebant & pro nihilo habebant.* ſic enim vertenda poſtrema illa, non vero cum Interprete, *ingruentes*

gruentes ac sese intrudentes. Phavorin. Ἀλιτέοντα λέγει Ὅμηρος τὸν βεβλαμμένον εἰς φρόνησιν, ὡς ἀπὸ τῆς ἄτης. οἱ δὲ μεθ' Ὅμηρον - - ἀτέοντα δὲ ἀντὶ τοῦ ἀτιμάζοντα.

Ἀτεράμων, σκληρὸς &c.] Plut. *Sympos.* l. VII. *Quaest.* 2. Ὀλεγόμενος κερασβόλος καὶ ἀτεράμων, ζήτησιν ἀεὶ παρεῖχεν, οὐχ ὅστις εἴη (δῆλον γὰρ ἦν ὅτι τῶν σπερμάτων τὰ προσπίπτοντα τοῖς τῶν βοῶν κέρασιν ἀτεράμονα τὸν καρπὸν ἐκφύειν νομίζοντες, οὕτως τὸν αὐθάδη καὶ σκληρὸν ἄνθρωπον ἐκ μεταφορᾶς κερασβόλον καὶ ἀτεράμονα προσηγόρευον) ἀλλά &c.

Ἀχαὶ νεβρῶν ἐλάφων ἡλικίαι.] Optime emendavit Salmas. Ἀχαιΐναι, & existimat cervos sic dictos à *mollibus lanis*, quas Græci ἀχαιὰ vocant, & esse proprie cervos, quibus tenera adhuc cornua, & mollis ad instar velleris lanuginosa. Sed ego potius sequerer Apollonii Scholiasten, qui ad lib. IV. vers. 175.

- - - ἐλάφοιο

Γίγνεται, ἥν τ' ἀγρῶσται ἀχαιϊνέην καλέουσιν.

Ἀχαία, inquit, ἐστὶ τῆς Κρήτης πόλις, ἐν ᾗ γίνονται ἀχαιΐνέαι λεγόμεναι ἔλαφοι, αἳ καὶ σπαθιναῖαι καλοῦνται. οἱ δὲ κέρατα μεγάλα ἔχοντες ἔλαφοι, κεράσται.

Cap.

Cap. XXXVII.

Emendantur quædam Hesychii loca in literis Β, Γ, Δ.

Βαλίαν, κατάστικτον, ποικίλον Κρῆτες, ταχὺ (l. ταχὺν) &c.] Vocabulum pro ταχεῖ, i. e. *veloce* etiam occurrit apud Eurip. *Rheso*, verſ. 356. uti recte obſervavit Erudit. Barneſius; minus tamen recte ſumſit pro feminino hanc vocem, cum dicit Eurip.

Ἥκεις διφρεύσων βαλιαῖσι πώλοις.

Venis currum recturus velocibus equis.

Ad quæ verba notavit, uſitatum eſſe Græcis Poëtis *Equos* optimos per femininum genus *Equas* vocare, ut hic Eurip. Sed pace Illius viri dixerim, βαλιαῖσι non eſſe à βαλία fem. ſed à maſc. βαλίας, quemadmodum Heſ. hic βαλίαν etiam exponit per adjectiv. maſc.

Βέδος (Βεῦδος) στέμμα τι καὶ ἱμάτιον γυναικεῖον.] Etym. M. Βεῦδος, ἱμάτιον γυναικεῖον πολυτελές. Apud Pollucem male ſcribitur Βεῦθος.

Βυκολεῖσθαι χρηστᾶις ἐλπίσι.] Forte legendum Βυκολεῖσθαι χρησταῖς ἐλπίσιν, ἀπατᾶσθαι, ut deſit hoc verbum: infra, Βεβυκόλημαι, πέπαιγμαι, πεπλάνημαι. Phavorin. Βυκολεῖσθαι χρησταῖς ἐλπίσιν, ἀντὶ τοῦ ἀπατᾶσθαι.

Βουνὶς γῆ.] Lege cum diſtinct. Βουνὶς, γῆ. Æſchyl. *Supp.* 312.

Ἰλέομαι

Ἱλέομαι μὲν ἀπίαν βȣνον. ubi *Sch.* τὴν γῆν, κατὰ βαρβάρȣς.

Βραβέα, ἄρχοντα βραβεῖα διαλλάξ.] Lege & distingue: Βραβέα, ἄρχοντα. † Βραβεῖα, διάλλαξις. Nimirum βραβέα est accusativ. à βραβεύς. Βραβεῖα nominat. fem. notatque *reconciliationem.* Eurip. *Phœniss.* 452.

ὅπως κλύοιμί σȣ
Κοινὰς βραβείας.

ut audirem te
De communi reconciliatione.

ubi Schol. βραβείας, διαλύσεις. hic εἰρήνη dicitur βραβεύειν Apostolo, *Coloss.* III. 15. Ἡ εἰρήνη τȣ̃ Θεȣ̃ βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. *Pax Dei reconciliet animos vestros*, vel *reconciliatricem agat in animis vestris.* vel, ut cum Virg. loquar. *Pax Dei sit sequestra in animis vestris.*

Γενάρχȣ, πατρός.] Forsan ex Philone *in Flacc.* pag. 755. μετὰ τὴν τȣ̃ γενάρχȣ τελευτὴν, i. e. *post patris mortem.*

Γυνὴ, ἡλικία τις παρὰ Πυθαγόρᾳ, ἡ ἄνθρωπος γύννις, δειλὸς] Distingue: Γυνὴ, ἡλικία τις παρὰ Πυθαγόρᾳ, ἡ ἄνθρωπος. † Γύννις, δειλὸς &c. sic Comicus γύννις dixit in *Thesmoph.* 773.

Ποδαπὸς ὁ γύννις;

Δάκτυλος, ȣ̃τω καλεῖται ῥυθμȣ̃ εἶδος καὶ κρȣ́ματος. χρῶνται δὲ αὐτῷ οἱ μάλιστα ἀθληταί.] Pro ἀθληταὶ hic legendum est αὐληταὶ, ut discere

discere possumus ex Schol. Aristoph. in *Nub:* p. 165: ubi ad illa κατὰ δάκτυλον notat; ἀριθμητικόν ἐστι μέτρον. ἔστι δὲ ῥυθμὸς, χρώματος εἶδος κατὰ δάκτυλον, ᾧ χρῶνται οἱ αὐληταί.

CAP. XXXVIII.

Percurritur apud Hesych. litera E.

Ἐπίῤῥοθος, ἰσχυρός. † Ἐπίκουρος, βοηθός.] Prava distinctio occupavit hunc locum, quasi duas hic explicaret Hesychius voces; quum tamen una sit vox Ἐπίῤῥοθος, ad cujus expositionem adhibet tres illas voces, ἰσχυρὸς; ἐπίκουρος, βοηθός.

Ἐπιτεῖλαι, ἐντείλεσθαι.] Lege ἐντείλασθαι.

Ἐπίτηδες, ἑκούσιον, ἐπιμελές. ὀξυτόνως δὲ καὶ ἐπιτηδείους.] Pro postrema voce ἐπιτηδείους legit Martini. ἐπιτηδείως. Guiet. ἐπιτήδειον. G. ἐπιτηδές. Verum, me quidem judice, nequaquam mutanda est lectio: nam respexit Auctor ad locum Homeri, qui est *Iliad.* A. vers. 142: Ἐς δ' ἐρέτας ἐπιτηδὲς ἀγείρομεν. ubi ἐρέτας ἐπιτηδὲς signi. *remiges idoneos.* Non ibi ἐπιτηδὲς est neutrum singulare pro adverbio positum; sed accusativ. Plur. Poët. & Jon. ab ἐπιτηδὴς, *idoneus*, quod in casu quarto plur. habet έας vel εῖς. Jam jota subjunctivum in Diphthongis tollitur Poët. Jon. & Dor. Illi ες pro εις dicunt, ut ἀπόδεξις pro ἀπόδειξις, ποιὲν pro ποιεῖν; χέρας pro χεῖρας. sic etiam ἐπιτηδὲς pro ἐπιτηδεῖς. atque hæc est ratio, quare accentum

habeat in ultima. Optime igitur Scholiastes in illo Homeri loco ἐπιτηδὲς exposuit ἐπιτηδείως.

Ἐριβώλακι μεγάλῳ, βόλῳ εὐγείῳ.] Lege & distingue: Ἐριβώλακι, μεγαλοβώλῳ, εὐγείῳ. Sed vidit etiam Sopingius, legendum μεγαλοβώλῳ. Addam quo confirmari potest hæc emendatio locum ex Schol. Hom. *Iliad.* A. v. 155. Οὐδέ ποτ' ἐν Φθίῃ ἐριβώλακι βωτιανείρῃ. ubi Schol. ἐριβώλακι, μεγαλοβώλῳ, εὐγείῳ.

Ἐρίηρες, μεγάλως τιμώμενοι, ἀγαθοὶ, πρόθυμοι, εὐχάριστοι, εὐάρμογοι &c.] Pro εὐάρμογοι lege εὐάρμοστοι. Schol Hom. ad *Iliad.* Γ. vers. 48. - ἑτάρους ἐρίηρας ἀγείρας, exponit ἄγαν εὐαρμόστους, ἢ ἐπεράστους φίλους.

Ἕρκος, ἤγουν φραγμὸς, ὡς τὸ, Αἱμασιὰς λέξοντ' ἀλωῆς ἔμμεναι ἕρκος, καὶ λίνον ἕρκει πλήξωσι.] Voluit Hesychius docere, vocabulum ἕρκος, præterquam quod *septum* significat, ut priori exemplo è Poeta probaverat, etiam denotare *linum* vel *rete*, idque probat altero Homeri loco, qui est *Odyss.* x. vers. 470.

Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἢ κίχλαι τανυσίπτεροι ἠὲ πέλειαι
Ἕρκει ἐνιπλήξωσι.

ubi Schol. ἕρκει νῦν τῷ δικτύῳ. unde patet, perperam emendasse Cl. Salmasium apud Hesychium πλήξωσιν in πλέξωσι. Lege posteriora illa verba, καὶ λίνον, ἕρκει ἐνιπλήξωσι.

Ἐῤῥῶν, μεταφθορᾶς παραιγινόμενος &c.] Lege: μετὰ φθορᾶς παραγινόμενος.

Ἐῤῥῶ-

'Ἐῤῥῶσθαι, φράσαι, οἰμώζειν, εἰπών.] Lege & diſtingue: 'Ἐῤῥῶσθαι φράσας, οἰμώζειν εἰπών. ut οἰμώζειν εἰπὼν ſit explicatio vocum 'Ἐῤῥῶσθαι φράσας.

'Εχάζετο κῆρ' ἀλεείνων, ἀνεχώρει τὸν θάνατον ἐγκλίων.] Pro ἐγκλίνων lege ἐκκλίνων. eſt ex Hom. *Iliad.* Γ. verſ. 33. de Alexandro, ut primum vidiſſet Menelaum,

'Αψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων.

Cap. XXXIX.

Heſychius emendatus in vocibus quibuſdam a Ζ, Η, Θ, *&* Ι *incipientibus.*

Ζάκτι, κρίμνῳ ἐν ἔθνει ἐφθῷ.] Leg. κρίμνῳ ἐν ἔτνει ἐφθῷ.

Ζυγόθρισον, ζύγωσον, ἢ κινήσας διάστησον.] Videtur eſſe ex Ariſtoph. *Nub.* p. 169. ubi ſcribitur per ω. Socrates ad diſcipulum,

- - - κᾆτα τὴν γνώμην πάλιν
Κίνησον αὖθις αὐτὸ καὶ ζυγώθρισον.

vid. Scholia ad illum locum.

Ζωτικὸς, οἰοστερεῖν.] Lege pro οἰοστερεῖν, οἷος τηρεῖν, vel τρέφειν.

'Ηεπῆ, ἢ πῇ ἢ πῇ.] Scribe priorem vocem 'Ηέπη. habet Apollon. l. Γ. verſ. 822.

- - ἠέπη ἄλλῃ.

'Ημάρτανεν, ἐπετύγχανεν.] Lege 'Ημάρτανεν, ἀπετύγχανεν.

Ἦρα - - καὶ ἦρα, ἢ χάριν, βοήθειαν, ἐπικουρίαν, Πατρὶ φίλῳ ἐπίηρα φέρων Διΐ.] Lege hunc

 verſum

versum qui est 578. *Iliad.* Α. Πατρὶ φίλῳ ἐπὶ ἦρα φέρειν Διί &c.

Ἧσθε, ὑπάρχετε, καθέζετε.] Pro ὑπάρχετε lege ὑπήρχετε hoc enim sign. ἧσθε. quando vero significat καθέζετε, scribitur cum spiritu aspero ἧσθε.

Θαλίῃ, εὐδαιμονίᾳ, εὐθηνίᾳ, ἀκμὴ (ἀκμῇ) εὐφροσύνῃ.] Guietus hic forte legendum inquit θαλητῇ. Sed ego nihil mutandum arbitror. Vetus Aristophanis Scholiastes ad hæc verba in *Nub.* pag. 142. Θυσίαι, θαλίαι τε· Θαλίαι, inquit, εὐδαιμονίαι, εὐθηνίαι, ἀκμαὶ, εὐφροσύναι, πανηγύρεις.

Θέζσεσθαι, αἰτεῖν &c.] Lege Θέζσασθαι, & mox pro Θεζσόμενος lege Θεζσάμενος. Paullo superius recte habetur Θέζσαντο. Apollon. Rhodius lib. 1. vers. 824.

Οἱ δ' ἄρα θεζσάμενοι παίδων γένος ὅσσον ἔλειπτο.

ubi Schol. Θεζσάμενοι] ἐξ αἰτήσεως ἀναλαβόντες, αἰτήσαντες. θέσθαι γὰρ τὸ αἰτῆσαι καὶ ἱκετεῦσαι, καὶ Ἡσίοδος, Θεσσάμενοι γενεὴν Κλεαδαίου κυδαλίμοιο. Καὶ Ἀρχίλοχος, Πολλὰ δ' εὐπλοκάμου πολιῆς ἁλὸς ἐν πελάγεσσι Θεζσάμενοι γλυκερὸν νόστον &c.

Θοὰς, ὀξείας - - ἢ * ἐπὶ Νῆας.] Pro hisce scribe θοὰς ἐπὶ νῆας. est enim finis versus Homerici, quem explicat Hesych. hic ἢ τὰς ταχείας ναῦς. Sic paullo inferius, ναῦσι θοῇσιν, cum explicat vocem Θοῇσι. Cave igitur cum Sopingio pro Νῆας legas, Νήσους.

Θρῆνυν

Θρῆνυν ἐφ' ἐπταπόδην, τόπος τῆς νηὸς βάσιν ἔχων.] Eſt ex *Odyſſ.* O. verſ. 728.

Θρῆνυν ἐφ' ἐπταπόδην, λίπε δ' ἴκρια νηὸς ἐΐσης.

Ubi Schol. ὑποπόδιον· βέλτιον δὲ θρῆνυν καλεῖσθαι ὑπὸ Ὁμήρȣ τὰς καθέδρας τῶν ἐρετῶν ἀναχωρῶν γὰρ ἀπὸ τῆς νεὼς τῶν καταστρωμάτων, ἐπὶ ταύτας ἀφικνεῖται, τινὲς δέ τόπον τῆς νεὼς βάσιν ἔχοντα, ἐφ' ȣ̃ τὸν κυβερνήτην τȣ̀ς πόδας τιθέναι, ὃ καὶ ἑδώλιόν φασιν.

Ἴσκε, εἴκαζε, ὁμοιȣ̃.] Apollon. Schol. p. 40. Τὸ δὲ ἴσκεν ἐνταῦθα μὲν ἀντὶ τȣ̃ ἔλεγε, παρὰ δὲ Ὁμήρῳ ἀντὶ τȣ̃ ὡμοίȣ. Ex quo loco emendandus hic Heſychius, & pro ὁμοιȣ̃ legendum ὡμοίȣ: eſt enim imperfectum activi τȣ̃ ὁμοιόω. Ad ἴσκεν vero ἔλεγε pertinet, quod inferius Heſychius Ἴσκεν interpretatur ἔφη.

CAP. XL.

Menda quædam ex Heſychio in litera K ſublata. & vulgata lectio in tribus quatuorve locis defenſa contra Sopingium, Palmerium & Guietum.

Καθαρθῆναι, μαστιγωθῆναι.] Ad hæc verba Sopingius: Lege μυσαγωθῆναι &c. Sed nihil mutandum. Recte ſe habet τὸ μαστιγωθῆναι. Theocrit. *Eid.* v. verſ. 119.

- - ὄκκα μάν ποκα τῆδε τὺ δάσας
Εὐμάρας ἐκάθηρε.

- - verum quando te hic vinctum
Eumaras valde cecidit loris.

ubi Scholia: Ὅτε δὲ ὁ Εὐμάρας ὁ σὸς δεσπότης δεσμεύ-

δεσμεύσας ἐμαστίγωσεν. - - & paullo post, ἐκάθηρεν, ἀντὶ τοῦ ἔτυπτε καὶ ἐξέδειρε, καὶ Ἀριστοφάνης· πέδει τὰς πλευρὰς, καὶ ἐκάθηρεν. Hesychius etiam paullo ante in Καθαιρῶν, οἱ δὲ μαστιγῶν.

Καιροζσέων, μεμιτωμένων· καῖρον δὲ τὸν μίτον φασίν· οἱ δὲ τὰς παρυφὰς τῶν ἀμπελώνων· οἱ δὲ εὖ ὑφασμένων, καιρώματα γὰρ τὰ διαχωρίστηκα τῶν στημόνων πλέγματα.] Triplex in his verbis est mendum. Primo pro Καιροζσέων legendum Καιροσέων, ex Hom. *Odyss.* Η. vers. 107. Καιροσέων δ' ὀθονέων. ubi Schol. εὐυφῶν, εὖ κεκαιρωμένων· καίρωμα δέ ἐστι τὸ διαπλεκόμενον ἐν τῷ στήμονι παρὰ τὸν μίτον, ὑπὲρ τοῦ μὴ συγχεῖσθαι τοὺς στήμονας &c. Secundo pro ἀμπελώνων, quod vocabulum hic ἀπροσδιόνυσον est, legendum ἀμπεχόνων. Supra, Ἀμπέχονον, σύμμετρον περίβλημα. Ἀμπεχόνην, λεπτὸν ἱμάτιον. Tertio pro διαχωριστηκά lege διαχωριστικά.

Κακὴ, πελιὰ, ἡ κακία, ἀλλὰ τῆς ἐμῆς κάκης, κακουκίας.] Verba illa, ἀλλὰ τῆς ἐμῆς κάκης adduxit ex Euripide, ad probandum, vocem κάκη significare κακίαν sive *ignaviam*. habet Euripides in *Medæa*. vers. 1051.

- - Ἀλλὰ τῆς ἐμῆς κάκης

Τὸ καὶ προέσθαι μαλθακοὺς λόγους φρενί. Ceterum pro κακουκίας apud Hesychium lege κακουχίας. qua voce exponit illud Euripidis κάκης. Inferius, Κακουχία, ἀσθένεια, ἀμέλεια.

Κατανύγητε, ἡσυχάσατε, λυπήθητε. Opportune

tune hic adduxit Sopingius verba Pſalmi IV. Addam tantummodo, Aquilam ibi pro κατανύγητε vertiſſe, ἡσυχάσατε, quo modo heic etiam explicat Heſychius.

Καταφατεμένη, κατακτωμένη, κυρίως δὲ ἐκ προκαταλήψεως.] Pro Καταφατεμένη non dubito quin legendum ſit Καταφθατεμένη. id quod etiam literarum ſeries flagitat. Præceſſit enim καταφήζας, in qua voce poſt φ eſt η. Si jam legamus Καταφθατεμένη, juſto ordine poſt η ſequitur θ. Occurrit autem καταφθατεμένην apud Æſchylum *Eumenid.* 285. quod Schol. exponit καταφθάνεζαν. Et ex ipſius Heſychii expoſitione colligere etiam eſt, ſic legendum dicit enim ſignificare κατακτωμένη, κυρίως δὲ ἐκ προκαταλήψεως. ex quibus verbis docemur, ἀπὸ τῦ καταφθάνειν ortum eſſe verbum καταφθατέομαι, cujus participium hoc eſt.

Κατένεξε, κατέψηξε.] Lege pro priore voce, Κατέρεξε. nam deſumta eſt ex Homero *Iliad.* I. verſ. 361.

- - χειρί τε μιν κατέρεξε.

ubi Schol. κατέψηξε.

Κεχαραγμένος, ὠργισμένος.] Notavit hic Palmerius: Lege ὡραϊσμεν☉, nam quæ ſculpuntur, fiunt ornatiora. Equidem non adducor ut credam, in hac emendatione ſcopum tetigiſſe virum doctum, nec dubito ſalvam ſatis eſſe vocem ὠργισμέν☉, uſus enim eſt Herodotus τῷ κεχαραγμέν☉ pro ὠργισμέν☉, *iratus*,

tus, lib. VII. cap. I. p. 382. Ἐπεὶ δὲ ἡ ἀγγελίη ἀπίκετο περὶ τῆς μάχης τῆς ἐν Μαραθῶνι γενομένης παρὰ βασιλῆα Δαρεῖον τὸν Ὑστάσπεος, καὶ πρὶν μεγάλως κεχαραγμένον τοῖσι Ἀθηναίοισι διὰ τὴν ἐς Σάρδις ἐσβολήν. *Postea vero quam nuncius pugnæ ad Marathonem gestæ allatus est ad Darium Hystaspis filium, etiam ante vehementer infensum Atheniensibus, eo quod Sardis invasissent.* &c.

Κημὸς - - - καὶ ὁ περιτιθέμενος τοῖς ἵπποις, εἰς ὃν αἱ κριθαὶ βάλλονται.] Pro περιτιθέμενος lege παρατιθέμενος.

Κηνυζσόμην, εἴδωλον ἐγενόμεν. (scribe ἐγενόμην.)] Pro Κηνυζσόμην legendum docuit Sopingius Κινυσσόμην· sed perperam. Plusquam vera est lectio vulgata: est enim vox Æschyli in *Choëph.* p. 236. Ὅπως δίφροντις ἔσα μὴ κηνυσσόμην. ubi Schol. exponunt ἐφαντα ζόμην· κήνυγμα γὰρ τὸ εἴδωλον.

Κιχλησμὸς, (l. Κιχλισμὸς) γέλως, σφοδρός.] Tolle distinctionem post γέλως. Est enim Κιχλισμὸς, γέλως σφοδρὸς, i. e. *risus vehemens.* Suid. Κιχλισμὸς, ὁ λεπτὸς καὶ ἀκόλαστος γέλως. Verbum κιχλίζειν Schol. Comici in *Nub.* p. 197. exponit ἀτάκτως γελᾶν, καὶ ἀμέτρως.

Κιγλίζειν, κινεῖν, πειράζειν.] Propriore verbo leg. Κιγκλίζειν. quam lectionem ipse ordo vocabulorum poscit. significare autem τὸ κιγκλίζειν, *movere* & *agitare*, κινεῖν, ut exponit Hesych. doceri etiam possumus ex Theocriti Schol. ad hunc versum:

Εὐ

Ευ πόκα κιγκλίζευ, καὶ τᾶς δρυὸς εἴχεο τήνας;

Annon pulcre movebas te, & quercui hærebas illi?

Κιγκλίζειν, inquit, λέγεται τὸ ζαλεύεσθαι, καὶ κινεῖσθαι. & paullo post κιγκλίζευ exponitur προσέκινε, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶ κίγκλω ὅτω καλεμένε, ἔνιοι σεισοπυγίδα καλῶσιν, ἀφ' ὧ ἡ λέξις μετήνεκται. κιγκλίζειν δὲ, τὸ τὴν ὀσφῦν κινεῖν φασιν. Supra Hesychius noster Διακίγκλισον exposuit διάσειζον. forsan ex *Amphiarao* Aristophanis sumsit hanc vocem. citat locum Ælianus *Hist. Anim.* XII. 9. ubi agit de Cinclo avi. Μέμνηται δὲ καὶ τῶ ὄρνιθος τῶδε Ἀριστοφάνης ἐν τῷ Ἀμφιαράῳ λέγων, Ὀσφῦν δ' ἐξ ἄκρων διακίγκλιζον, ἥυτε κίγκλω ἀνδρὸς πρεσβύτε· τελέει δ' ἀγαθὴν ἐπαοιδήν.

Κλῆισι, ταῖς κατακλείζεσι τῶν περονῶν.] Hæc verba adnotare volui, ut videretur, annon forte apud Diodorum lib. XVII. in descriptione currus falcati, ubi dicitur, *recta eminuisse duo spicula* πρὸς ταῖς κατακλίζεσι τῶν ἀξόνων, legendum esset ταῖς κατακλείσεσι τῶν ἀξόνων, ut hic, ταῖς κατακλείζεσι τῶν περονῶν.

Κλωμακόεζσαι, πολλὰ ἀποκλίματα ἔχεζαι] Non mutandum ἀποκλίματα in ἀποκλάσματα, ut vult V. Doct. Sic enim etiam Schol. Homeri ad *Iliad.* B. vers. 371. Ἰθώμην κλωμακόεζσαν, Κλωμακόεζσαν, inquit, τραχεῖαν, ὀρεινὴν, ἢ ἀποκλίματα ἔχεσαν. Similiter Phavorinus: Κλωμακόεζσαι, πολλὰ ἀποκλίματα ἔχεσαι· ἀφ' ὧ τὴν τραχεῖαν καὶ ὀρεινὴν σημαίνει.

Κϐρὶξ αἰνομένϐς, τῆς κύρης λαμϐανομένϐς.] Lege pro αἰνομένϐς, αἰνυμένϐς. hoc enim sign. λαμϐανομένϐς. Supra αἰνύμενος, λαμϐάνων. Præterea pro κόρης lege κόῤῥης. Schol. Apollon. pag. 175. κϐρὶξ, κατὰ κόῤῥης. vel si mavis, κόμης.

Cap. XLI.

Ex Hesych. litera Λ. *paucæ quædam voces emendantur.*

Λάτρις, μισθϐργὸς, λεπτϐργὸς &c.] Lege λειτϐργός.

Ληνεῖ, ἐρίῳ.] Recte Guiet. Λήνει, i. e. *lana*. habet Æschyl. *Eumen.* 272. ἐλαίας θ' ὑψιγέννητον κλάδον Λήνει μεγίςῳ σωφρόνως ἐστεμμένον.

Λινόπτης, ὁ ἐν τοῖς κυνηγετικοῖς λίνοις ἑστὼς καὶ ἀποσκοπῶν τὰ ἐμπίμπτοντα (scribe ἐμπίπτοντα) θηρία.] Vetus Aristophan. Schol. ad hæc verba in *Pace* p. 711. - ἐγὼ δ' ἕστηκα ἐν τῷ αὐτῷ παρατηρῶν καὶ περιϐλεπόμενος ὅπϐ ἀπαχθῶ. λινόπτας γάρ φησιν Ἀριστοτέλης, τϐς τὰ θηρευτικὰ λίνα φυλάττοντας, ὡς καὶ οἰνόπτας τϐς οἰνοφύλακας. ἀπείρως δὲ ἀπὸ τῶν εἰς τὰ λίνα πιπτόντων ὀρνίθων.

Λίψ, ἐπιθυμία.] Sic λίπτοντα Schol. Apollon. IV. 813. exponit ἐπιθυμϐ̃ντα.

Λόφιον inter alia exponitur περικεφαλαία, ἔλυτρον. θήκη τϐ̃ λόφϐ. Videtur pro περικεφαλαία, ἔλυτρον, legendum περικεφαλαίας ἔλυτρον. Paullo post Hesych. Λοφὶς, περικεφαλαίας θήκη. Schol.

Ariſtoph. ad *Nub.* p. 169. exponit λοφεῖον, θήκην τῆ λόφε τῆς περικεφαλαίας. & ad *Acharn.* p. 423. diſtinguit inter λόφιον & λοφεῖον h. v. Ἐὰν μὲν ὑποκοριστικὸν, δηλοῖ ἐλάττονα τῶν τριῶν λόφων· ἐὰν δὲ διὰ τῆς ει διφθόγγε, προπερισπᾶται, καὶ δηλοῖ τὴν θήκην.

Cap. XLII.

Percurritur apud Heſych. litera M, & *voces quædam emendantur, aliæ defenduntur.*

Μαινοῶν, ἐνθεσιῶν.] Viderunt Viri Eruditiſſimi, mendum eſſe in voce Μαινοῶν, pro qua alii legunt Μαιμάων, alii Μαιμώων, alii Μαιμόων. Ex quibus certiſſima procul omni dubio eſt lectio Μαιμώων, ex Apollonio Rhodio lib. 1. verſ. 1270. pag. 62.

Ὡς ὅγε μαιμώων, ὅτε μὲν θοὰ γένατ' ἐπάλλεν.

Μακέλλη, δίκελλα, πλατεῖα.] Legendum ſine diſtinctione δίκελλα πλατεῖα. Ceterum ab hac voce deducunt nonnulli vocabulum μάκελλον, *macellum.* Elegantiſſimus Dacerius ad Feſtum: „Sed Schol. Ariſtophanis „à ſtructura nomen ſortitum dicit: ὁ δὲ κύ-„κλ☉, (inquit in *Equit.*) Ἀθήνησίν ἐστιν καθάπερ Μάκελλ☉ (Μάκελλον) ἐκ τῆς κατα-„σκευῆς τὴν προσηγορίαν λαβών, i. e. *Cuclos lo-„cus Athenis, qui ut & macellum à ſtructura „nomen accepit.* Quod ſi verum, dicendum „eſt,

„est, κύκλον à rotunditate dictum fuisse, quia „rotundus, Macellum vero ἀπὸ τῆς μακέλλης, „à ligone, quod ita structum fuerit, ut li„gonis figuram referret. hactenus Dacerius. Ego vero salvo Eruditissimi illius Viri judicio existimaverim potius, non à μακέλλη, *ligone* dictum macellum, sed à μᾶκος *longitudo*, ut mens Scholiastæ Comici fuerit, quemadmodum Κύκλος à rotunditate structuræ dictus est locus, ita contra Μάκελλος vel Μάκελλον à longitudine structuræ. Commode sic deducitur à μᾶκος sc. Dor pro μῆκος, *longitudo*. Jam à μᾶκος est adjectivum μακερὸς, per sync. μακρός. à μακερὸς autem μάκελλος & μάκελλον. Litera enim ρ sæpe mutatur in duplex λ, non tantum in Græcis, verum etiam in Latinis dictionibus. ex. gr. à Φᾶρος Lat. *pallium*. à *varus*, *vallus*, *vallum*. à *rarus*, *ralla*. ab *hira*, *hilla*.

Μάραινα, μάστιγξ (μάστιξ.) Sed Μάραινα non mutandum, uti censent Viri docti, legentes Μάραγνα ex sequente articulo: Est enim vox satis proba, apud Æschyl. *Choëph.* pag. 242.

Ἀλλὰ διπλῆς γὰρ τῆσδε μαραίνης
Δοῦπος ἱκνεῖται.

ubi Schol. Ἀλλὰ διπλῇ μάστιγι ἐπλήγημεν.

Μᾶσσον, πλέον, μεῖζον, μικρὸν, ἔλασσον.] Vocem μᾶσσον habere quoque sign. τοῦ μικρὸν & ἔλασσον, nusquam reperio, nec credo hanc vocem

cem duo plane contraria ſignificare. quare ſuſpicor, pro μικρὸν ſcripſiſſe Heſychium, μακρὸν, quemadmodum τὰ μάσσω Schol. Æſchyl. *Agam.* 195. exp. τὰ μακρά. ut etiam Phavorin. Μᾶσσον, μεῖζον, μακρότερον, ὡς τὸ, ἐπὶ πρὸ δὲ μᾶσσον ἐπ' ἄκρυ αἰγαλέω θυμόεντος ἄγων μέγαν ὑετὸν ἔστη. Præterea τὸ ἔλασσον hîc appoſitum eſſe tantum ad ſignificandum formam comparationis, ac ſi diceret, μᾶσσον comparativum eſſe, ut ἔλασσον. id quod ſæpe facere ſolet Heſych. Vid. Voc. Ὀψείοντες. Euſtath. ad princip. *Odyſſ.* Θ. Καὶ γίνεται ἀπὸ τῦ παχὺς, παχίων, πάσσων. ὁποίῳ τρόπῳ καὶ ὁ μάσσων γίνεται ἐκ τῦ μακρὸς, καὶ ὁ βράσσων ἐκ τῦ βραχύς. καὶ ὁ ἐλάσσων ἐκ τῦ ἐλαχός.

Ματήγετον ἐάλωσιν, ἁλῶσιν, ἀποτύχωσιν.] Ordo poſcit, ut legatur Ματήσετον. Notavit haud dubie Auctor hoc verbum ex Poëta *Iliad.* Ε. verſ. 233. Μὴ τὼ μὲν δείσαντε, ματήσετον. ubi Schol. ματαιοπραγήσωσι, ματαίαν ἔχωσι τὴν προθυμίαν. Inferius Heſ. Ματῶν, ματαιοπραγῶν.

Μαυρὶς, μάχαιρα &c.] Recte emendatum eſt à Viris doctis Μαυλίς. Thucyd. Schol. ad lib. 1. p. 4. Ἐσιδηροφόρει.] Ὅθεν τὰς μαχαίρας μαυλίας ἐκάλυν, διὰ τὸ ὁμῦ αὐλίζεσθαι, οἷον ὁμαυλίας.

Μέλλει, φαίνεται, ἔοικε &c.] Perperam pro Μέλλει ponit G. Μέλει. Occurrit ea qua hic exponitur ſignificatione *Iliad.* Λ. v. 564. ubi Schol. μέλλει, ἔοικε.

Μέμελεν, ἐν ἐπιμελείᾳ ἐστιν ἢ φροντίδι.] Lege Μέμηλεν.

Μέμηλεν. respexit ad locum Poëtæ *Iliad.* B. 25.

Μὴ παραρυῆς, μὴ ἐκπέσης.] Scribe, Μὴ παραῤῥυῆς, μὴ ἐκπέσης. Est ex *Proverb.* III. 21. Υἱὲ μὴ παραῤῥυῆς.

Cap. XLIII.

Breviter percurritur Hesych. liter. N.

Ναὶν ἔυρη, νὴ τὸν Ἄρη. Ἀττικοὶ δὲ ποδοκάκη.] Leg. Ναὶ νεύρη, ut νεύρη sit accusativ. à νεύρης pro ἄρης, *Mars.* Ceterum quod sequitur, Ἀττικοὶ δὲ ποδοκάκη. ita intelligendum, quod νεύρη etiam sit nominativus fem. *nervus*, quæ vox à posterioribus Græcis ad imitationem Latinorum pro *ligno*, ξύλῳ, cui pedes noxiorum inserebantur, pro quo Attici ποδοκάκη, usurpata est.

Νάσσα, ὤκησα.] Leg. ὤκισα. Hom. *Odyss.* Δ. vers. 175. Καί κεν οἱ Ἄργεϊ νάσσα πόλιν, καὶ δώματ' ἔτευξα. Phav. Νάσσα, ἀντὶ τοῦ κατῴκισα.

Ναυσθωσάμενος, ναυστολογήσας.] Leg. Ναυσθλωσάμενος, ναυτολογήσας.

Νεβρὶς, δορὰ ἐλάφων.] Emendandus hac occasione Xiphilinus *Avito* pag. 372. ed. Steph. ubi refert mirabilem historiam de genio quodam, καὶ διὰ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Θρᾴκης διεξῆλθε βακχεύων μετ' ἀνδρῶν τετρακοσίων, θύρσους τε καὶ νευρίδας ἐνεσκευασμένων, κακὸν οὐδὲν δρώντων. Pro

νευρίδας

νευρίδας leg. νεβρίδας, & verte non cum Interprete, qui habet, *thyrsis ornati erant nervisque*, sed pro *nervisque* repone & *cervorum pellibus*. Νεβρίδας autem ut & θύρσυς fuisse bacchantium gestamen res est satis nota.

Νωχελής, ὁμαλὸς, βραδὺς, ἄχρηστος.] Vocabulum ὁμαλὸς heic ἀπροσδιόνυσον est. Legendum videtur ὁ μιλὸς, quod vocabulum Hesychius supra etiam interpretatus est βραδύς. & parum differunt scriptura, ΟΜΑΛΟΣ & ΟΜΙΛΑΟΣ. Adde quod paullo ante vox Νωχέλεια ab Auctore nostro præter alia exposita sit per μιλώτις. vel μιλώτις. quæ vox non mutari debuerat à Sopingio in ἀμέλεια, nec in ἀμβλύτης. Ceterum νωχελὴς habet Euripid. in *Oreste* 797. πλευρὰ νωχελῆ νόσῳ, *latus languidum morbo*.

CAP. XLIV.

Apud Hesych. in l. O quædam emendantur.

Οἰκονόμος, ὁ τὸν οἶκον νεμόμεν φύλαξος.] Perperam transposita est terminatio ος in finem vocis φύλαξ, quæ pertinet ad proxime præcedentem. Legendum enim, ὁ τὸν οἶκον νεμόμενος φύλαξ.

Ὁμοιΐυ, τῦ ὁμῦ ἰέναι ποιῦντος πτολέμοιο, ἐν ᾧ ὅμοιος πᾶσι καὶ ἴσος ὁ κίνδυνος &c.] Vult hic Hesych. explicare epithetum ὁμοίιον quod additur à Poëtis variis substantivis, ut πόλεμος, θάνατος,

θάνατ☉, γῆρας &c. Primo itaque exponit illud Homeri, ὁμοιΐυ πτολέμοιο. Sequitur dein, ὁμοίως δέ φησι καὶ, ὁμοιΐυ θανάτοιο, καὶ, ἀλλά σε γῆρας τείρει ὁμοίιον. Hæc poſtrema ſunt principium verſus 315. *Iliad.* Δ, ubi vide Scholiaſten, qui eadem habet exempla.

Ὁμοκλήσασκεν, ἢ ὁμοκλεῖν ἐβόα.] Lege Ὁμοκλήσασκεν, ἢ ὡμόκλει, ἐβόα. ex *Iliad.* B. verſ. 199.

Ὀνήμονος, ἄξιος ὀνήσεως, οἷον ὄνησιν ἑαυτῷ λάβοι, τινὲς δὲ φρόνιμος.] Ad vocem Ὀνήμονος hæc notavit Sopingius: Forte, inquit, Ὀνήσιμος Pauli ad *Philem.* verſ. 10. 11. Sed de nullo minus quam de Oneſimo cogitavit Heſychius, dum hæc ſcripſit. Is certiſſime ſcripſit Ὀνήμενος, quod vitio librariorum mutatum eſt in Ὀνήμενος, ο pro ε. eſtque participium τῷ ὄνημαι. Rem ita ſe habere, uti dixi, probabo ex Homero; nam ex eo deſumta eſt vox. Is *Odyſſ.* II. 23.

Ἐσθλός μοι δοκεῖ ὀνήμενος &c.

ubi Schol. Ὀνήμενος, ὄνησιν ἑαυτῷ λάβοι, λείπει τὸ εἴη, ὀνήμενος εἴη. En eadem verba, ὄνησιν ἑαυτῷ λάβοι habet Scholiaſta ad explicationem τῷ, ὀνήμενος, quæ Heſych. ad hanc vocem. unde certiſſimam hanc noſtram emendationem eſſe patet.

Ὀρυγμαδὸς, ταραχὴ, ψόφος, θόρυβος, κλύπος.] Non opus erat mutari vocabulum Ὀρυγμαδὸς, ut putabat vir doctus: nam promiſcue dixerunt

runt ὀρυμαγδὸς & ὀρυγμαδὸς per literarum transpositionem. Eustath. ad *Iliad.* Β. vers. 814. Πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει. Ὀρυμαγδὸς, inquit, καὶ ὀρυγμαδὸς, μεταθέσει τοῦ γ δηλοῖ κυρίως μὲν τὸν ἐν ὄρει κτύπον &c. Nisi forte quis velit hic apud Hesychium potius legere Ὀρυμαγδὸς, propterea quod collocata est hæc vox post Ὀρυκτὴν, unde series literarum potius requireret Ὀρυμαγδὸς, quam ὀρυγμαδός.

Ὀπτὴρ, ὁρατὴρ, ἐφόπτης.] Pro ἐφόπτης lege ἐπόπτης.

Ὅσον, ὀλίγον.] Pro ὀλίγον forsan scribendum ὀλίγου. Apollonii Scholiastes ad illa, Ὅσον δ' ἐπὶ δέρματι μοῦνον· Ὅσον, inquit, ἀντὶ τοῦ ὀλίγου.

Οὐκ * ἀρὸς, οὐνεικός.] Forte legendum, Οὐκ ἄρα, οὐκ εἰκὸς, vel οὐχ ὡς εἰκὸς, ut Hesiod. Οὐκ ἄρα μοῦνον ἔην ἐρίδων γένος. quod Apollonii Scholiastes p. 89. exponit οὐκ ἦν, ὡς ἔοικε.

Οὐνοσθε, ὄνησίν τινα ἔχετε κατ' εἰρωνείαν.] Lege Οὔνεσθε, ex *Iliad.* Ω. vers. 241.

Ἦ ὄνεσθ' ὅτι μοι Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκεν.

ubi Schol. ἢ ἐφήδεσθέ μοι, καὶ ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς εὐφραίνεσθε.

Ὄψεαι, θεωρήσεις ὄψεως θέας.] Lege distincte, Ὄψεαι, θεωρήσεις. † Ὄψεως, θέας. Nam θεωρήσεις est explicatio vocis ὄψεαι· θέας vero vocis ὄψεως.

Ὀψείοντες, ὀπτικῶς ἔχοντες, ἰδεῖν θέλοντες, κλαυσείοντες, βρωσείοντες.] Observandum, quod Lexicographus duo postrema verba non apposuerit

rit ad explicandum τὸ, ὀψείοντες· sed ad indicandum, qualis formæ ſit verbum ὀψείω vel ejus participium, *deſiderativum* ſcilicet, quod cupiditatem ſignificat, deſinens in είω, qualia ſunt verba κλαυσείω & βρωσείω, quorum participia ſunt κλαυσείοντες & βρωσείοντες. hoc eſt, ὀψείοντες deſignare *videre geſtientes*, ut κλαυσείοντες, *flere cupientes*, & βρωσείοντες, *edere geſtientes*. adeo ut κλαυσείοντες hic ſit pro ὡς κλαυσείοντες. Vide ſimilem locum ſupra in voce Μᾶστον.

Cap. XLV.

Apud Eundem Lexicographum percurritur litera Π.

Παμπησσία, πᾶσα ἡ ὕπαρξις.] Scribendum potius per unum σ, Παμπησία. Sic Æſchyl. *Sept. ad Theb.* p. 112. κτημάτων παμπησίαν. ubi Schol. ἀπὸ τοῦ παντὸς καὶ τοῦ πῶ τὸ κτῶμαι. Παμπησία δὲ λέγεται ἡ πᾶσα περιουσία τοῦ ὅλου βίου.

Παραβαλῶ, συγκρινῶ. Παρὰ Θεῷ, ὅμοιον.] Vitium manifeſtiſſimum eſt in verbis Παρὰ Θεῷ, quæ notant *apud Deum*. Sed quam, quæſo, in ſignificatu ſimilitudinem habent cum præcedente Παραβαλῶ? Lege pro Παρὰ Θεῷ uno verbo Παραθεωρῶ. hoc enim ὅμοιον & ſynonymum τῷ, παραβάλλω. i. e. ſign. *confero & aſſimilo*. Thom. Mag. Παραβάλλω - - - καὶ τὸ παρεξετάζω, ὃ καὶ παραθεωρῶ παρὰ Λουκιανῷ εὕρηται: vel Παραθέω pro παρατίθημι, quod idem.

Παρε-

Παρεθεὶς, ἐκβληθεὶς ἢ ἐάσας.] Habet Philo *Leg. ad Cajum* p. 497. καὶ τὰ τελευταῖα παρεθείς. Vide num apud Hesych. pro ἐκβληθεὶς legendum sit ἐκλυθείς. Inferius Παρείθη, παρελύθη. & Παρεῖμαι, παραλέλυμαι, ἐκλέλυμαι.

Περιρρυδὴς, περικεκλασμένος, περιστροβηθεὶς, οἱ δὲ περιερριμμένος, ἢ ὑπτιασμένος.] Pro Περιρρυδὴς lege Περιρρηδής. Literæ enim η & υ sæpe inter se permixtæ à librariis reperiuntur, ut ὀχλυρὸς pro ὀχληρός. ξυρὸς pro ξηρὸς, & ξηρὸν pro ξυρόν. κύδεα pro κήδεα apud Hom. κορηφάσιον pro κορυφάσιον apud Schol. Aristoph. *Nub.* 134. ῥητὴρ pro ῥυτὴρ apud Th. Mag. ita apud Sept. εὐθυνῶν pro εὐθηνῶν in nonnullis codd. *Psalm.* LXXIII. 12. *Jerem.* XII. 1. Vocabulum autem περιρρηδὴς habet præter Homerum etiam Apollonius I. vers. 44.

Ἤριπε δ' ἀμφοτέροισι περιρρηδὴς κεράεσιν.

ubi Schol. exponunt, ἐπὶ πρόσωπον μεθ' ὁρμῆς κατενεχθεὶς, ἐπιρραγεὶς εἰς τοὔμπροσθεν, ἢ ἐπενεχθείς. ὡς καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ, περιρρηδὴς δὲ τραπέζῃ Κάππεσεν. ὁ Εὐρύμαχος ἀντὶ τοῦ περιφερόμενος. τὸ κατὰ κύκλον πεσεῖν, οὕτω λέγεται &c. Locus Poëtæ quem allegat Doctissimus Scholiastes, est *Odyss.* X. 84 ubi Anonymus, περιρρηδὴς, περικλασθεὶς, ἢ περιρραγεὶς, ἢ περιρρευόμενος, ἢ περιρρυεὶς, ἢ περιφερής.

Περισχόμεθα, περιοσῶς ἐρχόμεθα, ἀντιλαμβανόμεθα.] Pro ἐρχόμεθα lege ἐχόμεθα.

Περιτῖοὶ, περισσοὶ, περίερχοι.] Lege περίεργοι.

Πηγυλὶς, ψυχρία παγετώδης.] Lege ψυχρὰ, παγετώδης. Schol. Apollon. lib. II. verſ. 739. ad hæc verba, ἔνθεν ἀϋτμὴ Πηγυλὶς, notat, Πηγυλὶς δέ ἐςιν παγετώδης καὶ ψυχρά.

Πίςαν, πιςῆρα πόλις ὅτως εἶπεν.] Pro πόλις Sopingius forte legendum putat Εὔπολις. perperam. Agit enim hic Lexicographus de nomine urbis cujuſdam in Perſide, quæ Πιςῆρα vel Πίστειρα vocatur. quod nomen Poëta aliquis per ſyncopen dixit Πιστά. Res plana fiet ex Æſchylo ejuſque Scholiaſte. In principio Fabulæ quæ inſcribitur Πέρσαι.

Τάδε μὲν Περσῶν τῶν οἰχομένων
Ἑλλάδ' ἐς αἶαν Πιστὰ καλεῖται.

ad quæ verba Schol. Τὸ δὲ πιστὰ, τινές φασιν, ὅτι ὑποπτεύσαντες τὰς κατὰ χορὸν ἑαυτὰς λέγειν πιστώματα Περσῶν. ἀγνοᾶσι δὲ ὅτι πόλις ἐστι Περσῶν ἔσωθεν, Πίστειρα καλυμένη, ἣν συγκόψας ὁ ποιητὴς Πιστὰ ἔφη.

Πλαδῶσαν, ὑγράν.] Apollonius habet πλαδόωσαν, quod Schol. exponit ἔνυγρον lib. II. verſ. 664.

Πλαταμὼν, τόπος πλατὺς καὶ μέγαι ἐπιθαλάττιος &c.] Pro μέγαι leg. μέγας. habet etiam Apollon. I. 365.

Πρεσβείη, τιμὴ, μείζων.] Leg. τιμῇ μείζων.

Προβάλλειν ἄρνα, τὸ ἐπαγγεῖλαι.] Hammondus ad *Acta Apoſt.* XIX. 33. agens de ſignificatu verbi προβάλλειν & προβάλλεσθαι pro *interrogare*,

terrogare, citat ex Phavorino προβάλλεσθαι μάρτυρα, *ad testimonium vocare*. Hinc, inquit, oportet Hesychium emendari, & ubi editi codd. habent: Προβάλλει, ἐρωτήσει. Προβάλλειν ἄρνα, τὸ ἐπαγγεῖλαι, hoc modo legi: Προβαλεῖ, ἐρωτήσει. Προβάλλειν μάρτυρα, τὸ ἐπαγγεῖλαι. Sed frustra Vir Doct. hanc crisin instituit in phrasi, προβάλλειν ἄρνα. Nequaquam enim ἄρνα mutandum erat in μάρτυρα. nec mutasset ille, si inspexisset Proverb. Diogen. pag. 197. Ἄρνα προβάλλει, ἐπὶ τῶν πολεμεῖν αἱρουμένων· οἱ γὰρ πόλεμον αἴρειν βουλόμενοι, κήρυκα ἔπεμπον ἄρνα ἐπιφερόμενον, ὃν ἐφίει ἔνδον, ἐνδεικνύμενος, μηλόβοτον αὐτῶν τὴν οὐσίαν ἔσεσθαι καὶ τὴν πόλιν. i. e. *Agnum projicit, de iis, qui bellum capessunt. Qui enim bellum suscepturi essent, caduceatorem cum agno ablegabant, quem dimittebat intus, significans, ipsorum bona ac urbem devastatum iri, ut pecudes ibi pascantur.* vel saltem, si ipsum Hesychium inspexisset supra in litera Α, ubi Ἄρνα προβάλλειν, inquit, νόμος ἦν Ἀθήνησι μὴ πρότερον συμβάλλειν, πρὶν ἢ τὸν ἄρνα προσμένων τις λάβῃ τῶν πολεμίων.

Προχύτας, ὅλας ἀπαρχάς.] Lege οὐλὰς, ἀπαρχάς. Schol. Apoll. p. 10. Προχύται, αἱ μὲν τὰς κριθάς. Jam οὐλαὶ & κριθαὶ idem sunt.

Πολεῖσθαι, ἐπιμελῶς τὸ πολλάκις φοιτᾶν.] Leg. Πωλεῖσθαι. Πωλεῖσθαι autem pro βαδίζειν dixisse veteres testatur Lysias *Orat. contra Theomn.* p. 129.

Πωλοδαμεῖν, πώλυ δαμάζειν.] Pro πώλυ leg. πώλυς.

Cap. XLVI.

Litera Ρ *apud Hesychium percurritur.*

Ραγὰς, πήλυξ, ἢ ςαφυλὶς ῥωγὰς ῥάγαται ῥάναται.] Male distincta sunt, quæ sic debebant, Ῥαγὰς, πήλυξ, ἢ σταφυλὶς, ῥωγάς. † Ῥάγαται, ῥάναται.

Ῥασσα, ῥάνατε.] Leg. Ῥάσσατε, ῥάνατε. est ex *Odyss.* Υ. 150. ubi *Anonymus* etiam ῥάσσατε, ῥάνατε.

Ῥόθιον, ῥεῦμα, κῦμα τὸ μετὰ ψόφυ γινόμενον.] Habet hanc vocem etiam Homerus *Odyss.* Ε. 412. - - ἀμφὶ δὲ κῦμα Βέβρυκεν ῥόθιον. ubi Scholia brevia ad τὸ ῥόθιον notant, ἀπὸ τῦ γινομένυ ἤχυ τὸ σημαινόμενον, ἢ ῥοίζῳ φερόμενον καὶ ὁρμητικόν. & Eustath. Ῥόθιον, ἐπιθετον κύματος ῥοθῦντος κατὰ ὀνοματοποιΐαν. οἱ δὲ μεθ' Ὅμηρον, τὸ ῥεῦμα ὕτω καλῦσιν. οἱ δὲ ὕςερον Ἀττικοὶ, τὴν σύντονον εἰρεσίαν ὕτω φασι, καὶ ῥοθιάζειν, τὸ ἐρέσσειν ἐυτόνως. Moschopulus; Ῥόθος ὁ ἐκ τῶν κωπῶν ἀποκόμενος κτύπος, ὅταν σφοδρῶς ἐλαύνωσιν. ἀφ' ὗ ῥόθιον, τὸ κῦμα. Emendari dignum hac occasione judicavi locum insignem, qui est apud Dionem Cassium lib. XXXVII. pag. 54. de Cæsare; Κἀντεῦθεν ἐς Βριγάντιον πόλιν Καλαικίας παραπλεύσας, τῷ τε ὀρθίῳ σφᾶς τῦ πρόσπλυ ὐ πώποτε ναυτικὸν ἑωρακότας ἐξεφόβησε, καὶ κατεστρέψατο·

στρέψατο. Horum verborum versio Latina sic habet: *Inde Brigantium Calæciæ urbem advectus, eos qui classem antehac nunquam vidissent; armamentis erectis territos in suam potestatem accepit.* Approbasse hanc versionem videtur Leunclavius: nihil enim ab eo ad hæc verba annotatum invenio. Sed miror magnopere, quo pacto τὸ ὄρθιον τοῦ πρόσπλου significare queat *armamenta erecta*. Procul omni dubio est mendum in τῷ ὀρθίῳ, de quo non cogitarunt doctissimi Interpretes. Pro eo legendum transpositis duabus prioribus literis, ῥοθίῳ· nam vocabulum ὄρθιον heic est ἀπροσδιόνυσον· contra vero appositum valde τὸ ῥόθιον, quod notat impetum & strepitum undarum qui oritur ex navibus per eas ferentibus. Elegans locus mihi occurrit apud Tucididem, quo emendationem meam confirmare, locumque hunc illustrare posse mihi videor, sc. lib. IV. cap. 10. Καὶ ἅμα ἀξιῶ ὑμᾶς, Ἀθηναίους ὄντας, καὶ ἐπισταμένους ἐμπειρίᾳ τὴν ναυτικὴν ἐπ' ἄλλους ἀπέβασιν (ὅτι εἴ τις ὑπομένοι, καὶ μὴ φόβῳ ῥοθίου καὶ νεῶν δεινότητος κατάπλου ὑποχωροίη, οὐκ ἄν ποτε βιάζοιτο) καὶ αὐτοὺς νῦν μεῖναί τε καὶ &c. *Insuper & vos obsecro qui Athenienses estis, & qui experientia nauticum in alios exscensum novistis (quod si quis hostium impetum fortiter sustineat, nec gravi fluctuum illisorum strepitu, & minaci navium incurrentium impetu territus recedat, is nunquam per vim summoveri possit)*

 ut

ut & nunc persistatis, & &c. ubi habes φόβῳ ῥοθίου καὶ νεῶν δεινότητος κατάπλου, ut hic ἐκφοβεῖν τῷ ῥοθίῳ τοῦ πρόσπλου. Schol. Thucyd. eo loco: Ῥόθιον δέ ἐστιν ὁ ἦχος τῆς εἰρεσίας.

Ῥύμη, τάξις, ἔριμος.] Pro ἔριμος l. ἔρυμος. i. e. *tractus*.

Ῥυτὸν, ποταμηδὸν, πολὺ μέγα ἑλκυστόν.] Cave mutes ῥυτὸν in ῥυδὸν ut vult V. D. sed distingue sequentia hoc modo: ποταμηδόν, πολὺ, μέγα, ἑλκυστόν.

Ῥῶγας, οἱ μὲν τὴν ὀρσοθύραν, οἱ τὴν ἐκτομάδα, οἱ δὲ τὰς θυρίδας, ἄλλοι τὰς κλίμακας, καὶ αὐτοὺς τοὺς βαθμοὺς τῶν κλιμάκων. † Ῥωγάδας, ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο.] Equidem non dubito, quin prava distinctio etiam hæc verba occupaverit. & postrema sic legenda existimo, καὶ αὐτοὺς τοὺς βαθμοὺς τῶν κλιμάκων, ῥωγάδας, ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο. Non enim Auctor voluit his verbis duas exponere voces Ῥῶγας & Ῥωγάδας· sed unam tantum ῥῶγας, plur. accus. quam vocem dicit alios interpretari ὀρσοθύραν, alios ἐκτομάδα, alios θυρίδας, alios denique κλίμακας, καὶ αὐτοὺς τοὺς βαθμοὺς τῶν κλιμάκων. tum postremo addit etiam ῥωγάδας. quo innuit, vocem ῥῶγας etiam significare ῥωγάδας. id est, *prærupta loca*, *præcipitia*. Rem ita sese habere, constat ex eo quod addit post Ῥωγάδας, ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο, quod est hemistichium Homeri *Odyss.* x. 143.

Ὡς

Ὣς εἰπὼν, ἀνέβαινε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν
Ἐς θαλάμους Ὀδυσῆος ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο.

ubi Schol. ῥῶγας, ῥύματα, θυρίδας, ἢ τὰς τῆς οἰκίας ὑπερώας διόδους. Ut probaret igitur Hesychius, vocem ῥῶγας significare id quod dixerat, adduxit hoc exemplum e Poëta. Ex quo satis patet, τὸ, ῥωγάδας, ut jam dixi, non esse novum vocabulum, sed pertinere ad expositionem præcedentis Ῥῶγας.

Cap. XLVII.

Restituuntur quædam voces Hesychii in litera Σ.

Σίντιες, Θρακῶν τι γένος, οἱ δὲ τοὺς τὴν λίμνην οἰκοῦντας.] Pro λίμνην lege Λῆμνον. Hom. *Iliad.* Α. 594.

Κάππεσον ἐν Λήμνῳ, ὀλίγος δέ τι θυμὸς ἐνῆεν.
Ἔνθα με Σίντιες ἄνδρες ἄφαρ κομίσαντο πεσόντα.

ubi Sch. Σίντιες, οἱ Λήμνιοι. *Odyss.* Θ. 294. Οἴχεται ἐς Λήμνον μετὰ Σίντιας ἀγριοφώνους. ubi Schol. Σίντιας] τοὺς τὴν Λῆμνον κατοικοῦντας ἄνδρας. unde Lemnus Σιντηΐς dicta. Apollon. l. 1. Εἰρεσίῃ κραναὴν Σιντηΐδα Λῆμνον ἵκοντο. ubi Sch. Σιντηΐς] ἐπιθετικῶς Σιντηΐς ἡ Λῆμνος.

Σιφλὸν - - μωρὸν &c] Leg. pro μωρὸν potius μῶμον. mox sequitur Σιφλὸς, μῶμος. & sic etiam Apollonii Schol.

Σκαθύρματα, σκαρυφίσματα, σκαλεύματα] Pro Σκαθύρματα lege Σκαλαθύρματα. est apud Comicum

micum in *Nubib.* p. 164. ubi vetus Scholiastes iisdem exponit vocibus, quibus hic Hesychius.

Σκινδάλαμος, σκόλοψ.] Non mutandum Σκινδάλαμος, uti vult Sopingius. vox est satis proba. Aristoph. *Nub.* p. 130. habet σκινδαλμός.

Λόγων ἀκριβῶν σκινδαλμοὺς μαθήσομαι;

quo in loco σκινδαλμοὶ sunt *verborum subtilitates, subtiles quæstiones.* Scholiasta exponit, λόγων ἰσχνῶν λεπτολογίας. transflate: nam proprie σκινδαλμοὶ sunt ligna præacuta, in acutum rasa, σκόλοπες, ut hic Hesych. Scholia Comici paullo post: ἰδίως γὰρ σκινδαλμοὺς καλοῦμεν τὰ λεπτότατα τῶν καλάμων ξύσματα. Habet & Lucianus hoc vocabulum, sed cum α, σκινδάλαμος, in *Differt. cum Hesiodo* p. 488. σκινδαλάμους δὲ καὶ ἀκάνθας τινὰς ἐκλέγεις *Subtilitates autem & spinas excerpis.* ubi Schol. Σκινδάλαμοι, τὰ τῶν καλάμων ἀποξύσματα ἢ σκόλοπες, ἢ ἐπεξεργασία τῶν ἀκριβῶν &c. Nulla igitur ratio est mutandi cum Viro docto hanc vocem in Σκίνδυλος.

Σκυτίνων καθημένων. διεζωσμένοι εἰσήεσαν οἱ κωμικοὶ ὑποκριταί. οἱ δὲ αἰδοῖα δερμάτινα τοῦ γελοίου χάριν ἀνώτερα τῶν ἰσχίων καὶ τῶν αἰδοίων παρακείμενοι.] Nihil ad hunc locum adnotavit Vir doctus, quam pro καθημένων l. καθειμένων. & sub. αἰδοίων. Sed ita necdum restitutum puto locum. ego sic distinguo & lego. Σκύτινον καθειμένον διεζωσμένοι εἰσήεσαν οἱ κωμικοὶ ὑποκριταί. οἱ δὲ αἰδοῖα δερμάτινα τοῦ γελοίου χάριν ἀνωτέρω τῶν

ἰσχίων

ἰσχίων καὶ τῶν αἰδοίων περικείμενοι. Eſt ex Comici *Nubib.* pag. 157.

- - ἥτις πρῶτα μὲν
'Ουδὲν ἦλθε ῥαψαμένη σκύτινον καθειμένον.

ad quem locum vet. Sch. διεζωσμένοι γὰρ δερμάτινα αἰδοῖα οἱ κωμικοὶ εἰσήεσαν τῦ γέλωτος χάριν.

Σφαδάζει inter alia Heſych. exponit μετὰ χολῆς ὀργίζεται καὶ μετὰ δόλυ πολλῦ.] Pro δόλυ Tollius ad Longin. Sect. 25. legit τόνυ. Sed ego potius leviore mutatione literæ δ in θ, quæ ſæpe inter ſe permutatæ à librariis ſunt literæ, legerem θολῦ, ut ſit μετὰ θολῦ πολλῦ, *multa cum perturbatione.* quæ procul dubio vera eſt lectio. Et paullo poſt, ubi dicit Auctor, ταράττεται ὑπὸ τραύματος ζέοντος. Idem Tollius comma ponit poſt τραύματος, & ζέοντος mutat in ζέει. quæ criſis mihi, fateor, ſe quoque non probat. Scripſiſſe credo Lexicographum noſtrum, ταράττεται ὑπὸ τῦ αἵματος ζέοντος, i. e. *perturbatur à ſanguine fervente.*

Σφαραγγεῦντο, κατεπονοῦντο, ἐφλέγοντο, ἐψόφυν.] Lege ſimplici γ, Σφαραγεῦντο. eſt ex *Odyſſ.* 1. - - σφαραγεῦντο δέ οἱ πυρὶ ῥίζαι. ubi Schol. inter alia etiam exponit κατεπονῦντο, ἢ ἐταράσσοντο.

CAP.

Cap. XLVIII.

Hesychius à mendis quibusdam liberatus in vocibus a litera Τ *incipientibus.*

Ταλαύριον, ὑπομονητικὸν, τολμηρὸν, πολεμιστήν.] Recte monuit Guiet. Homerum habere ταλαύρινον. atque ita etiam legendum hic est. Sed cave credas, πολεμιστὴν esse explicationem vocis ταλαύρινον· est enim substantivum, cui jungitur apud Homerum epithetum ταλαύρινον. respexit enim Auctor noster ad locum Poëtæ *Iliad.* Ε. vers. 289.

Αἵματος ἆσαι Ἄρηα ταλαύρινον πολεμιστήν.

Solet enim Hesychius aliquando ex Poëtis veteribus explicare epitheta, iisque expositis addere substantiva illa, quibus junguntur, ut hic, Ταλαύρινον, ὑπομονητικὸν, τολμηρὸν, πολεμιστήν. ita supra, Ὁμοιΐου, τοῦ ὁμοῦ ἰέναι ποιοῦντος πτολέμοιο. ubi similiter Ὁμοιΐου est epitheton, quod exponit τοῦ ὁμοῦ ἰέναι ποιοῦντος. πτολέμοιο vero nomen cui jungitur apud Hom. Sic in κατὰ κόῤῥης, κατὰ τοῦ κροτάφου, ἢ κατὰ τῆς σιαγόνος, πλῆξαι.

Ταρπημένα, τερφθηνὰ, τερπνά.] Lege ταρπημέναι, τερφθῆναι, ταρπῆναι. Sic occurrit apud Apollon. III. v. 660. atque iisdem verbis explicat Scholiastes.

Ταρφὺς, στάχυς. Legit Salmas. ταχύς. Legendum potius, ut ego quidem censeo, τραχύς.

χύς. Supra etiam Auctor ταρφέα exposuit τραχέα.

Ταφών, ἐκπλαγεὶς, θαμϐληθείς.] Leg. θαμϐηθεὶς deleto λ.

Τερπικέραυνος, ὁ τερπόμενος ἢ τέρπων πᾶσι κεραυνοῖς.] Persuasum habeo, Hesychium scripsisse, ὁ τερπόμενος, ἢ τρέπων πᾶσι κεραυνοῖς. nam quid hoc est, *qui delectatur, aut qui delectat fulmine?* Jupiter non *oblectat* homines suo fulmine; sed *perterrefacit*. (*Fulmine terres* inquit Venus ad Jovem apud Virg. *Æneid* I. 234) fulmine suo *prosternit* & *subvertit* impios & adversarios. Hoc itaque voluit Auctor, priorem vocis partem esse vel à τέρπεσθαι, *oblectari*, vel per metathesin literarum à τρέπειν, *vertere*, *subvertere*, *prosternere*. Corfirmari potest hæc emendatio ex Schol. Homeri, qui *Iliad*. A. verf. 419. τερπικεραύνῳ, inquit, τερπομένῳ κεραυνοῖς, ἢ καταγωνιζομένῳ τοὺς ἐναντίους καὶ τρέποντι κεραυνοῖς.

Τετραθέλυμνον, τετράπτυχον, ἐκ τεσσάρων πτυχῶν τεθειμένον, ὅ ἐστιν ἐπιθήματα ἔχων τέσσαρα ἐπάλληλα, ἐκ τεσσάρων δερμάτων συνεστώς.] Lege ἔχον & συνεστός, sub. σάκος, ex *Odyss*. x. 122. Αὐτὸς δ' ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο τετραθέλυμνον.

Τὴν - - καὶ ἀντὶ τοῦ ταύτην, ἄλλως τὴν μάτην.] Lege postrema illa, τηνάλλως, μάτην. nam τηνάλλως sign. *frustra*.

Τὴν ἠϊόνα, τὸν αἰγιαλόν.] Ad hæc verba notavit

tavit G. τὶν' f. pro θὶν seu θῖνα. Verum nihil mutandum: nam τὴν est articulus quem præposuit Auctor voci ἠϊόνα, quam exponit τὸν αἰγιαλὸν, ut paullo ante τὴν εὐπερίστατον, τὴν εὔκυκλον, & mox τὴν κύλικα, τὴν φιάλην, τὸ ποτήριον.

Τηΰσίην ματαίαν· συδὲ τηΰσίαν ὁδὸν ἔλθῃς.] Est hemistichium ex Homero, sic scribendum:

- - σὺ δὲ τηΰσίην ὁδὸν ἔλθῃς.

extat *Odyss.* Γ. vers. 315.

Τινθάλεον, διάπυρον, διάφορον, διεφθαρμένον, διαφανές.] Vitiosa est prima vox Τινθάλεον, pro qua legi debet non Τενθαλέον, ut vult Vir Doctus; sed Τινθαλέον· est enim à verbo τινθαλέω, quod præcessit, & exponitur πυρὶ διαθέρμω. Si majusculis characteribus scribamus, parum differunt ΤΙΝΟΑΛΕΟΝ & ΤΙΝΘΑΛΕΟΝ. & hinc natus error.

Τί νυ βίομαι, τί δὴ μέλλω βιῶν ὃ ἐστι ζῆν.] Non est mutandum illud βίομαι, ut vult Vir Doctus, est enim Atticum pro βιῶμαι, ut πίομαι, φάγομαι.

Τμήδην inter alia exponit ἀποκεχρισμένως. lege ἀποκεχωρισμένως.

Τραγασταὶ, τοὺς τὰ ἱερεῖα κλέπτοντας.] Lege τραγισταί· ea enim vox *sacrilegos* notat. poscit etiam hoc ordo.

Τροφῆς, χάραξ, σκώληξ.] Ad hanc vocem hæc adnotavit Sopingius: Forte τροφεὺς, & designat vocem, quæ 1 *Paral.* XXII. habetur, εἰς τοὺς ἥλους τῶν θυρωμάτων καὶ τῶν πυλῶν

καὶ

καὶ τὰς τροφεῖς. Verum fallitur Vir Doctus. legendum in *Paralip.* στροφεῖς, i. e. *cardines forium* cardo enim Gr. στροφεὺς dicitur. Joseph. *Bell. Jud.* VII. 26. τίς -- πῦρ εἰς τὰς στροφέας ἐμβαλὼν τῆς πύλης; unde Ἑρμῆς στροφαῖος, qui ad cardines forium collocabatur. Hesych. Στροφαῖος Ἑρμῆς, ὁ πρὸς ταῖς θύραις ἱδρυμένος διὰ τὸν τῆς θύρας στροφέα. Vid. etiam Comici Schol. sub finem *Pluti.* Absorpta autem est litera σ hujus vocis à præcedente vocula τὰς, quæ etiam desinit in ς. Sed habent etiam στροφεῖς Editt. quas vidi.

CAP. XLIX.

Tres quatuorve voces in lit. Υ *apud Hesych. emendantur.*

Ὕαλον, λαμπρὸν, πρᾶον, ἠλίθιον, τίμιον.] Sed pro ἠλίθιον, τίμιον lege ἢ λίθον τίμιον. Aristoph. *Nub.* p. 170.

Ἤδη παρὰ τοῖσι φαρμακοπώλαις τὴν λίθον
Ταύτην ἑώρας, τὴν καλὴν τὴν διαφανῆ,
Ἀφ᾽ ἧς τὸ πῦρ ἅπτουσι; τὴν ὕαλον λέγεις;

vide ibi Schol.

Ὑπερίκνοντο, ἔνιοι ὑπὲρ δύναμιν, ἴκνουν ὑπερικνοῦντο διὰ τὴν χαρὰν, ὅ ἐστιν ἐξετείνοντο.] Locus est corruptus, quem hoc modo restituere conatus est Salmasius: Ὑπερρίκνοῦντο. ita sc. leg. ὑπὲρ δύναμιν. οἱ δὲ ῥικνοῦντο, οἱ δὲ ὑπερρικνοῦντο διὰ τὴν χαρὰν δ᾽ ἐστὶν ἐξετείνοντο. Sed fateor, hæc mihi æque

æque obſcura eſſe ac Heſychii illa depravata. Ego potius totum locum ſic legerem: Ὑπερικλαίνοντο, ἔνιοι, ὑπὲρ δύναμιν ἴκνυν, υπερικνȣ̃ντο διὰ τὴν χαρὰν, ὅ ἐστιν ἐξετείνοντο. Eſt enim ex *Odyſſ.* Φ. verſ. 3.

- - πόδες δ' ὑπερικταίνοντο.

ubi Euſtath. ἀντὶ τȣ̃ ἀνεπάλλοντο κατὰ Ἀρίσταρχον, ἢ ὑπερεξετείνοντο, ἄγαν ἰκνȣ̃ντο.

Ὑποριζόμενος, ὁμοίως.] Lege Ὑποκοριζόμενος. præceſſit enim Ὑποκορίζεσθαι, ὑποκοριστικοῖς λόγοις χρᾶσθαι, ἤτοι κολακεύειν,

Ὑπολίζοντες, μεγέθει ἐλάσαντες, ὀλιγώτεροι.] Certum eſt, legendum abſque τ, Ὑπολίζονες, quemadmodum conjecit Stephanus: nam reſpexit Heſych. ad Homeri locum, qui eſt *Iliad.* Σ. verſ. 518.

- - λαοὶ δ' ὑπολίζονες ἦσαν.

ubi Sch. Οἱ δὲ ὄχλοι ἐλάττονες καὶ μικρότεροι ἦσαν. quare pro ἐλάσαντες hic etiam ſcribendum ἐλάσσονες.

C a p. L.

Percurruntur obiter quatuor poſtremæ literæ apud Eundem Lexicographum.

Φιλομειδὴς, φιλόγελως. Φιλῶν τὰ μειδιάματα ἱλαρά] Lege & diſtingue: Φιλομμειδὴς, Φιλόγελως, Φιλῶν τὰ μειδιάματα, ἱλαρά. Quando Auctor primo per Φιλόγελως & Φιλῶν τὰ μειδιάματα exponit, & dein per ἱλαρὰ, docere voluit, & de

de mare & de femina dici hoc vocabulum. nam hæc tria pertinent ad explicationem vocis φιλομειδής. Non igitur debuit φιλῶν scribi litera majuscula, nec ἱλαρὰ mutari in ἱλαρὸς, quemadmodum factum à Salmasio, quasi esset expositio illorum φιλῶν τὰ μειδιάματα. Sed quando addidit Hesych. ἱλαρὰ, respexit ad locum Poëtæ, ubi est epithetum feminæ aut Deæ, ut *Iliad.* Γ. v. 424. φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη, ubi Schol. ἡ φιλόγελως καὶ ἱλαρά.

Φορτὸν, ἐγκώμενον, βαρύ.] Lege sine distinctione, ἐγκείμενον βαρύ. Eurip. *Rheso.* 101. Κἀπικείσομαι βαρύς.

Φρονήσει, συνέσει.] Hæc recte se habent. Non φρονήσει mutandum in φρανίζει cum *Salmas.* neque συνέσει in συνήσει cum *Steph.* nam sunt dativi vel ablativi a φρόνησις & σύνεσις. Forsan respexit Auctor ad locum Lucæ in *Euang.* 1. 17. ἐν φρονήσει δικαίων, ut illud φρονήσει exponat per συνέσει.

Χῆ, ἔθ☉, ἀπορία.] Conjecit Martin. scripsisse Hesych. Χατεῖ, ἀπορεῖ. vix credo. Sed procul dubio scripsit, Χῆτ☉, ἀπορία. Vocabulum enim χῆτ☉ notat inopiam. Eustath. ad *Iliad.* 1. 514. Χαλέουσιν, inter alia exponit χρήζουσι, additque ποιητικὴ λέξις. ὅθεν καὶ χάτις καὶ χῆτις, ἡ στέρησις, ἣν τινες καὶ χῆτος οὐδετέρως φασίν. habet Poëta hanc vocem *Odyss.* Π. vers. 35. Χήτει ἐνευναίων. ubi Schol. Χήτει, σπά-

σπάνει, ἀπορίᾳ. Plutarch. *de Adulat.* pag. 51. Ὥσπερ τῶν θηρίων, ὅσα πεφυκότα τὴν χρόαν τρέπεσθαι, συναφομοιοῦται τοῖς ὑποκειμένοις σχήμασι καὶ χωρίοις, ἀλλοτρίοις χρώμασι, χήτει οἰκείων, κοσμούμενος. *Sicut & animalia ea quæ colorem mutandi facultate prædita, subjectæ materiæ ac locis assimilantur, alienis coloribus atque figuris propriorum ob inopiam ornatus.*

Ψάκιον, ἀραιὸν, μακρόν.] Pro μακρὸν scribe μικρόν. Sch. Comici in *Pac.* p. 633. vocem ψακὰς, unde est ψάκιον, exponit τὸ μικρότατον.

Ψύττα, ἐπὶ τοῦ ταχέως ἀποστραμεῖν λέγεται.] Pro ἀποστραμεῖν leg. ἀποδραμεῖν. est apud Lucian.

Ὠιδήσας, περιάμενος.] Leg. Ὠδήσας, πριάμενος, ab Ὀδάω. supra Ὀδῆσαι, πρίασθαι, ἀποδόσθαι, ὠνήσασθαι. Ibidem: Ὄδησον., πώλησον. Occurrit apud Euripid. & alios.

Ὠνησάμην, ἐμεμψάμην.] Pro Ὠνησάμην legit Palmer. Ὠνοσάμην. Sed potest stare Ὠνησάμην. est enim ab ὀνέω vel ὄνημι, *vitupero.*

Ὥριμον, καίριμον, ἢ τὸν καιρὸν διήγειρεν, ἢ ἐτάραξεν.] Procul dubio transposita sunt hæc postrema διήγειρεν ἢ ἐτάραξεν., quæ non pertinent ad explicationem vocis Ὥριμον, sed sequentis Ὥρινεν. Supra in Lit. O. Ὄρινε sine augmento etiam exposuit Hesych. διήγειρε.

Ὦ τύμπανα, ὦ ἐπιτήδειοι τυμπανισθῆναι. τῶν αἰτίων.] Apud Comicum in *Pluto* p. 50. exclamat Blepsidemus: Ὦ τύμπανα καὶ κύφωνες, οὐκ ἀρή-

ἀῤῥήξειε; Sed apud Hefychium illa τῶν ὠτίων huc non pertinent: funt explicatio vocis Ὠτῶν, quæ hic deeft. Scribi igitur debebat poft τυμπανισθῆναι. † Ὠτῶν, τῶν ὠτίων.

Ὤψαιον, ὄπτησαν, εἶχον, περιεβλέποντο, ἰδεῖν ἐβούλοντο.] Legendum arbitror, Ὤψειον, ὀπτασίαν εἶχον &c. ut fit imperfectum verbi Ὀψείω. Vide fupra Ὀψείοντες.

Ὠψηκότα, βράδιον ἥκοντα.] Pro Ὠψηκότα Salmaf. legit ὀψικότα. Ego nihil mutem: eft enim præteritum ab ὀψέω, ὤψηκα, *fero venio.*

FINIS.

INDEX LOCORUM

Quæ in his

OBSERVATIONIBUS

explicantur, illuſtrantur, emendantur,

EX NOVO FOEDERE:

E*Piſtol. ad Rom.* v. 2.	pag. 149.
I. *ad Corinth.* I. 30.	1 & ſeqq.
v. 12.	68 & ſeqq.
II. *ad Corinth.* XII. 7.	104.
ad Philipp. II. 1.	137 & ſeqq.
ad Coloſſ. II. 5.	80 & ſeqq.
II. 10.	122 & ſeqq.
II. *ad Timoth.* I. 12.	53 & ſeqq.
II. 15.	23 & ſeqq.
ad Hebr. I. 1.	109 & ſeqq.
X. 32.	92 & ſeqq.

EX AUCTORIBUS PROFANIS:

Æ*Lianus Hiſt. Anim. illuſtr.* pag. 140. 141. 142. *emend.* 143. *ill.* 144. *emend.* 145. *ill.* 147, *emend.* 148. *ill. ibid.*

Ariſtophanes illuſtr. pag. 43. 44. 45. *expl.* 46. 47. 60. 62. 63. 64. 65. 66. 71. 72. *bis.* 73. *expl.* 74. 75. 83. *emend.* 84. *emend.* 85. *ill.* 86. 87. 88.

Artemidorus emend. 65. *emend.* 95. *ill.* 96. 97. 98.

98. 99. *bis* 100. 101. 102. *emend.* 103. *ill.* 104. 105. 106. 107. 108.

Cebes Theb. illustr. 116. 118. 119. 120. 121.

Dion Cassius emend. pag. 183.

Euripides emend. p. 101.

Herodotus expl. & illustr. pag. 6. *ter* 7. *bis* 8. 9. 39. *bis* 40. 41. 42. *bis* 56. 57. 58. 59.

Hesiodus illustr. 111. 113. *emend.* 114. *ill.* 115. 116.

Hesychius illustr. pag. 101. *bis emend.* 133. *emend.* 152. *bis emend.* 153. *defens. ibid.* & p. 154. *illustr.* 155. *bis emend.* 156. *emend. defens. & ill.* 157. *emend.* 159. *ter emend.* 160. *bis emend.* 161. *defens.* ibid. *bis emend.* 162. *septies emendat.* 163. *ter emendat. semel defens.* 164. *emend. & defens.* 156. *quater emendat.* 166. *bis emend. semel def.* 167. *ter emendat. semel def.* 168. *def.* 169. *ter emend.* 170. *emend.* 171. *defens.* 172. *emendat.* ib. *emend. & defens.* 173. *quater emendat.* 174. *bis* 175. *bis* 176. *quinquies* 177. *bis* 178. *bis* 179. *aliquoties* 180. *semel def.* ibid. *def. & emend.* 181. *ter. emend.* 182. *bis emend.* 184. *ter emend.* 185. *bis* 186. *ter* 187. *bis* 188. *ter* 189. *ter* 190. *bis* 191. *ter* 193. *bis* 194. & 195.

Homerus illustr. a p. 124. *usque ad* pag. 137.

Longus Pastoral. emendat. p. 41.

Lucianus emend. pag. 18. *bis ill.* pag. 19. *expl. & ill.* 20. 21. 22. 48. 49. 50. *bis* 51. *bis* 52. 65. 66. 67. 77. 78. 79.

Scholiastes Aristoph. emendat. p. 11.

Septuaginta Interpp. ill. p. 25. & seqq.

Theocritus illustr. p. 88. *emend.* 89. *ill.* 90. 91.

Thucydides illustr. p. 10. 11.

Xenophon ill. pag. 13. 14. *bis emend.* 15. *illustr. & expl.* 16. 17.

INDEX

VERBORUM & PHRASIUM
Quæ in hoc Opuſculo explicantur, aut illuſtrantur.

A.

Ἀγαλματοφόρος p.152
Ἀγκοπτὴς 153.
Ἀγκύλη ibidem.
Ἄγρει μὰν 153.
Ἀγώνισμα oppoſite ad τὸ κτῆμα, 11.
Αἶγες pro *κύμασι*, 97.
Αἰψηρὸς 153.
Ἀκαταθύμιον 101.
Ἀκρωνία 154.
Ἀλλὰ pro *quare*, 91.
Ἀλλ' οὐδ' ὥς 72.
Ἀμφορῆς νενασμένοι de quibus metaphorice dicatur, 76.
Ἀμπάλλειν 154.
Ἀμύσσειν ibid.
Ἀναδέχεσθαι pro ἀναδέχεσθαι εἰς ἑαυτὸν τὴν αἰτίαν, 66.
Ἀναθεῖν 155.
Ἀνακρούεσθαι de quibus proprie dicatur, 22.
Ἀναλύζειν 155.
Ἀναμετρεῖν 64.
Ἀναῤῥιπίζειν quid, 48.
Ἀνασπᾶν τὰς νέας quid, 58.
Ἀναλίθεσθαι 155.
Ἀνεπίῤῥεκτοι χυτρόποδες quales ollæ, 114.
Ἀνθέρικοι quid, 40.
Ἄντρον pro *mari*, 156.
Ἀνύειν, *obtinere*, 45.
Ἀπέρατον & Ἀπέραντον utrumque dicitur, 61.
Ἀπέρωτος 156.
Ἀποέρσαι ibid.
Ἀποικοδομεῖν quid, 85.
Ἀπολιταργῆσαι 156.
Ἀποῤῥαίειν 157.
Ἀπράγμων quid Atticis, 79.
Ἀραιρημένος quid, 57.
Ἀρετὴ Poëtis pro *gloria* & *potentia*, 111.
Ἀριθμὸς qui proverbialiter dicantur, 76.
Ἄρνα προβάλλειν 181.
Ἀρχαῖον ἀποδεῖξαί τι 20.
Ἀρχὴ τῆς στροφῆς quid, 9.
Ἀρχὴν οὐ, *prorſus non*, 59.

Ἀσό-

Ἀσόξενοι 157.
Ἀσώδης ibid.
Ἄτακτοι & ἀτακτοῦντες de quibus proprie. 182.
Ἀτέοντα 158.
Ἀτεράμων ibid.
Ἀτρεμίζειν 7.
Ἀττέλεβοι quid, 39.
Ἀχαΐνέαι 158.
Ἀχαριστίας δίκη apud Perſas, 13.
Ἀχέτας & Ἠχέτας 116.
Ἄωτον οἰὸς quid, 90.

B.

Βαλίας 159.
Βεῦδος ibid.
Βουκολεῖσθαι ib.
Βουλεύοντες οἱ γέροντες 56.
Βοῦνις 159.
Βραβεῖα 160.
Βραβεὺς ibid.

Γ.

Γέναρχος pro *patre*, 160.
Γέρατα βασιλέων quid, 10.

Δ.

Δάκτυλος 160.
Διὰ in formulis obteſtandi, 138.
Διαβάλλειν &
Διάβολος quid, 42.
Διαιρεῖν 25.
Διαλλάττειν 19.
Διψᾷν 96.
Δορυφορήματα κωμικὰ 67.

E.

Ἐγκάμπτειν quid, 84.
Ἐγκάπτειν ibid.
Εἶναι ἐν Χριστῷ δικαιοσύνην quid, 2.
Ἐμβάφια 8.
Ἐμπὶς quid, 65.
Ἐν in *jurandi & obteſtandi* formulis, 138.
Ἐν τοῖς μάλιστα 18.
Ἐνδιδόναι de chorodidaſcalo quid, 78.
Ἐνεχυράζεσθαι 62.
Ἐνήλατον quid, 98.
Ἐνναίειν 88.
Ἐπαγάλλεσθαί τινι πράγματι 104.
Ἐπιδαψιλεύεσθαί τινι πράγματι 49.
Ἐπὶ δὲ, *præterea*, 15.
Ἐπίκουρος 161.
Ἐπίρροθος ibid.
Ἐπιστρέφεσθαι 105.
Ἐπίτηδες & Ἐπιτηδὲς differunt, 161.
Ἐργάζεσθαι, &
Ἐργάτης, &

Ἔργον de quo κατ' ἐξοχὴν, 32.
Ἐριβώλαξ 162.
Ἐρίηρες ibid.
Ἕρκος ib.
Ἐῤῥῶσθαι φράσαι 163.

Z.

Ζάκλι 163.
Ζυγωθρίζειν ibid.
Ζωτικὸς ib.

H.

Ἥπη 163.
Ἢ ὄιη 114.
Ἦρα φέρειν 163.
Ἦριον 89.

Θ.

Θαλία 164.
Θρῆνυς 165.

I.

Ἱερὸς pro *magno*, 99.
Ἰπνὸς quid, 40.
Ἴσκειν 165.
Ἰωνικὸς proverbialiter de quo dicatur, 84.

K.

Καθαρθῆναι pro *castigari*, 165.
Καιροσέα 166.
Κακὴ ibid.
Κάλλος pro *ungvento*, 133.
Καταθύεσθαι quid, 91.
Καταλαμβάνει vel Κατέλαβέ τινα ἀποθανεῖν &c. quid sign. 8.
Κατανύσασθαι 167.
Καταῤῥέζειν ibid.
Κατάρτιος quid, 105.
Καταφθατεμένη 167.
Καταχὲς 88.
Κατημαξευμένον 95.
Κερδοσύνη, *astutia*, 108.
Κερδὼ, *vulpes*, ibid.
Κεχαραγμένος, *iratus*, 167.
Κῆμος quid, 168.
Κιγκλίζειν ibid.
Κιχλισμὸς ibid.
Κλεὶς cujus rei symbolum. 108.
Κλέπτειν pro *decipere*, 102.
Κλωμακόεσσαι 169.
Κουρὶξ 170.
Κυφὴ quare dicatur fortuna, 118.

Λ.

Λακεῖν de Apolline oracula edente, 44.
Λάτρις 170.
Λίθοι metaph. qui, 75.
Λινόπτης 170.
Λὶψ ibid.

Λόγῳ

Λόγῳ opposite ad τὸ ἀληθὲς quid, 51.
Λοξίας cur dicatur Apollo, 43.
Λόφιον 170.
Λυδῶν κόραι quare dictæ Virgines Ephesiæ, 146.

M.

Μαιμάω 171.
Μακέλλη ibid.
Μάκελλον unde 172.
Μάραινα ibid.
Μᾶσσον ibid.
Ματεῖν 173.
Μαυλὶς, *gladius*, ibid.
Μέλλειν pro φαίνεσθαι ibid.

N.

Ναὶ νεύρη 174.
Νάσσα ibid.
Νεβρὶς ibid.
Νεύρη ibid.
Νωχελὴς 175.

O.

Ὀδῆσαι, *emere*, 194.
Οἴκημα pro *lupanari*, 8.
Οἰκονόμος 175.
Οἶος solus, pro *magno* & *præcipuo*, 114.
Ὁμόθεν *e propinquo*, 14.
Ὅμοια τὰ μάλιστα quid, 57
Ὁμοῖος 175.
Ὁμοῦ Attic. *prope*, 14.
Ὀνήμενος 176.
Ὀρθοτομεῖν de quibus proprie dicatur, 28.
Ὀρυγμαδὸς & Ὀρυμαγδὸς utrumque dicitur 176.
Ὀψείειν 177.

Π.

Παιὼν unde dictus Apollo, 43.
Παμπησία 178.
Παρὰ τινος ἥκειν quid, 50.
Παραβάλλειν 178.
Παράγειν quid in re militari, 16.
Παραθεωρεῖν 178.
Παρακαλεῖν & Παράκλησις ἐν Χελσῷ quid, 137.
Πατέεσθαι, *vesci*, 40.
Παύειν verbum celeustis proprium, 22.
Πεπληρωμένοι quid & unde metaph. 124.
Πεπλασμένα ἱερὰ quid, 71.
Περιδίδοσθαι quid, 73.
Περιρρηδὴς 179.
Πηγυλὶς 180.
Πῆχυς in arcu quid, 137.
Πιστεύειν in depositis idem quod παρατίθεσθαι 53.

Πλαδόωσα 180.
Πλαταμὼν ibid.
Πολιὴ cur dicatur ἅλς, 128.
Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως unde metaph. 109.
Πορφαίνειν vel Πορσύνειν λέχ☉ quid, 133.
Πρεσβείη 180.
Προβάλλειν ἄρνα ibid.
Πρόβατα metaph. qui 76.
Πρὸς τὰς θύρας quid sign. 120.
Προσάγειν & Προσαγωγεὺς de quo καὶ' ἐξοχὴν dicatur, 149.
Προφορεῖσθαι τὸ ἐδὸν quid, 86.
Προχύτ' 181.
Πυθὼ quid, 6.
Πωλεῖσθαι 181.

Ρ.

Ῥαγὰς 182.
Ῥιγεῖν & Ῥιγοῦν quid differant 48.
Ῥίον 90.
Ῥόθιον quid, 182.
Ῥυτὸν 184.
Ῥωγὰς ibid.

Σ.

Σίντιες quinam 185.
Σιφλὸς quid, ibid.
Σκαλαθύρματα ibid.
Σκινδάλαμ☉ &
Σκινδαλμὸς quid, 186.
Σκόλοψ cujus rei symbolum, 104.
Σκύτινον καθετῆρα 187.
Σταθμοὶ & σφραγίσαι junguntur, 66.
Στρατηγὸς τῆς πόλεως pro magistratu, 107.
Συμβαίνειν quid, 51.
Συντίθεσθαι quid apud Hom. 125.
Σφαδάζειν 187.
Σφαραγεῖσθαι ibid.
Σωκράτης quare Μήλι☉ dictus, 74.

Τ.

Ταλαύρινον 188.
Τὰ πολλὰ χλιδάζειν, ἐπισκώπτειν &c. 19.
Ταρφὺς 188.
Τερπικέραυν☉ unde Ζεὺς dictus, 189.
Τετραθέλυμνον 189.
Τέχνης definitio, 77.
Τίμιοι; pro τίμιοι διαφέρει, 69.
Τί μοι καὶ κρίνειν; 68.
Τινθαλέον quid & unde, 190.

Τρα-

Τραγισταὶ ibid.

Υ.

Ὕαλος 191.
Ὑβρισμένον quid, 17.
Ὑπὲρ in obtestandi formulis, 139.
Ὑπερικταίνεσθαι 192.
Ὑπολίζονες ibid.
Ὑπομονητικὸν quid, 99.
Ὕστερος pro δεύτερος 17.

Φ.

Φιλομμειδὴς 192.
Φροντισταὶ &
Φροντιστήριον de Philosophis & eorum Schola, 63.

Χ.

Χάρις de *doctrina Evangelii*, 151.
Χῆτος, *inopia*, 193.
Χθόνιος pro ὑποχθόνιος 57.
Χρείαν ἀπαρτῆσαι quid, 106.
Χρήσασθαι, *fœnerari*, 62.
Χωρεῖν 148.

Ψ.

Ψάκιον 194.
Ψύττα ibid.

Ω.

Ὡς ἄμεινον ἦν qualis formula, 22.

FINIS.

HORATII VITRINGA C. F.
ANIMADVERSIONUM
AD
JOHANNIS VORSTII
DE
HEBRAISMIS N. TEST.
COMMENTARIUM
SPECIMEN

In quo

Disquiritur, an nonnulla loquendi genera in Novo Foedere Hebraismorum numero merito abscribantur.

LECTORI BENEVOLO

S. P. D.

LAMBERTUS BOS.

DAri in Novo Fœdere Hebraiſmos, ſive loquendi formas ad genium & proprietatem Linguæ Hebraicæ effictas, res eſt certiſſima, & dudum a Doctis evicta. Multæ profecto occurrunt in eo dictiones & phraſiologiæ, quarum quidem verba ipſa Græca ſunt, ſed quæ alio modo conſtruuntur, alioque ſenſu ſumuntur, quam apud eos qui pure Græce ſcripſerunt. Rem igitur magnopere laudandam & apprime utilem ad recte intelligendum Sacros Novi Fœderis Libros fecerunt illi, qui Hebraizantes loquendi modos iſtic occurrentes demonſtrarunt atque congeſſerunt. Quos inter familiam ducit Vir Erudi-

tiſſi-

tissimus, Johannes Vorstius. Sed quod negari etiam nequit, nimius sæpe in hoc argumento fuit, dum multa dicendi genera Hebraismorum classi accensuit, quæ vere & pure Græca sunt. Scilicet, si legere se non meminisset exemplum, aut in Lexico aliquo non reperiret quid simile, ilico ad Hebraismum confugere cœpit. Id quod videns Eximius Doctissimusque Juvenis, HORATIUS VITRINGA, Optimi Parentis similis Filius, ὁ νῦν ἐν ἁγίοις, diligenter percurrere instituit totum Vorstii opus de Hebraismis, multaque animadvertit, quæ in eo ad Hebraizantes loquutiones immerito retulisse videbatur Vir Doctus, & ingenti aliquando testimoniorum copia ex variis Auctoribus probavit, Græcas esse phrases, quas pro talibus ille non agnoscebat. Optandum fuisset, Benevole Lector, ut superstes Doctissimus Juvenis ipse hoc suum egregium monumentum literarium in lucem edidisset. Sed hoc

non

non fuit in fatis. *Quem Deus diligit, adolescens moritur.* In florente ætate nobis ereptus est Eximius hic Juvenis, annos natus duodeviginti, gravi Parentum, Amicorum omniumque Musas colentium dolori. Nostri tamen officii putavimus, non committere, ut Ejus nomen, cujus egregiæ adeo dotes ac virtutes fuerunt, quique præclare admodum, si ætas longior suppetisset, de re literaria meriturus fuisset, posteritati non commendetur. Visum itaque fuit nobis, excerpere quædam ex illis ad Vorstium Animadversionibus, eaque publici facere juris, ut pateat, qualis quantusque fuerit in viridi illa ætate ὁ Μακαρίτης noster, quam felicis ingenii, quantæ industriæ, diligentiæ, &c, quod maxime mirandum est, quam multæ lectionis. Jam enim omnes fere melioris notæ Auctores Græcos magno cum judicio legerat, evolverat, inque suum converterat usum: ad nonnullos suas fecerat observationes, tex-

tus emendaverat, versiones Latinas correxerat. Maxime vero desudaverat in Luciano atque Æliano, ad quos Auctores multa etiam bene admodum & docte omnino observavit, digna quæ Orbi Erudito impertiantur. Præterea ex Aristophanis, Luciani & Sophoclis Scholiis concinnaverat quasi Lexicon verborum ab Antiquis illis Interpretibus explicatorum, opus perutile illis qui Græcas amant Musas. Laudandus igitur summopere est, & in numero felicium reponendus, cui quantulumcunque temporis contigit, bene adeo collocatum est. Accipe autem in præsenti B. L. paucula hæc Excerpta è Scriptis Præstantissimi hujus Juvenis. Ex aliis quæ reliquit doctrinæ monumentis nonnulla etiam Tecum data occasione communicabimus. Vale. Franequeræ A. D. XV. Kal. Sextileis CIↃ IↃCCVI.

HORATII VITRINGA C. F.

ANIMADVERSIONUM AD JOANNIS VORSTII DE HEBRAISMIS N. TEST. COMMENTARIUM SPECIMEN.

Cap. I.

Ξηρὰ pro terra, non ſolum apud Sacros Scriptores, ſed etiam apud τὺς ἔξω, *ſubint.* γῆ· *frequentius vero apud hoſce neutrum* ξηρὸν, *ſubint.* πέδον. Ξύλον *pro arbore dixere Græci Auctores antiqui. Apud eoſdem etiam reperitur locutio* ἐν ἐκείναις ἡμέραις pro ἐν ἐκείνῳ χρόνῳ Καθ' ἡλικίαν τινὸς *recte Græce dicitur pro ætate vel temporibus alicujus.* Ποιεῖν καρπὸν *phraſis etiam Græca.*

CLaſſem Hebraiſmorum primam Vorſtio faciunt nomina, quæ *origine quidem genuina Græca ſunt; ſed vim ac ſignificationem quandam receperunt, quæ in vulgari Græca Lingua non obſervatur.*

Illam vero auſpicatur ejuſmodi dictionibus, quibus *alludebant Sacri Scriptores ad originem alicujus vocis Hebrææ, quam vocabulo Græco reddere volebant.* Exemplo eſt vox ξηρὰ apud Matth: XXIII. 15. περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν. Concedo Viro Docto, Sacros Scriptores rationem habuiſſe vocis Hebrææ, ubi utebantur Græcâ ξηρὰ pro *terra*, & fateor, rarius ita occurrere apud proſæ Scriptores. Sed tamen cum Vorſtio negare nolim, eos unquam ſic eſſe loquutos. Eſt enim apud Æſopum in Fabula de cerva, quæ altero capta oculo, τὸν μὲν ὑγιᾶ τῶν ὀφθαλμῶν πρὸς τὴν ξηρὰν διὰ τοὺς κυνηγέτοῦντας ἔχουσα, τὸν δὲ λοιπὸν πρὸς θάλατταν, *oculum incolumem terram verſus intendebat propter venatores, alterum vero mare verſus.* Moſchopulus ad Heſiod. Ἔργ. Ὁδεύειν ἐπὶ ξηρᾶς· πλεῖν καὶ σέλλεσθαι ἐπὶ θαλάσσης· πορεύεσθαι ἐπ' ἀμφοτέρων, ἀφ' ὧν ὀνόματα, ὁδὸς ἐπὶ ξηρᾶς, πλοῦς καὶ στόλος ἐπὶ θαλάττης. Quando autem ξηρὰν ſic uſurparunt, ſubintell. γῆν. quæ vox additur in illo verſu apud Athenæum lib. XIII. p. 598.

Δαρδανίην δὲ θανοῦσαν ὑπὸ ξηρὴν θέτο γαῖαν.

Mortuam vero ſepelivit in terra Dardania. Sed frequentius non tantum Poëtæ, verum etiam Proſæ Scriptores in neutro τὸ ξηρὸν dixere. Ariſtot. *de Mundo* cap. 3. Καὶ τὸ μὲν αἰω θεῶν ἀπέδειξε οἰκητήριον, τὸ κάτω δὲ ἐφημέρων ζώων. αὐτοῦ γε μὴν τούτου τὸ μὲν ὑγρόν ἐστιν, ὃ καλεῖν

ποτα-

ποταμοὺς, καὶ νάματα καὶ θάλασσας αἰθίσμεθα. τὸ δὲ ξηρὸν, ὃ γῆν τε, καὶ ἠπείρους καὶ νήσους ὀνομάζομεν. Idem *Hist. Anim.* l. IX. cap. 37. εἰς δὲ τὸ ξηρὸν ἐξέρχεται μόνον &c. & *de Mirabil* p. 878. Ἐν Ἰνδοῖς ἐν τῷ κέρατι καλουμένῳ ἰχθύδιά φασι γίνεσθαι, ἃ ἐν τῷ ξηρῷ πλανᾶται, καὶ πάλιν ἀποτρέχει εἰς τὸν ποταμόν. quod ipsum Theophrastus sine dubio γῆν dixit, in his apud Athen. lib VIII. c. 2. Ἐν Ἰνδοῖς δέ φησι Θεόφραστος τινὰς ἰχθῦς ἐκ τῶν ποταμῶν εἰς τὴν γῆν ἐξιόντας, καὶ πηδῶντας πάλιν ἐς τὸ ὕδωρ ἀπιέναι. Ælian. *Hist. Anim.* l. V. c. 27. Θεόφραστος δὲ δαιμονιώτατος λέγει ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ γῇ τοὺς ἰχθύας ἀνιόντας ἐκ τοῦ ποταμοῦ, εἶτα μέντοι ἐν τῷ ξηρῷ νομὰς ποιεῖσθαι πολλάκις. Vide etiam locum Clearchi apud Athen. l. VIII. c. 2. Et ut in ξηρᾷ subauditur γῆ, ita in ξηρὸν, πέδον, quæ vox additur in illo versu apud Athen. l. III. c. 23.

Κυρταὶ δ' ὁμοῦ καρῖδες ἐν ξηρῷ πέδῳ.

Et gibbæ simul squillæ in sicco solo.

Inferius notat, vocem ξύλον pro *arbore* ad imitationem Hebræorum usurpari in N. T. Sed videamus nos, quid suggerant Græci. Callim. *Hymno in Cerer.* vers. 40.

Ἥσθετο Δαμάτηρ, ὅτι οἱ ξύλον ἱερὸν ἀλγεῖ:

Sensit Ceres sacram sibi arborem dolere.

Huc pertinet etiam Oraculum illud Neleo datum, ἐγεῖραι ξόανον τῇ Ἀρτέμιδι ἀπὸ παγκάρπου ξύλων. cujus historiam vide apud Schol. Cal-

lim. *H. in Jov.* v. 77. Athenæus l. v. c. 25. Alexandrinorum photingas tradit confici ex eo quod vocant lotum: ξύλον δ' ἐστὶ τοῦτο γινόμενον ἐν Λιβύῃ: *est vero arbor quæ nascitur in Libya.* Operæ pretium eſt eundem audire lib XIV. c. 18. ex Polybio Megalopolitano: ἔστι δὲ τὸ δένδρον ὁ λωτὸς οὐ μέγα. Apud Lucian. *Deor. Dial.* p. 210. queritur Apollo de Daphne, ὥστε εἵλετο ξύλον γενέσθαι μᾶλλον ἢ ἐμοὶ συνεῖναι, *ut maluerit arbor eſſe quam me amare.* Quin καρπὸς abſcribitur ξύλῳ ab Anton. Liberali *Metam.* c. 35. p. 468. de Smyrna mutata in arborem: τοῦτο λέγεται κατ' ἔτος ἕκαστον δακρύειν τὸν ἀπὸ τοῦ ξύλου καρπόν. Atque illud forte imitatus eſt Horatius *Carm.* lib. II. *Od.* 13.- *agro qui ſtatuit meo Te triſte lignum.* & l. I. *Epiſt.* 6.- *Virtutem verba putas ut Lucum ligna.* id eſt, putas verba conſtituere virtutem, ut lucum conſtituunt arbores.

Capite III. inter alia agit etiam de phraſi, ἐν ἐκείναις ἡμέραις. *Fit, quidem* (ſunt verba Vorſtii:) *ut apud Græcis* ἡμέρα *tempus notet, ſed hoc tamen non promiſcue fit & ubivis. In narrationibus minime id locum habet. Vulgares Græci ſic ſolent ſcribere,* Κατὰ δὲ τοῦτον καιρὸν &c. *non vero* ἐν ἐκείναις ἡμέραις. *Lege ſis Thucyd. Diodor. &c. & verum deprehendes quod nos nunc dicimus.* Provocat V. D. ad Diodorum, ut invictum ejus quod dicit teſtimonium. Neque ego alium deſidero teſtem, non alium arbitrum,

trum, qui litem hanc decidat. Sic ille lib. xx. p. 835. Ἐν δὲ ταῖς αὐταῖς ἡμέραις Κάσανδρ@ μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν Δημητρίυ, τὰς μὲν κατὰ τὴν Θετλαλίαν πόλεις ἀνεκτήσατο. & p. 836. Ἐν δὲ ταῖς αὐταῖς ἡμέραις καὶ Πτολεμαῖ@ &c. Sic etiam Dionyf. Halic. l. IV. *Ant. Rom.* p. 271. de Tarquinio Superbo, ubi narraverat, privatum adhuc fratrem veneno fuftuliffe, addit, ὅτ@ ὁ τὴν γαμετὴν - - - ἐν ταῖς αὐταῖς ἡμέραις, καὶ διὰ τῶν αὐτῶν φαρμάκων ἀποκλείς.

Quod autem poftea animadvertit contra Salmafium, dici quoque κατὰ ἡλικίαν τινὸς, recte admodum obfervat. Addam exempla quædam, quæ hoc dicendi genus adftruere poffint. Diod. Sic. l. III. p. 201. Πρὸς δὲ τύτοις Θυμοίτην τον Θυμοίτυ, τῦ Λαομέδοντ@ κατὰ τὴν ἡλικίαν γεγονότα τῦ Ὀρφέως. Dion. Halic. l. I. p. 2. μέχρι τῆς καθ' ἡμᾶς ἡλικίας, *ufque ad noftra tempora.* Idem p. 28. ὅτι κατὰ τὴν Ἡρακλέυς ἡλικίαν ἢ μικρῦ πρόσθεν ὅτως ὠνομάσθη. *Quod Herculis temporibus, vel paullo ante ita nominata fit.* & lib. II. p. 82. καὶ κατὰ τὴν ἐμὴν ἡλικίαν. p. 93. ἕως τῆς καθ' ἡμᾶς ἡλικίας. & p. 120. l. m. p. 202. Lucian. *Demofth. Encom.* p. 688. Athen. l. II. p. 464.

Cap. V. agit præter alia de phrafi, ποιεῖν καρπὸν, quam Hebræam putat. Sed videor mihi oftendere poffe, phrafin fatis effe Græcam. Verbum ποιεῖν Græcis frequentiffimum eft pro *gignere, producere, parere.* Athen. l.

IX. c. II. p. 394. τίκτει δ' ὠὰ δύο, ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἄῤῥεν ποιεῖ, τὸ δὲ δεύτερον, θῆλυ. quem locum defcribit Ælian. *Var. Hift.* I. 15. Sed requires forfan exemplum, quo de arboribus dicitur ποιεῖν καρπόν. En tibi Ariftotelis locum *de Plant.* l. I. c. 4. p. 773. Πάλιν τῶν φυτῶν τινὰ μὲν ποιοῦσι καρπὸν, τινὰ δὲ οὔ, ὡς ἰτέαι, καὶ τινὰ εἴδη δρυῶν, καὶ τινὰ μὲν ποιοῦσιν ἔλαιον, τινὰ δὲ οὐχὶ, καὶ τινὰ μὲν ποιοῦσι φύλλα, τινὰ δ' οὔ. *Rurfum plantarum aliæ fructum ferunt. aliæ non ferunt, ut falices & quercuum nonnullæ fpecies. & aliæ oleum emittunt, aliæ non; aliæ folia edunt, aliæ non.* & cap. 6. pag. 774. Τινὰ γὰρ κρεῖττον σπέρμα ποιοῦσι, τινὰ χεῖρον. *aliæ melius femen ferunt, aliæ pejus.* Idem lib. II. cap. 4. pag. 780. Καὶ πάλιν ὃ δένδρον ποιεῖ τι ἐγγὺς τροφίμου, ἐκεῖνο γεννᾶται ἐν τόποις ὑψηλοῖς, καὶ ψυχροῖς. *Et rurfus quæ arbor fert aliquid quod prope accedit ad alimentum, illa nafcitur in locis altis & frigidis.* & cap. 10. p. 784. δένδρα δὲ, ὅσα γεννῶνται ἐν ὕδατι ὀξώδει, ποιοῦσι καρπὸν γλυκύν. *arbores quæ nafcuntur in aqua acida, ferunt fructum dulcem.*

CAP.

Cap. II.

Vita hominis etiam apud Græcos & Romanos Auctores comparatur cum via vel itinere; unde τὸ, vivere exprimitur per βαίνειν, βαδίζειν, στείχειν, περιπατεῖν &c. incedere, ire, ambulare. Hinc etiam facultates quibus vita sustentatur, ἐφόδια, viatica appellantur. Verba κοιμᾶσθαι, καταδαρθεῖν, εὕδειν, καθεύδειν &c. de mortuis Gr. dicuntur. Οὐ *in sensu prohibendi recte etiam Gr. dicitur.* Πρὸς *pro propter usurpari in N. T. novum non est.* Κατὰ *similiter propter notat. Aristophanis Interpres bis terve castigatus.*

CAp. VI. observat, verba περιπατεῖν & πορεύεσθαι in N. T. pro *vivere* usurpari, per Hebraismum. Credibile quidem est, respexisse in hisce Scriptores Sacros ad Hebræa; verumtamen adnotabo, apud Græcos, ut & Romanos vitam hominis comparari cum *via* vel *itinere*, unde & *vivere* exprimitur illis verbis, quæ significant *incedere*, *ire*, *ambulare*, *proficisci*, sc. βαίνειν, βαδίζειν, στείχειν, ὁδεύειν, περιπατεῖν &c. Anacreon *Ode* in *se ips.*

Ἐπειδὴ βροτὸς ἐτέχθην
Βιότου τρίβον ὁδεύειν,
Χρόνον ἔγνων, ὃν παρῆλθον,
Ὃν δ' ἔχω δραμεῖν, οὐκ οἶδα.

Quoniam homo natus sum,
Et vitæ spatium emetiendum est,
Scio tempus, quod absolvi:
Quod vero restat mihi, non scio.

 Anth.

Anth. Poët. l. 11. c. 47. Epigr. 39. εἰς ὁδὸν ἵππος οἶνος· ἐπεὶ πεζοῖς ἀτραπὸς εἰς Ἀΐδην. *Vinum in via est equi loco, quoniam pedes tendunt in Orcum.* & lib. v. Epigr. 26. in Democrit.

Αἰεὶ δὲ σφαλερὰς ἐγέλας βρότοιο κελεύθους.

Semper vero lubricas ridebas vitæ vias.

Apud Stob. *Serm.* 124. p. 618. Ὅτι ὁδοῦ ἀνθρωπίνης χρὴ νομίζειν ἀρχὴν μὲν, γένεσιν, τέλος δὲ θάνατον. *Quod viæ hominis oporteat habere carceres ortum, & terminum mortem.* Idem in principio *Serm.* 9.

Βάδιζε τὴν εὐθεῖαν, ἣν δίκαιος ἧς.

Recta via insistas, si justus es.

& p. 102.

Μνῆμα τόδ' Ἱππάρχου, στεῖχε δίκαια φρονῶν.

Monumentum hoc est Hipparchi, incede justitiam cogitans.

Petron. *Si quis vitiorum omnium inimicus rectum iter vitæ cœpit insistere.* Et alibi, *inflati ambulamus.* Atque inde est, quod bona & facultates dicantur ἐφόδια, *viatica.* Aristoph. *Pluto* p. 99. Ed. Genev. -- τἀφόδια κατεσθίειν, *bona exedere.* Sch. τὰ ἀναλώματα, τὴν οὐσίαν, ἔφοδος θηλυκῶς ἡ ἐπίλευσίς τινος, ἐφόδιον δὲ οὐδετέρως, καὶ ἐφόδια πληθυντικῶς, τὰ ἐν τῇ ὁδῷ κυρίως γινόμενα ἀναλώματα, ἐνταῦθα δ' ἁπλῶς λέγει τὰ ἀναλώματα.

Transeo jam ad aliam dictionem, qua κοιμᾶσθαι in N. T. dicuntur illi qui mortui sunt. Bene

ne habet, quod fuccurrat hic ipfe Vorftius, qui adfert ex Orpheo, ubi mors dicitur *frater fomni:* & alibi, *adferre foporem æternum.* & Virg. foporem *lethi confanguinem* dixiffe obfervat. Pfochen. adfcripferat ex Homero, Ὡς ὁ μὲν αὖθι πεσὼν κοιμήσατο χάλκεον ὕπνον. Si quis plura hujusmodi exempla defiderat, adnotabo in ejus gratiam quæ mihi in legendis Scriptoribus occurrerunt. Ita quod ὕπνος dictus fit ἀδελφὸς θανάτου, egregium eft Apophthegma Gorgiæ apud Stob. *Serm.* 118. pag. 600. qui fenex admodum cum vires inciperent deficere, atque in fomnum laberetur, à familiarium quopiam interrogatus, quomodo haberet, refpondit, ἤδη με ὁ ὕπνος ἄρχεται παρακατατίθεσθαι τῷ ἀδελφῷ, *jam aggreditur fomnus me tradere fratri.* Inde eft quod εὐνᾶσθαι dicatur de eo qui *mortuus* eft, ut & καταδαρθεῖν, εὕδειν, καθεύδειν, ὑπνῶσαι, & ὕπνον ἔχειν, quæ omnia proprie fign. *dormire.* In *Anthlo.* Poët. l. III. cap. 22. Epig. 27.

Οὐχ ὅδε δειλαίου Σατύρου τάφος, οὐδ' ὑπὸ ταύτῃ,

Ὡς λόγος, εὔνασται πυρκαϊῇ Σάτυρος.

Non hic miferi Satyri eft tumulus, neque fub hoc,

Quod ajunt, dormit rogo Satyrus.

cap 33. Epig. 17.

- - ξυνήθεις δ' ὕπνον ὀφειλόμενον.

Sopitus vero es fomno debito.

cap.

cap. 25. Ep. 53.

Εὕδεις ἐν φθιμένοισιν, Ἀνάκρεον, ἐσθλὰ πονήσας:

Dormis inter mortuos, Anacreon, qui bona fecisti.

Stob. *Serm.* 120. p. 609. Πᾶς γὰρ λέγει τις, ὁ μακαρίτης οἴχεται, κατέδαρθεν, εὐδαίμων ὅτ' οὐκ ἀνιάσεται. *Quisque enim dicit, non amplius est beatus, mortuus est, felix, qui doloribus & miseriis est exemtus.* in *Anthol.* l. III. c 6. Ep. 60. in Curſorem fulmine neci datum Epitaph.

Τηλοῦ δ' Αἰγανέης τε, καὶ Βεροίης
Νικηθεὶς ὁ δρομεὺς καθεύδει:

Procul vero ab, Æganea & Berœa Fulmine victus curſor dormit. Frequenter etiam κοιμᾶσθαι & κοιμᾶσθαι ὕπνον eo ſenſu occurrit. *Anth.* l. III. c. I. Ep. 6. -- τὸν γλυκὺν ὕπνον Κοιμᾶσθαι χώρην πέμψαν ἐπ' εὐσεβέων, *ut ſomnum dulcem dormirem, in regionem miſerunt piorum*, cap. IX. Ep. I. — ἐπὶ γούνων Ματρὸς κοιμηθεὶς, τὸν βαθὺν ὕπνον ἔχει, *ſuper genubus Matris dormiens altum ſoporem habet.* c. XIX. Ep. I. Αὐτὸς δ' εἰκοσέτης νήγρετον ὕπνον ἔχεις. *Ipſe vero vigeſimum annum agens alto obrutus es ſomno.* & cap. XXII. Ep. 21. Νήγρετον ὑπνώσας τὸν ἀμείλιχον ἵκτο πρὸς ᾅδην. *Perpetuo ſopitus ſomno implacabilem venit ad Orcum.*

Cap. VII. inter alia agit de particula οὐ in ſenſu prohibendi, pro μὴ, ut Matth. VIII. 21. οὐ φονεύσεις. Occaſionem huic rei dediſſe videbatur

Vor-

Vorstio, quod Hebræi ita uterentur sua vocula negante. Sed scrupulum omnem tollet locus quem adscribo ex Aristoph. Νεφ. p, 151. Ἄλλο τι δῆτ' ἐ νομιεῖς εἶναι θεὸν ἐδένα, πλὴν ἅπερ ἡμεῖς. *Aliud quid Deum esse noli putare, quam quæ nos.* & apud Stob. *Serm.* 115. p. 592. Οὐ μακαριεῖς τὸν γέροντα, *noli beatum prædicare senem.*

Inferius proponit duas Cameronis conjecturas, quarum altera est, quod Matth. XIX. 8. Ὅτι Μωσῆς πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν -- existumet, præpositionem πρὸς notare *propter*. At novum hoc non est. Lucian. *Prometh.* pag. 181. πρὸς δὴ τί τῦτ' ἔφην; *Quare vero illud dixi?* mox sequitur ὅτι, *propterea quod.* Dion. Hal. *Ant.* l. IV. p 215. Ουκ ἐάσω πρὸς τὰ χρέα ἀπάγεσθαι, *ob debita abduci non sinam.* sic pag. 235. & 328. & alibi sæpius. Anton. Lib. Met. c. 5. Πρὸς δὲ τῦτο Νεόφρων ὁ παῖς τῆς Τιμάνδρης χαλεπῶς εἶχε: *Ægerrime propterea Neophron Timandræ filius affectus erat.* & cap. XI. Ἀηδὼν δὲ οἰκτείρασα πρὸς τὴν παλαιὰν φιλίαν. *Aëdon ob pristinam miserata amicitiam.* Idem cap. 12. πρὸς δὲ τὸν θάνατον αὐτῦ καὶ Θυρίη ἡ μήτηρ κατέβαλεν ἑαυτὴν εἰς τὴν αὐτὴν ἐκείνῳ λίμνην: *Ob ejus vero mortem mater Thyria in eandem ac ipse paludem se præcipitavit.* cap. 13. Θαυμάσας πρὸς τὸν ὄγκον τῦ σώματος, καὶ ἔτι πλέον πρὸς τὰς μελίσσας: *Miratus propter corporis molem, & magis adhuc propter apes.*

Alte-

Altera observatio est, de præpositione κατὰ, quod & illa *propter* notet, in eo, κατὰ πᾶσαν αἰτίαν. Illud vero adnotat ad imitationem Hebræorum forte esse. Sed benignus hic est Vorstius, & unico Josephi loco fretus pronunciat, non esse dictionem infrequentem Auctoribus, qui ceteroquin non solent Hebraissare. & recte quidem censuit Vir Doctus. Ita enim Aristoph. *Eccles.* p. 739.

αἱ δὲ δὴ Λακωνικαὶ Ὤχοντο μετὰ σοῦ, καὶ κατὰ τί, χ' ἡ βακτηρία. — *Calceamenta vero virilia Iverunt tecum quoque, quare? & baculus.* Int. non intellexisse videtur hanc hujus præpositionis notionem, qui κατὰ τί plane omisit. Idem p. 740.

Νὴ τὴν Ἀφροδίτην, μακαρία γὰρ ἡ πόλις
Ἔσαι τὸ λοιπόν. Αν. Κατὰ τί; Πρ. Πολλῶν ἕνεκα.

Interp. hic nihilo vertit felicius κατὰ τί; *circa quid?* Redde: *Per Venerem multo equidem felicior urbs erit in posterum.* Vir. *Quare?* Prax. *Multarum rerum causâ.* & p. 741. Ἀλλ' οὐδέν τοι χρήσιμον ἔσαι πάντως αὐτῷ. Κατὰ δὴ τί; *sed nulli omnino usui ipsi esse potest. Quare vero?* ubi iterum male Int. *secundum quid?* Dion. Halic. Antiq. l. 1. p. 14. Ἐδέξαντο δὲ αὐτοὺς οἱ Ἀβοριγῖνες, ἴσως μὲν καὶ κατὰ τὴν τοῦ ὠφεληθήσεσθαι ἐλπίδα, ὡς δ' ἐγὼ πείθομαι, καὶ κατὰ τὸ συγγενὲς μάλιστα. *Eos vero exceperunt Aborigines tum quidem forte propter spem commodi, tum vero ut putem maxi-*

maxime propter cognationem. Idem l. 1. p. 56. de Lavina, quæ mortuo Ænea, περιδεὴς γενομένη, μή τι δεινὸν ὑπ' αὐτοῦ πάθῃ κατὰ τὸ τῆς μητρυιᾶς ὄνομα, *metuens, ne quid propter nomen novercæ ab eo pateretur mali.* & p. 63. dicitur Amulius perſcrutatus eſſe, κατὰ τίνα γίνεται μάλιστ' αἰτίαν, quod diutius intermiſiſſet Ilia officium in ſacris Veſtalibus. & p. 65. de Lupa, quæ expoſitis infantibus mammam præbuerat, κατὰ πολλὴν ἀλογίαν τοῦ ποιμενικοῦ ὁμίλου ἀπῄει. quæ ita exponenda eſſe, *ob inſanos paſtorum ſtrepitus abiit*, docuit Sylburgius, & recte dubio procul. Sophocl. *Philoct.* v. 438. - καὶ κατ' αὐτὸ τοῦτό γε Ἀναξίου φωτὸς ἐξερήσομαι. - *& propter id ipſum de homine indigno interrogabo.* Conon *Narrat.* 41. κατὰ μῆνιν τῆς ἐκβολῆς, *propter iram veterem quod expulſi eſſent.* & cap. 45. Τάχα μὲν καὶ κατ' ἄλλας προφάσεις. *Forte & ob alios prætextus.* Parthen *Erotic.* c. 5. Οὗτος κατὰ μῆνιν Ἀφροδίτης εἰς ἔρωτα ἀφικόμενος τῆς ἀδελφῆς. *Ille propter Veneris iram ſororis amore captus.* Lucian. Dial. Herc. & Æſculap. ubi illi diſputant de πρωτοκλισίᾳ, cum Æſculapius dixerat, ſe meliorem, Herc. κατὰ τί; *quare?* &c.

CAP. III.

Abstracta pro Concretis etiam occurrunt apud Græcos. Luciani Interpres notatus. Duorum substantivorum posterius pro adjectivo ponitur non tantum in N. T. verum etiam apud alios. Græci τὸ μισθὸς passim construunt cum genitivo, qui exprimit opus pro quo quis accipit mercedem: cujus genitivi ratio petenda est ab ellipsi præpositionis ὑπέρ. Ὅτι *pro* διὰ τί, *vel* δι' ὅ. τι πρᾶγμα. *Substantivum regens pro adjectivo etiam apud Græcos.*

CAp. VIII. agit de *Nominibus Substantivis*, quæ pro *cognatis Adjectivis* ponuntur, & quidem de Substantivis *Abstractis* pro *Concretis*, ut quando φῶς ponitur pro πεφωτισμένοις, περιτομὴ pro περιτετμημένοις. Sed fallitur Vir doctus, si putet, nihil his simile reperiri apud Græcos. Sic σοφία pro σοφοῖς apud Athen. l. XIV. c. I. Ἱππόλοχος δὲ ὁ Μακεδὼν μέμνηται Μανδρογένους, καὶ Στράτωνος τοῦ Ἀττικοῦ· πλῆθος δὲ ἦν Ἀθήνησι τῆς σοφίας ταύτης. — *erat autem magna Athenis horum sapientum multitudo.* neque aliter ibi Interp. Ita Lucian. παιδείαν vocat *eruditos*, πεπαιδευμένους. *Amor.* p. 878. ἠκολούθει δὲ παιδείας λιπαρὴς ὄχλος, *sequebatur autem me frequens eruditorum turba.* Πρεσβεία pro πρεσβευταῖς, *legatis.* Ælian. VIII. 7. καὶ αἱ πρεσβεῖαι δὲ εἱστιῶντο, *legationes vero quoque excipiebantur convivio.*

He-

Herodian. II. 12. πρεσβείαν πρὸς αὐτὸν ἐκπέμπουσιν, *legationem ad ipsum mittunt.* Θεραπεία pro *familia servorum*, Athen. l. VII. in fine: Μαγείρους καὶ θεραπείαν ἄλλην πολλὴν κέκληται, *coquos & aliam familiam satis magnam possidet.* Lucian. *Imag.* p. 2. Θεραπεία δὲ πολλὴ, καὶ ἄλλη περὶ αὐτὴν παρασκευὴ λαμπρά. Int. *Magnus circa illam cultus, & splendidus apparatus.* Verte potius: *Magna circa illam familia, & reliquus etiam apparatus erat splendidus.* Idem *de domo* p. 463. Καὶ θεραπεία πᾶσα ἐκπεπληγμένοι τὸ ἔργον. ubi manifeste pro θεράποντες. Vide de similibus dictionibus Casaub. ad Athen. IV. 12. & I. 9.

Cap. IX. recenset hujusmodi dictiones, in quibus *duorum Substantivorum posterius ponitur pro Adjectivo*, ut κριτὴς τῆς ἀδικίας, Luc. XVIII. 6. pro κριτὴς ἄδικος. Sed multa sunt apud Auctores Græcos hisce similia. ita Eurip. *Hippolyt.* v. 1368.

Μόχθους δ' ἄλλως τῆς εὐσεβείας Εἰς ἀνθρώπους ἐπόνησα. *Frustra vero pios labores In homines exercui.* & *Bacch.* v. 388. Ὁ δὲ τᾶς ἡσυχίας βίοτος, καὶ τὸ φρονεῖν ἀσάλευτον μένει. *Sed vita tranquilla & prudentia inconcussa manet.* & *Helen.* 1170. ἅμιλλα αἱμαῖος, *certamen cruentum.* Achill. Tat. II. p. 99. καὶ ἦν ἄνεμος ἡδονῆς, *& erat ventus jucundus.* Id. II. pag. 69. ubi loquitur de vino, ἀναπνεῖ κάτωθεν

τωθεν πῦρ ἡδινῆς, *jucundum ſurſum ſpirat ignem*.

Refert huc quoque Vorſtius μισθὸν ἀδικίας pro ἄδικον ex Act. I. 18. Sed falli videtur Vir D. μισθὸς enim ἀδικίας eſt *merces quam quis pro injuſto quodam facinore accipit*. Quod quidem ſi probare potuerit, Græcos dixiſſe μισθὸν ἄδικον, tum vero ſententia ejus ſpeciem haberet. Solent autem Græci μισθὸς paſſim conſtruere cum Genitivo, qui exprimit factum, laborem, opus pro quo quis accipit mercedem. ex. gr. Xenoph. Ἀναβ. v. p. 361. loquitur de eo quod Heracleenſes & Sinopenſes, naves ſe miſſuros, & mercedem ſoluturos ἀπὸ νεμηνίας, promiſiſſent. Καλόν μοι δοκεῖ εἶναι, inquit Xenoph., σωζομένες ἔνθα βελόμεθα μισθὸν σωτηρίας λαμβάνειν, *eo ſalvos advectos, quo volumus, mercedem pro ſalute accipere*. i. e. pro eo quod nos ſervaremus. Idem Ἀπομν. l. I. p. 914. Τὲς δὲ λαμβάνοντας τῆς ὁμιλίας μισθὸν, ἀνδραποδιστὰς ἑαυτῶν ἀπεκάλει. *Illos vero qui* (Philoſophi) *ſuæ inſtitutionis acciperent mercedem, ſui proprios vocabat mangones*. Athen. l. VI. c. 13. p. 252. de Andromacho Carreno Craſſi proditore, μισθὸν λαβὼν τῆς πράξεως τὸ τυραννεῖν Καῤῥῶν τῆς πατρίδος, *mercedem proditionis accipiens tyrannidem in patriam Carras*. & lib. VIII. c. 10. p. 350. ubi Stratonici quædam refert reſponſa, Ἐρομένε δέ τινος, ὅτι τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν περιενοςεῖ, ἀλλ' ἐκ ἐν μιᾷ πόλει διαμένει; παρὰ μὲν τῶν Μυ-

Μȣσῶν ἔφη εἰληφέναι εἰς τέλος τȣ̀ς Ἕλληνας ἅπαντας, παρ' ὧν πράττεσθαι μισθὸν ἀμȣσίας. *Cum autem quidam interrogaret, quare per omnem Græciam vagaretur, neque in una urbe sedem figeret? dicit à Musis se accepisse ad vectigal omnes Græcos, à quibus exigeret mercedem imperitis*, vel *pœnam neglectarum Musarum*. Sed non possum à me impetrare, ut hic non attingam Criticam Casauboni ad hunc locum, qui jubet pro ὅτι legere διὰ τί. At salvo Viri summi judicio, nihil ego mutandum censerem; est enim satis Græce dictum ἐρομένȣ ὅτι, pro ἐρομένȣ διὰ τί. Ita passim in N. T. Marc. IX. 11. Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, ὅτι λέγȣσιν οἱ γραμματεῖς, &c. *Et rogarunt eum dicentes, quare scribæ dicunt, oportere ut prius veniat Elias*. Et XVI. 28. Καὶ εἰσελθόντα αὐτὸν εἰς οἶκον οἱ μαθηταὶ αὐτȣ̃ ἐπηρώτων κατ' ἰδίαν, ὅτι ἡμεῖς ȣ̓κ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό. *Et domum ingressum discipuli privatim rogabant, quare nos non potuimus ejicere illud*. Eurip. *Rhes.* v. 135. ubi senes censent, mittendum qui exploret, - ὅτι πότ' ἄρα δαΐοις Πυρὰ κατ' ἀντίπρωρα ναυσάθμων δαίεται. *Curnam ab hostibus ignes accendantur in stationibus navalibus adversarum navium*. Vocula ὅτι est in hisce pro διότι, & hoc pro δι' ὅ, τι i. e. διὰ τί sc. πρᾶγμα. Sed à diverticulo ad viam. Lucian. *Abdicat*. p. 709. Τὸν μὲν ȣ̓̃ν μισθὸν τῆς θεραπείας ὁρᾶτε οἷον ἀπολαμβάνω. *Videtis igitur cujusmodi curationis accipiam mercedem*.

τωθεν πῦρ ἡδονῆς, *jucundum ſurſum ſpirat ignem.*

Refert huc quoque Vorſtius μισθὸν ἀδικίας pro ἄδικον ex Act. I. 18. Sed falli videtur Vir D. μισθὸς enim ἀδικίας eſt *merces quam quis pro injuſto quodam facinore accipit.* Quod quidem ſi probare potuerit, Græcos dixiſſe μισθὸν ἄδικον, tum vero ſententia ejus ſpeciem haberet. Solent autem Græci μισθὸς paſſim conſtruere cum Genitivo, qui exprimit factum, laborem, opus pro quo quis accipit mercedem. ex. gr. Xenoph. Ἀναβ. v. p. 361. loquitur de eo quod Heracleenſes & Sinopenſes, naves ſe miſſuros, & mercedem ſoluturos ἀπὸ νεμηνίας, promiſiſſent. Καλόν μοι δοκεῖ εἶναι, inquit Xenoph., σωζομένους ἔνθα βουλόμεθα μισθὸν σωτηρίας λαμβάνειν, *eo ſalvos advectos, quo volumus, mercedem pro ſalute accipere.* i. e. pro eo quod nos ſervaremus. Idem Ἀπομν. l. I. p. 914. Τοὺς δὲ λαμβάνοντας τῆς ὁμιλίας μισθὸν, ἀνδραποδιστὰς ἑαυτῶν ἀπεκάλει. *Illos vero qui* (Philoſophi) *ſuæ inſtitutionis acciperent mercedem, ſui proprios vocabat mangones.* Athen. l. VI. c. 13. p. 252. de Andromacho Carreno Craſſi proditore, μισθὸν λαβὼν τῆς πράξεως τὸ τυραννεῖν Καῤῥῶν τῆς πατρίδος, *mercedem proditionis accipiens tyrannidem in patriam Carras.* & lib. VIII. c. 10. p. 350. ubi Stratonici quædam refert reſponſa, Ἐρομένου δέ τινος, ὅτι τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν ξενοσεῖ, ἀλλ' οὐκ ἐν μιᾷ πόλει διαμένει; παρὰ μὲν τῶν

Μου-

Μυσῶν ἔφη εἰληφέναι εἰς τέλος τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας, παρ' ὧν πράττεσθαι μισθὸν ἀμουσίας. *Cum autem quidam interrogaret, quare per omnem Græciam vagaretur, neque in una urbe sedem figeret? dicit à Musis se accepisse ad vectigal omnes Græcos, à quibus exigeret mercedem imperitis*, vel *pœnam neglectarum Musarum*. Sed non possum à me impetrare, ut hic non attingam Criticam Casauboni ad hunc locum, qui jubet pro ὅτι legere διὰ τί. At salvo Viri summi judicio, nihil ego mutandum censerem; est enim satis Græce dictum ἐρομένου ὅτι, pro ἐρομένου διὰ τί. Ita passim in N. T. Marc. IX. 11. Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, ὅτι λέγουσιν οἱ γραμματεῖς, &c. *Et rogarunt eum dicentes, quare scribæ dicunt, oportere ut prius veniat Elias*. Et XVI. 28. Καὶ εἰσελθόντα αὐτὸν εἰς οἶκον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπηρώτων κατ' ἰδίαν, ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό. *Et domum ingressum discipuli privatim rogabant, quare nos non potuimus ejicere illud.* Eurip. *Rhes.* v. 135. ubi senes censent, mittendum qui exploret, - ὅτι πότ' ἄρα δαΐοις Πυρὰ κατ' ἀντίπρωρα ναυστάθμων δαίεται. *Curnam ab hostibus ignes accendantur in stationibus navalibus adversarum navium.* Vocula ὅτι est in hisce pro διότι, & hoc pro δι' ὅ, τι i. e. διὰ τί sc. πρᾶγμα. Sed à diverticulo ad viam. Lucian. *Abdicat.* p. 709. Τὸν μὲν οὖν μισθὸν τῆς θεραπείας ὁρᾶτε οἷον ἀπολαμβάνω. *Videtis igitur cujusmodi curationis accipiam mercedem.*

dem. Idem *Contempl.* p. 342. ubi rogabat Charon Mercurium, vellet se περιηγεῖσθαι, respondet, ὁρῶ γοῦν ἤδη τὸν μισθὸν τῆς περιηγήσεως οὐκ ἀκόνδυλον. Achill. Tat. l. v. p. 345. Αἱ μὲν γὰρ ἄλλαι γυναῖκες μισθὸν τῆς αἰσχύνης ἔχουσιν τὴν τῆς ἐπιθυμίας ἡδονήν. *Aliæ enim adulteræ mercedem turpitudinis habent libidinis suæ voluptatem.* Atque ita passim Auctores. Ratio vero hujus genitivi petenda est à præpositione subintellecta ὑπέρ. ita plene apud Ælian. V. H. l. 1. c. 24. ubi narratur Lepreas consilium dedisse de vinciendo Hercule, ὅτε αὐτὸν ἀπήτει τὸν ὑπὲρ τοῦ ἄθλου μισθὸν Ἡρακλῆς, *quando Hercules laboris sui mercedem ab eo repetebat.*

Cap. x pergit Vir Cl. differere de Substantivis pro Adjectivis, sed quorum contraria est ratio. Supra egit de eo quod Substantivum quod regebatur poneretur pro Adjectivo: hic de regente, ut 1 Cor. 1. 21. μωρία κηρύγματος, pro κήρυγμα μωρόν. Illa vero dictio, ut familiaris est Sacris Scriptoribus, ita τοῖς ἔξω quoque non infrequens. Eurip. *Medea*. 203. πλήρωμα δαιτὸς, pro δαὶς *omnibus referta*. ibid. v. 1297. αἰθέρος βάθος pro αἰθὴρ βαθύς. Idem *Rhes.* 403. Ποίων δὲ δώρων κόσμον οὐκ ἐπέμψαμεν; *Quæ vero splendida non misimus dona?* Aristoph. *Plut.* p. 28. Ὦ χρυσὸν ἀγγείλας ἐπῶν. ubi Sch. ὦ τιμιώτατον εἰπὼν λόγον. recte ibi Gerardus: *Attica constructio est, qua pro adjectivo substantivum ponunt: nam aurum verborum vocat*

aurea

aurea verba, ὦ ἄγγελε τῶν χρυσῶν ἐπῶν. Idem Ead. p 55. Οὐθ' ἱματίων βαπτῶν δαπάναις κοσμῆσαι ποικιλομόρφων. Audi ibi eundem Gerard. *Neque poteritis vos ornare ſumtibus veſtium*, pro ſumtuoſis veſtibus. & in Νεφ. p. 142. Οὐ σέβας ἀῤῥήτων ἱερῶν. Sch. ὅπου σεβάσματά ἐστι, καὶ ἄῤῥητα μυστήρια. Themiſt. apud Stobæum Serm. 119. p. 604. Φωνὰς, καὶ χορείας, καὶ σεμνότητας ἀκουσμάτων ἱερῶν, καὶ φαντασμάτων ἁγίων ἔχοντες, *in quibus voces*, *choreæ*, *& venerabiles de rebus ſacris narrationes occurrunt*. ubi σεμνότητες ἀκουσμάτων pro ἀκούσματα σεμνά. melius autem vertiſſet Interpres, *ubi voces*, *choreæ*, *& ſexcenta aurium & oculorum venerabilia ſacra objecta occurrunt*. quemadmodum apud Lucian. *Demoſth. Encom.* p. 693. εἰς μυρίας ἀμουσμάτων καὶ θεαμάτων ἡδονὰς ἐμπεσόντες. recte Interp. *Nacti ſexcenta aurium & oculorum objecta*, ſupple *jucunda*. Latinis quoque non infrequens eſt phraſis. Horat. - - - *an Stertinii delirat acumen?* pro acutus Stertinius. Plaut. *Mil. Glor. Poſtquam admiſere aures meæ tuæ moram orationis*. i. e. tuam longam orationem.

Cap. IV.

Καλεῖν vel ὀνομάζειν ὄνομα etiam Græci dicunt. In phrasi ῥύεσθαί τινα ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν non πλεονάζει vox χεὶρ, sed notat potentiam. Sophoclis Interpres notatus. Præpositio ὑπὸ aliquando in N. T. omittitur post participia: cujus ellipsios etiam exempla apud Græcos extant. Quum dicitur ἀθῶος & καθαρὸς ἀπό τινος, integra est structura; non vero in illis πλεονάζει ἀπό.

CAp. XIII. agit de voce ὄνομα, quod aliquando ea abundet, ut in illo Matth. 1. 21. Καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. pro καλέσεις αὐτὸν Ἰησοῦν. Sed quæ his opponi possunt, facile apud Græcos Auctores reperiuntur. Ita Lucian. *Ocyp.* p. 824. - ὀνομάσας μου τοὔνομα. - *me nominans.* Eurip. *Jon.* v. 74.

Ἴωνα δ' αὐτὸν, κτίστορ' Ἀσιάδος χθονὸς

Ὄνομα κεκλῆσθαι θήσεται καθ' Ἑλλάδα.

Jona vero ipsum Conditorem Asiaticæ terræ

Nomine vocari curabit per Græciam. & v. 80. - ὄνομα δ' οὐ μέλλει τυχεῖν, Ἴων' ἐγώ μιν πρῶτος ὀνομάζω θεῶν. *nomen vero quod adepturus est, primus ego Deorum Jona voco.* Sophocl. *Philoct.* v. 605. Μάντις ἦν τις εὐγενὴς, Πριάμου μὲν υἱὸς, ὄνομα δ' ὠνομάζετο Ἕλενος. *Vates quidam erat egregius Priami filius, cujus nomen vocabatur Helenus.*

Cap. XIV. ubi agit de vocis χειρὸς usu in N. T. inter alia dicit, pleonasmum ejus vocis ali-

liquando occurrere, ut Luc. 1. in Cantico Zachariæ, ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυσθέντας. ſed perperam. Vox χεὶρ enim in iſtiusmodi locis notat potentiam. Luculentus eſt locus Callim. H. *in Jov.* verſ. 73.

- - - σὺ δ' ἐξέλεο πτολιάρχους
Αὐτοὺς, ὧν ὑπὸ χεῖρα γεωμόρος, ὧν ἴδρις αἰχμῆς,
Ὧν ἐρέτης, ὧν πάντα (τί δ' οὐ κρατέοντος ὑπ' ἰσχύν;)

- - - tu vero elegiſti principes
Ipſos, quorum ſub manu agricola, & belli peritus,
Et remex, & omnia, (quid enim non ſub principis poteſtate eſt?)

ubi quod prius χεὶρ, illud mox ἰσχύς. Sophocl. *Electr.* v. 1094.

Ζώης μοι καθύπερθεν χερὶ
Πλούτῳ τε τῶν ἐχθρῶν ὅσον
Νῦν ὑπὸ χεῖρα ναίεις.

Utinam vivas mihi potentia & opibus ſuperans inimicos tantum, quantum nunc es inferior. Idem *Philoct.* v. 1113. οὐδὲ σέ γε δόλος ἔσχ' ὑπὸ χειρὸς ἐμᾶς. Interp. *Non dolus cepit mearum manuum.* Sed revera ſenſum non attigit. debuit: *Non te dolus ſubjecit meis manibus*, i. e. meæ poteſtati. Eurip. *Iphig. in Taur.* v. 1083. Iphigenia preces effundens ad Dianam:

Ὦ πότνι', ἥπερ μ' Αὐλίδος κατὰ πτύχας
Δεινῆς ἔσωσας ἐκ πατροκτόνου χερός.

O veneranda, quæ me in Aulidis sinu sævæ subduxisti incolumem patris interfectrici manui. Idem *Electr.* 28. Μήτηρ νιν ἐξέσωσεν Αἰγίσθȣ χερός. *Mater ipsam servavit è manu Ægisthi.* Heliod. *Æthiop.* I. 56. ἢ χειρὸς πολεμίας καὶ ὕβρεως ἐξαιρȣ́μενον, *ant manibus hostium & injuriis ereptum.* Achill Tat. l. VIII. p. 501. τὴν μὲν ἐκ τῶν Σωσθένȣς χειρῶν ἐξαρπάσασα, *illam quidem è Sosthenis eripiens manibus.* Heliod. l. I. p. 75. ἐξελȣ̃ δή με χειρῶν λῃστρικῶν. Et ut Gr. ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ῥύεσθαι, sic Lat. totidem verbis dicitur, *è manibus hostium eripere.* Liv. XXVI. 9. *Matronæ in publicum effusæ circa Deum delubra discurrunt, crinibus passis aras verrentes, nixæ genibus, supinas manus ad cœlum ac Deos tendentes, orantesque, ut urbem Rom. manibus hostium eriperent.*

Cap. XVIII. observat, particulam ὑπὸ aliquando per Ellipsin omitti post participia &c. ut Matth. XXV. 34. δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τȣ̃ πατρός μȣ. quod à Græcæ Linguæ genio abhorrere putat, sed qua ratione inductus, nondum perspicio; quare enim Ellipsis præpositionis longe ceteroquin frequentissima hic aliena esset? Sed non possunt hujusmodi disputationes confici, nisi exemplis & auctoritate Scriptorum. Duo nuper mihi occurrebant, quorum alterum apud Æschyl. *Sept. Cont. Theb.* 731.

Θαρσεῖτε παῖδες μητέρων τεθραμμέναι.

Bono este animo filiæ à matribus nutritæ.

alte-

alterum apud Soph. *Oed Col.* v. 1318.

Ἐγὼ δὲ σὸς, κεἰ μὴ σὸς, ἀλλὰ τοῦ κακοῦ
Πότμου φυτευθεὶς, σός γε τοι καλούμενος.

Deinceps ostendit Pleonasmum præpositionis ἀπὸ, quæ additur fere in N. T. post ἀθῶος & similia, ubi fere omittunt οἱ ἔξω. ita Matth. XXVII. 24. ἀθῶός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου, cum Aristophanes πληγῶν ἀθῶος dixerit, & ita Demosthenes aliique passim loquantur. At neutiquam Pleonasmus præpositionis ἀπὸ habendus est in illis loquutionibus, ἀθῶος, καθαρὸς ἀπὸ αἵματος: sed integra constructio; ut, quando ab aliis dicatur sine illa præpositione, necessario ea sit supplenda. Sed non semper οἱ ἔξω ita elliptice loquuntur. aliquando etiam addunt ἀπὸ, ut Dionys. Hal. l. VIII. p. 522. καθαρὰν καὶ ἀμίαντον ἔχειν συμβήσεται τὴν ψυχὴν ἀπὸ παντὸς χόλου καὶ ταράγματος δαιμονίου.

Cap. V.

Ἔσχατον γῆς in N. T. pro terra remota. similia apud exteros occurrunt. Locutio qualis N. T. ἄνδρες Νινευὶ pro ἄνδρες Νινευῖται, etiam non infrequens est Græcis. Græci μικρὸν pro plebejo & vili, ut contra μέγαν pro illustri ponunt. Ἀπὸ & ἕως pro καὶ etiam Græcis. Καὶ αὐτὸς pro ὃς in N. T. & apud τοὺς ἔξω.

CAp. XXII. agit de phrasi ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς, quæ est Act. 1. 8. & alibi, quam He-

brææ phrasi respondere dicit. Sed tamen geminam fere observavit ex Eurip. *Med.* v. 540.

- - - εἰ δὲ γῆς ἐπ' ἐσχάτοις

Ὅροισιν ᾤκεις, οὐκ ἂν ἦν λόγος σέθεν.

Si in extremis terræ finibus habitares, nulla fieret tui mentio. Ceterum simili modo dixit Sophocl. *Trachin.* v. 1105. ἐπ' ἐσχάτοις τόποις, *in ultimis terræ plagis.* Athen. VI. 4. Εἰσ' ἐν ταῖς ἐσχατιαῖς τῆς οἰκουμένης καὶ ποτάμια τὰ τυχόντα ψήγματα χρυσοῦ καταφέρει. *Quandoquidem in locis longinquis modici admodum fluvii auri secum ramenta deferant.* Pari ratione Theocr. *Idyll.* XV. 8. ἔσχατα γῆς vocat *campos dissitos.*

Dehinc notat, quod pro eo quod Græci vulgo dicerent ἄνδρες Νινευῖται, in N. T. dicatur ἄνδρες Νινευΐ, & Matth. XIV. 35. ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου. Sed non infrequens quoque Græcis hæc dictio. ita Sophocl. *Antig.* v. 748.

Οὔ φησι Θήβης τῆσδ' ὁμόπτολις λεώς.

Non dicit Thebanus populus.

Idem in eadem Fabula v. 858. Ὦ πόλις, ὦ πόλεως πολυκτήμονες ἄνδρες. *O urbs, ô urbis divites viri.* Dictio autem hæc plane est Elliptica, & supplenda per præpos. ἀπὸ vel ἐκ. Tuto enim hic sequimur Scriptorum auctoritatem. ita ἀπὸ addit Sophocl. *Electr.* v. 709. Ἀθηνῶν τῶν θεοδμήτων ἄπο. Aristoph. *Acharn.* 379. Ἀλλ' ἐκ Λακεδαίμονος γὰρ Ἀμφίθεος ὅδε. *Sed hic Amphitheus*

Lace-

Lacedæmonius. apud Athenæum IX. 6. Euphron: -ὐξ Ἀθηνῶν Χαριάδης, *Atheniensis Chariades.* (vel ut Casaub. *Charinades.*) Latinos etiam sic loquutos annotarunt alii.

Cap. XXV. observat quinque Hebraismorum genera in dictione quæ est in Epist. *ad Hebr.* VIII. II. Πάντες εἰδήσουσί με ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν. Primum est, quod μέγας & μικρὸς *non ad staturam & quantitatem, sed ad conditionem hominum pertineant, & plebejos atque illustres notent.* Sed illud plane Græcum est, & ita quidem Græcis frequentissimum, ut dubitem, an aliud magis. Sophocl. *Ajac. Flag.* v. 158. & seqq.

Καί τοι σμικροὶ μεγάλων χωρὶς
Σφαλερὸν πύργου ῥῦμα πέλονται,
Μετὰ γὰρ μεγάλων βαιὸς ἄρις' ἂν
Καὶ μέγας ὀρθοῖθ' ὑπὸ μικρῶν.

Quanquam tenues illustrium ope destituti
Infirmum sint propugnaculum.
Sed cum illustribus optime habent plebeji,
Et cum plebejis illustres stant.

Aristoph. *Equit.* p. 297.

Δι' αὐτὸ γάρ τοι τοῦτο καὶ γίγνει μέγας,
Et vero propter id ipsum magnus evades.

Quid vero sit μέγαν γίνεσθαι, ipse docebit Aristophanes, qui mox exponit, ἰσχύειν μέγα. Idem *Vesp.* 435.

Ἄνω καθεύδων ὁ μέγας, *supra dormiens magnus ille.* ubi Sch. ὁ μέγας, οὐ τῇ ἡλικίᾳ, ἀλλὰ

τῇ

τῇ ἐξουσίᾳ καὶ τῇ σεμνότητι. & in *Pace*. 668. Κἀγὼ ἔπειθον τῶν Λακώνων τοὺς μεγίστους χρήμασιν. *Et persuadebam Laconum principibus pecuniis.* Solon apud Laërt. l. 1. Segm. 15. Ἀνδρῶν δ᾽ ἐκ μεγάλων πόλις ὄλλυται. *Sed à potentioribus urbis exitium.* Thessal. Hippocr. fil. *Orat. ad Athen* p. 948. Καί ποτε μικροὶ μεγάλων προσεδεήθησαν, καὶ οἱ καρτεροὶ δι᾽ ἀσθενείας σωτηρίας ἔτυχον. *Fuit & ubi illustres tenuium ope indigerent: & fortes debilium opera salvi evaderent.* Xenoph. Ἀναβ. III. p. 178. Οἵπερ ἱκανοί εἰσι (Θεοὶ) καὶ τοὺς μεγάλους ταχὺ μικροὺς ποιεῖν, καὶ τοὺς μικροὺς, κἂν ἐν δεινοῖς ὦσι, σώζειν εὐπετῶς, ὅταν βούλωνται. *Qui & magnos possunt confestim reddere parvos, & parvos, licet ad incitas redacti fuerint, facillime salvos præstare, quando libuerit.* Idem Ἑλληνικ. VI. p. 350. Καὶ ὁ θεὸς δὲ πολλάκις χαίρει τοὺς μὲν μικροὺς μεγάλους ποιῶν, τοὺς δὲ μεγάλους μικρούς. *Solet vero sæpissime Deus tenues reddere illustres, & illustres tenues.* Præterea Hebraismus videtur Vorstio, quod singulare adhibeatur pro plur. Existimem plane superfluum esse, multis hic adstruere, Græcos aliquando singularem adhibere numerum, ubi potuerant pluralem. Unum vel alterum duntaxat adscribam exemplum, quod putem posse sufficere. ita in loco Call.

Τὸν δ᾽ ὀλίγος στενάχει, καὶ μέγας ἤν τι πάθῃ.

Ejus vero fatum deplorant magni & parvi. Epi-

Epicrat. apud Athen. XIII. 3. de Laide vetula, Προσίεται δὲ καὶ γέροντα, καὶ νέον, *Admittit & juvenes & senes.*

Tertius statuitur Hebraismus, quod ἀπὸ & ἕως ponantur pro καί. Quartus vero, quod signo universali πάντες per pleonasmum additæ sint voces ἀπὸ μικρȣ̃ ἕως μεγάλȣ. Sed plane elegantissimum est hoc dicendi genus, & unico quod apponam exemplo duplicem hunc Hebraismum conficere potero. Est apud Dion. Halic. l. XI. p. 702. Καὶ λόγον ἀπεδώκαμεν ἅπασι τοῖς βȣλομένοις ἀπὸ τῶν πρώτων ἄχρι τῶν νεωτάτων.

Quintus Hebraismus recensetur, quod addatur αὐτῶν, ἀπὸ μικρȣ̃ αὐτῶν ἕως μεγάλȣ αὐτῶν. Verum est, Scriptores sacros sæpissime pronomina addere orationi, ut Luc. XXIV. 50. ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτȣ̃. qua de re agit Auctor fusius Cap. XXVII. Sed addunt aliquando etiam οἱ ἔξω, ut Æsopus Fab. de *Bubulco*, qui vitulum amiserat, ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτȣ̃ εἰς τὸν ȣ̓ρανόν. Idem Fab. de *Hom* & *Satyr*. ὁ ἄνθρωπος τὰς χεῖρας αὐτȣ̃ προσφέρων τῷ στόματι ἀπέπνει. & ibid. τὰς χεῖράς μȣ θερμαίνω.

Cap. XXVI. observat quoque dictionem singularem admodum frequentis usus apud Scriptores sacros, cujusmodi illa Luc. VI. 6. Καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ ἡ χεὶρ αὐτȣ̃ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρὰ, pro ȣ̃ ἡ χεὶρ δεξιὰ ἦν ξηρά. Sed similia exempla reperi apud Antonin. Liber. cap. 5.

Ἄνθεος

Ἄνθεος τοῦ Νομίονος ἐγένετο παῖς Αἰγύπτιος, ᾤκει δὲ περὶ τὴν ἐσχατιὰν τῆς Θεσσαλίας· καὶ αὐτὸν ἐφίλησαν θεοὶ ὁσιότητος ἕνεκα καὶ ἄνθρωποι. ubi καὶ αὐτὸν pro ὅν. Id. c. 8. Παρὰ τὰ σφυρὰ τοῦ Παρνασσοῦ πρὸς νότον ὄρος ἐστὶν ὃ καλεῖται Κιρφὶς περὶ τὴν Κρίσσαν, καὶ ἐν αὐτῷ ἐστιν ἔτι νῦν σπήλαιον ubi καὶ ἐν αὐτῷ pro ἐν ᾧ. Id. c. 9. Ὑπὸ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον ἐβασίλευσε Πιέριος αὐτόχθων Ἠμαθίας, καὶ αὐτῷ θυγατέρες ἐγένοντο ἐννέα. ubi καὶ αὐτῷ pro ᾧ. & c. 22. ἐγένετο δὲ αὐτῷ θρέμματα πλεῖστα, καὶ αὐτὰ ἐποίμαινεν αὐτός. pro ἃ ἐποίμ. & c. 32. θυγάτηρ αὐτῷ μονογενὴς ἐγένετο, καὶ ἐποίμαινεν αὐτὴ τὰ πρόβατα τοῦ πατρός. Sed hæc sufficient.

Cap. VI.

Ellipsis voculæ τὶς. Ὑπολαβὼν ἔφη *apud Gr. ut in N. T.* ἀποκριθεὶς εἶπε. *Passim etiam occurrit* ἔφη λέγων, *in qua locutione* τὸ, λέγων *superfluum est. Aristophanis Interpres reprehensus.*

CAp. XXVIII. observat singularem Ellipsin voculæ τὶς, ut Matth. XXIII. 34. καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε, καὶ σταυρώσετε. ubi τινὰς subaudiri debere satis est certum. Οἱ ἔξω aliquando & ipsam præpositionem omittunt, ut in eo Theocr.

Ὅυτω μὲν κάλλιστος Ὕλας μακάρων ἀριθμεῖται.

Ita quidam formosissimus Hylas beatorum aliquis

quis numeratur. Quod imitatum esse Horatium ibi observat Magnus Heinsius,

Fies nobilium tu quoque fontium
Me dicente. & passim Auctores.

τὶ autem solum omittit Æsop. Fab de *Equ.* & *Asin.* Asinus dicit ad equum, ἆρον ἐκ τοῦ ἐμοῦ βάρους sc. τὶ, *ex meo onere aliquid tolle.* Vid. etiam Dion. Hal. l. VIII. p. 558. Sic etiam Petron.

Taceo quia non sum de gloriosis (sc. aliquis.)

Cap. XXXIII. Observat, nove fieri, quod Sacri Scriptores simul utantur τῷ ἀποκρίνεσθαι & λέγειν. Sed similia reperiuntur apud alios Auctores. apud Hom. passim, Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη. Orpheus *Argon.* v. 94. Τὸν μὲν ἐγὼ μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπον. Aristot. *Rhetor.* l. II. p. m. 445. φησὶ δ' ἀποκρινόμενος. contra Herodot. *Pol.* ὁ δὲ ἠμείβετο λέγων. atque ita pariter in illa dictione, ὑπολαβὼν ἔφη. quam ex Æliano adducit quoque Vorstius. At observat vocis illius usum non tantum esse, ubi interrogatus respondet, sed alius post alium loquitur, & esse quasi *excipere* vel *suscipere sermonem.* id quod verissimum est. elegans locus est Theocriti *Idyl.* VIII. 30.

Πρᾶτος δ' ὦν ἄειδε λαχὼν ἰϋκτὰ Μενάλκας,
Εἶτα δ' ἀμοιβαίην ὑπελάμβανε Δάφνις ἀοιδάν.

Vel etiam est παρεμβάλλειν λόγον, quemadmodum apud Theophr. *Char.* ubi describit ἦθος λάλου, dicit, μεταξὺ ἀποκρινομένου ὑποβάλλειν.

λειν. quod Xenoph. μεταξὺ ὑπολαμβάνειν, Ἀναβ. III. p. 176. Illud vero cum evicerit, quid magnopere ad rem præsentem? forma enim dictionis est eadem: & cur est, quod putet, Græcos, qui tantopere amant dicere, ὑπολαβὼν ἔφη, ab ἀποκριναμενος ἔφη plane abhorrere. ubi sufficiebat ἀπεκρίνατο, ibi ἀποκριθεὶς εἶπε dixere Sacri Scriptores; ita vero vicissim, ubi oratio voce ὑπέλαβε plena erat, ὑπολαβὼν ἔφη dixerunt οἱ ἔξω. Et vero licet propria ea sit significatio vocis, quam Vorstius tenebat, quamque nos laudavimus; tamen negare nemo potest, ὑπολαμβάνειν pro respondere frequenter admodum sumi. Nolo hic exemplis Lectorem obruere, quia passim occurrant. Habe tantum illud ex Aristotele: Ἐρομένης δὲ τῆς Ἀλφεσιβοίας, πῶς; ὑπολαβὼν φησι. *roganti Alphesibœæ, quomodo? respondens dixit.*

Atque ita in aliis frequentissimum est Græcis, ut vox λέγειν plane superflua sit in oratione. ita ἔφη λέγων passim occurrit apud probatissimos quosque Scriptores. Sophocl. *Aj. Flag.* v. 768.

Ἐλᾷ γὰρ αὐτὸν τῇδε θ᾽ ἡμέρᾳ μόνῃ
Δίας Ἀθάνας μῆνις, ὡς ἔφη λέγων.

Exagitat enim ipsum hoc solo die
Inclytæ Minervæ ira, ut dixit dicens.

Eurip. alibi:

Ἔφθης

Ἔφθης με μικρὸν, ταῦτα δὲ φράσας λέγεις.

Antevertisti me paullum, atque dixisti eadem.

Aristoph. *Vesp.* 487.

Ταχὺ γοῦν καθέψεις τἀργύριον, ἦδ' ὃς λέγων.

Forte & argentum concoques, dicebat.

Interp. male ταχὺ verterat *statim.* Luciani *Demosthen. Encom.* p. 691. ὡς τὸν Αἰσχύλον ὁ Καλλισθένης ἔφη πȣ λέγων. *ut Callisthenes alibi dixit Æschylum.* Athen. l. I. c. 24. de vino Pramnio, ὅιῳ Ἀριστοφάνης ȣ̓χ ἥδεσθαι Ἀθηναίȣς φησὶ λέγων. lib. VI. c. 5. καὶ προσελθών φησι λέγειν (ita Codd sed dubium non est, præeunte Casaubono, quin λέγειν mutandum sit in λέγων.) & l. XIII. 8. ȣ̓δ' ὁ ποιητὴς ἔφη λέγων. Sed mirum, hoc excidisse Maximo Casaub. apud eundem Athen. l. VI. c. 8. ubi parasitus narrat casum alterius parasiti, σκῶμμα γὰρ εἴπας ἔλεγεν, εἶτ' αὐτὸν ὁ παῖς θύραζ' ἀγαγὼν ἔχοντα κλοιὸν παρέδωκεν Οἰνεῖ. Dalechampium maxime torquebat hic locus, qui putabat mancum esse, quapropter in versione negationem interjecit, hoc modo reddens verba: *Ridiculi nihil dixisti, inquit Convivator, mox deinde puer foras abactum & collari obstrictum cauponi tradit.* Sed hæc versio ut ceteroquin pessima, ita præcipue ob hanc negationem iratis Musis inventam. Casaub. legendum censet, σκῶμμα γὰρ εἴπας ἔληγεν, & vertit: *Vix desierat loqui, & scomma in ali-*

quem jacere, & statim correptus, & boja collo imposita traditus est Oeneo. Sed si ullibi liceat à Tanti Viri judicio modeste discedere, hic discedendi veniam mihi dari velim. Namque εἶπας ἔλεγεν apud Athen. videtur mihi esse simili modo dictum, quo Euripid. loco citato, φράσας λέγεις. unde lectionem mutari opus non esse patet. Sensus est, quem volebat ipse Casaub. *Dixerat aliquod scomma, tum vero correptum eum puer boja collo imposita tradidit Oeneo.*

Cap. VII.

Verbis apud Græcos Participia vel ejusdem vel alterius originis addi: etiam ejusdem originis Nomina casu tertio, vel sexto verbis addi probatur.

CAp. XXXIV. observat, verbis non raro ejusdem originis participia vel nomina addi, ut ad Hebr. VI. 14. Ἐυλογῶν ἐυλογήσω σε, *Benedicens benedicam tibi.* & *Act.* VII. 34. ἰδὼν εἶδον. Quam ipsissimam dictionem, quum produxisset Pfochenius ex Lucian. *Dial. Mar.* ille non potuit satisfacere Gatakero, cum quo hic facit Vorstius. Potuit, inquit, per ludibrium Lucianus eam phrasin usurpasse è nostris. Sed quid potuit frigidius dici? Lucianus aliquando traduxit Christianos in Dialogo uno vel altero. Hos vero ut ludibrio exponeret in *Dial. Marin.*, dixit phrasi ipsis u-

ſitata, ἰδὼν εἶδον. Si eſſet ille Dialogus ejus farinæ, cujus Luciani Philopatris, aliqua cum ſpecie dici illud poterat, quæ hic plane nulla eſt. Lucianus enim ſi phraſi adeo aliena à Græca Lingua uteretur, ut riſui exponeret Chriſtianos, ſe ipſum magis illis deridendum propinaſſet. Denique eo tendit reſponſio, *uno hirundo non facit ver*, potuit Lucianus uſurpaſſe phraſin inſolentem, quæ cæteris ſcriptoribus cum ignota ſit, adeo autem frequens Scriptoribus ſacris, ut nulla facile magis, nulla ratia eſt quæ perſuadeat, ab Hebræis non petitam eſſe illam Scriptoribus ſacris. Facile damus Vorſtio & aliis, participium ejuſdem originis addi verbis in N. T. frequentius, rarius vero apud τὺς ἔξω, qui ſæpius potius verbo adjungunt participium alterius verbi idem quidem ſignificantis, non vero ejuſdem originis ex. gr. Eurip. *Hoppol.* v. 878. ἀπὸ γὰρ ὀλόμενος οἴχομαι. *periens enim pereo*, Idem *Alceſtid.* v. 256. Σπερχόμενος ταχύνει, *feſtinat properans.* Idem *Rheſo.* v. 144. Σάλπιγγος αὐδὴν προσδοκῶν καραδόκει. *Troad.* 395. οἴχεται θανών. & *Bacch.* v. 779. στεῖχ' ἐπ' Ἠλέκτρας ἰὼν πύλας. Sophocl. *Ajac. Flag.* v. 766. Αἴανθ' ὑπὸ σκηναῖσι μήδ' ἀφέντ' ἐᾷν. *Ajacem intra tentorium nequaquam foras dimittere.* ubi Sch. ἤγυν ἀπολύσαντα, ὅμοιον τῷ ἔφη λέγων. Ariſtoph. *Ran.* p. 211. ἤδη βαδίζων εἰμι. Lucian. *Lapith.* p. 634. καὶ ἐπεξιέναι διηγυμένυς πράγματα. Anton. Lib. *Met.* cap. 1.

καὶ τὸ μὲν σῶμα κομίσαντες ἔφερον. Plura hujus farinæ exempla congerere possem, si opus esset; sed postulat res, ut alterius etiam generis exempla quædam subjungam, sc. ubi participium ejusdem originis additur verbo, id quod rarius, ut dixi, occurrit apud τοὺς ἔξω, quam prius, Eurip. *Helen.* v. 724. Σπεύδων δ' ὅτ' ἔσπευδ', οὐδὲν εἶχε. Plutarch. de Ctesia, qui Cyri interitum longa verborum ambage narraverat, Τοιοῦτος μὲν ὁ Κτησίου λόγος, ᾧ καθάπερ ἀμβλεῖ ξιφιδίῳ, μόλις ἀναιρῶν τὸν ἄνθρωπον ἀνῄρηκε. *Ejusmodi est narratio Ctesiæ, qua tanquam obtuso ense vix neci dedit hominem.* Comicus *Equit.* p. 303. Καταβοήσομαι βοῶν σε. Κατακεκράξομαί σου κράζων. Eur. *Helen.* 715. ἦδ' οὖσ' ἀληθῶς ἐστὶν ἥδε σὴ δάμαρ; Achill. Tat. l. v. p. 299. ὅποι ποτὲ ἂν ὦσιν ὄντες. *quocunque demum fuerint loco.*

Aliquando quoque negatio adest hujusmodi dictionibus, & fere negantur, quæ vere ita videbantur habere secundum apparentiam. Ita Matth. βλέποντες οὐ βλέπουσιν. i. e. *cum videre videantur, non vident.* Attigit hunc dicendi modum Pfochen. & post eum Vorstius, quibus nonnulla de iis, quæ nos observavimus, aspergemus. Eurip. *Troad.* v. 1223. Hecuba ad seipsam, audita morte Herculis, θανῇ γὰρ οὐ θανοῦσα σὺν νεκρῷ. *Mortua enim es, quanquam non mortua cum hoc defuncto.* Idem *Bacch.* v. 332. καὶ φρονῶν οὐδὲν φρονεῖς, *& sapiens*

nihil

nihil ſapis. Menand. apud Stob. *Serm.* 72. Φρονῶν οὐδὲν Φρονεῖς, *ſapiens nihil ſapis.* Eubulus *Jon.* apud Athen. l. IV. c. 20. οὐδ' ἂν λέγων λέξαιμι, *deniquefando exponere non poſſem.* Antiph apud Athen. l. x. c. 17. meminit gryphi cujuſdam. ὅ, τι Φέρων τις μὴ Φέρει. & in alio grypho Antiphan. apud eundem l. x. c. 19. οὐδ' ἔχων ἔχει. Heliod. l. I. 37. ubi narrat inſomnium Thyramidis, Dea ad illum, σὺ δὲ ἔχων οὐκ ἕξεις. atque ita Anth. Poët. l. III. c. 5. Ep. 22. οὐ δὲ τεθνᾶσι θανόντες. Et apud Achill. Tat. l. VIII. Clitophon qui duorum accuſabatur criminum, δίκην δεδωκὼς οὐ δέδωκε. Theogn.

Πρήξας δ' οὐκ ἔπρηξα, καὶ οὐκ ἐτέλεσσα τελέσσας,

Δρήσας δ' οὐκ ἔδρησ', ἤνυσα δ' οὐκ ἀνύσας.

Præterea obſervat, non tantum participia, ſed & nomina ejuſdem originis addi verbis caſu tertio, ut Matth. XIII. 14. Ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε., *auditu audietis & non intelligetis.* Sed ſimili prorſus modo Eurip. *Suppl.* v. 844. Εἶδον γὰρ αὐτῶν κρείσσον', ἢ λέξαι λόγῳ τολμήματ'. *Vidi enim eorum majora quam quæ fando quis effari poſſit facinora.* Lucian. *adverſ. indoct.* T. II. p. 387. ὡς εἰ τοιούτους ἀπεργάζοιτο τὰ βιβλία, Φυγῇ Φευκτέον ἂν ἦν ὅτι πορρωτάτω ἀπ' αὐτῶν. *Quod ſi ejuſmodi redderent libri, fuga fugiendum ab iis eſſet ut poteſt longiſſime.* Ariſtot. de *Inſomn.* p. 533. ὅτι ἐννοοῦμεν, τῇ δόξῃ δοξάζομεν. *quod quæ intelligamus, opinione opinemur.*

nemur. Et frequentissime nomen tertii vel potius sexti casus licet non ejusdem originis, tamen ejusdem significatus verbo additur. Anton. Liber. *Metam.* c. 38. κτείνουσι θανάτῳ κρυφαίῳ, pro κτείνουσι κρύφα, *clam necant.* Plut. apud Stob. *serm.* 64. πεσέτω γοῦν θανάτῳ τὸ σῶμα. ut apud Matth. xv. 4. θανάτῳ τελευτάτω. Hegem. apud Athen. l. xv. c. 16. Εἶπέ τε φωνῇ pro φωνοῦσα. Xen. Ἀναβ. v. Καὶ ἔθεον δρόμῳ οἱ ὁπλῖται. & Ἀναβ. VII. Οἵτε στρατιῶται ἀναρπάσαντες τὰ ὅπλα θέουσι δρόμῳ πρὸς τὰς πύλας. *Milites arreptis armis cursu currunt portas versus.* Lucian. *Pseudom.* p. 756. Εἶτ' ἔθει δρόμῳ ἐπὶ τὸν ἐσόμενον νεώ. *Dein cursu currebat ad templum designatum.* Aristoph. *Avib.* 550. Ἐάνπερ ἐπακούσωσι, θεύσονται δρόμῳ. *si audiverint, currendo current.* Eurip. *Helen.* 186. Ο, τι ποτ' ἔλακεν αἰάγμασι στένουσα; *quidnam dixit suspiriis gemens?* Dion. Halic. l. 11. p. 686. μηδὲ ὄψει δυναμένοις ἰδεῖν, οὓς ἔμελλον ἀσελγῆ πράττοντες αἰσχύνεσθαι: *Et ne quidem visu videre poterant eos, quos non poterant non in petulantibus suis factis revereri.* Eurip. *Philoct.* v. 1407. Φάσκειν δ' αὐδὴν τὴν Ἡρακλέους Ἀκοῇ τε κλύειν: *Dicas vero, te vocem Herculis auditu audivisse.*

CAP.

CAP. VIII.

Quemadmodum Sacri Scriptores dicunt ἀκολουθεῖν ὀπίσω τινὸς, *ita ct* ἔξωθεν, ἕπεσθαι κατόπιν τινός. Αἷμα ἐκχέειν, *& Lat. sanguinem fundere de interficiente dici probatur.* Τὸ γεύεσθαι *pro comedere.*

CAp. XXXVI. observat, quod ceteri fere scriptores dicunt ἀκολουθεῖν τινι, in N. T. quoque ita efferri, ἀκολουθεῖν ὀπίσω τινὸς, ut Matth. x. 38. Ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστι μου ἄξιος. Hebraicam non ita, quam quidem puram putam Græcam hanc esse dictionem, puto abunde probatura, quæ producam Auctorum testimonia. Aristoph. *Plut.* p. 3. Ὅστις ἀκολουθεῖ κατόπιν ἀνθρώπου τυφλοῦ *qui sequitur à tergo hominis cæci.* Idem ib. p. 77. Οἳ δ' ἠκολούθουν κατόπιν ἐστεφανωμένοι, Γελῶντες, εὐφημοῦντες: *Illi vero pone sequebantur* &c. ib. verf. ult. δεῖ γὰρ κατόπιν τούτων ᾄδοντας ἕπεσθαι, *oportet enim nos canentes à tergo illorum sequi.* Lucian. *Necyom.* p. 332. εἱπόμην δ' ἐγὼ κατόπιν ἐχόμενος αὐτοῦ. *ego vero pone sequebar ipsi adhærens.* Herodian. l. IV. εἵποντο δ' ὄπισθεν αὐτοῖς οἱ τὴν ὕπατον ἀρχὴν τότε διέποντες.. *Illos vero proxime sequebantur illi qui consulatum tunc temporis administrabant.*

Cap. XXXVII. inter alia objicit sibi Vorstius, posse quem forte suspicari Græcos non-

tantum cum de ſanguinis ex vaſe effuſione agitur, ſed & cum de cæde verba ſunt, adhibere illam dictionem, αἷμα ἀποχεῖν, neque ſe magnopere repugnare; Latinos enim dicere *ſanguinem fundere* de eo qui mortem oppetit, atque ita credit, Græcos dicere αἷμα ἀποχεῖν. Tum vero eam dictionem adhiberi de *interfecto*, non de *interficiente*. Eſto vero, placeat hoc conſequens, Latinis *ſanguinem fundere* dicitur de eo qui *interficitur*, ergo Græcis quoque αἷμα ἀποχεῖν de *interfecto*. Licebit illud invertere: Latinis quoque *ſanguinem fundere* de interficiente dicitur, ergo non eſt cur reſpuere illud Græcos putemus. Negat hoc Vorſtius, negant alii, quod negari non debebat: Habe enim Petronii locum clariſſimum, ubi Encolp. ad Aſcylt. qui Gitonem fugitivum quærebat: *Funde ſanguinem, quem ſub prætextu quæſtionis petiiſti*, i. e. me occide. Ita αἷμα ἐκχέειν dixit Dion. Halic. l. XI. *Ant*. p. 713. Τί οὖν ἔτι μέλλεις; ἀλλ' οὐ τοὐμὸν ἐκχέεις αἷμα πρὸ τοῦ βήματος ἐν τοῖς ἁπάντων ὀφθαλμοῖς; ἴσθι μέντοι σαφῶς, ὅτι ἢ μεγάλων κακῶν ἄρξει Ῥωμαίοις ὁ θάνατος οὑμὸς, ἢ μεγάλων ἀγαθῶν. *Quid vero cunctaris, nec ſanguinem meum ante tribunal in conſpectu omnium fundis?* (verba ſunt Jcilii Virginiæ ſponſi ad Appium:) *ſcias equidem meam mortem Romanis vel magnorum malorum, vel bonorum cauſam fore*. id paullo ſuperius dixerat, τὸν ἐμὸν ἀποκόψας τράχηλον.

De-

Deinceps animadvertit, verbum γεύεσθαι non tantum ſignificare in N. T. *guſtare*, ſed & *commedere*, ut *Act.* 10. 10. Ἐγένετο δὲ πρόσπεινος, καὶ ἤθελε γεύσασθαι, de Petro: *eſuriebat & volebat guſtare* ſc. cibum, pro comedere. Sed vero nihil hic eſt novi, nihil quod non frequentiſſimum eſt Græcis. ita Eurip. *Iphig. in Aulid.* v. 423. de equabus - - - εἰς δὲ λειμώνων χλόην καθεῖμεν αὐτὰς, ὡς βορᾶς γευσαίατο. *in gramen vero pratorum dimiſimus ipſas, ut cibum guſtent*, i. e. ut comedant. Xenoph. Ἀναβ. p. 159. ubi comitatem Cyri adſtruit, qua maxime ſui ſtudioſos reddebat homines, ſæpe ait χῆνας ἡμιβρώτους miſiſſe & panes dimidios, jubens qui adferret hæc dicere, τούτοις ἥσθη Κῦρος, βούλεται οὖν σὲ καὶ σὲ τούτων γεύσασθαι. Certe noluit, ut guſtarent ſolummodo illi ad quos mittebat, & tantum ſumerent quo experirentur, quo modo ſaperent ea. quod apud Græcos tantum putabat notare verbum γεύεσθαι Vorſtius; ſed ut conſumerent ea, ut quando vina mittebat, jubebat ferentem dicere, δεῖταί σου τοῦτον ἐκπιεῖν τήμερον σὺν οἷς μάλιστα φιλεῖς, *rogat, velis hoc hodie bibere cum iis quos maxime amas*. Ariſtot. de *Mirabil.* p. 883. Cum maxima graculorum multitudo Henetorum ſemina frequenter depaſceret, Henetos narrat ſub eorum adventum omnis generis frugum ſemina in terræ ſuæ finibus ipſis ponere, ὧν ἐὰν μὲν γεύσωνται οἱ κολοιοὶ, *non*

transeunt fines terrarum Henetorum, & eo anno in pace se victuros sciunt Heneti, ἐὰν δὲ μὴ γεύσωνται ὡσεὶ πολεμίων ἔφοδον αὐτοῖς γινομένην ἔτω προσδοκῶσιν, *si vero non comederint, adventum eorum ut inimicorum expectant.* quem locum propterea accuratius adscripsi, quia pessime in vertendo eo hallucinatus est Interpres, vertens: *Quibus degustatis graculi velut hostium incursu mox superventuro subsistunt.* Ita Galen. ὑγιεινῶν l. IV. εἰ δὲ σαρκὸς βέλοιτο γεύσασθαι, *si vero carnem vellet comedere* Lucian. *de Luctu.* p. 307. & consolantur defuncti parentes, καὶ πείθεσι γεύσασθαι, ὡς ἐκ ἀηδῶς μὰ Δί, ἐδ' αὐτὲς ἀναγκαζομένες, ἀλλ' ἤδη ὑπὸ λιμϐ τριῶν ἑξῆς ἡμερῶν ἀπηυδηκότας: *Et persuadent cibum capere, ut qui per Jovem non illubentes ad id compelluntur, sed præ fame trium perpetuorum dierum fere defecerint.* Idem, *Musc. Encom.* p. 374. Σύντροφος δὲ ἀνθρώποις ὑπάρχεσα καὶ ὁμοδίαιτος, καὶ ὁμοτράπεζος, ἁπάντων γέυεται, πλὴν ἐλαίϐ: *Cumque hominum utatur consuetudine, contubernio & mensa, omnia comedit præter oleum.* Idem *Epist. Sat.* p. 630. Ἐπεὶ ὅτε ἀλλάντων γεύσεσθε, ὅτε πλακῦντος. *Quandoquidem non intestina comedetis, neque placentam.* Idem *de Saltat.* p. 716. Τοῖς μὲν τϐ λωτϐ γευσαμένοις, καὶ τῶν Σειρήνων ἀκέσασιν ὄλεθρος ἦν τῆς τε ἐδωδῆς καὶ τῆς ἀκροάσεως τϐ πιτίμιον. *Etenim illis qui lotum comedissent, & Sirenas audivissent, merces erat ejus & manducationis*

nis & auditus exitium. *Anthol. Poët.* l. 11. c. 31. *Ep.* 2. Lucill. aliquem de convivis helluonem ita loquentem facit:

Καὐγὼ κέκλημαι, κἀμοὶ παρέθηκέ τι τούτων
Γεύσασθαι Πόπλιος· κἀμὸν ἔπεστι μέρος.

Et ego vocatus ſum, & mihi appoſuit aliquid de hiſce
Comedendum Publius, & mea in his eſt pars.

Inde apud Lucian. *Timon.* p. 94. junguntur ἄποτοι & ἄγευστοι. ubi Barl. Ἄγευτοι ἀγεύομαι, τὸ ἐσθίω, *Hebræorum more*: Sed non minus Græcorum quam Hebræorum more notare, γεύεσθαι *comedere*, abunde eviciſſe nobis videmur.

FINIS.

E R R A T A

In Dedicatione.

Pag. lin.

6 17 Chriſtanam lege Chriſtianam.

8 10 cælos lege in cœlos.

In ipſo Opere.

Pag. lin.

34 10 βοῖκαι lege βοϊκὰ.

- - 19 ἠφάνισμένω pro ἠφανισμένη.

- - 26 ἐργαστιὰ pro ἐργασίᾳ.

- - 28 ἀνθρώποις lege ἀνθρώποις.

- - ultima διά pro σία.

35 penultima τὼς lege τῶν.

36 antepenult. ἐργάται pro ἐργάταις.

37 5 deligenter pro diligenter.

- - 12 oponuntur pro opponuntur.

- - 25 collgæ pro collegæ

- - ultima νόν pro νῦν.

- - - Χριστῶ pro Χριστῷ.

38 19 καὶ lege καὶ.

39 15 τον' pro τον̀.

41 13 de ſuper pro deſuper.

43 19 Τοίοῖσδε pro Τοιοῖσδε.

- - 21 Λοξίυ lege Λοξίυ.

44 24 λάκι pro λάκι.

45 3 ἔλαυεν lege ἔλακεν.

- - 16 ἐπίθυμεῖν pro ἐπιθυμεῖν.

- - ultima *jacturum* pro *jacturam*.

46 21 ἴπνὸς pro ἰπνός.

- - 22 ἶπος pro ἶπος.

47 5 εἶπος lege εἶπος.

48 9 Ἀριστοφάνης lege Ἀριστοφάνης.

- - 24 ἀναῤῥιπίσας pro ἀναῤῥιπίσας.

49 penult. Ευγε pro Εὖγε.

51 17 ἀληθές pro ἀληθὲς.

- - 25 Lncian. lege Lucian.

54 21 hujus- pro hujus.

55 16 ὡς πίστῶ pro ὡς πιστῷ.

57 1 κατὰχθόνιος ſic καταχθόνιος.

- - 7 ὀξείη lege ὀξείη.

- - penult. μαλιστα ſic μάλιστα.

58 26 Λεωνίδέιω ſic Λεωνίδειω.

59 14 Diſtinguie pro Diſtingue.

60 22 ἐξοχήν pro ἐξοχὴν.

61 12 Ἐπειδὴ lege Ἐπειδὴ;

63 18 Ἄρα lege Ἄρα.

- - 25 Ουκ lege Οὐκ.

- - 27 Ουτοι ſic Οὗτοι.

64 4 ἀνθρώπυς ſic ἀνθρώπυς.

- - 8 ὖκ ſic ὐκ.

- - 26 Ἀριστοφάνει pro Ἀριστοφάνει.

65 21 ἀναδεχεσθὰι pro ἀναδέχεσθαι.

- - ult. bouis lege boni.

68 18

ERRATA

Pag. lin.
68 18 homibus lege hominibus.
72 22 vetuntur pro vertuntur.
73 3 Ἀλλά ſic Ἀλλὰ.
75 6 ἀμφ' ὀρῆς ſic ἀμφορῆς.
76 18 Ἐκκλησιάζειν pro Ἐκκλησιάζειν.
79 6 ὑπερορῶτες lege ὑπερορῶντες.
82 ult. τοῖς ſic ταῖς.
84 19 ἀυτᾷ lege ἀυτῷ.
86 7 Ἀθηναίους pro τοὺς Ἀθηναίους.
87 25 ἐνοικήσουσιν ſic ἐνοικήσουσιν.
90 7 ſauguinem lege ſanguinem.
- - 9 στήλητε pro στήλη τε
- - 22 ἀώτῳ ſic ἀώτῳ.
91 24 πᾶτας lege πᾶ τας.
96 20 ἄλλο ἢ lege ἄλλο ἐστὶν ἤ.
- - 24 ουτως ſic ὄυτως.
97 5 οἱδὲ pro οἱ δὲ.
98 6 ἐσω ſic ἔσω.
99 22 ἱερὸι lege ἱερός.
102 9 πλὴν pro πλὴν.
103 18 Except. lege Excerpt.
105 penult. ὄτι ſic ὅτι.
106 penult. poſt προαγορεύει punctum.
107 ult. χόντων lege ἐχόντων.
- - - παισρς pro παισρ-
109 22 Ὀλύμ- ſic ὀλύμ-
110 12 μου- ſic μου-.
111 7 μὸς lege μοῦς.
112 27 δόξα- lege δόξας.
113 5 ἔξεως pro ἕξεως.

Pag. lin.
- - - 6 ὁμολογουμένειν lege ὁμολογουμένην.
- - 12 ἀρετὶν lege ἀρετήν.
- - 14 ἥξης abundat.
114 17 Ἀμφιτεύωνα pro Ἀμφιτρύωνα.
115 18 εἰσηκει ſic εἰσήκει.
- - ult. σπαράντλοντα pro σπαράτλοντα.
116 2 κυανύπτερος lege κυανόπτερος.
- - 13 ἄῤῥενας ſic ἄῤῥενας.
- - - τετίγων lege τεττίγων.
- - penult. ὁρας pro ὁρᾷς.
- - ult. παντοδαπάς ſic παντοδαπὰς.
117 18 ἑτερὸν lege ἑτερῶν.
- - penult. throna lege throno.
118 23 κωφη pro κωφὴ
120 2 κινδύνοις ſic κινδύνοις.
- - antepenult. ανύδου pro ανόδου.
122 16 Και ſic Καὶ.
- - 24 ἐυ lege ἐν.
124 12 ἀγα- ſic ἀγά-,
- - 16 ſimila pro ſimilia.
125 4 Τὰν ſic Τᾶν.
- - antepenult. ἄλλοι lege ἄλλοι
127 16 partibusque pro patribusque.
- - penult. ri lege ris.
128 23 δαῖ τα ſic δαῖτα.
129 21 ἀγαθὸν pro ἀγαθόν.
133 21 ἑτοιμάσασα lege ἑτοιμάσασα.
134 6 ὃ ſic ὅ.

- - 19

E R R A T A

Pag. lin.
- - 19 nom pro nam.
- - ult. ἂν lege ἂν.
135 2 τό sic τὸ.
- - 15 γ' sic γ'.
- - 16 τὰ τε pro τά τε.
- - 17 ὐδέ lege ὐδὲ.
136 18 αἰνά pro αἰνὰ.
141 18 αὐτη sic αὐτῇ.
143 2 ξενια lege ξενίᾳ.
- - 24 ἰξήκοντα pro ἰξήκοντα.
144 7 περιπαρεὶν lege περιπαρεὶς.
- - 11 πάντων sic πάντων.
146 24 Χρυσον pro Χρυσὸν.
147 6 ἦτλον lege ἦτλον.
149 6 ὖ pro ὖ.
150 8 Ἀιγύπτοί lege Ἀιγύπτιοί.
- - 19 ἀμφοτεροι sic ἀμφότεροι.
151 13 ἢ lege ἢ.
- - 26 ἑστήκατε lege ἑστήκατε
153 12 ἔμάν lege μάν.
- - - πορσον pro ἔπορσον.
156 11 απινίκη sic ἀπενίκη.
157 13 ἀνέκαθεν pro ἀνέκαθεν.
- - 14 Ἀσώπης lege Ἀσώδης.
- - 19 Ἀτίουτα lege Ἀτίοντα.
- - 20 muatndum sic mutandum.
158 12 ἀλλά pro ἀλλὰ.
160 24 ἄνθρωπος lege ἄνθρωπος.
162 25 δικτύῳ sic δικτύῳ.

Pag. lin.
163 6 ἐγκλίων lege ἐγκλίων.
165 7 δέ pro δὲ.
166 19 διαχωριστικά pro διαχωριστικὰ.
167 25 ἀρκιόμενος pro ἀρκιόμενος.
168 17 ὅσα lege ὅσα.
- - 18 ἐφαντα ζόμην lege ἐφανταζόμην.
- - 25 Propriore lege Propriore.
169 1 Ευ pro Ἐυ.
- - 6 ἔνικῶ pro ἐνικῶ.
- - 24 ἀποκλίματα lege ἀποκλίματα
174 4 ῥαββυῆς pro ῥαββυῆς.
- - 14 Ἄργει pro Ἄργει.
175 25 πτολέμοιο pro πτολέμοιο.
178 8 ed re lege edere.
179 21 ἐπιρρανγεὶς pro ἐπιρραγεὶς
183 17 Tucididem pro Thucydidem.
- - 23 ὑπομεινοι sic ὑπομένοι.
184 19 Ῥωγας sic Ῥώγας.
185 4 ὑπερώας pro ὑπερώας
- - 5 ῥώγας sic ῥώγας.
186 19 ἀκριζῶν lege ἀκριβῶν
- - 24 ἀνώτερα pro ἀνώτερα.
- - ἰσιχων lege ἰσχίων.
194 2 Ὤσπερ sic Ὥσπερ.
- - antepenult. τύμπανα sic τύμπανα.
195 8 ὀψείοντες pro ὀψείοντες.

E R R A T A

Pag. lin. col.

197 29 1 pro 156 lege 165.

199 21 1 τινε lege τινι.

200 14 1 Ηϱα pro Ἥϱα.

- - 15 - Ἥϱίον pro Ἡϱίον

- - 22 - Ἰσχειν pro Ἴσχειν.

- - 24 2 Κυφὴ pro Κωφὴ.

203 3 1 Ὕαλος sic Ὕαλος.

Pag. lin.

211 15 post Χϱόνω punctum.

212 22 post γῆν punctum.

215 16 τον sic τον̓.

219 4 consanguinem lege consanguineum.

- - 22 post δειλαίυ punctum abundat.

220 21 ὔπτον lege ὕπνον.

- - 26 ᾄδην sic ᾅδην.

Pag. lin.

223 6 μάλισͳ· pro μάλισͳ'.

- - 13 κατ́ pro κατ̓.

224 18 Νακεδων' lege Μακεδὼν.

227 1 Ἕλλνηας lege Ἕλληνας.

- - 7 peritis lege peritiæ.

232 6 ant pro aut.

233 21 Ἐσχατον pro Ἔσχατον.

234 5 ὤν κεις lege ὤκεες.

- - ult. ὅδε pro ὅδε.

237 15 αὐτᾶν lege αὐτῶν. item αυ pro αὐ.

238 7 αὐτῶ pro αὐτῷ.

243 8 uno lege una.

249 3 commedere lege comedere.

250 24 ἀλλάντων pro ἀλλάντων.

- - autepenult. τὸ πιτίμιον pro τὸπιτίμιον.

251 11 Ἄγευτοι ἁγεύομαι lege Ἄγευστοι ἀγεύομαι.